

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу
технологій

Нормативні акти
з питань охорони прав інтелектуальної
власності та трансферу технологій

Частина 1. Акти НАН України. Загальні питання.

2024 рік

УДК 347.77 (477)(094.9)

ББК 67.99(4 Укр)3

Н 82

Нормативні акти з питань охорони прав інтелектуальної власності та трансферу технологій. Частина 1. Акти НАН України. Загальні питання / Ю.М. Капіца, І.І. Хоменко (упорядкування), 13 вид., доповнене. Київ: Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, 2024. 261 с.

Збірник містить акти Національної академії наук України з питань створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності та акти органів державної влади щодо трансферу технологій, інвентаризації нематеріальних активів, обліку об'єктів права інтелектуальної власності.

ISBN 978-966-02-4921-9

ЗМІСТ

Загальні питання

Розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15 «Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності» (із змінами відповідно до розпоряджень Президії НАН України від 03.2013 № 142 та від 30.10.2008 р. № 622, від 15.06.2015 р. № 430, від 17.05.2016 р. № 293, від 30.01.2020 № 69, від 05.07.2023 № 343, від 13.06.2024 № 352, від 08.11.2024 № 609, від 14.11.2024 № 625)	7
Типове положення «Про підрозділ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності наукових установ НАН України» (додаток 1)	9
Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України (додаток 2) (із змінами відповідно до розпорядження Президії НАН України від 13.06.2024 № 352, від 08.11.2024 № 609, від 14.11.2024 № 625)	17
Примірні договори про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та примірний договір між творцями об'єктів права інтелектуальної власності (додаток 3)	53
Розпорядження Президії НАН України «Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування примірного ліцензійного договору (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами) від 10.07.2024 № 399	69
Примірний ліцензійний договір (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами) (додаток 7)	71
Рекомендації з застосування примірного ліцензійного договору (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами) (додаток 8)	93
Розпорядження НАН України “Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу” від 13.06.2024 № 352	99
Розпорядження НАН України Про внесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних від 08.11.2024 №609	105
Розпорядження Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України від 14.11.2024 №625	115
Постанова Про затвердження Положення про журнал відкритого доступу Національної академії наук України від 20.03.2024 №127	122
Розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343 “Про врегулювання питань охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах наукових установ НАН України на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень з національними та іноземними організаціями та підприємствами”	129
Розпорядження Президії НАН України від 30.02.2020 № 69 «Про виплату винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер»	133
Зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України (додаток до розпорядження)	135
Договір про виплату винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових (додаток до розпорядження)	138
Розпорядження Президії НАН України від 23.04.2019 № 272 «Про першу чергу впровадження в НАН України підсистеми ведення реєстру об'єктів прав інтелектуальної власності Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної	143

діяльності НАН України»

Розпорядження Президії НАН України від 13.01.17 № 23 «Про видання Каталогу перспективних для впровадження науково-технічних розробок НАН України»	147
Розпорядження Президії НАН України від 17.05.2016 № 293 «Про участь наукових установ НАН України у створенні господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності»	154
Розпорядження Президії НАН України від 15.06.2015 р. № 430 «Щодо обліку нематеріальних активів»	162
Розпорядження Президії НАН України від 09.02.2015 № 61 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо перевірки діяльності наукових установ НАН України з охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій»	167
Розпорядження Президії НАН України від 01.03.2013 р. № 142 «Про внесення змін до розпоряджень Президії НАН України від 16.01.08 № 15 та від 30.10.08 № 622»	171
Розпорядження Президії НАН України від 30.10.2008 р. № 622 «Про внесення змін і доповнень до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15»	172

Охорона прав інтелектуальної власності при виконанні конкурсних науково-технічних проектів

Постанова Президії НАН України Про Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України № 340 від 13.12.17	173
Пункти 23. – 26., 32.3. Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України (додаток 1 до Постанови)	177
Попередній договір (додаток 1 до Положення)	180
Рекомендації з питань охорони інтелектуальної власності у договорах між установою НАН України та організацією-партнером при виконанні науково-технічних проектів установ НАН України та Примірні форма ліцензійного договору (додаток 3 до Положення)	182
Довідка про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання науково-технічного проекту, та проведені патентні дослідження (додаток 5 до Положення)	194
Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проекти НАН України (додаток до постанови Президії НАН України від 07.10.2015 № 236) (витяг)	196

Конкурс установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України»

Постанова Президії НАН України від 23.06.2021 № 221 «Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2020 році (витяг)	197
Комісія з охорони прав інтелектуальної власності при Президії НАН України затверджена постановою Президії НАН України від 23.06.2021 № 221 (Додаток)	198
Постанова Президії НАН України від 30.06.2006 № 188 «Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник	200

року Національної академії наук України» в 2005 році (витяг)	
Постанова Президії НАН України від 8.06.2005 № 124 «Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2004 році (витяг)	201
Постанова Президії НАН України від 22.11.2000 № 319 «Про проведення в Національній академії наук України конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні і використанні об'єктів інтелектуальної власності в установах НАН України та за звання «Винахідник року Національної академії наук України»	202
Охорона прав інтелектуальної власності при здійсненні міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва	
Лист Президії НАН України від 19.11.2018 № 58/1763-8 стосовно Рекомендацій щодо створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР	209
Рекомендації щодо створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР (додаток до листа від 19.11.2018 № 58/1763-8)	210
Положення, щодо охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності для застосування у договорах про проведення НДДКР та трансферу технологій та договорах про утворення спільних організацій, що укладаються між науковими установами НАН України та установами, організаціями та підприємствами КНР (додаток 1 до Рекомендацій)	212
Рекомендації з застосування положень нової редакції Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій” від 02.10.2012, що стосуються договорів про трансфер технологій (додаток 2 до Рекомендацій)	221
Примірна форма ліцензійного договору (Додаток 3 до Рекомендацій)	222
Інформаційні ресурси щодо проведення НДДКР, комерціалізації результатів досліджень та охорони інтелектуальної власності між організаціями КНР, США, ЄС (додаток 4 до Рекомендацій)	234
Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень та питання охорони прав інтелектуальної власності	
Постанова Президії НАН України № 339 від 19.12.2018 «Про затвердження Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України»	235
Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України (додаток 1 до постанови Президії НАН України від 19.12.2018 № 339, розд. 6.1)	236
Договір на виконання наукової (науково-технічної) роботи (завдання, заходу, проекту) (розділ 4 додатку 4 до постанови Президії НАН України від 19.12.2018 № 339)	238
Довідка про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання наукової роботи та проведені патентні дослідження (Додаток 7 до Протоколу прийняття та оцінки наукової роботи)	242
Листи	
Лист Президії НАН України від 12.09.2023 № 58/1246-8 щодо постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2023 №859 «Про внесення змін до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», та додаток до	243

нього

Лист Президії НАН України від 28.04.2016 р. № 58/836-8 щодо бухгалтерського обліку звітів про проведення науково-дослідних робіт та промислових зразків, створених у процесі виконання НДР	245
Лист Президії НАН України від 17.11.2014 р. № 58/2079-8 щодо Рекомендацій з застосування положень нової редакції Закону України «Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій» від 02.10.2012, що стосуються договорів про трансфер технологій	247
Лист Президії НАН України від 23.06.2014 р. № 58/1186-8 щодо бухгалтерського обліку нематеріальних активів	257
Лист Президії НАН України від 12.05.2008 р. № 58/949-8 щодо реєстрації установ НАН України як неприбуткових та сплати патентних зборів	259
Лист Президії НАН України № 58/841-8 від 22.04.2008 р. щодо збільшення зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності та пільгових ставок зборів для наукових установ – неприбуткових організацій	260
Лист Президії НАН України № 58/512-8 від 06.03.2008 р. щодо бухгалтерського обліку витрат на виконання науково-дослідних робіт, примірників звітів та дисертацій	261

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 15

м.Київ

16.01.08 р.

Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (із змінами)

На виконання Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” та постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2007 р. № 995 “Деякі питання реалізації Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, з метою підвищення рівня охорони об’єктів права інтелектуальної власності в установах НАН України, а також забезпечення маркетингу результатів наукових розробок та розширення їх впровадження:

1. Затвердити:

- Типове положення про структурний підрозділ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності наукових установ НАН України (далі - Структурний підрозділ) (додаток 1);
- Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України (додаток 2);
- Примірні договори про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та примірний договір між творцями об’єктів права інтелектуальної власності, (додаються).

2. Керівникам наукових установ НАН України (далі - Установ), діяльність яких пов’язана зі створенням винаходів та інших об’єктів права інтелектуальної власності, впровадженням результатів наукових розробок:

- до 15 березня 2008 р. забезпечити утворення Структурних підрозділів, а також реорганізацію підрозділів з патентно-ліцензійної та винахідницької роботи у зазначені підрозділи з внесенням відповідних змін до штатного розкладу установ;
- на підставі Типового положення про Структурний підрозділ затвердити положення про відповідні підрозділи Установ;
- передбачити у Структурних підрозділах посади наукових співробітників, що займаються питаннями кон’юнктурних, маркетингових, патентних досліджень, трансфером технологій;
- з метою забезпечення Структурних підрозділів кваліфікованими кадрами організувати для фахівців Установ отримання післядипломної підготовки (перепідготовки) кадрів, підвищення кваліфікації за спеціальностями “Інтелектуальна власність”, “Інноваційний менеджмент”;
- взяти до уваги, що оплата праці завідувача Структурного підрозділу, утвореного як науково-дослідний підрозділ (відділ, лабораторія тощо) чи як відділ, що виконує науково-технічну, науково-організаційну та науково-методичну роботу, здійснюється відповідно до додатка № 1 до розпорядження Президії НАН України від 25.04.05 № 263 в редакції розпорядження Президії НАН України від 07.09.07 № 578;
- передбачити у кошторисах витрат Установ на 2008 р. витрати на забезпечення працівників Структурних підрозділів Інтернет - доступом до баз даних патентної та кон’юнктурної інформації, обчислювальною технікою, а також на отримання додаткової освіти;
- взяти до уваги, що у порядку, погодженому Установою та організаціями і підприємствами її дослідно-виробничої бази, Структурний підрозділ може виконувати роботи в інтересах зазначених підприємств;

- до 20 березня 2008 р. надати інформацію Президії НАН України щодо утворення Структурного підрозділу, його штатного розкладу та складу.

3. Відділенням НАН України при затвердженні штатних розписів Установ, діяльність яких пов'язана зі створенням винаходів та інших об'єктів права інтелектуальної власності, впровадженням результатів наукових розробок, здійснювати контроль наявності Структурних підрозділів (посад наукових працівників, що виконують функції Структурних підрозділів) у штатних розписах Установ.

4. Встановити, що відкриття для Структурних підрозділів відомчої наукової тематики Установами з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності відбувається на загальних підставах, визначених постановою Президії НАН України від 28.01.05 № 24, з наданням додаткової спільної рецензії фахівців Центру інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України та Інституту економіки та прогнозування НАН України.

5. Запропонувати Установам розглянути питання про внесення доповнень до колективних договорів стосовно визначення розміру та порядку виплати винагороди, преміювання за створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, що створюються працівниками установ.

6. Інституту економіки та прогнозування НАН України до 28 лютого 2008 р. подати пропозиції до Президії НАН України щодо організації підвищення кваліфікації працівників Структурних підрозділів з питань інноваційного менеджменту та трансферу технологій.

7. Центру інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України:

- забезпечити методичне супроводження діяльності Структурних підрозділів, надавати консультації з питань їх діяльності;

- підготувати рекомендації щодо проведення маркетингових та патентно-кон'юнктурних досліджень в наукових установах, організаціях та підприємствах дослідно-виробничої бази НАН України;

- сприяти організації цільових груп фахівців структурних підрозділів з отримання додаткової освіти з питань інтелектуальної власності та інноваційного менеджменту;

- підготувати Рекомендації стосовно проведення Установами науково-дослідних робіт з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності за тематикою установ;

- подати у місячний строк до Президії НАН України пропозиції щодо прийняття нормативних актів НАН України, що впливають з цього розпорядження.

8. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Перший віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.П. Шпак

Перший заступник головного
вченого секретаря НАН України

В.Л. Богданов

Типове положення про підрозділ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності наукових установ НАН України

1. Загальні положення

1.1. Структурний підрозділ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності наукових установ НАН України (далі – Підрозділ) утворюється відповідно до частини третьої статті 7 Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2007 р. № 995 “Деякі питання реалізації Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, розпорядження Президії НАН України від 16.01.07 № 15.

Підрозділ здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України, рішень Президії НАН України, статуту наукових установ НАН України (далі – Установ), положення про підрозділ, наказів директора установи та рішень Вченої ради Установи.

1.2. Підрозділ підпорядковується директору Установи або за його дорученням заступнику директора з наукової роботи.

Підрозділ може бути утворено:

як науково-дослідний підрозділ (відділ, лабораторія тощо) з відкриттям наукової тематики у відповідності до „Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень у Національній академії наук України” (підрозділ з досліджень питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності в галузі спеціалізації установи);

як підрозділ, що виконує науково-технічну, науково-організаційну та науково-методичну роботу.

1.3. Підрозділ може бути утворено як самостійний відділ, лабораторія або як сектор, лабораторія тощо у складі науково-дослідного відділу або відділу, що виконує науково-технічну, науково-організаційну та науково-методичну роботу.

1.4. До складу працівників підрозділу вводяться посади наукових співробітників, що займаються питаннями патентних досліджень, маркетингових, кон’юнктурних досліджень та трансфером технологій (зокрема, можуть вводитися посади головного, провідного, наукового, старшого наукового співробітника, молодшого наукового співробітника), а також посади інших працівників.

Кількість працівників Підрозділу визначається обсягом робіт із забезпечення охорони об’єктів права інтелектуальної власності (далі ОІВ), проведення маркетингових та патентно-кон’юнктурних досліджень та трансферу технологій зі спеціалізацію працівників у зазначених напрямках.

Граничну чисельність, а також фонд оплати праці працівників Підрозділу в межах виділених коштів визначає директор Установи.

Порядок взаємодії Підрозділу з іншими структурними підрозділами установи визначається директором Установи.

1.5. На посаду керівника Підрозділу наказом директора установи призначається фахівець, який має:

вищу освіту та стаж роботи у сфері створення та захисту ОІВ не менше 3 років, а також спеціальну освіту (пройшов перепідготовку, підвищення кваліфікації) з питань інтелектуальної власності або інноваційного менеджменту, або фахівець, що на час призначення на посаду отримує зазначену спеціальну освіту (проходить перепідготовку).

1.6. У випадку малої чисельності працівників наукової установи чи невеликої кількості наукових тем, що передбачають отримання прикладного наукового, науково-технічного результату або які здійснюються з урахуванням даних про винаходи та інші об'єкти права інтелектуальної власності, функції підрозділу можуть бути покладені на наукового (их) співробітника (ків) (професійна назва роботи «науковий співробітник (інтелектуальна власність)», «науковий співробітник (маркетинг, ефективність підприємства, раціоналізація виробництва)», Класифікатор професій ДК 003:2005, коди 2419.1, 2419.1 23667), що працюють у складі науково-дослідного підрозділу чи підрозділу, що виконує науково-технічну, науково-організаційну та науково-методичну роботу.

1.7. Фінансування діяльності Підрозділу здійснюється:

за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету (кошти, що передбачаються на діяльність з охорони інтелектуальної власності, проведення кон'юнктурних, маркетингових досліджень, трансфер технологій відомчою тематикою НАН України, програмно-цільовою та конкурсною тематикою НАН України, пошуковою тематикою та державною тематикою);

за рахунок коштів спеціального фонду Державного бюджету, що отримує Установа (надходження від договірної тематики, роялті тощо).

Установа при відкритті нових наукових тем відомчої тематики НАН України (що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату або які здійснюються з урахуванням даних про винаходи та інші об'єкти права інтелектуальної власності), програмно-цільової та конкурсної тематики, передбачають у кошторисах витрат витрати на проведення патентних, патентно-кон'юнктурних досліджень, маркетингових досліджень, що здійснюються виконавцями наукових тем та працівниками Підрозділу.

1.8. У порядку, погодженому науковою установою та підприємствами її дослідно-виробничої бази, Підрозділ наукової установи може виконувати роботи в інтересах зазначених підприємств.

2. Завдання Підрозділу

Основними завданнями Підрозділу є:

проведення та організація досліджень з метою виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, що створюються в результаті наукової та науково-технічної діяльності Установи, здійснення патентних досліджень, досліджень на патентну чистоту, забезпечення охорони прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, торговельні марки, наукові відкриття, компонування інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, комп'ютерні програми, бази даних, сорти рослин та інші ОІВ, що створюються в Установі;

проведення та організація маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень;

здійснення заходів з використання результатів НДДКР, об'єктів права інтелектуальної власності наукоємної продукції Установи, підтримка ліцензійної діяльності Установи, трансферу технологій.

3. Функції Підрозділу

Структурний підрозділ відповідно до покладених на нього завдань здійснює:

3.1. Проведення досліджень з метою виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, забезпечення набуття прав та одержання охоронних документів

1) Організує та забезпечує методичне керівництво проведенням патентних досліджень підрозділами-виконавцями НДДКР відповідно до державних стандартів, у тому числі з метою виявлення ОІВ, бере безпосередню участь у проведенні патентних досліджень, організує складання звітів та патентних формулярів

2) Організує та здійснює методичне керівництво проведенням досліджень на патентну чистоту ОІВ, створених в Установі.

3) Забезпечує набуття майнових прав інтелектуальної власності Установою на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, комп'ютерні програми, бази даних, сорти рослин, комерційні таємниці та інші ОІВ шляхом підготовки та подання заявок на отримання охоронних документів (патентів, свідоцтв) в Україні та в іноземних державах.

4) Виявляє та ідентифікує ОІВ, розглядає повідомлення працівників Установи про створені ними ОІВ та здійснює їх первинний облік згідно з вимогами чинного законодавства.

5) Надає керівництву Установи розрахунки витрат на забезпечення охорони ОІВ для включення до кошторисів Установ, зокрема – на придбання патентно-інформаційних видань, сплату зборів та мита за дії, пов'язані з охороною прав на ОІВ, підтримання чинності охоронних документів тощо.

Разом з іншими підрозділами Установи забезпечує своєчасну сплату установою зборів та мита за дії, пов'язані з охороною ОІВ.

6) Надає керівництву Установи пропозиції щодо зупинення підтримки чинності охоронних документів на ОІВ.

7) Надає консультації працівникам Установи з питань охорони ОІВ в межах службових повноважень.

8) Організує укладання договорів про службові ОІВ та виплату винагороди з працівниками Установи згідно з прийнятим в Установі порядком, веде реєстр зазначених договорів та Додаткових угод до них.

Забезпечує контроль за виплатою винагороди творцями ОІВ.

9) Організує патентно-інформаційну роботу, бере участь у забезпеченні комплектування фонду науково-технічної та патентної документації, забезпеченні працівників Установи патентною інформацією, методичними рекомендаціями з питань створення, набуття та захисту прав на ОІВ.

10) Надає методичну допомогу та бере участь разом з працівниками Установи у проведенні патентних досліджень з використанням мережі Інтернет.

11) Аналізує стан досвіду зі створення винаходів та інших ОІВ в Установі, надає керівництву Установи пропозиції щодо удосконалення цієї роботи.

12) Надає рекомендації дирекції Установи про прийняття рішень стосовно збереження інформації щодо ОІВ як комерційної таємниці.

Бере участь у заходах із забезпечення конфіденційності інформації, що віднесена до комерційної таємниці Інституту. Сприяє запобіганню передчасній публікації інформації про винаходи, корисні моделі, промислові зразки та інші ОІВ до подання заявки на отримання охоронного документа.

13) Організує заходи з підвищення кваліфікації спеціалістів Установи з питань охорони ОІВ, залучає працівників Установи до участі в конференціях, семінарах і нарадах з питань охорони ОІВ.

14) Надає дирекції Установи дані щодо отриманих охоронних документів на ОІВ, створених в установі в процесі виконання НДДКР та набутих установою виключних майнових прав інтелектуальної власності для здійснення бухгалтерського обліку майнових прав (нематеріальних активів).

15) Здійснює моніторинг актів законодавства у сфері охорони ОІВ та надає пропозиції директору Установи з їх реалізації.

16) Надає керівництву Установи пропозиції щодо запобігання незаконному використанню результатів НДДКР, ОІВ, права на які належать Установі.

17) Разом з іншими підрозділами Установи сприяє дотриманню прав інтелектуальної власності на результати НДДКР, ОІВ, що експонуються та/або реалізуються під час виставково-ярмаркових заходів.

18) Готує статистичну та іншу звітність з питань охорони ОІВ на запити керівництва Установи та Президії НАН України та інших організацій.

Готує матеріали до річного звіту Установи з питань створення, охорони та використання ОІВ.

19) Вивчає передовий досвід, накопичений в Україні та в іноземних державах щодо організації роботи із створення та охорони ОІВ.

3.2. Інноваційна діяльність, проведення маркетингових та патентно – кон’юнктурних досліджень

Разом з іншими підрозділами Установи здійснює заходи з використання результатів НДДКР, ОІВ Установи, організує та безпосередньо здійснює проведення маркетингових, у тому числі патентно-кон’юнктурних досліджень, та надає методичну допомогу щодо їх проведення.

1) У рамках маркетингових досліджень разом з підрозділами-виконавцями НДДКР:

визначає на підставі аналізу ринку продукції, тенденцій науково-технічного розвитку потребу в результатах НДДКР, ОІВ, наукоємної продукції, що можуть бути розроблені Установою, та надає керівництву Установи пропозиції щодо подальших досліджень;

досліджує можливість реалізації на ринку існуючих результатів НДДКР, ОІВ, наукоємної продукції Установи (далі – продукція), в тому числі вивчає:

джерела інформації щодо ринку, експорту-імпорту продукції-аналогів, їхніх виробників, потенційних споживачів;

потребу ринку в продукції Установи;

техніко-економічні показники продукції – аналогів, частку ринку, що вони займають;

виробничі та науково-технічні можливості виробників продукції-аналогів, їх спеціалізацію;

дані щодо умов ліцензійних та інших договорів з реалізації продукції – аналогів;

визначає потенційних партнерів Установи з реалізації продукції, пропонує керівництву Установи партнерів для проведення подальших переговорів.

2) У рамках патентно-кон’юнктурних досліджень додатково:

разом з виконавцями НДДКР вивчає патентно-ліцензійну ситуацію стосовно продукції Установи та аналогів, у тому числі динаміку патентування, взаємне патентування, патенти-аналоги, географію патентування продукції-аналогів.

3) Разом з підрозділами-виконавцями НДДКР:

визначає результати НДДКР та ОІВ, що можуть бути введені у цивільний обіг;

бере участь у підготовці бізнес-планів з впровадження результатів НДДКР, ОІВ, визначенні додаткових витрат на виготовлення конструкторсько-технологічної документації, дослідних зразків, проведення випробувань та інших витрат щодо комерціалізації результатів НДДКР та ОІВ;

бере участь у підготовці економічних обґрунтувань утворення на основі отриманих в Установі результатів НДДКР, ОІВ венчурних, інноваційних підприємств, а також об'єднань підприємств з впровадження розробок Установи;

4) Разом з іншими підрозділами Установи:

організує участь Установи у виставково-ярмаркових заходах,

бере участь у визначенні вартості майнових прав на ОІВ.

5) Здійснює облік звітів щодо проведення маркетингових та патентно-кон'юнктурних досліджень, результатів НДДКР, готових до комерціалізації.

3.3. Трансфер технологій та ліцензійна діяльність

1) Разом з іншими підрозділами Установи здійснює заходи з використання результатів НДДКР, ОІВ, наукоємної продукції.

2) Визначає форму правової охорони (об'єкти промислової власності, авторського права, ноу-хау тощо або їх поєднання) на території держав, де передбачається їх використання.

3) Бере участь у підготовці проектів договорів з розпорядження правами інтелектуальної власності, в тому числі ліцензійних договорів, договорів про трансфер технологій, договорів про спільну діяльність, науково-технічну та виробничу кооперацію, інших договорів (контрактів), які передбачають створення результатів НДДКР, ОІВ та надання дозволу (ліцензії) на їх використання.

Здійснює в межах своєї компетенції контроль за їх виконанням.

4) Бере участь у підготовці пропозицій та матеріалів щодо використання результатів НДДКР, ОІВ у рамках науково-технічної співпраці з підприємствами та організаціями України та інших держав.

5) Надає керівництву Установи пропозиції щодо укладання договорів з результатів НДДКР, ОІВ.

6) Бере участь у переговорах з укладання договорів про трансфер технологій, ліцензійних та інших договорів.

7) Разом з іншими підрозділами Установи бере участь у реалізації бізнес-планів, інвестиційних, впроваджувальних проектів з використання результатів НДДКР, ОІВ підприємствами, установами і організаціями.

8) Надає висновки керівництву Установи щодо відповідності законодавству проектів договорів з використання результатів НДДКР, ОІВ, що надходять до Установи від третіх осіб, у частині охорони прав інтелектуальної власності.

9) Надає консультації працівникам Установи з питань трансферу технологій.

10) Аналізує стан роботи щодо використання результатів НДДКР, ОІВ в Установі та надає керівництву Установи пропозиції з її удосконалення.

11) Вивчає накопичений в Україні та в іноземних державах досвід організації роботи з трансферу технологій.

12) Організує заходи з підвищення кваліфікації спеціалістів Установи з питань трансферу технологій, залучає працівників Установи до участі в конференціях, семінарах і нарадах з питань трансферу технологій.

13) Бере участь у забезпеченні працівників Інституту нормативно-методичною і довідковою літературою з питань трансферу технологій.

14) Організує реалізацію в Установі положень нормативно-правових актів щодо ліцензійної діяльності та трансферу технологій.

15) Разом з іншими структурними підрозділами Установи організує участь Установи у виставково-ярмаркових заходах.

16) Готує матеріали до річного звіту Установи з питань трансферу технологій.

17) Здійснює моніторинг актів законодавства у сфері питань трансферу технологій, ліцензійної діяльності та надає пропозиції керівництву Установи з їх дотримання в Установі.

18) За дорученням директора Установи бере участь у врегулюванні суперечок, захисті в судових та інших органах прав та інтересів Установи та її працівників, пов'язаних зі створенням та використанням ОІВ.

4. Структура підрозділу

1) Для виконання покладених на Підрозділ завдань у Підрозділі можуть створюватися сектори, групи, в тому числі:

охорони прав на об'єкти права інтелектуальної власності та патентних досліджень;

маркетингових та патентно-кон'юнктурних досліджень, економічних обґрунтувань впровадження результатів НДДКР та ОІВ;

трансферу технологій та ліцензійної діяльності.

2) До складу Підрозділу вводяться посади головного, провідного, наукового співробітників, молодшого наукового співробітника та інші посади, визначені Установою.

3) Інші вимоги до кваліфікаційної підготовки керівника Підрозділу та його заступника, а також до спеціалістів Підрозділу визначаються рішеннями Президії НАН України та директором Установи.

4) Структура, штатний розклад Підрозділу визначаються вченою радою Установи та затверджуються наказом директора Установи з урахуванням того, що питання проведення патентних досліджень, створення, охорони та використання ОІВ належать до основних видів наукової, науково-технічної та науково-організаційної діяльності Установи.

5) Керівник Підрозділу:

здійснює загальне керівництво роботою Підрозділу;

забезпечує виконання завдань, покладених на Підрозділ;

організує взаємодію працівників Підрозділу з іншими підрозділами Установи;

представляє Установу за дорученням Директора в інших установах та організаціях;

забезпечує в межах своїх повноважень збереження у Підрозділі інформації з обмеженим доступом відповідно до законодавства;

несе відповідальність за організацію та своєчасне виконання завдань, покладених на Підрозділ.

6) Керівник Підрозділу має право брати участь у засіданнях вченої ради Установи, нарадах й інших заходах Установи, на яких розглядаються питання, що відносяться до компетенції Підрозділу, обиратися у встановленому порядку до вченої ради Установи.

7) Керівник Підрозділу може мати заступника (заступників), які за його поданням призначаються на посаду та звільняються з посади наказом директора Установи.

8) Працівники Підрозділу несуть відповідальність за виконання своїх обов'язків, якісне та своєчасне виконання робіт, покладених на них керівником Підрозділу та директором Установи.

5. Права Підрозділу

Підрозділ має право:

1) Брати участь у нарадах та інших заходах установи, де розглядаються питання створення, охорони та використання результатів НДДКР, ОІВ.

2) У порядку, узгодженому з директором Установи, здійснювати службове листування з Державним департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України, Державним підприємством “Український інститут промислової власності”, Державним підприємством “Українське агентство з авторських та суміжних прав”, іншими установами та організаціями, що відповідають за організацію робіт щодо створення, охорони та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

3) Вносити директору Установи пропозиції щодо зміни структури та штатного розкладу Підрозділу у зв'язку із змінами в проведенні наукової тематики Установи, обсягу робіт із здійснення патентних, кон'юнктурних, маркетингових досліджень та трансферу технологій.

4) Брати участь у роботі експертних комісій з метою запобігання передчасній публікації відомостей, які містять опис ОІВ.

5) Координувати в межах своєї компетенції роботу зі створення, охорони та комерціалізації ОІВ в Установі.

6) Брати участь у переговорах, які проводять представники Установи з вітчизняними та іноземними організаціями щодо укладання договорів з трансферу технологій та інших договорів з використання ОІВ.

7) Контролювати своєчасність та повноту сплати державних зборів та мита за дії, пов'язані з охороною прав на ОПІВ.

8) Здійснювати контроль за виплатою винагороди творцям об'єктів права інтелектуальної власності та особам, робота яких сприяла їх створенню та впровадженню.

9) Вносити на розгляд Вченої ради, керівництва Установи пропозиції щодо перспективних напрямів наукової діяльності при складанні і затвердженні щорічних тематичних планів Установи.

10) Подавати керівництву Установи пропозиції щодо отримання інформації, видань, необхідних для поліпшення науково-технічного, патентного та патентно-кон'юнктурного забезпечення проведення наукових досліджень та трансферу ОІВ.

11) За дорученням директора Установи брати участь та здійснювати представництво Установи в роботі державних та громадських організацій з питань охорони ОІВ та трансферу технологій.

12) Розглядати спільно з науковими та іншими структурними підрозділами Установи питання, пов'язані з охороною ОІВ та трансферу технологій.

13) Отримувати у встановленому порядку інформацію від керівників структурних підрозділів Установи для підготовки звітів Установи про діяльність у галузі створення, охорони ОІВ, трансферу технологій, звітів про патентні та кон'юнктурні дослідження.

14) Вносити керівництву Установи пропозиції та надавати експертні висновки щодо можливості та доцільності експонування результатів НДДКР, ОІВ на виставках, ярмарках і аукціонах, укладання договорів з використання результатів досліджень Установи з підприємствами та організаціями України та інших країн.

15) Залучати за згодою директора Установи відповідних спеціалістів для виконання робіт, що стосуються трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, а також для розробки і здійснення заходів, які проводяться Підрозділом відповідно до покладених на нього завдань.

16) Вносити директору Установи пропозиції щодо стимулювання працівників, які беруть активну участь у діяльності зі створення, охорони та трансферу ОІВ.

17) Інформувати Вчену раду Установи про зміни законодавства у сфері трансферу технологій, охорони інтелектуальної власності, інноваційної діяльності.

18) Брати участь у підготовці наказів, що стосуються питань охорони ОІВ та трансферу технологій.

Перший заступник головного
вченого секретаря НАН України

В.Л. Богданов

**Положення про використання об'єктів
права інтелектуальної власності в НАН України**

(із змінами відповідно до розпоряджень Президії НАН України
від 30.10.2008 № 622, від 01.03.2013 № 142, від 15.06.2015 № 430, від 17.05.2016 № 293, від
30.01.2020 № 69, від 05.07.2023 № 343, від 13.06.2024 № 352, від 08.11.2024 № 609, від
14.11.2024 № 625)

Зміст

1. Визначення
2. Організація діяльності зі створення, охорони та використання права інтелектуальної власності в НАН України
3. Питання охорони інтелектуальної власності, які необхідно узгоджувати при проведенні досліджень державної тематики, програмно-цільової, конкурсної тематики, що фінансується НАН України, а також відомчої та пошукової тематики
4. Права інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень між науковими установами та організаціями, підприємствами
 - 4.2. Раніше створена ІВ Установи
 - 4.3. Нова ІВ Установи
 - 4.4. Нова ІВ, створена працівниками сторін договору ДР спільно
 - 4.5. Забезпечення Установою можливості використання Нової ІВ Установи для подальших наукових досліджень та викладання
 - 4.6. Загальні положення щодо Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи
 - 4.7. Раніше створена ІВ Організації та Нова ІВ Організації
5. Правовідносини з приводу створених службових об'єктів права інтелектуальної власності
6. Використання об'єктів права інтелектуальної власності
 - 6.1. Укладання правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
 - 6.2. Особливості використання об'єктів права інтелектуальної власності при виконанні конкурсних науково-технічних проєктів установ НАН України
 - 6.3. Особливості використання об'єктів права інтелектуальної власності при формуванні статутного капіталу господарського товариства
 - 6.4. Здійснення заходів з використання об'єктів права інтелектуальної власності
 - 6.5. Відкритий доступ до наукових публікацій та охорона прав інтелектуальної власності
 - 6.5.1. Загальні положення
 - 6.5.2. Особливості застосування ліцензій відкритого доступу
 - 6.6. Застосування знака авторського права
7. Стимулювання створення, використання об'єктів права інтелектуальної

власності

- 7.1. Виплата винагороди творцям службових об'єктів права інтелектуальної власності
- 7.1.¹ Особливості виплати винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер
- 7.2. Конкурс НАН України з результатів діяльності установ зі створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності та за звання "Винахідник року НАН України"
- 7.3. Здійснення інших заходів
- 8. Проведення патентних досліджень
- 9. Захист комерційної таємниці, конфіденційної інформації від розголошення
- 9.1. Комерційна таємниця
- 9.2. Конфіденційна інформація
- 10. Фінансування діяльності зі створення, охорони та комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності
- 11. Бухгалтерський облік нематеріальних активів
- 12. Звітність з питань охорони об'єктів права інтелектуальної власності, врахування діяльності зі створення, охорони та комерціалізації цих об'єктів при відкритті наукових тем та прийнятті результатів наукових та науково-технічних досліджень
- 13. Підвищення кваліфікації працівників
- 14. Планування проведення патентних, маркетингових досліджень

Додатки

- додаток 1 Примірна форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу
- додаток 2 Примірна форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу
- додаток 3 Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права
- додаток 4 Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу
- додаток 5 Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons
- додаток 6 Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу
- додаток 7 Примірний ліцензійний договір (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами)
- додаток 8 Рекомендації з застосування примірного ліцензійного договору (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами)
- додаток 9 Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з

- працівниками установ НАН України
- додаток 10 Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані
- додаток 11 Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу

1. Визначення¹

Об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ) – твори наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо), карти, плани, креслення, комп'ютерні програми, бази даних, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування напівпровідникових виробів, раціоналізаторські пропозиції, сорти рослин, породи тварин, комерційні таємниці, ноу-хау тощо (ст. 420 ЦК України, ст. 6 Закону України “Про авторське право і суміжні права”, пп. 14.1.225 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України).

Установа (НУ) – наукова установа НАН України.

Організація - підприємство, організація, з якою Установою укладається договір на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок або договір про співробітництво з проведення наукових досліджень.

Працівник - особа, що працює в Установі за трудовим договором (контрактом).

Службовий об'єкт права промислової власності (службовий ОПВ) – винахід, корисна модель, промисловий зразок, сорт рослин, комерційна таємниця, що створюється працівником у зв'язку з виконанням трудового договору (виконанням службових обов'язків чи дорученням Установи) за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше; з використанням досвіду, виробничих знань, комерційної таємниці і обладнання Установи.

Службовий твір - твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом).

Службові об'єкти права інтелектуальної власності (службовий ОІВ) – службові об'єкти права промислової власності та службові твори.

Службові обов'язки – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення ОІВ, у тому числі обов'язки працівника з виконання державної тематики, програмно-цільової та конкурсної тематики НАН України, відомчої тематики (відомчого замовлення НАН України), пошукової та договірної тематики відповідно до перспективних та щорічних планів наукових досліджень, робочих планів з виконання теми наукових досліджень Установи.

Доручення Установи – видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності Установи і може привести до створення ОІВ.

Суб'єкти відносин стосовно службових ОІВ – працівник, творчою працею якого створено ОІВ, Установа, орган центральної виконавчої влади, підприємство, що здійснює фінансування наукових та науково-технічних досліджень, які проводяться Установою (далі - Замовник), інші особи відповідно до закону або договору.

Творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності – автор, винахідник тощо (ст. 421 ЦК України).

¹ Пункт 1 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

Майнові права інтелектуальної власності (майнові права ІВ) - право на використання об'єкта права інтелектуальної власності; виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності; виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, інші майнові права інтелектуальної власності, визначені законом (ст.424 ЦК України).

Особисті немайнові права інтелектуальної власності - право на визнання людини творцем (автором, винахідником тощо), інші права, визначені ст. 423 ЦК України, що належать творцеві ОІВ.

Дослідження та розробки (ДР) – наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки.

Договір ДР – договір на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договір про співробітництво з проведення наукових досліджень.

Договір про співробітництво з проведення наукових досліджень – договір, в рамках якого Установа та одна або більше установ та організацій проводять наукові дослідження за рахунок коштів кожної із сторін або за рахунок фінансування, наданого національними та міжнародними фондами та організаціями.

Раніше створена інтелектуальна власність Установи (Раніше створена ІВ Установи) – об'єкти права інтелектуальної власності:

- створені до укладання договору ДР між Установою й Організацією та
- майнові права на які належать Установі.

Нова інтелектуальна власність (Нова ІВ) – об'єкти права інтелектуальної власності:

- створені працівниками однієї із сторін договору ДР або працівниками сторін договору спільно під час виконання договору ДР;
- що не містять Раніше створену ІВ,
- майнові права на які належать стороні, працівниками якої її створено, або належить сторонам спільно при створенні ІВ спільною творчою працею працівників Установи та Організації;

Нова інтелектуальна власність Установи (Нова ІВ Установи) – об'єкти права інтелектуальної власності:

- створені працівниками Установи під час виконання договору ДР;
- що не містять Раніше створену ІВ,
- майнові права на які належать Установі.

Винахідницька робота – науково-дослідна діяльність зі створення пристроїв, речовин, штамів мікроорганізму, культур клітин рослини і тварини, процесів (технологій, способів) тощо, що відповідають умовам патентоздатності, а також цілеспрямована діяльність, що здійснюється в установах щодо стимулювання створення та використання таких об'єктів з урахуванням досягнень науки і техніки.

Патентно-ліцензійна робота – діяльність, спрямована на виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, забезпечення їх правової охорони та використання, укладання правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Патентно-ліцензійна робота є невід'ємною частиною виконання науково-дослідних робіт.

Раціоналізаторська робота - діяльність із створення технологічних (технічних) рішень, що є новими та корисними, а також цілеспрямована діяльність, що здійснюється в установах стосовно створення та стимулювання освоєння раціоналізаторських пропозицій та захисту прав раціоналізаторів під час використання їх пропозицій.

Підрозділ - структурний підрозділ Установи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності.

Технологія - результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг.

Складова технології - частина технології, де відображено окремі елементи технології у вигляді наукових та науково-прикладних результатів, об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау.

Ноу-хау – технічна, організаційна або комерційна інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/або надання послуг; є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності (ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»).

Комерційна таємниця - інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці (ст. 505 ЦК України).

Конфіденційна інформація - інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов з врахуванням обмежень щодо віднесення інформації до конфіденційної інформації, визначених законом (ст. 21 Закону України “Про інформацію”, ст. 7 Закону України “Про доступ до публічної інформації”).

Договір про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди – договір між науковою установою НАН України та працівником – творцем об'єкту права інтелектуальної власності, що визначає порядок набуття майнових прав на службові об'єкти права інтелектуальної власності та умови та порядок виплати винагороди творцю цих об'єктів.

Додаткова угода до Договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди – угода між науковою установою НАН України та працівником – творцем об'єкту права інтелектуальної власності, що закріплює передачу Установі права на подання заявки на реєстрацію об'єкта права промислової власності та права на отримання охоронного документа; передачу Установі виключних майнових прав на комерційну таємницю; а також визначає особливості виплати винагороди працівнику за використання службових об'єктів права інтелектуальної власності.

Договір між творцями об'єкта права інтелектуальної власності – договір, що визначає розподіл винагороди між творцями об'єкта права інтелектуальної власності, створеного творцями спільно.

Правочини щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності –

- ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- ліцензійний договір;
- договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності;

- договір про передання майнових прав інтелектуальної власності;
- інший правочин щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (ст. 1107, 1113 ЦК України).

Платежі за використання Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи, платежі за передання майнових прав на Нову ІВ Установи – періодичні платежі або разові платежі, або разові і періодичні платежі.

Роялті – будь-який платіж (періодичні або разові, або разові і періодичні платежі) за використання Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи, у тому числі отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Не вважаються роялті платежі, отримані:

як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання "кінцевим споживачем");

за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, у тому числі в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або для перепродажу такого примірника (копії, екземпляра);

за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, у користування, володіння та/або розпорядження особи;

за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права, продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), крім випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України;

за передачу права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем (з врахуванням положень пп. 14.1.225 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України)

ЦК України – Цивільний кодекс України.

Вебресурс видання — ідентифікована у мережі Інтернет сукупність інтегрованих засобів технічного і програмно-апаратного характеру, а також інформації, призначеної для мережевого оприлюднення і закріплених за одним доменом; може містити інформацію в текстовій, графічній і мультимедійній формі та має унікальну електронну адресу.²

Відкритий доступ — надання онлайн-доступу до наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних користувачам із можливістю їх використання згідно з умовами ліцензій відкритого доступу.

Договір приєднання — договір, умови якого встановлені однією зі сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої

² Пункт 1 доповнено нижченаведеними визначеннями згідно із розпорядженням Президії НАН України від від 13.06.2024 № 352.

сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору (ст. 634 ЦК України).

Дослідницькі дані — в цілях цього Положення — інформація на матеріальних носіях або в електронному вигляді (текстові записи, таблиці, графіки тощо), необхідна для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях.

Інформація з обмеженим доступом — конфіденційна інформація, таємна та службова інформація (ст. 21 Закону України «Про інформацію», ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації»), що включає державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау тощо.

Інтерактивне надання доступу — поширення твору, дослідницьких даних у мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах таким чином, щоб користувачі мали змогу отримати доступ до зазначених об'єктів з місця та у час, обрані ними індивідуально (з урахуванням ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та ст. 8 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право).

Ліцензія — в значенні цього Положення — односторонній правочин — дозвіл на використання певного об'єкта цивільних прав (інформація, твір тощо).

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності — вид правочину щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності — дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (зокрема, наукової публікації), що надається іншій особі (ліцензіату) в певній обмеженій сфері.

Публічна ліцензія на використання твору — ліцензія на використання твору, що надається суб'єктом авторського права на визначених ним умовах. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано (ст. 444 ЦК України, ст. 51 Закону України «Про авторське право і суміжні права»). У цілях цього Положення така ліцензія може мати також назву Ліцензія відкритого доступу на використання твору.

Ліцензія відкритого доступу на використання дослідницьких даних — односторонній правочин — дозвіл на використання дослідницьких даних. Односторонній правочин може створювати обов'язки для особи, яка його вчинила, та для інших осіб у випадках, встановлених законом, або за домовленістю з цими особами (ст. 202 ЦК України).

Ліцензії Creative Commons — ліцензії відкритого доступу, розроблені міжнародною некомерційною організацією Creative Commons, що застосовуються у міжнародній практиці для надання доступу до наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних, метаданих.³

Наукова публікація — в цілях цього Положення — твір (стаття, тези, доповіді, матеріали наукових заходів) наукового характеру, затверджений до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або закладу вищої освіти, що пройшов процедуру наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання, містить результати наукової, науково-технічної діяльності.

Похідний твір — результат творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні чи його творчий переклад на іншу мову (ст. 17 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Рукопис твору — в цілях цього Положення — рукопис наукового характеру у письмовій, електронній (цифровій) формі, який у вигляді наукової публікації передбачено подати для оприлюднення у науковому виданні, інформаційному ресурсі відкритого доступу, що не пройшов процедури наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання і не оприлюднений.

³ About CC Licenses. Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

2. Організація діяльності зі створення, охорони та використання права інтелектуальної власності в НАН України

2.1. Організація діяльності зі створення, охорони та використання ОІВ в НАН України здійснюється:

- науковими установами, організаціями, підприємствами дослідно-виробничої бази НАН України;
- Комісією Президії НАН України з питань охорони та використання інтелектуальної власності при Президії НАН України;
- організаціями інфраструктури НАН України з охорони інтелектуальної власності, трансферу технологій та інноваційної діяльності.

2.2. Установи організують діяльність із забезпечення охорони ОІВ, створених в Установі, проведення патентних, маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень, використання результатів ДР; створюють Підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, які діють відповідно до Положення про Підрозділ, що затверджується Президією НАН України.

Основними завданнями Підрозділу є:

- проведення та організація досліджень з метою виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, що створюються в результаті наукової та науково-технічної діяльності Установи, здійснення патентних досліджень, досліджень на патентну чистоту, забезпечення охорони прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, торговельні марки, наукові відкриття, компонування інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, комп'ютерні програми, бази даних, сорти рослин та інші об'єкти права інтелектуальної власності, що створюються в Установі;
- проведення та організація маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень;
- здійснення заходів з використання результатів ДР, об'єктів права інтелектуальної власності наукоємної продукції Установи, підтримка ліцензійної діяльності Установи, трансферу технологій.

2.3. Комісія з питань охорони та використання інтелектуальної власності при Президії НАН України:

- аналізує досвід діяльності зі створення, охорони та використання ОІВ в НАН України;
- надає Президії НАН України пропозиції з прийняття актів НАН України стосовно питань інтелектуальної власності;
- розглядає результати конкурсу НАН України на кращі показники винахідницької роботи.

Комісія складається з представників Установ, підрозділів апарату Президії НАН України. Склад Комісії затверджується Президією НАН України.

2.4. Організації інфраструктури НАН України включають наукові установи НАН України, на які покладені завдання сприяння діяльності з охорони інтелектуальної власності, трансферу технологій, інноваційної діяльності; організації та підприємства, що уклали угоди з НАН України щодо надання послуг у зазначених галузях; організації та підприємства, утворені науковими установами НАН України або які діють за договорами з установами та здійснюють діяльність з впровадження результатів наукових досліджень установ.

3. Питання охорони інтелектуальної власності, які необхідно узгоджувати при проведенні досліджень державної тематики, програмно-цільової, конкурсної тематики, що фінансується НАН України, а також відомчої та пошукової тематики⁴

⁴ Розділ 3 у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 01.03.2013 № 142.

3.1. При проведенні досліджень, що фінансуються НАН України, за державною тематикою, програмно-цільовою, конкурсною тематикою, а також в рамках відомчої, пошукової тематики та при створенні працівником-виконавцем службових ОІВ:

- право на подачу заявки на одержання охоронних документів на ОІВ, майнові права на які засвідчуються охоронним документом,

- право на одержання охоронних документів на такі об'єкти,

- майнові права на інші ОІВ та технології та/або її складові набуваються Установою на підставі законів України, положень НАН України щодо проведення відповідних досліджень та договору з працівником (ами), якщо інше не передбачено договором із Замовником та договором з працівником.

3.2. Особливості передачі майнових прав на технологію та/або її складові, створені за рахунок бюджетних коштів, визначаються статтею 11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (далі – Закон). Статтею 64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» зазначені положення поширено на всі об'єкти права інтелектуальної власності, створені за рахунок бюджетних коштів. Положення наведених далі підпунктів 3.2.1–3.2.5 відносяться до всіх об'єктів права інтелектуальної власності, створених за рахунок бюджетних коштів⁵.

3.2.1. У випадку, якщо технологія та/або її складові створені у процесі виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів, майнові права на технологію та/або її складові належать установам, організаціям та підприємствам - виконавцям цих робіт (далі - виконавці) відповідно до ЦК України, крім випадків, якщо створену технологію та/або її складові віднесено до державної таємниці, а також в інших випадках, визначених законом.

3.2.2. Набуття науковою установою прав на технологію та/або її складові відповідно до ЦК України здійснюється на підставі прямої вказівки частини 1 статті 11 Закону, Договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та Додаткової угоди до цього договору.

3.2.3. Технології та/або їх складові, створені або придбані за бюджетні кошти, використовуються переважно на території України.

Майнові права на технології, створені за бюджетні кошти, можуть передаватися для використання на території іноземних держав у порядку, визначеному Законом.

3.2.4. Центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук України та галузеві академії наук (замовники створення технології) мають право безоплатно використовувати технологію та/або її складові з метою виконання робіт або постачання для державних потреб продукції, необхідної для виконання державних функцій, що обов'язково передбачається в договорі на створення технології та/або її складових.

3.2.5. Якщо при виконанні науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що фінансуються НАН України, створено технологію та/або її складові та їх віднесено до державної таємниці, а також в інших випадках, визначених законом, Установа направляє до Президії НАН України (далі – Замовник) повідомлення про створену під час виконання науково-дослідної та дослідно-конструкторської роботи технологію та/або її складові протягом одного місяця з дня одержання повідомлення від автора технології та/або її складових.

Замовник протягом двох місяців з дня одержання від Установи повідомлення вирішує питання щодо набуття прав на вказану технологію та/або складові у порядку, визначеному частиною третьою статті 11 Закону.

⁵ Пункт 3.3 у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 30.01.2020 № 69.

4. Права інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень між науковими установами та організаціями, підприємствами⁶

4.1. Перед підписанням договору на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договору про співробітництво з проведення наукових досліджень (далі – договір ДР) з Організацією підрозділи Установи, що беруть участь у ДР, та Підрозділ визначають з врахуванням підпунктів 4.2.3, 4.3.4:

- Раніше створену ІВ НУ, що передбачається використовувати при проведенні ДР та/або при комерціалізації Організацією результатів ДР;
- Нову ІВ, що може бути створена при проведенні ДР.

4.2. Раніше створена ІВ Установи

4.2.1. Раніше створена ІВ Установи, вказана у п. 4.1. Положення, зазначається Установою у договорі ДР та звітній документації за договором.

4.2.2. Право використання Раніше створеної ІВ Установи надається Організації на підставі ліцензійного договору відповідно до вимог ст. 1108-1110 Цивільного кодексу України у наступних випадках:

(а) *використання Раніше створеної ІВ Установи в цілях проведення досліджень за договором ДР.* У випадку співробітництва з проведення ДР та при необхідності використання Організацією Раніше створеної ІВ Установи для проведення спільних досліджень НУ надає Організації за ліцензійним договором невиключну зазвичай безоплатну ліцензію на використання зазначеної ІВ в цілях проведення спільних ДР на термін їх здійснення;

(б) *використання Раніше створеної ІВ Установи в цілях проведення досліджень після завершення договору ДР.* При зацікавленості Організації у використанні Раніше створеної ІВ Установи для проведення ДР після завершення досліджень за договором ДР Установа може надати право використання такої ІВ за ліцензійним договором з наданням оплатної (або безоплатної) невиключної ліцензії на використання;

(в) *використання Раніше створеної ІВ Установи в цілях комерціалізації.* Право використання Раніше створеної ІВ в цілях комерціалізації надається Організації за ліцензійним договором з наданням оплатної, як правило, невиключної ліцензії або оплатної одиничної ліцензії.

4.2.3. Виконання договору ДР без використання Раніше створеної ІВ Установи є можливим у таких випадках:

- (а) використання при виконанні ДР лише відомостей, опублікованих у відкритому друку;
- (б) відсутності використання службових об'єктів права промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин тощо), які:
 - зареєстровано або заявки на реєстрацію яких подано або готуються до подання до уповноваженої державної організації,
 - інформація про створення яких розглядається Установою,
 - які створено працівником та про такі ОІВ повідомлено або ще не повідомлено Установу у встановленому порядку),
 - службових творів та комерційних таємниць, у тому числі ноу-хау;
- (в) відсутності використання технічних рішень, які становлять ноу-хау, документації, креслень, що містяться у неопублікованих звітах про виконання наукової тематики Установи.

4.3. Нова ІВ Установи

⁶ Пункт 4 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

4.3.1. Права інтелектуальної власності на Нову ІВ, створену під час досліджень за договором ДР, належать стороні, яка її створила.

Адаптація Установою її Раніше створеної промислової власності, комерційної таємниці, ноу-хау до потреб Організації без створення нових патентоздатних технічних рішень або нових ноу-хау не може визначатися як Нова ІВ.

Права ІВ на Нову ІВ, що створена спільною творчою працею працівників НУ та Організації, належать зазначеним сторонам спільно.

4.3.2. У випадку, якщо Організація передбачає комерціалізацію або інше використання Нової ІВ Установи, у договорі ДР можуть визначатися умови:

- надання Установою оплатної невиключної (одиночної, виключної) ліцензії Організації на використання Нової ІВ Установи, а також на використання частки прав Установи у Новій ІВ, права на яку належать сторонам спільно з врахуванням положень п. 4.5.8;
- передання Організації майнових прав на Нову ІВ Установи з передбаченням виплати разового та періодичних платежів або разового платежу за передання та використання Нової ІВ з врахуванням положень п. 4.5.7.

4.3.3. Виплати Установі з боку Організації за надання ліцензії на використання Нової ІВ Установи та за передання майнових прав на Нову ІВ Установи сплачуються додатково до коштів, що передбачені за виконання договору ДР/договору про співробітництво з проведення досліджень.

4.3.4. При створенні під час виконання договору ДР Нової ІВ Установи, що не була визначена згідно з п. 4.1 Положення, її використання здійснюється згідно з положеннями п. 4 та договору ДР.

4.4. Нова ІВ, створена працівниками сторін договору ДР спільно

4.4.1. Якщо Нову ІВ створено сторонами спільно, у договорі ДР передбачається, що сторони мають укласти договір щодо охорони прав на Нову ІВ та її використання.

4.4.2. У випадку спільних майнових прав на винахід (корисну модель, промисловий зразок, сорт рослин) такий договір має визначати:

(а) частки сторін у спільних правах на винахід. Такі частки мають відповідати творчому вкладу сторін у створення винаходу;

б) взаємовідносини сторін з підготовки та подання заявки на реєстрацію винаходу та сторону, яка подає заявку;

(в) сторону(и), яка сплачує витрати за дії, пов'язані з охороною прав ІВ, у тому числі за подання заявки, підтримання патенту у чинності;

(г) порядок прийняття сторонами рішень про укладання ліцензійних договорів, надання ліцензій, передання майнових прав на винахід;

(д) порядок отримання, розподілу та перерахування роялті, інших платежів за використання винаходу та передання майнових прав;

(е) у випадку створення стартапів з метою використання винаходу – порядок прийняття рішень щодо його створення;

(ж) порядок та розміри виплати винагороди винахідникам.

4.4.3. У випадку спільних майнових прав на комп'ютерну програму, базу даних, ноу-хау такий договір має визначати положення, зазначені у пп. (а), (г), (д), (е), (ж), а також умови захисту ноу-хау від розголошення відповідно до законодавства про захист комерційної таємниці та через віднесення ноу-хау до комерційної таємниці.

4.5. Забезпечення Установою можливості використання Нової ІВ Установи для подальших наукових досліджень та викладання

4.5.1. Установа забезпечує можливість використання Нової ІВ, що створена за договором ДР, в цілях проведення Установою подальших наукових досліджень та викладання.

4.5.2. У випадку, якщо Установою надана виключна ліцензія на використання Нової ІВ Установи або передані майнові права на Нову ІВ Установи, у договорі ДР з Організацією може бути визначено, що Нова ІВ може використовуватися Установою в цілях проведення досліджень та викладання.

4.5.3. *Надання виключної ліцензії.* Виключна ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері (ст. 1108 ЦК України).

Для забезпечення прав Установи на використання Нової ІВ Установи, на яку надано виключну ліцензію, в цілях подальших наукових досліджень та викладання у договорі ДР передбачається, що Установа має право використання Нової ІВ Установи, на яку надано Організації виключну ліцензію:

(а) у сферах інших, ніж та, в якій надано ліцензію (з врахуванням визначення виключної ліцензії у ст. 1108 ЦК України);

(б) у сфері, в якій надано виключну ліцензію, стосовно використання винаходів та корисних моделей без комерційної мети; з науковою метою або в порядку експерименту відповідно до ст. 31 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

(в) у сфері, в якій надано виключну ліцензію, стосовно:

- виконання фундаментальних наукових досліджень та пошукової тематики за рахунок власних коштів або коштів Державного бюджету;

- використання Нової ІВ Установи у наукових публікаціях працівників Установи;

- використання Нової ІВ Установи у викладацькій діяльності працівників Установи,

- використання Нової ІВ Установи при клінічних наукових дослідженнях.

4.5.4. *Надання одиначної ліцензії.* Одиначна ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері (ст. 1108 ЦК України).

Таким чином, при наданні одиначної ліцензії Установа може виконувати дії, зазначені у п. 4.5.3, а також:

(а) надавати ліцензії на використання Нової ІВ Установи установам та організаціям у сферах інших, ніж ті, на які надано ліцензію Організації,

(є) використовувати Нову ІВ Установи безпосередньо Установою (випуск продукції, виконання робіт, послуг) у сфері, на яку надано ліцензію Організації, та інших сферах ліцензії.

4.5.5. *Передача майнових прав.* У випадку, якщо Установою передані Організації майнові права на Нову ІВ Установи, договір про передачу майнових прав інтелектуальної власності укладається відповідно до ст. 1113 Цивільного кодексу України та може передбачати, що Організація надає невиключну (одиначну) ліцензію Установі на використання Нової ІВ Установи в цілях наукових досліджень та викладання.

4.5.6. Якщо певні об'єкти Нової ІВ Установи, стосовно якої надано ліцензії або передані майнові права, віднесено до комерційної таємниці/конфіденційної інформації, у договорі ДР передбачається, що використання такої Нової ІВ Установи в цілях проведення наукових досліджень та викладання має здійснюватися з дотриманням законодавства щодо охорони конфіденційної інформації/комерційної таємниці.

4.5.7. У випадку передачі Установою виключних майнових прав на Нову ІВ Установи Організації та її невикористанні Організацією у договорі ДР може зазначатися, що при невикористанні Організацією зазначеної Нової ІВ - Організація має повернути такі майнові

права Установі за її запитом у встановлений термін. При цьому Установа може надати Організації невиключну оплатну ліцензію щодо їх використання.

4.5.8. У випадку надання виключної або одиничної ліцензії та невикористання Організацією Нової ІВ Установи чи відсутності належних кроків з комерціалізації, або недосягнення встановлених договором показників випуску продукції за ліцензією, договором ДР можуть передбачатися наступні варіанти:

(i) зміна умов договору з наданням невиключної ліцензії замість надання виключної або одиничної ліцензії;

(ii) передбачення виплати мінімальних паушальних ліцензійних платежів протягом терміну, коли Організація недосягла встановлених договором показників випуску продукції за ліцензією;

(iii) розірвання договору щодо надання ліцензії.

4.6. Загальні положення щодо Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи

4.6.1. Умови надання Установою ліцензії на використання Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи або передання майнових прав на Нову ІВ Установи мають передбачати використання ІВ лише способами, необхідними для комерціалізації ІВ, та на території, де буде використовуватися ІВ.

Права на Нову ІВ Установи, що залишаються в Установі, можуть бути використані для надання ліцензій, передання майнових прав з метою комерціалізації ІВ іншим особам.

4.6.2. Надання права використання Організації Раніше створеної ІВ Установи та Нової ІВ Установи здійснюється за ліцензійним договором, положення якого наводяться у додатку до договору ДР або складають окремий розділ у договорі ДР.

Зазначені умови відповідно до вимог ст. 1108, 1109 ЦК України включають зазначення виду ліцензії (виключна, невиключна, одинична), сферу використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права тощо), розмір, порядок і строки виплати плати за використання ОІВ, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити в договір.

4.7. Раніше створена ІВ Організації та Нова ІВ Організації

4.7.1. Якщо при виконанні договору ДР передбачається, що Установа має використовувати Раніше створену ІВ Організації чи Нову ІВ Організації в цілях виконання досліджень за договором ДР, Організація та Установа визначають умови використання такої ІВ у договорі ДР або додатку до договору ДР.

За звичай використання такої ІВ здійснюється на підставі ліцензійного договору з надання невиключної або одиничної безоплатної ліцензії.

4.8. Реалізація положень, зазначених у п. 4 Положення, здійснюється через їх наведення у договорах ДР, а також використання примірних договорів та застережень Рекомендацій з охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень, що укладаються науковими установами з національними та іноземними організаціями та підприємствами.

4.9. Під час підготовки проекту договору ДР та перед його підписанням проєкт договору передається керівнику Підрозділу з метою отримання рекомендацій щодо його укладання та погодження. У випадку відсутності в Установі Підрозділу Установа визначає порядок погодження проєкту договору ДР, що передбачає перевірку уповноваженою особою умов врегулювання охорони та використання прав інтелектуальної власності у проєкті договору ДР.

4.10. Положення пункту 4 цього Положення до 15 лютого 2024 р. носять рекомендаційний характер.

5. Правовідносини з приводу створених службових об'єктів права інтелектуальної власності⁷

5.1. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), визначаються відповідно до ст. 429 ЦК України.⁸

Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) відповідно до ст. 440 ЦК України переходять до Установи, де працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом. Згідно зі ст. 14 Закону України “Про авторське право і суміжні права” Установа має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

5.2. Установа укладає з працівниками – творцями ОІВ Договір про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання, примірні форми якого затверджено розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами) для винаходів, корисних моделей, промислових зразків, сортів рослин; комп'ютерних програм, баз даних, інших об'єктів авторського права, комерційної таємниці.⁹

5.3. При створенні службового об'єкта права інтелектуальної власності працівник у 10 денний строк з дати завершення роботи над створенням ОІВ надає директору Установи письмове повідомлення про створений службовий ОІВ з описом, що розкриває суть ОІВ достатньо ясно і повно.¹⁰

Повідомлення розглядається підрозділом Установи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності у строк, що встановлюється Установою, проте не більше 2 місяців з дня подання повідомлення про створений ОІВ, для сортів рослин - у строк до 1 місяця.

За результатами розгляду керівник Підрозділу надає керівнику Установи пропозиції щодо набуття охорони на створений ОІВ.

5.4. Установа протягом 4 місяців від дати одержання від працівника повідомлення про створений винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральних мікросхем, а щодо сортів рослин – протягом 60 днів:

- подає до уповноважених організацій, що здійснюють реєстрацію ОІВ, заявку на реєстрацію ОІВ або¹¹

- передає право на його одержання іншій особі (у випадку, якщо можливість передачі прав іншій особі визначена законом, або здійснюється відповідно до договору чи нормативного акту НАН України) чи

- приймає рішення щодо збереження винаходу, корисної моделі, сорту рослин, топографії інтегральної мікросхеми як конфіденційної інформації та письмово повідомляє про це Працівника.

5.5. Установа у строк, зазначений у п. 5.4, укладає з працівником Додаткову угоду до Договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх

⁷ Пункт 5 доповнено підпунктом 5.14 згідно із розпорядженням Президії НАН України від 30.10.2008 № 622.

⁸ Підпункт 5.1 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

⁹ Підпункт 5.2 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

¹⁰ Підпункт 5.3 доповнено реченням перед словами “Повідомлення розглядається”, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

¹¹ Абзац другий підпункт 5.4 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

використання або, якщо зазначений Договір не укладено, - то Договір та Додаткову угоду, де визначає особливості виплати винагороди відповідно до економічної цінності ОІВ і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

5.6. Строк збереження Установою винаходу, корисної моделі, сортів рослин як конфіденційної інформації у разі невикористання не повинен перевищувати чотирьох років, якщо менший строк не встановлено Договором чи Додатковою угодою. У протилежному випадку право на одержання патенту на винахід, корисну модель, сорт рослин переходить до Працівника чи його правонаступника.

Строк збереження Установою конфіденційності промислових зразків, компонування інтегральних мікросхем, інших службових ОІВ, за виключенням комерційних таємниць, у разі невикористання визначається Додатковою угодою до Договору.

5.7. Письмові повідомлення про створені службові ОІВ подаються працівником директору Установи або, якщо це визначено Установою, керівнику Підрозділу з питань трансферу технологій інноваційної діяльності та інтелектуальної власності.

Повідомлення працівнику відповідно до п. 5.4 цього Положення надаються керівником Установи або, якщо це визначено Установою, керівником Підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності чи іншою уповноваженою особою.

5.8. Для ОІВ, які не зазначені у п. 5.4 (зокрема, комп'ютерних програм, баз даних, комерційних таємниць), Установа протягом 4 місяців від дати одержання від Працівника повідомлення про створення цих об'єктів укладає з Працівником Додаткову угоду до Договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання або, якщо зазначений Договір не укладено, - то Договір та Додаткову угоду, де визначає особливості виплати винагороди відповідно до економічної цінності ОІВ і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

5.9. Заявки на отримання охоронних документів готуються Підрозділом разом з творцем ОІВ та подаються до уповноважених організацій у порядку, що встановлено положенням про Підрозділ.

5.10. Установа передбачає в договорах про службові ОІВ та виплату винагороди, посадових інструкціях обов'язки Працівника:

- сприяти одержанню Установою охоронних документів на ОІВ в Україні та іноземних державах, що включає участь у підготовці матеріалів заявки, зокрема, у складанні опису заявки, формули винаходу, корисної моделі, промислового зразку, сорту рослин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, а також участь у патентно-кон'юнктурному обґрунтуванні доцільності патентування і ліцензування прав на ОІВ;

- готувати необхідні матеріали для подання заявки на отримання охоронного документу для винаходів, корисних моделей, промислових зразків та інших ОІВ.

5.11. При прийнятті рішення про припинення дій, пов'язаних з отриманням охоронного документу, Установа своєчасно пропонує творцю ОІВ або, якщо ОІВ створено кількома особами, - творцям ОІВ укласти договір про передачу йому (їм) права на отримання охоронного документа на ОІВ.

5.12. При припиненні дій, пов'язаних з підтриманням чинності охоронного документу, Установа не пізніше, ніж за три місяці до чергового внесення збору, пропонує творцю ОІВ або, якщо ОІВ створено кількома особами, - творцям ОІВ укласти договір про передачу йому (їм) виключного майнового права на цей об'єкт.

5.13. У випадку, якщо Установа не передбачає отримання охоронного документу на винахід в іноземних країнах, а творець(ці) службового ОІВ пропонують здійснити іноземне патентування за їх кошти або кошти інших організацій, Установа може надати право отримання вказаних охоронних документів творцям ОІВ. При цьому Установа підписує з творцями ОІВ

угоду, за якою Установа отримує певну частку ліцензійних платежів від використання ОІВ, а також має право експорту в певну країну наукоємної продукції, виготовленої з використанням ОІВ.

5.14. Особливості створення та використання технологій¹²

У випадку створення в Установі технології здійснюється її розукомплектування на складові технології - об'єкти права інтелектуальної власності - або визначається, що технологію втілено у певному ОІВ.

Врегулювання правовідносин стосовно створених службових ОІВ - складових технологій або ОІВ, в якому технологію втілено, здійснюється відповідно до пунктів 3, 5 та 7 цього Положення.

При цьому у Договорі про службові ОІВ та виплату винагороди, Додатковій угоді (п. 5.5 цього Положення), Договорі між творцями ОІВ наводиться назва технології та зазначається, що створений ОІВ є складовою технології (в ОІВ відображено окремі елементи технології) або технологію втілено у певному ОІВ (певних ОІВ).

У випадку створення ноу-хау – захист ноу-хау від розголошення здійснюється через віднесення його Установою до комерційної таємниці.

6. Використання об'єктів права інтелектуальної власності¹³

6.1. Укладання правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

6.1.1. Виходячи із Закону України „Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу», Установи можуть укладати ліцензійні договори (надавати ліцензії) на використання ОІВ.

Передавання майнових прав інтелектуальної власності на зареєстровані винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин, засвідчені охоронним документом, майнових прав на комерційну таємницю, об'єкти авторського права, що створені під час ДР, які фінансуються НАН України, здійснюється, якщо можливість цього передбачена законодавством.

Передавання майнових прав на Нову ІВ НУ, створену під час виконання досліджень за договором ДР, що фінансуються організаціями та підприємствами, здійснюється, якщо вказане передбачено зазначеним договором з врахуванням положень п. 4 Положення.

6.1.2. При укладанні правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності Установи керуються статтями 1108 -1110, 1113 Цивільного кодексу України.

При цьому слід врахувати, що в ліцензійному договорі зазначається: вид ліцензії (виключна, невиключна, одинична), сфера використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права тощо), розмір, порядок і строки виплати плати за використання ОІВ, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити в

¹² Абзац другий підпункту 5.14 пункту 5 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 01.03.2013 № 142.

Абзац третій підпункту 5.14 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343.

¹³ Підпункт 6.1 викладено у новій редакції.

Підпункт 6.2 виключено. Пункти 6.4, 6.5 позначено 6.3, 6.4.

Підпункт 6.3 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343.

договір. Права на використання ОІВ та способи використання, які не визначені у ліцензійному договорі, вважаються такими, що не надані ліцензіату (ст. 1109 ЦК України).

6.1.3. Під час передачі (трансферу) технологій відповідно до ст. 20 Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” (далі – Закон) укладаються правочини, визначені статтею 1107 ЦК України (ліцензійний договір на використання об’єкта права інтелектуальної власності тощо), з урахуваннями підпункту 6.1.1 цього Положення.

При укладанні вказаних договорів крім істотних умов, визначених для ліцензійних договорів ст. 1109 ЦК України, у договорах мають бути враховані істотні умови та умови, які повинні бути включені до таких договорів, визначені статтею 19 Закону, а також взято до уваги перелік обмежень щодо укладання договорів, встановлених статтею 21 Закону.

Ліцензійний договір відноситься до договорів про трансфер технологій, якщо предметом договору є надання права використання ОІВ, які є технологією у значенні Закону.

6.2. Особливості використання об’єктів права інтелектуальної власності при виконанні конкурсних науково-технічних проєктів установ НАН України

6.2.1. При укладанні договору з організацією-партнером необхідно взяти до уваги, що надання Установою організації - партнеру права використання Раніше створеної ІВ Установи, а також права використання ОІВ, створених в рамках договору на виконання науково-технічного проєкту між Установою та НАН України, здійснюється на підставі ліцензійних договорів, укладених відповідно до статей 1107-1114 Цивільного кодексу України, п. 4 цього Положення.

Зазначені договори мають передбачати виплату Установі роялті (періодичні платежі або разові і періодичні платежі або разові платежі), що встановлюється за домовленістю сторін. При цьому слід враховувати, що звичайна ставка роялті у вигляді періодичних платежів становить не менше 3-5 відсотків валового доходу від реалізації продукції за ліцензією або не менше 20 відсотків чистого прибутку, який отримується від реалізації продукції за ліцензією. При отриманні доходу від використання ОІВ Установа зобов’язана виплачувати творцям ОІВ винагороду згідно з п. 7 цього Положення.

6.2.2. За умови часткового фінансування науково-технічного проєкту організацією-партнером та у випадку спрямованості фінансування на проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, які виконуються Установою або організацією-партнером, або сторонами договору спільно, договір з організацією-партнером має передбачати врегулювання відносин сторін стосовно Нової ІВ, що може бути створена під час виконання зазначених робіт, відповідно до п. 4 цього Положення. Зокрема, у договорі визначається, що:

- права інтелектуальної власності на Нову ІВ, створену під час досліджень за договором ДР, належать стороні, яка її створила;
- умови надання Установою організації-партнеру ліцензії на використання зазначеної ІВ або передання майнових прав на таку ІВ;
- зобов’язання сторони (сторін) договору з забезпечення охорони прав на ОІВ, підтримки чинності охоронних документів;
- сторона (сторони), що сплачує винагороду творцям ОІВ за використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ;
- умови сплати Установі роялті, інших платежів організацією-партнером;
- умови захисту від розголошення комерційної таємниці, конфіденційної інформації та іншої інформації з обмеженим доступом.”

6.3. Особливості використання об’єктів права інтелектуальної власності при формуванні статутного капіталу господарського товариства

Відповідно до ст. 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Установи мають право бути засновниками або співзасновниками господарських товариств та

беруть участь у формуванні статутного капіталу такого господарського товариства виключно шляхом внесення до нього майнового права інтелектуальної власності на використання об'єкту(ів) права інтелектуальної власності, виключні майнові права на який(і) зберігаються за науковою установою.

Визначення вартості майнового права на використання ОІВ, що вноситься до статутного капіталу господарського товариства, здійснюється на підставі його незалежної оцінки.

Установа для здійснення внеску до статутного капіталу господарського товариства майнового права інтелектуальної власності на використання ОІВ має укласти з господарським товариством (після його реєстрації) договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, що передбачає:

- внесення до статутного капіталу ТОВ майнового права інтелектуальної власності на використання ОІВ, а також:

- надання дозволу (ліцензії) ТОВ на використання об'єкту права інтелектуальної власності на умовах, викладених у договорі.

При укладанні такого договору слід врахувати істотні умови щодо ліцензійного договору, визначені ст. 1109 ЦК України.

6.4. Здійснення заходів з використання об'єктів права інтелектуальної власності

Установи здійснюють заходи з використання об'єктів права інтелектуальної власності, що, за звичай, включає:

- ідентифікацію технічних рішень, відносно яких доцільно здійснити заходи з забезпечення правової охорони та комерціалізації;

- вибір способу охорони ОІВ (авторським правом, правом промислової власності, інститутом комерційної таємниці, ноу-хау або їх поєднанням). Відносно технологій - розукомплектування технологій на складові - об'єкти права інтелектуальної власності, в яких втілено окремі елементи технології;

здійснення заходів з забезпечення правової охорони (укладання договорів з творцями ОІВ, подання заявок на отримання охоронних документів тощо);

- проведення маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень, зокрема, дослідження інформації про ринок, компаній, що виробляють продукцію - аналоги, техніко-економічних характеристик продукції - аналогів, способів її використання, тенденцій науково-технічного розвитку, ліцензійної практики, патентної ситуації. Підготовка для кожного виду продукції списку виробів - аналогів, способів виробництва з зазначенням частки ринку, технічних характеристик, цін. Для різних ліцензійних сценаріїв - оцінка кількості потенційних ліцензіатів, можливого обсягу продукції, що має виготовлятися, суми разових та періодичних платежів (роялті);

- визначення патентної чистоти об'єкта, в якому використаний ОІВ та підготовку патентного формуляру у відповідності до ДСТУ 3575-97;- вибір способу комерціалізації, що включає можливість надання ліцензій; створення венчурного підприємства; придбання компанії; створення спільного підприємства (господарського товариства); укладання договорів про спільну діяльність або утворення асоціацій, концернів або інших об'єднань; надання технічного сприяння, укладання договорів типу інжинірингу, будівництво підприємства "під ключ" тощо;

- оцінка мінімальної та ринкової вартості надання прав використання ОІВ;

- здійснення рекламної діяльності, маркетингу ОІВ;

- пошук, оцінка потенційного ліцензіату, споживача продукції Установи;

- здійснення аналізу податкової ефективності можливих угод;

- проведення переговорів, підписання угоди про конфіденційність у випадку обміну конфіденційною інформацією.

- підготовка договорів з використання ОІВ, зокрема, ліцензійних, про передачу ноу-хау, поставки продукції, науково-технічної та виробничої кооперації, інжинірингу, утворення спільних підприємств (господарських товариств), технічного сприяння, інвестиційні, про будівництво підприємства “під ключ” тощо.

Під час переговорів, за звичай, Установа та Замовник узгоджують такі питання:

- уточнення обсягу майнових прав, право використання на які передбачається передати;
- визначення умов доступу до вдосконалень ОІВ, що отримується сторонами під час реалізації угоди;
- визначення ставок періодичних та розміру разових платежів (роялті), а також мінімальних сум виплати роялті у випадку недосягнення ліцензіатом запланованих показників виробництва чи неосвоєння предмету ліцензії;
- визначення умов розірвання угоди, зокрема, при недостатньому обсязі використання предмету ліцензії чи її невикористанні;

6.5. Відкритий доступ до наукових публікацій та охорона прав інтелектуальної власності

6.5.1. Загальні положення

6.5.1.1. Особливості відкритого доступу до наукових публікацій та дослідницьких даних, метаданих в наукових установах НАН України, використання на умовах відкритого доступу об'єктів права інтелектуальної власності та інформації з обмеженим доступом, визначення видів ліцензій відкритого доступу, що застосовуються на умовах відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, метаданих, здійснюється відповідно до законодавства, Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 №350, (далі – Положення про ВН) та інших актів НАН України.

6.5.1.2. У додатках до цього Положення наведено:

- Примірні форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 1);
- Примірні форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 2);
- Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права (додаток 3);
- Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 4);
- Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5);
- Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 6);
- Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9);

– Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (додаток 10);¹⁴

— Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу (додаток 11).¹⁵

6.5.1.3. Електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу укладається з урахуванням положень глави 75 ЦК України, ст. 205, 207, 634, 639, 641, 642 ЦК України, ст. 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та інших законодавчих актів.

6.5.1.4. З метою врегулювання відкритого доступу до службових наукових публікацій та дослідницьких даних відповідно до пп.3.3.1, 3.4, 4.2–4.4 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 13.06.2024 № 352, установи НАН України визначають в умовах трудового договору (контрактах) або у додатковій угоді до трудового договору (контракту) з працівниками з урахуванням додатку 9 до цього Положення:

– умови розподілу майнових прав на службовий твір відповідно до ст.ст.1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– умови розподілу майнових прав на дослідницькі дані відповідно до ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.ст.424, 429 Цивільного кодексу України.¹⁶

6.5.2. Особливості застосування ліцензій відкритого доступу

6.5.2.1. Надання відкритого доступу до наукових публікацій здійснюється за ліцензіями Creative Commons (далі CC), вид і порядок використання яких визначено Положенням про ВН та цим Положенням.

6.5.2.2. Тексти ліцензій CC українською та англійською мовами розміщено на сайті Creative Commons: <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

6.5.2.3. Відповідно до ст.ст. 1107, 1108 ЦК України щодо ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності та ст. 444 ЦК України щодо публічної ліцензії на використання твору особа, яка використовує твір на основі ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

Згідно з наведеним вище положенням законодавства особи, які використовують наукові публікації (оприлюднені у періодичних наукових виданнях НАН України та установ НАН України), відносно яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (далі — користувачі), зобов'язані здійснювати використання зазначених об'єктів відповідно до вимог відповідних ліцензій Creative Commons.

6.5.2.4. У науковій публікації вказується вид ліцензії відкритого доступу відповідно до Правил щодо зазначення ліцензій CC та знака авторського права для наукових публікацій згідно з Додатком 3 до цього Положення.»

6.6. Застосування знака авторського права

6.6.1. Відповідно до ст. 9 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі — Закон) для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського

¹⁴ Пункт 6.5.1.2 доповнено абзацами 8, 9, розпорядження Президії НАН України від 08.11.2024 № 609.

¹⁵ Пункт 6.5.1.2 доповнено абзацом 10, розпорядження Президії НАН України від 14.11.2024 № 625.

¹⁶ Пункт 6.5 доповнено підпунктом 6.5.1.4, розпорядження Президії НАН України від 08.11.2024 № 609.

права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей. Суб'єкт авторського права для повідомлення про свої майнові права може використовувати знак охорони авторського права, що складається з латинської літери "С", обведеної колом — ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав на твір, рік першого опублікування твору.

Знак авторського права не повідомляє про немайнові права автора твору. Відповідно до ст. 15 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів, ст. 9 Закону за відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої як автора зазначено у оригіналі або копії твору (презумпція авторства).

6.6.2. Застосування знака авторського права для службової наукової монографії

Згідно зі ст. 14 Закону, майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

У службовій науковій монографії після знака авторського права треба зазначити назву наукової установи НАН України — роботодавця. Якщо авторами наукової монографії є також особи, які працюють в інших організаціях та з якими установою НАН України не було укладено трудового договору, рекомендовано укласти з вказаними особами ліцензійний договір на використання твору у монографії, де також зазначити, що після знака авторського права у монографії вказується установа НАН України.

6.6.3. Застосування знака авторського права для статей у наукових періодичних виданнях НАН України та установ НАН України

Авторами статей у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установ НАН України можуть бути особи, які працюють в різних організаціях, рукопис статті яких є службовим твором з належністю майнових прав на твір їх роботодавцю. Також статтю може бути створено за власною ініціативою автора з набуттям майнових прав інтелектуальної власності на статтю автором.

Відповідно до примірнього ліцензійного договору на використання твору або примірнього електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу, затвердженого Президією НАН України, автор надає дозвіл на виготовлення та опублікування примірника твору та зазначає, що ним не надано та не буде надано дозвіл на виготовлення та опублікування примірника Твору іншому видавцю; іншим особам не передані майнові права на Твір та не надано іншим особам ліцензії на використання Твору. Таким чином, автор надає установі НАН України — видавцю виключну ліцензію на виготовлення та опублікування твору.

Договорами визначено, які відомості треба вказати після знака авторського права у опублікованій статті. З урахуванням викладеного рекомендується в опублікованому творі після знака авторського права зазначити установу НАН України як видавця твору.

6.6.4. Застосування знака авторського права стосовно періодичного видання як складеного твору

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про авторське право і суміжні права», упоряднику енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів, інших періодичних видань як складених творів належать майнові права на використання таких видань у цілому. Упорядник має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення. Упорядник є автором складеного твору.

У випадку, коли упорядник працює за трудовим договором в установі НАН України і здійснення діяльності з упорядкування складених творів є його функціональним обов'язком,

складений твір є службовим твором та згідно зі ст. 14 Закону майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі.

З урахуванням наведеного рекомендується у складеному творі після знака авторського права зазначити назву наукової установи НАН України — роботодавця.

7. Стимулювання створення, використання об'єктів права інтелектуальної власності

7.1 Виплата винагороди творцям службових об'єктів права інтелектуальної власності¹⁷

7.1.1. У випадку створення працівниками Установи - творцями ОІВ під час виконання наукової тематики, що фінансується НАН України, службових об'єктів права інтелектуальної власності, у тому числі ОІВ, що є технологією та/або складовою технології, та їх наступному використанні Установою через випуск продукції, в якій використовується службовий ОІВ, надання відповідних послуг чи надання ліцензій, Установа виплачує творцям винагороду за використання службового ОІВ згідно із законами України, рішеннями Президії НАН України, колективними договорами та договором з Творцем ОІВ.

Працівнику має виплачуватися:

- при власному випуску продукції Установою з використанням ОІВ в сумі не менше 2 відсотків валового доходу від реалізації продукції, що вироблена на основі службового ОІВ, або доходу від реалізації частини продукції (деталі, механізму тощо), що вироблена з використанням ОІВ;

- при укладанні ліцензійного договору, інших договорів про трансфер технологій в сумі не менше 30% від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором;

- при зменшенні внаслідок використання ОІВ вартості продукції (послуги), що виробляється (надається), іншій вигоді, – на умовах, визначених колективним договором.

- при використанні службового ОІВ, право на використання якого є внеском до статутного капіталу господарського товариства, – на умовах, визначених колективним договором.

7.1.2. При збереженні службового ОІВ у конфіденційності Установа відповідно до законодавства має виплачувати винахідникам та авторам винагороду відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі, промислового зразку, сорту рослин тощо) і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

Виплата винагороди здійснюється за рахунок економії коштів фонду оплати праці загального фонду Державного бюджету або за рахунок коштів спеціального фонду Державного бюджету. Замість виплати винагороди може виплачуватися премія.

7.1.3. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1030 та розпорядження Президії НАН України від 30.01.2020 № 69 Установи виплачують винагороду особам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотків доходу, одержаного на підставі договору про трансфер технологій.

Вказані виплати можуть здійснюватися через преміювання зазначених осіб відповідно до пп. 7.1.6 Положення або за цивільно-правовими договорами з зазначеними особами.

7.1.4. Розмір винагороди визначається у відсотках доходів, одержаних внаслідок використання ОІВ, або у фіксованій сумі на одиницю продукції відповідно до її ціни, або виходячи з обсягу доходів, одержаних від передачі технологій, або з урахуванням іншої вигоди, яка може бути отримана за використання технологій, що підтверджено відповідними документами.

¹⁷ Підпункт 7.1 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343.

7.1.5. Винагорода має виплачуватися не рідше одного разу на рік і не пізніше ніж через місяць після закінчення бюджетного року, а в разі надання ліцензії – протягом місяця після одержання ліцензійних платежів.

7.1.6. У договорах про службові ОІВ та виплату винагороди за їх використання, що укладаються з працівниками - творцями ОІВ, у договорах з особами, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складові, визначаються умови та порядок виплати винагороди з урахуванням вимог цього Положення та колективних договорів, що укладаються між трудовим колективом та адміністрацією Установи (далі - колективні договори).

У колективних договорах визначаються:

(а) загальні розміри виплати винагороди творцям службового ОІВ, строки її виплати з урахуванням вимог цього Положення;

(б) розмір премій творцям ОІВ при одержанні охоронного документа та інших заохочень;

(в) принципи розподілу коштів, що отримує Установа від використання ОІВ, між:

- Творцем (ми) ОІВ,
- підрозділом, в якому працює Творець (ці),
- а також Установою;

(г) загальні розміри виплати винагороди працівникам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, з врахуванням положень п. 7.1¹ цього Положення, а також інші заохочення, у тому числі умови преміювання таких працівників;

(д) інші питання, пов'язані з роботою зі створення, охорони та використання ОІВ.

7.1.7. Працівники, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, включають працівників, які:

- сприяли створенню службового ОІВ;
- здійснювали роботи з доведення службового ОІВ до комерційного продукту;
- здійснювали трансфер технологій та/або їх складових.

Вказані дії, зокрема, можуть включати проведення патентних, маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень, досліджень на патенту чистоту; розробку конструкторсько-технологічної та іншої документації; виготовлення дослідних зразків або макетів; підготовку пропозицій та матеріалів щодо комерціалізації результатів досліджень та розробок; участь у розробці, реалізації бізнес-планів, інвестиційних, впроваджувальних проєктів з використання результатів досліджень та розробок; підготовку проєктів ліцензійних та інших договорів про трансфер технологій, участь у переговорах з їх укладання, контролі за їх реалізацією; участь у виконанні ліцензійних та інших договорів про трансфер технологій тощо.

7.1.8. Частка коштів, що надходить підрозділу, де працює Творець (ці), зокрема, використовується на придбання обладнання чи приладів, виплату винагороди (премій) особам, що сприяли створенню службового ОІВ, комерціалізації ОІВ та інші витрати.

Частка коштів, що надходять Установі, зокрема, використовується на придбання патентно-інформаційних видань, проведення патентних, кон'юнктурних та маркетингових досліджень, витрати на розробку конструкторської документації, дослідні роботи і випробування, розроблення дослідно-технологічного, дослідно-промислового регламенту, технології серійного виробництва створених зразків виробів, виплату винагороди особам, що сприяли комерціалізації ОІВ та інші витрати, передбачені Установою.

7.1.9. Особливості виплати винагороди за використання службових ОІВ визначаються Додатковою угодою до Договору про службові ОІВ та виплату винагороди за їх використання, форма якого затверджена розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами).

Особливості виплати винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових, визначаються Додатковою угодою до Договору про виплату винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових, форма якої затверджена розпорядженням Президії НАН України від 30.01.2020 № 69.

7.1.10. Якщо службовий ОІВ створено кількома творцями ОІВ, то сума винагороди розподіляється між усіма творцями ОІВ відповідно до угоди між ними.

Якщо трансфер технологій та /або їх складових здійснюється кількома особами, то сума винагороди розподіляється між усіма такими особами відповідно до угоди між ними.

7.1.11. Творець ОІВ, а також особа, що здійснює трансфер технологій та /або їх складових, має право знайомитись з розрахунком винагороди за використання ОІВ, що їм створено, та умовами договорів, якими передбачається використання зазначених ОІВ.

7.1.12. Установа має надавати Творцю ОІВ, а також особі, що здійснює трансфер технологій та /або їх складових, відомості про отримані платежі за використання службових ОІВ разом з виплатою винагороди за їх використання.

7.1¹ Особливості виплати винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер

1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1030 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер»:

а) Підприємство, наукова установа, організація або заклад вищої освіти, яким автор (автори) технології та/або її складових передав майнові права на технологію та/або її складові, виплачують такому авторові (авторам) винагороду у розмірі (мінімальна ставка винагороди авторам технологій):

у разі укладення ліцензійного договору на використання технології, її складових - не менш як 20 відсотків паушальних та періодичних платежів (роялті), що отримані за договором;

у разі укладення договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності на технологію, її складові - не менш як 20 відсотків отриманого доходу;

у разі укладення договору про трансфер технології, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір), - не менш як 20 відсотків передбачених у договорі ліцензійних платежів за використання технології, її складових.

б) Підприємство, наукова установа, організація або заклад вищої освіти, яким автори технології та/або її складових передали майнові права на технологію та/або її складові, виплачують винагороду особам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотки доходу, одержаного на підставі договору про трансфер технологій (мінімальна ставка винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій).

Особами, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, є:

працівники підприємств, наукових установ, організацій або закладів вищої освіти, на яких покладено функції із здійснення трансферу технологій та/або їх складових;

суб'єкти господарювання, які уклали договір про інформаційно-консультаційне супроводження трансферу технологій та/або їх складових.

в) У разі коли технологія містить кілька складових, порядок розподілу винагороди визначається на підставі договору пропорційно до внеску кожного з авторів у створення окремих складових технології, а у разі його відсутності - на підставі колективного договору, що укладається в організаціях, які є розробниками технологій та/або їх складових, з урахуванням творчого вкладу авторів у їх створення. Якщо в колективному договорі відсутнє положення про розподіл винагороди між авторами складових технологій, отримана винагорода розподіляється між ними порівну.

2. При застосуванні наведених у пп. 1 підпункту 7.11 положень наукові установи НАН України:

– виплачують винагороду працівникам – авторам технологій та/або її складових в сумі не менше 30 відсотків від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором про трансфер технологій;

– виплачують працівникам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотки від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором про трансфер технологій.

Вказані виплати можуть здійснюватися через преміювання зазначених осіб відповідно до пп. 7.1.6 Положення або за цивільно-правовим договором з такими особами, форма якого затверджується Президією НАН України¹⁸.

7.2 Конкурс НАН України з результатів діяльності установ зі створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності та за звання “Винахідник року НАН України”

Національна академія наук України відповідно до постанови Президії НАН України від 22.11.2000 № 319 щорічно проводить конкурс за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні, використанні ОІВ з визначенням установ, що мають кращі показники винахідницької діяльності та присвоєнням десяти винахідникам звання “Винахідник року НАН України”, а також з виплатою відповідних премій установам та винахідникам.

7.3. Здійснення інших заходів

НАН України у встановленому порядку може подавати кандидатури для присвоєння звання “Заслужений винахідник України”.

8. Проведення патентних досліджень

Патентні дослідження в Установах проводяться відповідно до ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» та ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення». Вимоги цих стандартів є обов'язковими для організацій, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного бюджету.

Метою патентних досліджень є визначення патентної ситуації щодо об'єктів господарської діяльності, а саме: продукту (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура рослин і тварин), способу, позначення товарів і послуг тощо).

Патентні дослідження проводяться у зв'язку із здійсненням:

- фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату;
- фундаментальних досліджень, що проводяться з використанням даних про винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- прикладних досліджень.

Патентні дослідження та документи, які складаються на їх основі (звіт і патентний формуляр) є складовою частиною науково-дослідної і дослідно-конструкторської документації на різних етапах проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Патентні дослідження виконуються на всіх етапах життєвого циклу об'єкту господарської діяльності. Виходячи з вимог ДСТУ, патентні дослідження проводяться для ДР, що

¹⁸ Підпункт 7.1¹ у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 30.01.2020 № 69.

передбачають створення об'єктів господарської діяльності, включаючи роботи, що виконуються за рахунок бюджетних коштів та коштів підприємств. Патентні та інформаційні дослідження можуть проводитися також при виконанні фундаментальних досліджень, якщо вони створюють результат прикладного характеру.

Мета складання та оформлення патентного формуляра - засвідчення стану об'єкта господарської діяльності, виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності і правової охорони об'єкта господарської діяльності для використання його шляхом продажу, видачі ліцензій, показу на виставках та ярмарках.

Стандарт ДСТУ 3575-97 надає перелік робіт, при проведенні яких необхідно здійснення патентних досліджень, та документів, які приймаються до розгляду і затвердження тільки за наявності звіту про патентні дослідження.

Патентні дослідження здійснюються працівниками наукових підрозділів Установи за методичною допомогою працівників підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності або спільно з працівниками Підрозділу, якщо це встановлено положенням про Підрозділ.

Результатом патентних досліджень є Звіт про патентні дослідження та Патентний формуляр, які є складовою частиною науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та свідчать про відсутність або наявності фактів порушень патентних прав третіх осіб на результати ДР Установи, а також визначають рівень розробки (*світовий, створено вперше в Україні тощо*).

Нормативи трудових витрат на проведення патентних досліджень визначаються обсягом робіт, регламентом на патентні дослідження.

Відповідно до постанови Президії НАН України від 22.11.2000 № 319 з метою підвищення рівня виконуваних ДР, створення конкурентноздатних і охороноздатних розробок в установах і організаціях НАН України визначено, що установи та організації НАН України мають:

- приймати і затверджувати документацію щодо ДР, які фінансуються з держбюджету, за наявності звіту про патентні дослідження;
- проводити патентні дослідження на стадії включення розробок у план ДР з метою уникнення дублювання тематики;
- проводити патентні дослідження з метою перевірки на патентну чистоту закінчених ДР і включати патентний формуляр до складу технічної документації.
- витрати на проведення робіт з патентних досліджень передбачати в складі витрат на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт.

9. Захист комерційної таємниці, конфіденційної інформації від розголошення¹⁹

9.1. Комерційна таємниця

9.1.1. За наявності інформації, що потребує захисту від розголошення, Установа може прийняти Положення про захист комерційної таємниці від розголошення, яке розробляється з урахуванням вимог глави 46 ЦК України, Закону України “Про захист від недобросовісної конкуренції”, ст. 164-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення, ст. 231 Кримінального кодексу України, а також визначити наказом Установи Перелік інформації, що складає комерційну таємницю.

Запровадження заходів із захисту комерційної таємниці здійснюється Установою при:

- збереженні, використанні ОІВ як інформації, віднесеної до комерційної таємниці;

¹⁹ У пункті 9: назву пункту та підпункти 9.1 – 9.2 викладено у новій редакції, підпункти 9.3 – 9.6 виключено, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

- віднесенні інформації, створеної працівниками Установи, у тому числі ноу-хау, до комерційної таємниці згідно статті 505 ЦК України;
- отриманні ноу-хау, іншої конфіденційної інформації від третіх організацій;
- а також, якщо зобов'язання з захисту комерційної таємниці передбачені договорами ДР, договорами про трансфер технологій та іншими договорами.

9.1.2. Установа зазначає у посадових інструкціях працівника, у Договорах про службові об'єкти інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання з Працівником, інших договорах з працівником:

(а) обов'язки Працівника з нерозголошення інформації, що становить комерційну таємницю:

- щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків, сортів рослин, компонувань інтегральних мікросхем протягом терміну до подачі заявки на отримання охоронного документа;

- щодо патентоздатних та непатентоздатних ноу-хау та іншої інформації, що віднесені Установою до інформації, яка складає комерційну таємницю;

(б) відповідальність працівника за розголошення комерційної таємниці, а також її зберігання та розміщення з порушенням Положення про захист комерційної таємниці від розголошення, договорів з працівником.

9.1.4. Установа здійснює заходи, що запобігають розголошенню інформації, яку віднесено до комерційної таємниці.

9.1.5. При прийнятті в Установі Положення про захист комерційної таємниці від розголошення та затвердженні Переліку інформації, що складає комерційну таємницю, Установа в установленому порядку ознайомлює з вказаними документами Працівників, діяльність яких має відношення до зазначеної інформації.

9.1.6. Інформація, що складає комерційну таємницю, у друкованому та електронному вигляді має містити маркування “Комерційна таємниця”.

9.1.7. У випадку віднесення інформації, створеної працівниками Установи, до комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності, та подальшої комерціалізації цієї інформації у ліцензійних договорах та договорах про передачу технологій передбачається:

- надання підприємствам та організаціям ліцензії на використання інформації, що є комерційною таємницею, яка надається з врахуванням вимог статей 1107-1110 Цивільного кодексу України або

- надання підприємствам та організаціям ліцензії на використання інформації, що становить ноу-хау, яка в Установі охороняється як комерційна таємниця, з врахуванням вимог статей 1107-1110 Цивільного кодексу України.

9.1.8. За розголошення інформації, що становить комерційну таємницю, особи несуть відповідальність згідно з законодавством.

9.2. Конфіденційна інформація

9.2.1. При укладанні договорів ДР, договорів про трансфер технологій, інших договорів з організаціями та підприємствами та передачі інформації, що не має розголошуватися, Установа визначає таку інформацію як конфіденційну та передбачає у договорах положення щодо її захисту від розголошення.

9.2.2. При віднесенні технічних рішень, створених працівниками Установи, у тому числі ноу-хау, до комерційної таємниці та якщо передбачається надати іншій стороні договору ДР (договору про трансфер технологій) ліцензію на їх використання, у таких договорах, виходячи з міжнародної практики їх укладання, вказані технічні рішення зазвичай визначаються як ноу-хау та передбачаються положення щодо захисту інформації, що становить ноу-хау, від розголошення.

9.2.2. До конфіденційної інформації може бути віднесено інформацію:

- (а) яка не є загальновідомою та легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з таким видом інформації;
- (б) відносно якої запроваджені заходи з забезпечення її конфіденційності особою, яка законно контролює таку інформацію;
- (в) яка є невідомою одержувачу;
- (г) яка не належить до видів інформації, що не можуть бути віднесені до конфіденційної згідно з законами України “Про інформацію”, “Про доступ до публічної інформації” та інших законів.

9.2.3. Установи беруть до уваги вимоги статей 862 та 895 ЦК України, якими передбачено обов’язки сторін з забезпечення конфіденційності при виконання договору підряду, договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, а також ст. 19 Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, якою передбачено, що до обов’язкових умов договору віднесено зазначення обмежень щодо використання технологій та їх складових, пов’язаних з умовами збереження конфіденційності інформації.

9.2.4. При укладанні договорів ДР, договорів про трансфер технологій, а також окремих договорів щодо нерозголошення конфіденційної інформації рекомендується у таких договорах наводити:

- (а) визначення та вичерпний перелік конфіденційної інформації, що передбачається використовувати під час виконання договору, що може включати інформацію, створену до укладання договору та під час його виконання;
- (б) визначення, яка інформація не відноситься до конфіденційної інформації;
- (в) порядок передачі конфіденційної інформації від однієї сторони іншій;
- (г) порядок доступу до конфіденційної інформації працівників;
- (д) зобов’язання сторін забезпечити захист конфіденційної інформації від розголошення в своїх організаціях через віднесення її до комерційної таємниці;
- (е) строки збереження інформації у конфіденційності;
- (ж) відповідальність за неправомірне розголошення конфіденційної інформації;
- (з) вимогу щодо маркування інформації, яка передається як конфіденційна «Конфіденційна інформація»;
- (і) порядок повернення інформації стороні – власнику інформації після закінчення терміну зберігання інформації у конфіденційності або розірвання, закінчення дії договору між сторонами.

9.2.5. Для захисту конфіденційної інформації від розголошення працівниками Установа відносить таку інформацію до переліку інформації, що складає комерційну таємницю. Також Установа може передбачити у договорі ДР, договорі про трансфер технологій, що інша сторона договору здійснює захист конфіденційної інформації через віднесення її до комерційної таємниці.

9.2.6. При розголошенні комерційної таємниці фізичні особи несуть адміністративну, кримінальну відповідальність, відповідальність відповідно до законодавства про працю та, якщо це встановлено у договорі з особою, - цивільно-правову відповідальність.

При розголошенні конфіденційної інформації юридичні особи – сторони договору ДР, договору про трансфер технологій, інших договорів несуть відповідальність, визначену договором. У таких договорах рекомендується визначати відповідальність сторін за неправомірне розголошення конфіденційної інформації, у тому числі передбачати зобов’язання припинити порушення та відшкодувати іншій стороні будь-які збитки та упущену вигоду, що

понесена стороною внаслідок порушення умов про конфіденційність. Зазвичай сторони фіксують у договорі суму штрафу, який має бути сплачений у випадку розголошення конфіденційної інформації.

Кодексом України про адміністративні правопорушення (ст. 164-3) передбачена відповідальність за неправомірне отримання, використання, розголошення конфіденційної інформації.

Фізична особа – працівник несе відповідальність за неправомірне розголошення конфіденційної таємниці, якщо вказане передбачено у договорі з працівником.

10. Фінансування діяльності зі створення, охорони та комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності

10.1. При підготовці планової калькуляції кошторисної вартості робіт за темами наукових досліджень у кошторисах тем мають бути передбачені витрати на винахідництво, що, зокрема, включає:

- проведення патентних досліджень (для фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату, фундаментальних досліджень, що проводяться з використанням даних про винаходи, корисні моделі, промислові зразки, прикладних досліджень);

- оформлення прав на ОІВ, сплату державного мита та зборів при поданні заявок на одержання охоронних документів, їх видачу, підтримання охоронних документів у силі та інші витрати, пов'язані з набуттям прав інтелектуальної власності Установою та наданням ліцензій на використання ОІВ;

- виплату винагороди творцям службових ОІВ (разової винагороди при отриманні охоронного документу, винагороди при збереженні ОІВ у конфіденційності);

- витрати, пов'язані з придбанням, добором та вивченням науково-технічної, в тому числі патентної літератури,

10.2. При підготовці річного кошторису видатків Установ (діяльність яких пов'язана з проведенням фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату, які проводяться з використанням даних про винаходи та інші ОІВ, проведенням прикладних досліджень) до кошторису видатків включаються видатки, передбачені п. 10.1 цього положення.

До річного кошторису видатків, а також кошторисів тем наукових досліджень можуть включатися видатки, зокрема, на:

- винахідництво та раціоналізацію,
- проведення досліджень на патентну чистоту;
- проведення маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень;
- розроблення техніко-економічного обґрунтування проектів з використання ОІВ;
- розроблення робочої документації, виготовлення із застосуванням винаходів та інших ОІВ дослідних зразків або макетів, засобів для їх випробування, монтаж та налагодження;
- проведення дослідних робіт і випробувань;
- узагальнення і аналіз результатів досліджень і розроблення пропозицій про впровадження у виробництво результатів виконаної роботи або обґрунтування доцільності чи недоцільності подальшого проведення робіт;
- розроблення дослідно-технологічного регламенту, дослідно-промислового регламенту, положень технології серійного виробництва створених зразків виробів, на здійснення авторського нагляду;

- видання матеріалів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської

роботи;

- оплату робіт, пов'язаних з проведенням експертизи, консультацій і складанням висновків щодо винаходів та інших ОІВ;

- організацію та проведення виставок, конкурсів, оглядів та інших заходів зі створення, охорони та використання ОІВ.

10.3. При утворенні Структурного підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності Установи як підрозділу, що виконує науково-технічну, науково-організаційну та науково-методичну роботу, витрати на оплату праці працівників Підрозділу, матеріальні та інші витрати на забезпечення його діяльності передбачаються за рахунок накладних витрат, що плануються по кожній ДР наукової установи за рахунок загального та спеціального фонду Державного бюджету.²⁰

При утворенні Підрозділу як науково-дослідного (підрозділ з досліджень питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності в галузі спеціалізації установи) витрати на оплату праці працівників Підрозділу, матеріальні та інші витрати на забезпечення його діяльності включаються до прямих витрат, пов'язаних з проведенням наукової тематики цього Підрозділу, що відкривається відповідно до „Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень у Національній академії наук України” (постанова Президії НАН України від 19.12.2018 № 339).

10.4. При укладанні договорів з міністерствами, іншими органами державної влади про проведення наукових досліджень з урахуванням вимог ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» та ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення» до планової калькуляції кошторисної вартості робіт мають включатися витрати на проведення патентних досліджень.

10.5. При здійсненні договірної наукової тематики за рахунок коштів підприємств, організацій витрати на винахідництво, зокрема проведення патентних досліджень, здійснюються за домовленістю між Установою та Замовником.

10.6 При підготовці річного кошторису видатків Установи у випадку очікуваних надходжень коштів за використання ОІВ у кошторисах передбачаються відповідні видатки спеціального фонду бюджетних коштів на виплату винагороди творцям ОІВ, а також інші витрати.

11. Бухгалтерський облік нематеріальних активів²¹

11.1. Бухгалтерський облік нематеріальних активів у наукових установах, організаціях та підприємствах НАН України (далі – Установи) здійснюється у відповідності до: Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» (далі – Національне положення), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 (із змінами); Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів від 23.01.2015 № 11; Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (із змінами); наказу Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів» (із змінами), Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами).²²

²⁰ Підпункт 10.3 із змінами, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

²¹ Розділ 11 надано у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 15.06.2015 р. № 430.

²² Підпункт 11.1 із змінами, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

11.2. Згідно зі ст. 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» обов'язковим є проведення оцінки майнових прав інтелектуальної власності при заснуванні підприємств (господарських товариств) на базі державного майна.

При одержанні дозволу Президії НАН України на передачу прав користування об'єктами права інтелектуальної власності як внесків при заснуванні та діяльності наукових парків до Президії НАН України надається звіт про оцінку відповідних майнових прав на об'єкт (об'єкти) інтелектуальної власності, складений суб'єктом оціночної діяльності.

У випадку, якщо наукова установа виступає засновником (співзасновником) господарського товариства з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до статті 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», визначення вартості права на використання об'єкту права інтелектуальної власності, що вноситься до статутного капіталу господарського товариства, здійснюється на підставі його незалежної оцінки у відповідності до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»²³.

12. Звітність з питань охорони об'єктів права інтелектуальної власності, врахування діяльності зі створення, охорони та комерціалізації цих об'єктів при відкритті наукових тем та прийнятті результатів наукових та науково-технічних досліджень

12.1. Відповідно до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень у Національній академії наук України, затвердженому постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 із змінами, внесеними постановою Президії НАН України від 03.07.2019 №196, при відкритті наукових тем у запиті на відкриття теми наукових досліджень за відомчою тематикою зазначається та враховуються при оцінці запиту: очікувані наукові та науково-практичні результати, об'єкти права інтелектуальної власності, які плануються до впровадження після завершення теми, потенційні споживачі наукових та науково-технічних результатів, об'єктів права інтелектуальної власності та об'єкти права інтелектуальної власності, використання яких передбачається під час проведення досліджень (для фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату, фундаментальних досліджень, що здійснюються з урахуванням даних про винаходи та інші ОІВ, для прикладних досліджень).²⁴

При прийманні завершеної теми наукових досліджень до Ученої (науково-технічної) ради Установи подаються та враховуються при розгляді та оцінці виконання наукових досліджень:

- перелік об'єктів права інтелектуальної власності, створених при виконанні теми наукових досліджень з пропозиціями щодо їх використання;

- звіт про патентні дослідження, підготовлений відповідно до вимог цього Положення (для фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату, фундаментальних досліджень, що здійснюються з урахуванням даних про винаходи та інші ОІВ, для прикладних досліджень), підготовлений відповідно до Порядку проведення патентних досліджень в установах НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 22.11.2000 № 319, ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» та ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення»

Оцінка результатів робіт за темою Ученою радою Установи має враховувати:

- для прикладних досліджень і розробок – отримання результатів, спрямованих на наукове і науково-технічне забезпечення вирішення завдань, що впливають з потреб практики,

²³ Пункт 11.2. із змінами, розпорядження Президії НАН України від 17.05.2016 р. № 293.

²⁴ Підпункт 12.1 із змінами, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

розроблення і створення нової техніки і технології, винаходів, корисних моделей, комп'ютерних програм та інших об'єктів права інтелектуальної власності, методик та нормативної документації. При цьому враховуються також патентоспроможність і конкурентоспроможність розроблених технічних рішень, економічна ефективність науково-технічних розробок.

При прийманні завершених тем відомчого замовлення НАН України Бюро відділеннями НАН України та завершених тем програмно-цільової та конкурсної тематики особами, уповноваженими Президією НАН України, до протоколу приймання та оцінки науково-дослідної роботи додається Довідка про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання теми наукових досліджень та проведені патентні дослідження (форма довідки наведена у додатку 7 до Протоколу прийняття та оцінки наукової роботи).

12.2. Установи надають статистичну звітність щодо створених об'єктів інтелектуальної власності та ліцензійної діяльності згідно законодавства.

12.3. При підготовці річного звіту про діяльність Установи надають інформацію щодо діяльності у сфері охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій відповідно до вимог до підготовки звіту.

12.4. Підрозділ веде первісний облік службових ОІВ у реєстрі об'єктів прав інтелектуальної власності Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної діяльності НАН України у порядку, встановленому наказом Держкомстату

України від 10.08.2004 № 469 (із змінами) та Президією НАН України.

12.5. Реєстр об'єктів права інтелектуальної власності та автоматизоване робоче місце співробітника відділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності установи НАН України²⁵

12.5.1. Згідно з розпорядженням Президії НАН України від 23.04.2019 № 272 в НАН України запроваджено ведення реєстру об'єктів прав інтелектуальної власності Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної діяльності НАН України (далі – Реєстр), а також автоматизованого робочого місця співробітника відділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності установи НАН України.

Підсистема дозволяє ведення в науковій установі НАН України: бази даних створених в установі винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, сортів рослин, баз даних, комп'ютерних програм та інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау; ведення в електронному вигляді нормативно визначеної документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності; супроводжувати процес створення об'єктів права інтелектуальної власності, подання заявок та отримання охоронних документів, діяльність з укладання договорів з винахідниками та авторами та договорів щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності, облік нематеріальних активів.

У Реєстрі реалізовано ведення в електронній формі первісного обліку службових ОІВ відповідно до наказу Держкомстату України від 10.08.2004 № 469 (із змінами) з урахуванням змін законів України у сфері інтелектуальної власності.

Відповідно до зазначеного розпорядження установи НАН України мають забезпечити: починаючи з 2019 року введення повної інформації про об'єкти права інтелектуальної власності установи та її оперативне корегування у Реєстрі; формування таблиць щорічного звіту з питань інтелектуальної власності про діяльність наукової установи виключно засобами РІТ НОД НАН України.”

²⁵ Доповнено підпунктом 12.5, Підпункт 12.1, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

13. Підвищення кваліфікації працівників

13.1. З метою забезпечення кваліфікованими кадрами Установа організує та забезпечує отримання працівниками післядипломної освіти (підвищення кваліфікації, перепідготовка) за спеціальностями «Інтелектуальна власність», «Інноваційних менеджмент».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) від 20.01.1998 № 65 (із змінами) може здійснюватися:

- перепідготовка з видачею диплома встановленого зразка з присвоєнням кваліфікації;
- перепідготовка з видачею диплома встановленого зразка без присвоєння кваліфікації;
- підвищення кваліфікації.

14. Планування проведення патентних, маркетингових досліджень

14.1. Установа здійснює патентні, маркетингові дослідження відповідно до річних планів проведення досліджень, що затверджуються директором Установи.

Додаток:

1. Форма Журналу первісного обліку об'єктів авторського права та комерційних таємниць.

Перший заступник головного
вченого секретаря НАН України

В.Л. Богданов

**Журнал реєстрації заявок на об'єкти авторського права
(бази даних, комп'ютерні програми тощо)**

№ п/п	Дата подання повідомлення про створений об'єкт авторського права	Назва бази даних, комп'ютерної програми, твору тощо	Прізвище, ім'я та по батькові авторів; місце роботи, домашня адреса	Реквізити договору між Установою та працівником (ами)- автором (ми) (дата, номер)	Примітка
1	2	3	4	5	6

організація

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ідентифікаційний код ЄДРПОУ

Журнал реєстрації заявок на комерційну таємницю

№ п/п	Дата подання повідомлення про створення комерційної таємниці	Прізвище, ім'я та по батькові працівників – творців комерційної таємниці; місце роботи, домашня адреса	Назва комерційної таємниці	№_, дата документу про прийняття рішення визнання інформації комерційною таємницею	Реквізити договору між Установою та працівником (ами)- (творцем)(ями) (дата, номер)	Примітка
1	2	3	4	5	6	7

**Примірні договори про службові об'єкти права інтелектуальної власності та
виплату винагороди за їх використання**

ДОГОВІР²⁶ № ____

**про службові об'єкти права інтелектуальної власності²⁷ та виплату винагороди
за їх використання**

М. _____ „__” _____ Р.
_____ надалі Працівник або Творець ОІВ, що
(п.і.б.)

діє на підставі загальної цивільної право та дієздатності (ст.ст. 25-42 ЦК України), та
_____, в особі _____
(назва наукової установи, організації)

_____, який діє на підставі _____
(посада, п.і.п.)

надалі Установа, а разом Сторони, **беручи до уваги**, що

– Працівник перебуває з Установою у трудових відносинах і з ним укладено трудовий договір (контракт), наказ № ____ від _____.

– об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ), зокрема, включають винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин (ст. 420 ЦК України),

– *право на визнання людини творцем (автором, винахідником тощо)* ОІВ є особистим немайновим правом інтелектуальної власності, належить творцю цього об'єкту, є чинним безстроково (ст.ст. 423, 425 ЦК України),

– *службовий об'єкт права інтелектуальної власності* – винахід, корисна модель, промисловий зразок, сорт рослин, що створюється працівником: у зв'язку з виконанням трудового договору (виконанням службових обов'язків чи дорученням Установи) за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше; з використанням досвіду, виробничих знань, комерційної таємниці і обладнання Установи,²⁸

– *службові обов'язки* – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення ОІВ, у тому числі обов'язки працівника з виконання державної тематики, програмно-цільової та конкурсної тематики НАН України, відомчої тематики (відомчого замовлення НАН України), пошукової та договірної тематики відповідно до перспективних та щорічних планів наукових досліджень, робочих планів з виконання теми наукових досліджень Установи,²⁹

– *винагорода за створення службового об'єкту права інтелектуальної власності* – грошові кошти, які виплачує Установа Працівнику за створення, використання службового ОІВ згідно з колективним договором, укладеним Установою та трудовим колективом, цим Договором та Додатковими угодами до нього,

²⁶ До тексту договору внесено зміни згідно розпоряджень Президії НАН України від 17.05.2016 № 293 та від 01.03.2013 № 142.

²⁷ Винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин.

²⁸ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

²⁹ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

– доручення Установи – видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності Установи і може привести до створення ОІВ;³⁰

– творцями службових ОІВ є Працівник та, якщо службовий ОІВ створено кількома творцями ОІВ, – інші особи, творчою працею яких створюються службові ОІВ,

керуючись ст.ст. 418 – 508, 1113 ЦК України, ст. 9 Закону України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”, ст. 7 Закону України „Про охорону прав на промислові зразки”, ст. 17 Закону України „Про охорону прав на сорти рослин” та іншими законодавчими актами щодо відносин інтелектуальної власності, **уклали** цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Цей договір визначає порядок набуття майнових прав на службові об’єкти права інтелектуальної власності та умови та порядок виплати винагороди творцю цих об’єктів.

2. Права Сторін на ОІВ

2.1. Майнові права на певний ОІВ, що передаються Працівником Установі, визначаються Додатковою угодою до цього Договору, яка укладається при створенні певного ОІВ.

3. Умови та порядок виплати винагороди

3.1. Винагорода за використання службових ОІВ виплачується відповідно до колективного договору, укладеного Установою та трудовим колективом, цього Договору та Додаткових угод до нього.

3.2. Установа виплачує Працівнику винагороду (премії) за створення, використання службових ОІВ у таких випадках:

а) при власному випуску продукції Установою з використанням службового ОІВ винагороду у сумі не менше 2 відсотків від вартості реалізації продукції, що вироблена на основі службового ОІВ, або вартості реалізації частини продукції (деталі, механізму тощо), що вироблена з використанням службового ОІВ,

б) при укладанні ліцензійного договору та інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в сумі не менше 30% доходу від сум доходів, що отримані за договором,

в) при збереженні службового ОІВ у конфіденційності – винагороду (премію) щорічно у сумі, що визначається Додатковою угодою до цього Договору, яка укладається при прийнятті рішення про збереження службового ОІВ у конфіденційності,

г) премію при отриманні охоронного документу на службовий ОІВ у розмірі та у строки, що встановлюється колективною угодою між Установою та трудовим колективом,

д) при економії, отриманні додаткового доходу, іншій вигоді, що отримана Установою, – на умовах, визначених колективним договором та Додатковими угодами до цього Договору.

Е) при використанні службового ОІВ, право на використання якого є внеском до статутного капіталу господарського товариства, – у сумі відсотку доходу, отриманого установою від діяльності господарського товариства (дивіденди), що визначається колективним договором³¹.

3.3. Особливості виплати винагороди за використання окремих службових ОІВ визначаються Додатковими угодами до цього Договору.

³⁰ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

³¹ Пункт е) додано у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

3.4. Якщо ОІВ створено кількома творцями ОІВ, то сума винагороди, що має виплачуватися відповідно до п.п. 3.2 (а), (б), (г), розподіляється між всіма творцями ОІВ відповідно до угоди між ними.

3.5. Установа зобов'язується сплачувати Працівнику винагороду не рідше одного разу на рік і не пізніше ніж через місяць після закінчення бюджетного року, а в разі надання ліцензії – протягом місяця після одержання ліцензійних платежів.

3.6 Працівник має право знайомитись з розрахунком винагороди за використання ОІВ, що їм створено, та умовами договорів, якими передбачається використання зазначених ОІВ.

4. Обов'язки Сторін

Працівник:

4.1. У 10 – ний строк з дати завершення роботи над створенням службового ОІВ надає Установі письмове повідомлення про створений службовий ОІВ з описом, що розкриває суть ОІВ достатньо ясно і повно відповідно до форми, що додається.

4.2. Сприяє одержанню Установою охоронних документів в Україні та іноземних державах, що включає участь в підготовці матеріалів заявки, зокрема, у складанні опису заявки, формули винаходу, корисної моделі, промислового зразку, сорту рослин, бере участь у патентно-кон'юнктурному обґрунтуванні доцільності патентування і ліцензування прав на ОІВ.

Для винаходів, корисних моделей, промислових зразків у строк до 60 днів, а для сортів рослин – у строк до 30 днів з дня надання письмового повідомлення готує необхідні матеріали для подання заявки на отримання охоронного документу.

4.3. Не розголошує інформацію:³²

– щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків, сортів рослин, компонувань інтегральних мікросхем протягом терміну до подачі заявки на отримання охоронного документа, яка зберігаються Установою як комерційна таємниця;

Особливості охорони комерційної таємниці можуть бути визначено окремою Додатковою угодою до цього Договору.

Установа:

4.4. Протягом 4 місяців від дати одержання від Працівника повідомлення про створений винахід, корисну модель, промисловий зразок, а щодо сортів рослин – протягом 60 днів подає до відповідної уповноваженої організації заявку на одержання охоронного документу на зазначені ОІВ чи передає право на його одержання іншій особі або Працівнику (у випадку, якщо можливість передачі прав іншій особі визначена законом, або здійснюється відповідно до договору з Замовником чи нормативного акту НАН України), або приймає рішення щодо збереження винаходу, корисної моделі, сорту рослин як конфіденційної інформації та повідомляє про це Працівника.

4.5. У строк, зазначений у п. 4.4, укладає з Працівником Додаткову угоду до цього договору, де визначає особливості виплати винагороди відповідно до економічної цінності конкретного службового ОІВ і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

4.6 Строк збереження Установою винаходу, корисної моделі, промислового зразку, сорту рослин як конфіденційної інформації у разі невикористання не повинен перевищувати чотирьох років, якщо менший строк не встановлено додатком до цього Договору. У протилежному випадку право на одержання патенту на винахід, корисну модель, сорт рослин переходить до Працівника чи його правонаступника.

4.7 При прийнятті рішення про припинення дій, пов'язаних з отриманням охоронного

³² Підпункт 4.3 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

документу, своєчасно пропонує Працівнику або, якщо ОІВ створено кількома творцями ОІВ, – творцям ОІВ укласти договір про передачу йому (їм) права на отримання охоронного документа на ОІВ.

При припиненні дій, пов'язаних з підтримання чинності охоронного документа, – не пізніше, ніж за три місяці до чергового внесення зборів пропонує Працівнику або, якщо ОІВ створено кількома творцями ОІВ, – творцям ОІВ укласти договір про передачу йому (їм) виключного майнового права на цей об'єкт;

4.8 Надає Працівнику можливість брати участь у роботах з підготовки використання ОІВ (розробка технічної документації, виготовлення і випробування дослідного зразка тощо).

4.9 Виплачує Працівнику винагороду за використання ОІВ згідно з цим Договором.

4.10 Надає Працівнику відомості про обсяг та ціну реалізації продукції з використанням службових ОІВ разом з виплатою винагороди за використання службових ОІВ.

4.11 Сприяє використанню службових ОІВ при виробництві продукції (проведенні робіт, наданні послуг), а також використанню службових ОІВ іншими організаціями та підприємствами.

4.12 Розглядає пропозиції Працівника щодо використання службового ОІВ та, при погодженні пропозиції, надає організаційно-технічну, юридичну та іншу допомогу Працівнику з організації використання службового ОІВ.

5. Відповідальність

5.1. Сторони несуть відповідальність за порушення умов цього договору згідно з законодавством.

5.2. У випадку розкриття інформації, що становить комерційну таємницю, у порушення Положення Установи про захист комерційної таємниці від розголошення, цього Договору, інших договорів з працівником працівник несе адміністративно-правову, кримінально-правову, цивільно-правову відповідальність згідно законодавства.³³

6. Інші умови договору

6.1. Письмові повідомлення про створені службові ОІВ подаються керівнику Установи або, якщо це визначено Установою, – керівнику підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (далі – Підрозділ).

Повідомлення Працівнику відповідно до п. 4.4 цього Договору здійснюється Установою або у порядку, визначеному Установою, керівником Підрозділу.

6.2. У випадку створення службового ОІВ при здійсненні договірної тематики за рахунок коштів підприємств (господарюючих суб'єктів) розмір та умови виплати винагороди визначаються окремою Додатковою угодою до цього договору.

6.3. Інші умови _____

6.4. Спори, пов'язані з невиконанням сторонами зобов'язань, визначених цим договором, розглядаються у судовому порядку.

6.5. Зміни чи доповнення до цього договору оформлюються письмово та підписуються Сторонами.

6.6. Цей договір набирає чинності з дня його підписання Сторонами.

6.7. Строк дії договору закінчується після виплати належної винагороди Працівнику та після спливу строку чинності чи припинення чинності переданих майнових прав на службові ОІВ (п.2 цього Договору), а стосовно п.п. 4.1.- 4.2, 4.4. – 4.8, 4.11 – 4.12 після припинення трудових відносин між Сторонами.

³³ Пункт 5 доповнено новим підпунктом 5.2, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

6.8. Право на отримання винагороди за використання службових ОІВ переходить до правонаступників Працівника у порядку, визначеному законом.

6.9. Цей договір складено у 2 екземплярах, один з яких знаходиться у Працівника, інший – у Установи.

7. Реквізити сторін

Установа

(назва установи, організації, підприємства)

(юридична адреса)

(банківські реквізити)

(підпис, М.П.)

Працівник

(п.і.б.)

(адреса)

(паспорт, серія, номер, дата видачі)

(підпис)

Додаткова угода³⁴

№ _____ від “__” _____ 200__

до Договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату
винагороди за їх використання від “__” _____ 200__ № _____

_____, надалі Працівник та _____,
(п.і.б.) (назва установи)

в особі _____, який діє на підставі _____, надалі – Установа,
(посада, п.і.б.)

а разом Сторони, у зв’язку із створенням Працівником службового об’єкта права інтелектуальної власності _____, надалі – ОІВ, інформацію про
(назва ОІВ)

який подано Установі повідомленням від “__” _____ 200__, реєстраційний номер _____, домовились про таке:

1. Працівник передає Установі право на подання заявки на реєстрацію об’єкта права інтелектуальної власності та права на отримання охоронного документа (патента, свідоцтва).³⁵

2. Права та зобов’язання сторін відносно ОІВ визначаються Договором про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди від «__» _____ 200__ р. № _____ та цією Додатковою угодою.

3. Установа виплачує Працівнику винагороду (премії) у такому обсязі:

а) при власному випуску продукції Установою з використанням ОІВ винагороду у сумі _____ відсотків від вартості реалізації продукції, що вироблена на основі ОІВ (або вартості реалізації частини продукції (деталі, механізму) _____,

(вказати назву деталі, механізму)

що вироблена з використанням ОІВ,

б) при укладанні ліцензійного договору та інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в сумі не менше 30% доходу від сум доходів, що отримані за договором,

в) при збереженні ОІВ у конфіденційності відповідно до наказу Установи від “__” _____ 200__ та невикористанні – винагороду (премію) щорічно у розмірі _____,

г) при збереженні ОІВ у конфіденційності та використанні – винагороду на умовах відповідно до п.п. (а), (б) цього пункту Додатку,

д) премію у розмірі _____ у разі одержання охоронного документа.

е) при використанні службового ОІВ, право на використання якого є внеском до статутного капіталу господарського товариства, – у сумі _____ відсотку доходу, отриманого установою від діяльності господарського товариства (дивіденди)³⁶.

є) інші умови виплати винагороди: _____

4. При створенні службового ОІВ кількома особами Сторони беруть до уваги, що розподіл винагороди за використання ОІВ визначається Угодою між творцями об’єкта права інтелектуальної власності від “__” _____ 200__ № _____.

Підписи Сторін

(підпис, М.П.) Установа

(підпис) Працівник

³⁴ Форма угоди для винаходів, корисних моделей, промислових зразків, сортів рослин. Текст додаткової угоди зі змінами, затвердженими розпорядженням Президії НАН України від 01.03.2013 № 142.

³⁵ Пункт 1 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343.

³⁶ Пункт е) додано у редакції, затвердженої розпорядженням Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

Реєстраційний номер _____, дата реєстрації³⁷ _____

ПОВІДОМЛЕННЯ

про створення службового об'єкту права інтелектуальної власності

від ” “ _____ 20 __ р.

Я (ми) _____
(П.І.П творця (творців), посада, назва підрозділу установи, організації)

цим повідомленням сповіщаю про створення³⁹ об'єкту права інтелектуальної власності(ОІВ) _____, що було здійснено в рамках виконання⁴⁰

Можлива галузь застосування ОІВ _____

Додається:

Опис винаходу, корисної моделі, промислового зразку, сорту рослин, що включає такі дані:

1. Галузь природничих знань, техніки, до якої належить ОІВ.
2. Об'єкт винаходу, корисної моделі, промислового зразку.
3. Рівень техніки, аналогії (якщо відомі авторам)
4. Суттєві ознаки ОІВ⁴¹.
5. Креслення, якщо потрібні для розуміння суті ОІВ, таблиці, приклади виконання (для винаходів, корисних моделей), малюнки, фотографії (для промислового зразку).
6. Інформація щодо придатності для промислового використання (для винаходів, корисних моделей, промислових зразків).

Особа (особи) що створила об'єкт права інтелектуальної власності

_____ (П.І.Б., підпис)

_____ (П.І.Б., підпис)

_____ (П.І.Б., підпис)

³⁷ Данні зазначаються канцелярією установи або, якщо це встановлено директором установи, – керівником підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та охорони інтелектуальної власності (далі – Підрозділ).

³⁸ Зазначається П.І.Б. керівника установи або, якщо це встановлено керівником установи, П.І.Б. керівника Підрозділу.

³⁹ Зазначається запропонована назва ОІВ, зокрема, назва винаходу, корисної моделі, промислового зразку сорту рослин.

⁴⁰ Зазначається назва теми наукових досліджень, під час виконання якої створено ОІВ або, що ОІВ створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручень роботодавця, або, що ОІВ створено з використанням досвіду, виробничих знань, обладнання та комерційної таємниці організації, де творець працює за трудовим договором.

⁴¹ Вказати сукупність суттєвих ознак і виділити ознаки, які, на думку творця, відрізняють винахід, корисну модель, промисловий зразок від найближчого аналогу.

ДОГОВІР № ____
про службові об'єкти права інтелектуальної власності⁴² та виплату винагороди за їх використання

М. _____ „__” _____ р.
_____ (п.і.б.) надалі Творець ОІВ або Працівник, що
діє на підставі загальної цивільної право та дієздатності (ст.ст. 25-42 ЦК України), та
_____, в особі
(назва наукової установи, організації)
_____, який діє на підставі _____
(посада, п.і.б.)

надалі Установа, а разом Сторони, **беручи до уваги**, що

– Працівник перебуває з Установою у трудових відносинах і з ним укладено трудовий договір (контракт), наказ № ____ від _____.

– *об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ)*, зокрема, включають літературні твори наукового, технічного або іншого характеру, карти, плани, креслення, комп'ютерні програми, бази даних, комерційні таємниці (ст. 420 ЦК України, ст. 8 Закону України “Про авторське право і суміжні права”),

– *право на визнання людини творцем (автором) ОІВ* є особистим немайновим правом інтелектуальної власності, належить творцю цього об'єкту, є чинним безстроково (ст.ст. 423, 425 ЦК України),

– *службовий твір* - твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом)⁴³,

– *службова комерційна таємниця* – інформація технічного, організаційного та іншого характеру, що становить комерційну таємницю, створена (отримана) працівником у зв'язку з виконанням трудового договору (виконанням службових обов'язків чи дорученням Установи) за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше; з використанням досвіду, виробничих знань, обладнання Установи, іншої комерційної таємниці Установи⁴⁴,

– *службові обов'язки* – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення ОІВ, у тому числі обов'язки працівника з виконання державної тематики, програмно-цільової та конкурсної тематики НАН України, відомчої тематики (відомчого замовлення НАН України), пошукової та договірної тематики відповідно до перспективних та щорічних планів наукових досліджень, робочих планів з виконання теми наукових досліджень Установи⁴⁵,

– *доручення Установи* – видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності Установи і може привести до створення ОІВ⁴⁶,

⁴² Комп'ютерні програми, бази даних, інші об'єкти авторського права, комерційні таємниці. Текст договору зі змінами, затвердженими розпорядженням Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

⁴³ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

⁴⁴ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

⁴⁵ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

⁴⁶ Надано в новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

– творцями службових ОІВ є Працівник та, якщо службовий ОІВ створено кількома творцями ОІВ, – інші особи, творчою працею яких створюються службові ОІВ,

керуючись ст.ст. 418- 508, 1113 ЦК України, ст. 14 Закону України „Про авторське право і суміжні права” та іншими законодавчими актами щодо відносин інтелектуальної власності, *уклали* цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Цей договір визначає порядок набуття майнових прав на службові об’єкти права інтелектуальної власності та умови та порядок виплати винагороди творцю цих об’єктів.

2. Права Сторін на ОІВ

Варіант 1. (застосовується для комп’ютерних програм, баз даних, інших об’єктів авторського права)

2.1. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв’язку з виконанням трудового договору (контракту), з врахуванням положень ст. 440 ЦК України переходять до Установи, де працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі. Відповідно до ст. 14 Закону України “Про авторське право і суміжні права” Установа має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

Варіант 2. (застосовується для комерційної таємниці)

2.1. Установа та Працівник визначають майнові права на комерційну таємницю, що передаються Установі, Додатковою угодою до цього договору, яка укладається при отриманні технічних рішень, інформації, що передбачається віднести до комерційної таємниці. Майнові права передаються на умовах, визначених цим Договором та Додатковою угодою до цього договору.⁴⁷

3. Умови та порядок виплати винагороди

3.1. Винагорода за використання службових ОІВ виплачується відповідно до колективного договору укладеного Установою та трудовим колективом у випадках і порядку визначеному цим Договором та Додатковими угодами до нього.

3.1¹. Якщо посадові обов’язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них, з врахуванням положень ст. 14 Закону України “Про авторське право і суміжні права”, включається до заробітної плати Працівника.⁴⁸

Вказане не розповсюджується на види винагороди за використання службових ОІВ, визначених п. 3.2 цього Договору.

3.2. Установа виплачує Працівнику винагороду (премії) за використання службових ОІВ у таких випадках:

а) при власному випуску продукції Установою з використанням службового ОІВ винагороду у сумі не менше 2 відсотків від вартості реалізації продукції, що вироблена на основі службового ОІВ, або вартості реалізації частини продукції (деталі, механізму тощо), що вироблена з використанням службового ОІВ,

⁴⁷ Пункт 2.1 пункту 2 викласти у такій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

⁴⁸ Пункт 3 доповнено новим підпунктом 3.1¹, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

б) при укладанні ліцензійного договору про використання службового ОІВ або іншого договору на передачу технологій – винагороду у сумі не менше 30 відсотків доходу від сум доходів, що одержано за договором,

в) при збереженні службового ОІВ у конфіденційності – винагороду (премію) щорічно у сумі, що визначається Додатковою угодою до цього Договору, яка укладається при прийнятті рішення про збереження службового ОІВ у конфіденційності,

г) при економії, отриманні додаткового доходу, іншій вигоді, що отримана Установою, – на умовах, визначених колективним договором та Додатковими угодами до цього Договору,

д) у випадку використання певних об'єктів авторського права, якщо мінімальні розміри виплати авторської винагороди для таких об'єктів визначені законодавством.

е) при використанні службового ОІВ, право на використання якого є внеском до статутного капіталу господарського товариства, – у сумі відсотку доходу, отриманого установою від діяльності господарського товариства (дивіденди), що визначається колективним договором⁴⁹.

3.3. Особливості виплати винагороди за використання окремих службових ОІВ визначаються Додатковими угодами до цього Договору.

3.4. Якщо ОІВ створено кількома творцями ОІВ, то сума винагороди, що має виплачуватися відповідно до п.п. 3.2 (а), (б), (г) розподіляється між всіма творцями ОІВ відповідно до угоди між ними.

3.5. Установа зобов'язується сплачувати Працівнику винагороду не рідше одного разу на рік і не пізніше ніж через місяць після закінчення бюджетного року, а в разі надання ліцензії – протягом місяця після одержання ліцензійних платежів.

3.6. Працівник має право знайомитись з розрахунком винагороди за використання ОІВ, що їм створено, та умовами договорів, якими передбачається використання зазначених ОІВ.

4. Обов'язки Сторін

Працівник:

4.1. У 10 – денний строк з дати завершення роботи над створенням службового ОІВ надає Установі письмове повідомлення про створений службовий ОІВ з описом, що розкриває суть ОІВ достатньо ясно і повно відповідно до форми, що додається.

4.2. Не розголошує створену (отриману) ним інформацію, що передбачається віднести або віднесено до комерційної таємниці, у тому числі патентоздатні та непатентоздатні ноу-хау.

Особливості захисту від розголошення комерційної таємниці та конфіденційної інформації може бути визначено окремою Додатковою угодою до цього Договору.⁵⁰

Установа:

4.3. Протягом 2 місяців від дати одержання від Працівника повідомлення про створення ОІВ – укладає з Працівником Додаткову угоду до цього договору (форма Додаткової угоди додається), де визначає особливості виплати винагороди відповідно до економічної цінності ОІВ і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

4.4. Надає Працівнику можливість брати участь у роботах з підготовки використання ОІВ (розробка технічної документації, виготовлення і випробування дослідного зразка тощо).

4.5. Виплачує Працівнику винагороду за використання ОІВ згідно з цим Договором.

⁴⁹ Пункт е) додано у редакції, затвердженій розпорядженням Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

⁵⁰ Підпункт 4.2 пункту викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

4.6. Надає Працівнику відомості про обсяг та ціну реалізації продукції з використанням службових ОІВ разом з виплатою Установою винагороди за використання службових ОІВ.

4.7. Сприяє використанню службових ОІВ при виробництві продукції (проведенні робіт, наданні послуг) Установою, а також використанню службових ОІВ іншими організаціями та підприємствами.

4.8. Розглядає пропозиції Працівника щодо використання службового ОІВ та, при погодженні пропозиції, надає організаційно-технічну, юридичну та іншу допомогу Працівнику з організації використання службового ОІВ.

5. Відповідальність

5.1. Сторони несуть відповідальність за порушення умов цього договору згідно з законодавством.

5.2. У випадку розкриття інформації, що становить комерційну таємницю, конфіденційну інформацію у порушенні Положення Установи про захист комерційної таємниці від розголошення, цього Договору, інших договорів з працівником, працівник несе адміністративно-правову, кримінально-правову, цивільно-правову відповідальність згідно законодавства.⁵¹

6. Інші умови договору

6.1. Письмові повідомлення про створені службові ОІВ подаються Працівником керівнику Установи або у порядку, визначеному Установою, керівнику підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та охорони інтелектуальної власності.

6.2. Інші умови _____

6.3. Спори, пов'язані з невиконанням сторонами зобов'язань, визначених цим договором, розглядаються у судовому порядку.

6.4. Зміни чи доповнення до цього договору оформлюються письмово та підписуються Сторонами.

6.5. Цей договір набирає чинності з дня його підписання Сторонами.

6.6. Строк дії цього Договору закінчується після виплати належної винагороди Працівнику та після спливу строку чинності чи припинення чинності переданих майнових прав на службові ОІВ (п.2 цього Договору), а стосовно п.п.4.1.-4.12 при припиненні трудових відносин між Сторонами.

6.7. Строк дії цього Договору не залежить від припинення трудових відносин між Сторонами.

6.8. Право на отримання винагороди за використання службових ОІВ переходить до правонаступників Працівника у порядку, визначеному законом.

6.9. Цей договір складено у 2 екземплярах, один з яких знаходиться у Працівника, інший – у Установі.

7. Реквізити сторін

Установа	Працівник
_____	_____
(назва установи, організації, підприємства)	(п.і.б.)
_____	_____
(юридична адреса)	(адреса)
_____	_____
(банківські реквізити)	(паспорт, серія, номер, дата видачі)
_____ Установа	_____ Працівник
(підпис, М.П.)	(підпис)

⁵¹ Пункт 5 доповнено новим підпунктом 5.2, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

Додаткова угода⁵²
№ _____ від “__” _____ 200__

до Договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди
за їх використання № _____ від “__” _____ 200__

_____, надалі Працівник або Творець ОІВ
(п.і.б.)

та _____, в особі _____
(назва наукової установи, організації)

_____, який діє на підставі _____,
(посада, п.і.б.)

надалі Установа, а разом Сторони, у зв’язку із створенням Працівником службового
об’єкту права інтелектуальної власності _____,
(назва ОІВ)

надалі – ОІВ, інформацію про який подано Установі повідомленням від
“__” _____ 200__, реєстраційний номер _____, домовились про таке:

1. Права та зобов’язання сторін відносно ОІВ визначаються Договором про службові
об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за використання службових
ОІВ від «__» _____ 200__ р. № ____ та цією Додатковою угодою.

2. Для об’єктів авторського права

Відповідно до ст. 14 Закону України “Про авторське право і суміжні права” та
Договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх
використання з працівником майнові права на _____ (наводиться
назва комп’ютерної програми, бази даних, іншого об’єкта авторського права), що становить
службовий ОІВ, переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у
повному складі.”.

Для комерційних таємниць

Працівник передає Установі виключні майнові права інтелектуальної власності на
_____,
(назва комерційної таємниці)

визначені статтею 506 Цивільного Кодексу України.⁵³

3. Установа виплачує Працівнику винагороду (премії) у такому обсязі:

а) при власному випуску продукції Установою з використанням ОІВ винагороду у сумі
_____ відсотків від вартості реалізації продукції, що вироблена на основі ОІВ (або вартості
реалізації частини продукції (деталі, механізму) _____,

(вказати назву деталі, механізму тощо)

що вироблена з використанням ОІВ,

б) при укладанні ліцензійного договору про використання ОІВ винагороду у сумі
_____ відсотків доходу від сум доходів, що одержано за ліцензійним договором,

в) при збереженні ОІВ у конфіденційності та невикористанні відповідно до наказу
Установи від “__” _____ 200__ винагороду (премію) щорічно у розмірі _____ ,

⁵² Форма угоди для об’єктів авторського права та комерційної таємниці. Текст додаткової угоди зі змінами,
затвердженими розпорядженням Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

⁵³ Пункт 2 викладено у новій редакції, розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 353.

г) при збереженні ОІВ у конфіденційності та використанні – на умовах відповідно до п.п. 1(а), (б) цього Додатку,

д) при використанні службового ОІВ, право на використання якого є внеском до статутного капіталу господарського товариства, – у сумі _____ відсотку доходу, отриманого установою від діяльності господарського товариства (дивіденди)⁵⁴.

е) інші умови виплати винагороди:

4. При створенні службового ОІВ кількома особами Сторони беруть до уваги, що розподіл винагороди за використання ОІВ визначається Угодою між творцями об'єкту права інтелектуальної власності від “___” _____ 200_ № __.

Підписи Сторін

(підпис, М.П.)

Установа

(підпис)

Працівник

⁵⁴ Пункт е) додано у редакції, затверджені розпорядженням Президії НАН України від 17.05.2016 № 293.

ПОВІДОМЛЕННЯ

про створення службового об'єкту права інтелектуальної власності

від "___" _____ 200 р.

Я (ми) _____

(П.І.Б. творця (творців), посада, назва підрозділу установи, організації)

цим повідомленням сповіщаю про створення⁵⁷ _____

(назва ОІВ)

що було здійснено в рамках виконання⁵⁸ _____

Можлива галузь застосування ОІВ _____

Опис об'єкту права інтелектуальної власності

Наводиться:

1. Галузь природничих знань, техніки, до якої належить ОІВ.

2. Додається:

– опис ОІВ, що розкриває суть комп'ютерної програми, бази даних, іншого об'єкту авторського права, інформації, яку пропонується віднести до комерційної таємниці, достатньо ясно і повно,

– зазначення можливості віднесення інформації до комерційної таємниці⁵⁹.

Особа (особи) що створила об'єкт права інтелектуальної власності

_____ (П.І.Б., підпис)

_____ (П.І.Б., підпис)

_____ (П.І.Б., підпис)

⁵⁵ Данні зазначаються канцелярією установи або, якщо це встановлено директором установи, керівником підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (далі – Підрозділ).

⁵⁶ Зазначається п.і.п. керівника установи або, якщо це встановлено директором установи, - п.і.п. керівника Підрозділу.

⁵⁷ Зазначається назва ОІВ, зокрема, назва твору наукового, технічного або іншого характеру, комп'ютерної програми, бази даних, інформації, що пропонується віднести до комерційної таємниці.

⁵⁸ Зазначається назва теми наукових досліджень, під час виконання якої створено ОІВ або, що ОІВ створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручень роботодавця, або, що ОІВ створено з використанням досвіду, виробничих знань, обладнання та комерційної таємниці організації, де творець працює за трудовим договором.

⁵⁹ Зазначається, чи відповідає інформація критеріям надання правової охорони відповідно до ст. 505 ЦК України (чи є вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових невідомою та чи не є вона легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якої вона належить).

Договір № ____
між творцями об'єкту права інтелектуальної власності

м. _____

«__» _____ 200__

Ми, що нижче підписалися, громадяни України:

1. _____ (П.І.Б.)
2. _____ (П.І.Б.)
3. _____ (П.І.Б.)

іменовані далі „Сторони”, що діють на підставі загальної цивільної право та дієздатності (ст.ст. 25-42 ЦК України),

беручи до уваги, що:

- Сторони є творцями об'єктів права інтелектуальної власності (ОІВ)
- творцям об'єктів права інтелектуальної власності (ОІВ) належать особисті немайнові права, що є чинні безстроково, зокрема:
- право на визнання людини творцем (автором, винахідником тощо) об'єкту права інтелектуальної власності (далі – ОІВ) (ст.ст. 435, 436 ЦК України),
- щодо об'єктів авторського права – право вимагати зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору, якщо це практично можливе, право обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору, право на недоторканність твору (ст. 438 ЦК України);
- з кожною з Сторін укладені договори про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання:

від „__” _____ 200__ №__

від „__” _____ 200__ №__

від „__” _____ 200__ №__

керуючись ст.ст. 428, 436 ЦК України

уклали цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Ця Угода регулює відносини між Сторонами у зв'язку зі створенням спільною творчою працею _____
(назва ОІВ)

що було здійснено в рамках виконання⁶⁰ _____
під час перебування Сторін у трудових відносинах з _____

2. Права й обов'язки Сторін

2.1. У випадку порушення немайнових та майнових прав Сторін кожен Творець ОІВ може доводити своє право в судовому порядку.

2.2. Сторона, якій стало відомо про порушення особистих (немайнових) прав Сторін, повинна повідомити про це інші Сторони цього Договору.

⁶⁰ Зазначається назва теми наукових досліджень, під час виконання якої створено ОІВ або, що ОІВ створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручень роботодавця, або, що ОІВ створено з використанням досвіду, виробничих знань, обладнання та комерційної таємниці організації, де творець працює за трудовим договором.

2.3. У випадку використання об'єктів авторського права кожна з Сторін самостійно вирішує питання про згадування його імені чи виборі псевдоніма або заборони згадування свого імені.

3. Порядок розподілу винагороди за використання ОІВ

3.1. З урахуванням внеску кожної з Сторін у створенні ОІВ Сторони домовляються про розподіл винагороди за використання ОІВ між Сторонами у такому виді:

№/№	П.І.Б. Сторін	Внесок Сторони у створенні ОІВ (%)	Розподіл винагороди за використання ОІВ (%)

4. Інші питання

4.1. Якщо ОІВ є твір, що складається з частин, які мають самостійне значення (може бути використана незалежно від інших частин цього твору), кожна із Сторін зберігає свої особисті немайнові права щодо частини такого твору.

Реалізація цих прав здійснюється Сторонами спільно, якщо інше не зазначено цим Договором або додатком до цього Договору.

4.2. Будь-які спори, що виникають з цієї Угоди, або у зв'язку з нею, будуть вирішуватись шляхом переговорів. У випадку не досягнення згоди Сторони вирішують спірні питання у суді у встановленому законом порядку.

4.2. _____

4.3. Дана Угода укладена у _____ примірниках, набуває чинності після підписання його Сторонами та діє протягом строку чинності прав інтелектуальної власності на створений Сторонами ОІВ.

5. Реквізити, підписи Сторін

1. _____ (П.І.Б.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий "____" _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

2. _____ (П.І.Б.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий "____" _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

3. _____ (П.І.Б.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий "____" _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 399

м. Київ

“ 10 ” 07 2024 р.

Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування примірного ліцензійного договору (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами)

Відповідно до Плану заходів з реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021–2025 роки, затвердженого постановою Президії НАН України від 27.10.2021 № 330 (зі змінами), щодо розроблення та впровадження методичних матеріалів з питань трансферу технологій:

1. Внести зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами, внесеними розпорядженнями НАН України від 30.10.2008 № 622, від 01.03.2013 № 142, від 15.06.2015 № 430, від 17.05.2016 № 293, від 30.01.2020 № 69, від 05.07.2023 № 343 та від 13.06.2024 № 352), доповнивши його додатком 7 Примірний ліцензійний договір на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами» та додатком 8 Рекомендації з застосування примірного ліцензійного договору «на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами», що додаються.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

- примірну форму ліцензійного договору, що додається до розпорядження Президії НАН України “Про впровадження результатів науково-дослідних робіт цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави» від 09.02.2017 № 119;

- примірну форму ліцензійного договору, що міститься у додатку 3 «Рекомендації з питань охорони інтелектуальної власності у договорах між установою НАН України та організацією-партнером при виконанні науково-технічних проектів установ НАН України» до Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 13.12.2017 № 340 (зі змінами, внесеними постановою Президії НАН України від 11.07.2018 № 233).

3. Керівниками наукових установ НАН України:

3.1. Під час укладання науковими установами НАН України ліцензійних договорів взяти до уваги та використання форму примірного ліцензійного договору (на використання

об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами) й рекомендації з його укладання, зазначені у п.1 цього розпорядження.

3.2. Довести примірний ліцензійний договір та рекомендації з його укладання, зазначені у п.1 цього розпорядження, до відома працівників установ, які беруть участь у комерціалізації результатів досліджень, а також до підрозділів установ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, юридичних служб установ.

4. Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України надавати консультації науковим установам НАН України з питань використання примірного ліцензійного договору, зазначеного у пункті 1 цього розпорядження.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Примірний ліцензійний договір

(на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними
організаціями та підприємствами)

М.

«.....»..... р.

Цей договір укладено між: _____ (найменування Установи) в особі _____, далі – Ліцензіар, що діє на підставі Статуту, з одного боку, і _____ (найменування Організації) в особі _____, далі – Ліцензіат, що діє на підставі Статуту, з іншого боку (разом Сторони).

Беручи до уваги, що

Ліцензіар:

(i) зареєстрував винахід (корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку) (далі – об'єкт промислової власності або ОПВ) (назва ОПВ), (патент свідоцтво, його номер), заявка на який подано (дата подання заявки, номер заявки);

не надавав ліцензій на використання зазначеного винаходу⁶¹;

(ii) має майнові права інтелектуальної власності на ноу-хау _____ (назва ноу-хау), опис якого наведено у заявці на реєстрацію _____ (винахід, корисна модель, вказується назва винаходу, номер заявки, дата подачі заявки, номер заявки) (далі - Ноу-хау у заявці);

не надавав ліцензій на використання зазначеного ноу-хау⁶²;

(iii) має майнові права інтелектуальної власності на ноу-хау _____ (назва ноу-хау) (далі – Ноу-хау);

не подавав заявок на реєстрацію ОПВ на технічні рішення, що складають Ноу-хау;

не надавав ліцензій на використання зазначеного ноу-хау⁶³;

(iv) має майнові права інтелектуальної власності на документацію (твори наукового, технічного характеру, креслення, ескізи тощо) (далі – Документація)⁶⁴, що включає:

документи, створені до укладання цього Договору (далі - Раніше створена документація):

-; (назва)

⁶¹ Або вказати, що ліцензії на використання винаходу були надані (невиключні або виключні, одиничні на способи використання винаходу інші ніж предмет цього Договору).

⁶² Або вказати, що ліцензії на використання ноу-хау були надані (невиключні або виключні, одиничні на способи використання ноу-хау інші ніж предмет цього Договору).

⁶³ Теж, що у п. 2.

⁶⁴ Зазначається вид документації: конструкторська, технологічна, проєктна; звіт; креслення тощо.

-;

документи, розробка яких передбачена цим Договором та які не включають інформацію, наведену у Раніше створеній документації (далі – Нова документація):

- (назва),

-,

що є об'єктами авторського права та не містять ноу-хау.

Ліцензіат:

бажає отримати на умовах цього Договору ліцензію на використання:

- винаходу,

- Ноу-хау у заявці,

- Ноу-хау,

- Документації,

зазначених у пп. (і)-(iv) преамбули цього Договору,

з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції) (далі – Продукція),

домовилися про таке:

1. Терміни

1.1. Терміни у цьому Договорі визначаються наступним чином:

Винахід, корисна модель визначаються відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

Документація - об'єкти авторського права (твори наукового, технічного характеру, креслення, ескізи тощо), що не містять ноу-хау, зазначені у преамбулі до цього Договору.

Документація може включати:

(а) **Раніше створену документацію:**

- документи, що не містять інформації з обмеженим доступом (комерційної таємниці, службової інформації, державної таємниці);

- документи, які містять інформацію, віднесену до інформації з обмеженим доступом (комерційної таємниці, службової інформації, державної таємниці);

(б) **Нову документацію** - документи, розроблені Ліцензіаром рамках цього Договору.

Заявки - заявки на реєстрацію ОПВ, зазначені у преамбулі до цього Договору;

Звітний період - період діяльності Ліцензіата, за який надається інформація про виконання цього Договору, що становить кожні три місяці (варіанти: *кожен місяць, кожні шість місяців*).

Інформація з обмеженим доступом: в рамках цього Договору – зафіксована в електронному чи письмовому вигляді інформація, що віднесена до комерційної таємниці (службової інформації, державної таємниці).

Комерційна таємниця - інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів

щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію (ст. 505 ЦК України).

Матеріали – документи у письмовому або електронному вигляді, що включають:

- (а) копії охоронних документів на ОПВ;
 - (б) копії заявок на реєстрацію ОПВ;
 - (в) опис Ноу-хау;
 - (г) Документацію,
- зазначені у преамбулі цього Договору.

Перелік Матеріалів наведено у додатку 1 до цього Договору.

Ноу-хау – технічна, організаційна або комерційна інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/або надання послуг; є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності (ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»). Ноу-хау є об'єктом права інтелектуальної власності (пп. 14.1.225 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України);

Ноу-хау у заявці - ноу-хау, опис якого наведено у заявці на реєстрацію винаходу (корисної моделі);

Об'єкти права інтелектуальної власності (ОІВ) – винахід (корисна модель, промисловий зразок, торговельна марка), ноу-хау, твір наукового, технічного характеру, зазначені у преамбулі до цього Договору;

Об'єкти промислової власності (ОПВ) – винахід (корисна модель, промисловий зразок, торговельна марка), зазначені у преамбулі до цього Договору;

Продукція - продукти, що виготовляються на основі ліцензії (назва продукції);

Процес – процес (спосіб)..... (назва), що використовується на основі ліцензії.

Промисловий зразок визначається відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»;

Спеціальне обладнання - (і) обладнання, (іі) дослідні зразки, потрібні для виготовлення Продукції та використання ОІВ, що належать Ліцензіару та надаються у тимчасове використання Ліцензіату на умовах цього Договору.

Спеціальні матеріали - матеріали, вузли, деталі, потрібні для виготовлення Продукції та використання ОІВ, які поставляються Ліцензіаром Ліцензіату на умовах цього Договору.

Територія — територія України.

Ціна продажу — ціна продажу одиниці продукції за ліцензією, на базі якої встановлюється розмір роялті.

(далі зазначається вид ліцензії, що застосовується для цього Договору)⁶⁵

⁶⁵ Відповідно до ст. 1108 ЦК України ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути виключною, однічною, невиключною, а також іншого виду, що не суперечить закону.

Одинична ліцензія – ліцензія, що видається лише одному ліцензіату і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього об'єкта у зазначеній сфері (ст. 1108 ЦК України).

Невиключна ліцензія – ліцензія, що не виключає можливості використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері (ст. 1108 ЦК України).

Виключна ліцензія – ліцензія, що видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права інтелектуальної власності у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього об'єкта у зазначеній сфері (ст. 1108 ЦК України).

2. Предмет Договору

2.1. Ліцензіар надає Ліцензіату на строк дії цього Договору невиключну (одиничну, виключну) платну ліцензію на використання об'єктів права інтелектуальної власності (ОІВ):

- (а) Винаходу, патент №
- (б) Корисної моделі, патент №
- (в) Ноу-хау у заявці, заявка на реєстрацію№.....;
- (г) Ноу-хау

наведених у преамбулі до цього Договору,

на умовах, визначених цим Договором,

а Ліцензіат зобов'язується виплачувати Ліцензіару за надання ліцензії платежі, визначені цим Договором, та здійснити заходи з виготовлення на основі цієї ліцензії Продукції, реалізації Продукції та використання ОІВ.

(а) Спосіб використання

Варіант 1. Для Продукції

Право використання ОІВ надається для: виготовлення Продукції, застосування такої Продукції, пропонування для продажу, в тому числі через Інтернет, продажу та іншого її введення в цивільний оборот або зберігання Продукції в зазначених цілях.

Варіант 2. Для Процесу (способу)

Право використання ОІВ надається для застосування процесу (способу) при виготовленні Продукції.

(б) Технічна сфера застосування

Використання ОІВ обмежується наступною технічною сферою застосуванням:

..... (зазначається конкретна технічна сфера застосування)

(в) Територія використання

Територією використання є територія України.

(г) Термін використання

Право використання ОІВ, надане Ліцензіату відповідно до цього пункту, надається на строк дії цього Договору, починаючи від дати його підписання.

(д) Документація

Ліцензіар надає Ліцензіату невиключну (одиничну, виключну) оплатну ліцензію на використання Нової документації та невиключну ліцензію на використання Раніше створеної документації, зазначену у преамбулі цього Договору, на умовах, визначених пп.(а)-(г) п. 2.1 цього Договору із зобов'язанням Ліцензіата виплачувати Ліцензіару за надання вказаних ліцензій платежі та здійснити заходи з виготовлення на основі цих ліцензій Продукції, реалізації Продукції та використання ОІВ відповідно до умов Договору. Платежі за надання зазначених ліцензій входять до сум платежів, визначених у п. 9 цього Договору.⁶⁶

(є) Субліцензування

Варіант 1.

Право субліцензування ОІВ Ліцензіату не надається.

Варіант 2.

Право субліцензування ОІВ Ліцензіату не надається.

При необхідності залучення до виготовлення Продукції однієї чи декількох організацій Ліцензіар до укладання цього Договору проводить переговори з зазначеними організаціями та відповідно до результатів переговорів може прийняти наступні рішення:

(а) Ліцензіаром може бути укладено з такими організаціями, включаючи цей Договір з Ліцензіатом, ліцензійні договори про надання невиключної ліцензії на використання ОІВ;

(б) Ліцензіар та Ліцензіат разом з укладанням цього Договору укладають додаткову угоду до цього Договору, яка визначає зобов'язання та відповідальність Ліцензіата щодо здійснення управління виготовлення Продукції іншими організаціями.

Варіант 3. Ліцензіату надається право укласти субліцензійний(і) договір(ори) на наступних умовах:

(а) організація(ії), з якою(ими) укладається субліцензійний договір має(ють) бути визначена(і) до підписання цього Договору та схвалена(і) Ліцензіаром;

(б) субліцензійний договір може бути укладений Ліцензіатом тільки за дозволом Ліцензіара та після схвалення проєкту договору Ліцензіаром;

(в) Ліцензіар може відмовити у дозволі щодо укладання субліцензійного договору за наявності обґрунтованих підстав.

2.2. Інші умови

(а) Якщо цим Договором передбачено надання виключної ліцензії, видача такої ліцензії у певній сфері не впливає на:

- право Ліцензіара використовувати ОІВ відповідно до положень законів України щодо дій, які не визнаються порушенням прав, у тому числі відповідно до другої частини ст. 31 Закону України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”;

- право Ліцензіара використовувати ОІВ та розпоряджатися майновими правами ІВ на ОІВ у сфері іншій, ніж сфера використання ОІВ, визначена для Ліцензіата

⁶⁶ Пункт (д) надано в редакції з уточненнями ЦДІВТТ НАН України.

(б) Якщо Ліцензіаром буде зареєстровано ОПВ, на якій подані заявки, в яких наведено Ноу-хау у заявці, зазначені у преамбулі цього Договору, - з моменту реєстрації ОПВ термін дії ліцензії на використання Ноу-хау у заявці припиняється.

Відносно вказаних у цьому підпункті (б) зареєстрованих ОПВ застосовуються положення Договору, у тому числі стосовно сплати ліцензійних платежів, такі ж, які встановлені для Ноу-хау у заявці.

(в) У випадку невикористання Ліцензіатом ОІВ, наведених у преамбулі цього Договору, протягом (зазначити термін, кількість місяців) з моменту укладання Договору або не здійснення заходів, передбачених Планом виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності Договір може бути розірваний Ліцензіаром. Про розірвання Договору та дату розірвання Ліцензіар повідомляє Ліцензіата листом.

Якщо Ліцензіаром було надано Ліцензіату виключну ліцензію, Сторони протягом 30 днів після розірвання Договору можуть провести переговори щодо надання Ліцензіату невиключної ліцензії на використання ОІВ.

(г) у випадку надання Ліцензіату Ліцензіаром виключної ліцензії – Ліцензіар має право використовувати ОІВ та розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності на ОІВ у сфері іншій, ніж сфера використання ОІВ, визначена для Ліцензіата цим Договором, у тому числі, що стосується:

проведення наукових (науково-технічних) робіт та
використання в цілях викладання;

без права розголошення інформації, що віднесена до інформації з обмеженим доступом.

3. Матеріали

3.1. Ліцензіар передає Ліцензіату Матеріали, зазначені у додатку 1 до цього Договору, у строк з дня отримання Ліцензіаром початкового платежу, передбаченого п. 9.1.2. цього Договору.

Матеріали передаються Ліцензіаром уповноваженому представникові Ліцензіата.

3.2. При передачі Матеріалів складається акт приймання-передачі з підписами уповноважених представників обох Сторін.

Датою передачі Матеріалів є дата, вказана у акті приймання - передачі.

3.3. Якщо Ліцензіат при передачі чи протягом 2 (двох) місяців після отримання ним Матеріалів встановить неповноту чи неправильність отриманих від Ліцензіара Матеріалів, то Ліцензіар зобов'язаний протягом трьох тижнів після надходження письмової рекламації передати документи, яких не вистачає, або виправити часткові недоліки та передати відкориговані Матеріали Ліцензіату.

У цьому разі датою передачі Матеріалів вважатиметься дата передачі документації, якої не вистачало, що засвідчується актом приймання - передачі.

3.3. При віднесенні документів, що складають Матеріали, повністю або частково до інформації з обмеженим доступом передача Матеріалів здійснюється відповідно до вимог п. 10 та законодавства щодо окремих видів інформації з обмеженим доступом.

4. Заходи з виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності

4.1. Ліцензіат здійснює заходи з виготовлення Продукції, використання ОІВ, на які Ліцензіату надано ліцензію згідно з п. 2.1. цього Договору, та докладає старанних і розумних зусиль з їх здійснення.

4.2. Підготовка до виготовлення Продукції, її виготовлення та реалізація, використання ОІВ здійснюється Ліцензіатом згідно з Планом виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності (додаток 2 до Договору) (далі – План). Ліцензіат має досягти результатів, визначених Планом.

4.3. Ліцензіат передбачає розпочати виготовлення дослідної партії Продукції до (дата).

4.4. Ліцензіат надає Ліцензіару (два рази на рік до 10 червня та 10 січня кожного року) інформацію щодо виконання Плану, а також може запропонувати уточнення Плану, де зазначає:

- (а) заходи, що були запланові у звітний період та заходи, що були здійснені;
- (б) заплановані та фактичні дати отримання результатів, зазначених у Плані;
- (в) заплановані та здійснені витрати Ліцензіата на освоєння ОІВ, розробки, виробництва та реалізації Продукції.

5. Якість Продукції

5.1. Ліцензіат має виготовляти Продукцію відповідно до вимог, зазначених у Матеріалах, що передаються Ліцензіаром Ліцензіату.

5.2. Ліцензіар має право здійснювати нагляд за тим, що Продукція відповідає вимогам, зазначених у Матеріалах.

Ліцензіар може заборонити реалізацію Продукції, що не відповідає зазначеним вимогам.

5.3. Ліцензіат зобов'язується виготовляти Продукцію у відповідності з отриманими Матеріалами та інструкціями Ліцензіара.

5.4. Якщо протягом (зазначається кількість місяців) після укладання цього Договору Ліцензіат не досяг якості виготовлення Продукції у відповідності до вимог, вказаних у Матеріалах, Ліцензіар може розірвати цей Договір, попередивши Ліцензіата за місяць до його розірвання.

6. Технічна допомога

6.1. Ліцензіар надає Ліцензіату послуги з технічної допомоги з освоєння ОІВ, розробки, виробництва та реалізації Продукції, перелік яких додається до Договору (додаток 3).

6.2. На прохання Ліцензіата Ліцензіар направляє до Ліцензіата необхідну кількість спеціалістів.

Ліцензіат повідомляє Ліцензіара про своє прохання за днів до дати передбачуваного виїзду спеціалістів.

6.3. Визначення термінів надання послуг з технічної допомоги та фінансування Ліцензіатом витрат з їх здійснення визначається додатковою угодою до цього Договору.

Зазначена угода визначає, зокрема:

- кількість та кваліфікацію фахівців Ліцензіара, які направляються до Ліцензіата;

- термін надання ними послуг;
- умови перебування та харчування фахівців тощо.

6.4. У випадку здійснення навчання персоналу Ліцензіату – додаткова угода визначає місця проведення навчання, кількість фахівців, що мають пройти навчання, кількість годин (днів) проведення навчання тощо.

6.5. На прохання Ліцензіата Ліцензіар може надавати у тимчасове користування Спеціальне обладнання, перелік якого наведено у додатку 4 до цього Договору.

Умови та терміни надання спеціального обладнання Сторони узгоджують у додатковій угоді до цього Договору, що має містити вартість Спеціального обладнання.⁶⁷

6.6. Для здійснення випуску Продукції Ліцензіар може поставляти Ліцензіату Спеціальні матеріали, зазначені у додатку 5 до цього Договору. Умови поставки спеціальних матеріалів Сторони узгоджують у додатковій угоді до цього Договору.⁶⁸

7. Зміни та удосконалення

7.1. Протягом строку дії цього договору Сторони зобов'язуються негайно інформувати одна одну про всі зміни та удосконалення, що стосуються ОІВ, Продукції (Процесу).

7.2. Ліцензіат має право застосовувати зміни та удосконалення ОІВ, Продукції (Процесу) за дозволом Ліцензіара.

7.3. Сторони зобов'язуються в першу чергу пропонувати одна одній всі вищевказані удосконалення. Умови використання цих удосконалень узгоджуватимуться Сторонами додатково.

Якщо інше не визначено окремою угодою, удосконалення, що складають технічні рішення, на які може бути подана заявка на реєстрацію ОПВ, можуть бути передані іншій Стороні на підставі оплатного ліцензійного договору.

7.4. У разі відмови будь-якої із Сторін чи неотримання відповіді на пропозицію, що стосується використання удосконалень протягом з дня направлення пропозиції, Сторони мають право пропонувати удосконалення третім особам.

8. Маркування та реклама

8.1. Ліцензіат зобов'язується вказувати на Продукції, упаковці Продукції, супроводжувальних документах, відповідних рекламних матеріалах, що Продукція виготовлена за ліцензією(найменування Ліцензіара).

8.2. Використання Ліцензіатом логотипу, комерційного найменування Ліцензіара, його торговельної марки в рекламних, маркетингових цілях на упаковці Продукції, супроводжувальних документах до Продукції та інших цілях може здійснюватися на підставі окремої угоди між Сторонами.

9. Платежі та порядок розрахунків

⁶⁷ Спеціальне обладнання передається Ліцензіату по акту приймання-передачі із зазначенням вартості кожного приладу, пристрія, механізму.

⁶⁸ Спеціальні матеріали поставляються Ліцензіату на оплатних засадах.

9.1. За надання права використання ОІВ, визначених у п. 2.1. цього Договору, Ліцензіат виплачує Ліцензіару роялті, що включають фіксовані (паушальні) та періодичні платежі, а саме:

9.1.2 **Початковий платіж.** Платіж у розмірі (цифрами та прописом) виплачується протягом днів з дня підписання цього Договору.

9.1.3. **Платіж після передачі Матеріалів.** Платіж у розмірі (цифрами та прописом) виплачується протягом днів з дня передачі Матеріалів, перелік яких наведено у додатку 1 до цього Договору.

9.1.4 **Проміжні платежі.** Проміжні платежі сплачуються щоквартально, починаючи з кварталу наступного за кварталом, в якому мала місце передача Матеріалів, протягом 10 днів з початку відповідного кварталу (до 10 квітня, 10 липня, 10 жовтня, 10 січня) у період до запланованої дати початку виготовлення дослідної партії Продукції, що становить відповідно до п. 4.3 цього Договору (зазначення дати).

План-графік перерахування проміжних платежів

№/№	Дата	Розмір платежу
1.	до 10 липня 2024 р.	
2.	до 10 жовтня 2024	
3.	до 10 січня 2025 р.	
....		
п		

9.1.5 Періодичні платежі

9.1.5.1. Періодичні платежі виплачуються Ліцензіатом Ліцензіару за кожен Звітний період, починаючи з моменту виготовлення дослідної партії Продукції.

9.1.5.2. Звітний період становить квартал. Періодичні платежі перераховуються Ліцензіатом Ліцензіару протягом 10 днів, що настають за Звітним періодом (до 10 квітня, 10 липня, 10 жовтня, 10 січня).

9.1.5.3. Періодичні платежі виплачуються при використанні під час виготовленні продукції всіх або окремих ОІВ, визначених у п. 2.1 цього Договору.

9.1.5.4. Періодичні платежі виплачуються у розмірі:

– ____ % доходу від продажу продукції (проведення робіт, надання послуг) виготовленої та реалізованої Ліцензіатом за Звітний період;

або

– _____ (цифрами та прописом) грн. за одиницю (штуку, кілограм і т.п.) Продукції, виготовленої та реалізованої Ліцензіатом за Звітний період;

або

– ____ % від економії при застосуванні всіх або окремих ОІВ, визначених у п. 2.1 цього Договору за Звітний період _____ (вказати квартал, місяць, календарний рік).

9.1.6. Мінімальні платежі

Незалежно від виготовлення або реалізації Продукції, періодичні платежі, що виплачуються Ліцензіаром Ліцензіату, не мають бути меншими мінімальних платежів, що становлять:

за перший рік з запланованої Ліцензіатом дати виготовлення дослідної партії продукції: (грн.),

за другий рік (грн.),

Якщо дію даного Договору припинено протягом такого року, мінімальні платежі зменшуються пропорційно терміну чинності Договору.

Мінімальні платежі, визначені у цьому підпункті для певного року, виплачуються Ліцензіару рівними частками до 10 числа місяця, наступного за Звітним періодом у терміни, визначені п. 9.1.5.2. цього Договору.

9.2. Після закінчення строку дії або дострокового розірвання цього Договору, його положення застосовуються доти, доки не буде остаточно врегульована сплата платежів, зобов'язання за якими виникли у період його дії.

10. Інформація та звітність

10.1. Ліцензіат зобов'язується вести спеціальні записи, в яких він буде заносити такі дані щодо Звітного періоду:

- кількість одиниць Продукції, що виготовлено Ліцензіатом;
- кількість одиниць Продукції, реалізованих Ліцензіатом;
- ціна реалізації одиниці Продукції, проданої у звітний період;
- сума коштів, отриманих від реалізації Продукції у звітний період;
- інші дані, що мають значення для розрахунку роялті.

10.2. Ліцензіар має право здійснювати перевірку даних, вказаних у п. 10.1 цього Договору, бухгалтерської та іншої документації Ліцензіата, що стосується виготовлення та продажу Продукції за ліцензією через представника, уповноваженого Ліцензіаром.

Витрати на таку перевірку буде нести Ліцензіар.

Ліцензіат зобов'язується забезпечити можливість такої перевірки.

10.3. Ліцензіат протягом 10 днів, наступних за Звітним періодом, надсилає Ліцензіару дані, зазначені у п. 10.1. цього Договору разом з виплатою роялті, передбаченою п. 9.1 цього Договору.

11. Захист інформації з обмеженим доступом від розголошення

11.1. Захист від розголошення інформації, що становить комерційну таємницю (далі – КТ), здійснюється Стороною - надавачем інформації та Стороною – отримувачем інформації з вжиттям заходів щодо забезпечення її секретності.⁶⁹

Сторони відносять інформацію, що становить Ноу-хау, Ноу-хау у заявці, зазначені у преамбулі цього Договору, до інформації, що становить комерційну таємницю із забезпеченням захисту вказаної інформації як комерційної таємниці.

⁶⁹ До передачі носія з інформацією, що складає комерційну таємницю, іншій Стороні цього Договору – кожна зі Сторін має здійснити заходи щодо забезпечення секретності зберігання такої інформації відповідно до законодавства про комерційну таємницю.

При передачі Стороною носія, що містить КТ, іншій Стороні, на носії інформації має бути зроблена відмітка “Комерційна таємниця”.

11.2. Забезпечення захисту від розголошення службової інформації та передача носіїв інформації, що містять службову інформацію, здійснюється Сторонами з дотриманням Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.10. 2016 № 736 (зі змінами).

11.3. Забезпечення захисту державної таємниці та передача носіїв інформації, що становить державну таємницю, здійснюється лише особам, що мають право провадити діяльність, пов'язану з державною таємницею, та у порядку, визначеному Законом України “Про державну таємницю”.

11.4. У разі розголошення Стороною, її працівниками інформації, що передана іншій Стороні та віднесена до інформації з обмеженим доступом, винна Сторона відшкодує завдані нею у зв'язку з цим збитки.

11.5. Ліцензіат зобов'язується не подавати самостійно заявки на реєстрацію винаходів, корисних моделей, промислових зразків, що містять технічні рішення, які містяться у Матеріалах, які передаються Ліцензіаром Ліцензіату відповідно до п. 3.1. цього Договору, включаючи Матеріали, інформація в яких віднесено до інформації з обмеженим доступом.

11.6. У випадку зберігання інформації, що становить службову інформацію, державну таємницю в інформаційно-комунікаційних системах Ліцензіата та Ліцензіара – Ліцензіат та Ліцензіар зобов'язані здійснити заходи із захисту такої інформації згідно з вимогами Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах».

11.7. Якщо цей Договір буде розірвано або закінчиться строк його дії, Ліцензіат повинен протягом 20 днів після дати розірвання або закінчення строку дії Договору:

- повернути всі Матеріали, що передані йому Ліцензіаром, включаючи Матеріали, інформацію в яких віднесено до інформації з обмеженим доступом (комерційної таємниці, службової інформації, державної таємниці),
- знищити копії інформації з обмеженим доступом в електронному вигляді в інформаційно-комунікаційних системах Ліцензіата.

Підписаний Ліцензіатом акт про знищення зазначеної інформації передається Ліцензіару разом з вказаними у цьому пункті Матеріалами.

11.8. Особливості захисту інформації, що становить комерційну таємницю

11.8.1. Сторони беруть на себе зобов'язання із захисту інформації, що становить комерційну таємницю, у тому числі віднесено до КТ інформацію, що становить Ноу-хау, Ноу-хау у заявці, та:

- була створена до підписання цього Договору, використовується під час його виконання та передається іншій Стороні;
- створена під час виконання цього Договору та передається іншій Стороні.

11.8.2. Сторона, яка передає носії інформації, що містять КТ, та Сторона, що їх отримує, зобов'язана вжити необхідних заходів щодо забезпечення секретності комерційної таємниці, включаючи:

- укладання договорів стосовно її нерозголошення, відповідальності за розголошення комерційної таємниці з працівниками, які мають доступ до такої інформації;

– реалізацію організаційних та технічних заходів із зберігання такої інформації у секретності, у тому числі копій такої інформації в електронному вигляді в інформаційно-комунікаційних системах Ліцензіата та обмеження доступу до такої інформації лише працівниками, яким дозволено доступ до такої інформації на підставі внутрішніх актів Сторони та/або договорів про нерозголошення;

11.8.3. Сторона, яка отримала інформації, що віднесено до КТ, зобов'язується:

- не розголошувати таку інформацію третій стороні;
- надавати зазначену інформацію лише працівникам Сторони, які безпосередньо беруть участь у виконанні цього Договору;
- не використовувати її з комерційною метою, якщо це визначено умовами передачі носіїв з такою інформацією і зазначено на носіях такої інформації.

11.8.4. Після закінчення строку дії цього Договору або строку використання КТ, якщо цей строк визначено більшим ніж строк цього Договору, право використання інформації, що становить КТ, яка була надана однією з Сторін іншій Стороні припиняється.

Обов'язки іншої Сторони щодо захисту КТ від розголошення; відповідальність за розголошення КТ; заборона щодо її використання третіми особами зберігаються також і після закінчення строку Договору або строку використання КТ, визначеного цим Договором.

12. Захист прав інтелектуальної власності

12.1. Ліцензіар зобов'язується здійснювати підтримку охоронних документів на зареєстровані ОПВ.

Якщо Ліцензіаром надано виключну (єдиничну) ліцензію на використання ОПВ, Ліцензіар та Ліцензіат можуть домовитися про перерахування Ліцензіатом Ліцензіару (або сплату Ліцензіатом від імені Ліцензіара) коштів на підтримку охоронних документів на ОПВ.

12.2. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього Договору йому нічого не відомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням зазначеної у п. 2.1 цього Договору ліцензії.

12.3. Якщо після укладення цього ліцензійного договору Ліцензіару та/або Ліцензіату стане відомо про:

- (а) дії третіх осіб, що порушують права на ОПВ, на які надано ліцензію за цим Договором;
- (б) пред'явлення до Ліцензіара або Ліцензіата претензій чи позовів з приводу порушення ними прав інших осіб у зв'язку з використанням ліцензії за цим Договором;
- (в) подання третіми особами заявок на реєстрацію ОПВ, що у випадку реєстрації таких ОПВ може позбавити Ліцензіара або Ліцензіата права повністю або частково використовувати об'єкти права інтелектуальної власності, на які надано ліцензії за цим Договором,

Сторони негайно після того, як їм стане про це відомо:

- зобов'язані повідомляти одна іншу про всі випадки щодо зазначених дій третіх осіб,
- будуть здійснювати дії щодо захисту прав та інтересів Сторін відповідно до п. 12.4 цього Договору.

Варіант 1. Випадок надання невиключної ліцензії

12.4. У разі встановлення дій третіх осіб, визначених у п.12.3 цього Договору, Ліцензіар зобов'язується врегулювати ці питання. Судові витрати здійснює Ліцензіар.

Варіант 2. Випадок надання виключної ліцензії

12.4. У разі встановлення дій третіх осіб, визначених у п.12.3 цього Договору Ліцензіат та Ліцензіар зобов'язується спільно врегулювати ці питання. Судові витрати здійснює Ліцензіат.

Варіант 3. Випадок надання одиначної ліцензії

12.4. У разі встановлення дій третіх осіб, визначених у п.12.3 цього Договору, Ліцензіат та Ліцензіар зобов'язуються спільно врегулювати ці питання. Судові витрати здійснює Ліцензіат.

12.5. Якщо права на винахід (корисну модель, промисловий зразок), зазначені у п. 2.1 цього Договору, визнано недійсними⁷⁰ проте це не призвело до обмежень виготовлення Продукції, та при виготовленні Продукції здійснюється використання інших ОІВ, зазначених у п. 2.1 Договору, вказане не впливає на виконання Сторонами цього Договору.

13. Відповідальність Сторін

13.1. За невиконання або неналежне виконання цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України та умов цього Договору.

13.2. Сторона, що порушила умови цього Договору, зобов'язана відшкодувати іншій Стороні понесені нею у зв'язку з цим порушенням збитки.

13.3. Відповідальність Ліцензіара

13.3.1. За порушення строків передачі Матеріалів, визначених у п. 3.1. цього Договору, Ліцензіар виплачує Ліцензіатові штраф у розмірі грн.

13.4. Відповідальність Ліцензіата

13.4.1. За порушення Ліцензіатом строків надання:

- інформації щодо виконання Плану виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до п. 4.4. та додатку 2 до цього Договору;
- інформації щодо виготовлення, реалізації Продукції, отриманих від реалізації Продукції коштів та інших даних відповідно до п.10.1. цього Договору

Ліцензіат сплачує Ліцензіару штраф у розмірі грн.

13.4.2. Ліцензіат несе відповідальність за порушення строку сплати роялті (платежів), передбачених цим договором згідно з п. 9.1. цього Договору, у вигляді сплати Ліцензіару:

- за кожний день такого прострочення пені в розмірі подвійної облікової ставки НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня, від простроченої суми;
- а також штрафу за порушення строку сплати платежу у розмірігрн.

14. Дострокове розірвання договору

14.1 Цей Договір може бути розірвано достроково за згодою Сторін, а також на вимогу однієї із Сторін у випадках, встановлених цим Договором або законодавством.

⁷⁰ Зокрема, стосовно невідповідності вимогам щодо новизни винаходу (корисної моделі, промислового зразку).

14.2. Розірвання через порушення термінів

14.2.1. Якщо Ліцензіатом не буде здійснено виготовлення дослідної партії Продукції до дати, визначеної у п. 4.3. цього Договору, Ліцензіар, має право достроково розірвати Договір.

14.2.2. Якщо Ліцензіаром не буде досягнуто обсягу виробництва та продажу Продукції відповідно до Плану виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності протягом двох років після визначеної п. 4.3. цього Договору запланованої дати виготовлення дослідної партії Продукції, Ліцензіар має право достроково розірвати Договір.

У випадку, якщо Ліцензіату надано виключну ліцензію на використання ОІВ, Сторони можуть провести переговори щодо заміни надання виключної ліцензії на невиключну ліцензію із внесенням відповідних змін у цей Договір.

14.3. Розірвання через порушення зобов'язань

14.3.1. У випадку, якщо будь-яка Сторона порушує будь-яке із своїх зобов'язань, передбачене пп. 2.1, 4.1-4.4, 8.1-8.2, 9.1, 10.1-10.3. та р. 11 цього Договору та не виправляє це порушення протягом тридцяти днів після письмового повідомлення про це, інша Сторона може розірвати цей Договір після письмового повідомлення Стороні, яка порушила умови.

Для цілей цього Договору вважається порушенням зобов'язань також, якщо Ліцензіат укладає субліцензійний договір у випадку, якщо надання субліцензій не передбачено цим Договором, або передає виконання всіх або частини зобов'язань за цим Договором іншій особі без попередньої письмової згоди Ліцензіара.

14.4. Інші підстави розірвання

14.4.1. Сторони можуть достроково розірвати цей Договір з інших підстав, визначених цим Договором або законодавством, зокрема, якщо Продукція не знаходить збуту у зв'язку з обставинами технічного або економічного характеру. Ліцензіат у зв'язку з цим має надати Ліцензіару відповідні докази.

14.5. Наслідки розірвання або закінчення терміну дії Договору

14.5.1. Після розірвання або закінчення терміну дії цього Договору:

(а) права, надані Ліцензіату відповідно до п. 2.1. цього Договору припиняються та Ліцензіат не може надалі використовувати ОІВ, визначені п. 2.1. цього Договору за виключенням підпункту (б) пункту 14.5.1;

(б) Ліцензіат може:

- здійснити продаж Продукції, яка на момент розірвання (закінчення терміну) дії Договору є на складі, та

- завершити виготовлення Продукції, яка є в процесі виготовлення

та має:

- сплатити Ліцензіару роялті, визначені п. 9.1. цього Договору;

- надати звіт щодо виготовлення та реалізації Продукції з моменту розірвання (закінчення терміну дії) цього Договору у строки, визначені пп. 9.1., 10.3. цього Договору.

Ліцензіар також має право здійснити аудит виготовлення та продажу Ліцензіатом зазначеної у пп. 14.5.1 Продукції згідно п. 10.2. цього Договору.

14.5.2. Поводження Ліцензіатом з Матеріалами, у тому числі, які містять інформацію з обмеженим доступом, при розірванні (закінчення терміну дії) цього Договору визначаються р. 11 цього Договору.

14.5.3. Після розірвання (закінчення терміну) дії цього Договору Ліцензіат повинен повернути Ліцензіару будь-яке отримане від Ліцензіара Спеціальне обладнання, що було передано Ліцензіату згідно з п. 6.5 цього Договору протягом 20 днів після дати розірвання (закінчення терміну дії) цього Договору.

В разі несвоєчасного повернення Спеціального обладнання Ліцензіат зобов'язаний сплатити штраф в потрійному розмірі вартості такого Спеціального обладнання.

14.5.4. Розірвання або закінчення терміну дії цього Договору не звільняє Сторони від виконання зобов'язань, що виникли до такого розірвання або закінчення терміну дії, включаючи:

- зобов'язання сплати платежів, визначених цим Договором;
- виконання інших зобов'язань, які: підлягають виконанню до дати розірвання (закінчення терміну дії) Договору або, які підлягають виконанню внаслідок такого розірвання (закінчення терміну дії Договору).

15. Вирішення суперечок

15.1. У разі виникнення спорів між Ліцензіаром та Ліцензіатом щодо виконання цього Договору Сторони вживатимуть всіх заходів до вирішення їх шляхом переговорів між собою.

15.2. У разі неможливості вирішення таких спорів шляхом переговорів вони будуть вирішуватися у судовому порядку.

16. Строк дії договору

16.1. Цей Договір укладено на років⁷¹, Договір набирає чинності з дати його підписання Сторонами.

16.2. Цей Договір за взаємною згодою Сторін може бути продовжено на умовах, узгоджених Сторонами.

17. Форс-мажор

17.1. Сторони не несуть відповідальності за будь-які затримки у виконанні або невиконання своїх зобов'язань, встановлених цим Договором, якщо такі затримка або невиконання сталося внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

17.2. Обставинами непереборної сили (форс-мажорними обставинами) відповідно до цього Договору вважаються повені, епідемії, епізоотії, землетруси й інші природні і штучні (техногенні) катастрофи і стихійні лиха, повстання, ембарго, війни або військові дії будь-якого виду, окупація, мобілізація, порушення громадського порядку, страйки, дії антидемпінгових обмежень або будь-які інші обставини, що перебувають поза контролем і волею Сторін, що відбулися після дати підписання цього Договору та не дають одній зі Сторін можливості належним чином виконувати свої зобов'язання за цим Договором.

⁷¹ Строк дії ліцензійного договору для винаходів, корисних моделей, промислових зразків не повинен перевищувати строку чинності майнових прав на визначений у договорі ОІВ.

17.3. Сторона, що опинилася під впливом обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), зобов'язана негайно (наскільки це дозволяють обставини), але не пізніше п'яти календарних днів із дня їх настання повідомити іншу Сторону про виникнення, характер і можливу тривалість обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин). Невиконання Стороною вимог цього пункту позбавляє її права посилається на зазначені обставини непереборної сили (форс-мажорних обставин) як на причину порушення нею зобов'язань за цим Договором.

17.4. Якщо будь-яка з форс-мажорних обставин безпосередньо вплинула на здатність будь-якої зі Сторін своєчасно виконати свої зобов'язання за цим Договором, то строк їх виконання продовжується на час, протягом якого діють такі форс-мажорні обставини. Якщо форс-мажорні обставини триватимуть більше сорока п'яти календарних днів, виконання незавершених договірних зобов'язань виноситься на обговорення Сторін.

17.5. Сторони не несуть відповідальності за будь-яку шкоду, збитки, претензії або інші витрати, які можуть виникнути в результаті форс-мажорних обставин та їх наслідків.

17.6. Наявність форс-мажорних обставин і їхній характер повинні бути підтверджені шляхом надання відповідною Стороною документа (сертифіката), виданого Торгово-промисловою палатою України або іншим компетентним органом.

18. Інші умови

18.1. Якщо під час укладання або виконання цього Договору, Ліцензіат передбачить укласти договір (и) з Ліцензіаром на виготовлення Ліцензіаром дослідного зразку Продукції або виконання науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – Розробки), потрібних для виконання цього Договору, умови використання об'єктів права інтелектуальної власності, права на які належать Ліцензіару, при виконанні такого договору та результатів робіт за цим договором визначаються додатком 6 до цього Договору.

18.2. Права та обов'язки кожної зі Сторін за цим Договором не можуть передаватися іншій фізичній чи юридичній особі без письмового на те дозволу іншої Сторони, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

18.3. Усі зміни та доповнення до цього Договору мають бути здійснені у письмовій формі і підписані уповноваженими на те особами Сторони, а також схвалені компетентними органами, якщо таке схвалення необхідне.

18.4. *Порядок обміну повідомленнями. Уповноважені особи*

18.4.1. Всі повідомлення Сторін, які вимагаються або дозволяються за цим Договором, вважаються наданими, якщо їх:

- складено в письмовій формі та вручено особисто або відправлено факсом (з підтвердженням доставки) або

- рекомендованим листом з повідомленням про вручення
або

- надіслано електронною поштою та отримання повідомлення підтверджено іншою Стороною. У випадку, якщо повідомлення надіслано електронною поштою та протягом 3 днів з дня відправлення відсутнє підтвердження іншої Сторони щодо його отримання, Сторони використовують інші, зазначені у цьому пункті способи повідомлення.

18.4.2. Адреси, на які направляються повідомлення:

Адреса Установи:

- поштова

- факс
- електронна пошта
- П.І.Б. Уповноваженої особи, на ім'я якої направляються повідомлення.

Адреса Організації:

- поштова,
- факс,
- електронна пошта,
- П.І.Б. Уповноваженої особи, на ім'я якої направляються повідомлення.

18.4.3. Сторони можуть змінювати зазначених вище уповноважених осіб, та/або адреси, на які надсилаються повідомлення відповідно до п. 18, надіславши про це повідомлення іншій Стороні в установленій в цьому Договорі спосіб.

18.4.4. Час отримання.

Будь-яке повідомлення, надання якого вимагається або дозволяється за цим Договором, вважається отриманим тією Стороною, якій воно адресоване:

- якщо його передано особисто Уповноваженій особі або його надходження зареєстровано відповідним підрозділом (особою) Сторони, що виконує функції реєстрації вхідної кореспонденції, - у день передачі (реєстрації); або

- якщо його відправлено поштою або кур'єром, - у день його отримання, вказаний у повідомленні (розписці) про вручення;

- якщо його відправлено факсом, та отримання факсу підтверджена зворотнім факсом, - у день підтвердження;

- якщо його направлено електронною поштою та підтверджено зворотною електронною поштою, – у день підтвердження.

18.5. Згадані у цьому Договорі додатки № _____ на _____ аркушах є його невід'ємною частиною.

18.6. Цей договір укладений у двох примірниках, по одному для кожної зі Сторін.

19. Адреси, банківські реквізити и підписи сторін

Ліцензіар

Ліцензіат

Додатки до Договору

Додаток 1. Перелік Матеріалів, що передаються Ліцензіаром Ліцензіату

Додаток 2. План виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності

Додаток 3. Послуги з технічної допомоги, що надаються Ліцензіаром Ліцензіату

Додаток 4. Перелік спеціального обладнання

Додаток 5. Перелік спеціальних матеріалів

Додаток 6. Врегулювання використання об'єктів права інтелектуальної власності у договорі на виконання науково-технічних (експериментальних) розробок

План виготовлення Продукції та використання об’єктів права інтелектуальної власності

(зазначаються з врахуванням особливостей виконання договору – заходи Ліцензіата та конкретні результати, що мають бути отримані в результаті виконання заходів)

Заходи Ліцензіата	Термін виконання	Результати
1. Підготовка до виготовлення Продукції		
1.1. Розробка конструкторської документації	(01.04.2024 – 01.07.2024)	
1.2. Розробка технологічної документації	...	
1.3. Придбання обладнання, матеріалів, комплектуючих для виготовлення Продукції	...	<i>(зазначаються, яке обладнання, матеріали, комплектуючі передбачається придбати)</i>
1.4. Здійснення будівельних робіт, встановлення та випробування виробничої лінії	...	
2. Маркетингові заходи		
2.1. Розробка маркетингової стратегії реалізації продукції	...	
.....	...	
3. Виготовлення дослідного зразку та дослідної партії Продукції	...	
3.1. Виготовлення дослідного зразку Продукції	...	
3.2. Запланована дата початку виготовлення дослідної партії Продукції	(01.12.2024)	
4. Запланований обсяг виготовлення Продукції:		
4.1. Протягом першого року з дати початку виготовлення дослідної партії Продукції, визначеної цим Планом	...	<i>(зазначається кількість, назва виробів, які виготовляються)</i>
4.2. Протягом другого року	...	...
4.3. Протягом третього року	...	...

Послуги з технічної допомоги, що надаються Ліцензіаром Ліцензіату

1. Ліцензіар надає Ліцензіату послуги з технічної допомоги, що включає:

(потрібне вточнити)

1.1. Консультації стосовно:

- (а) проектування та монтажу виробничих об'єктів;
- (б) закупівлі машин та обладнання;
- (в) тестування та введення в експлуатацію виробничих об'єктів;
- (с) поставки спеціальних пристроїв, устаткування та оснащення;
- (д) закупівлі сировини і компонентів, та забезпечення зв'язку з постачальниками;
- (е) технології виробництва;
- (ж) стандартів і процедур контролю якості;
- (з) визначення цін продукції;
- (і) бізнес-планування;
- (к) маркетингу продукції.

1.2. Послуги щодо:

- (а) допомоги з проектування виробничої лінії;
- (б) придбання обладнання та його доставки Ліцензіату; виступаючи представником Ліцензіата та за його рахунок;
- (в) здійснення нагляду за встановленням виробничої лінії та за її випробуванням.

1.3. Надання:

- (а) інформації щодо особливостей зразків ліцензованої продукції; і
 - (б) зразків ліцензійної продукції.
- (якщо так, то визначається з якою періодичністю і на яких умовах).*

1.4. Здійснення навчання персоналу Ліцензіата:

- (а) в приміщенні Ліцензіата
- (б) у приміщеннях Ліцензіара.

Надається розклад навчань.

Терміни надання послуг з технічної допомоги, їх оплату, інші умови надання визначаються додатковою угодою до цього Договору, що укладається відповідно до п. 5 Договору. Зазначена додаткова угода визначає, зокрема:

- кількість та кваліфікацію фахівців Ліцензіара, які направляються до Ліцензіата;

- термін надання ними послуг;
- умови перебування та харчування фахівців;
- у випадку здійснення навчання персоналу Ліцензіату: визначення місця проведення навчання, кількості працівників, що мають пройти навчання, кількості годин (днів) проведення навчання тощо.

**Врегулювання використання об'єктів права інтелектуальної власності
у договорі на виконання науково-технічних (експериментальних) розробок**

1. У випадку зацікавленості Ліцензіата у виконанні Ліцензіаром науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – Розробки), потрібних для виконання цього Договору, Ліцензіар та Ліцензіат під час укладання або виконання цього Договору, можуть провести переговори щодо укладання між ними договору на виконання Розробок (далі – Договір).

2. При укладанні договору на виконання Розробок Сторони беруть до уваги розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343 “Про врегулювання питань охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах наукових установ НАН України на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень з національними та іноземними організаціями та підприємствами”, Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затверджене розпорядження Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами) (далі – Положення), та рекомендації, затверджені розпорядженням Президії НАН України від 05.07.2023 №343, що містять примірні договори, застереження щодо виконання досліджень та розробок та охорони прав інтелектуальної власності під час виконання таких договорів,

3. Згідно з п. 4 Положення у договорі на виконання Розробок Сторонами зазначається: Раніше створена інтелектуальна власність (ІВ), яка використовується при виконанні договору та результатів робіт за договором, а також Нова інтелектуальна власність, що створюється під час виконання договору, права на які належать Ліцензіару.

4. Права на використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ надаються Ліцензіаром Ліцензіату на ліцензійних засадах з врахуванням вимог зазначеного Положення.

5. Договором на виконання Розробок передбачаються фінансування Ліцензіатом витрат Ліцензіара на виконання Розробок. У випадку, якщо договором на виконання Розробок передбачено використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ виключно для виготовлення Продукції:

- на використання Раніше створеної ІВ Ліцензіату надається невиключна ліцензія;

- на використання Нової ІВ – ліцензія, вид якої передбачено у п. 2.1 цього Договору, з включенням періодичних платежів за використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ у суми платежів, визначені п. 9.1.5. цього Договору.

6. Якщо Сторонами на підставі переговорів визначено, що Ліцензіат може використовувати Раніше створену ІВ та Нову ІВ в інших цілях ніж випуск Продукції, договором на виконання Розробок передбачається, що за використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ Ліцензіат виплачує Ліцензіару роялті на умовах не гірше ніж визначені пунктом 9 цього Договору.

Рекомендації
з застосування примірної ліцензійного договору
(на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними
організаціями та підприємствами)

1. Загальні положення

1.1. Примірний ліцензійний договір, затверджений цим розпорядженням (далі – Ліцензійний договір), має ряд відмінностей від форм ліцензійних договорів, які були раніше затверджені розпорядженнями Президії НАН України або доведені до установ НАН України в якості рекомендацій, а саме:

- примірної ліцензійного договору, форма якого додається до розпорядження Президії НАН України «Про впровадження результатів науково-дослідних робіт цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави» від 09.02.2017 № 119;

- примірної ліцензійного договору (додаток 3 до Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 13.12.2017 № 340 (зі змінами, внесеними постановою Президії НАН України від 11.07.2018 № 233);

- примірної ліцензійного договору (додаток 3 до Рекомендацій щодо створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР, направлених до наукових установ НАН України листом НАН України від 19.11.2018 № 58/1763-8);

- а) уточнені положення, що стосуються захисту комерційної таємниці, а також зазначені положення щодо захисту службової інформації та державної таємниці;

- б) відповідно до практики ліцензійних договорів в ЄС – передбачено більш вимогливі умови стосовно перерахування платежів за використання об'єктів права інтелектуальної власності та зобов'язання Ліцензіата виконати заходи Плану виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності, що додається до договору. При невиконанні положень Плану у встановлений термін – договір може бути розірваний;

- в) у договорі передбачені положення з надання ліцензії на використання крім винаходів, корисних моделей, ноу-хау - також інших об'єктів промислової власності, ноу-хау у заявках на винаходи (корисні моделі), об'єктів авторського права (документації).

Документація при цьому включає об'єкти авторського права (твори наукового, технічного характеру, креслення, ескізи тощо), що не містять ноу-хау. Розрізняються умови надання ліцензії на використання Раніше створеної документації, що розроблена до укладання ліцензійного договору та Нової документації - документів, які розроблені Ліцензіаром в рамках ліцензійного договору;

- г) уточнено предмет ліцензії, що включає визначення положень стосовно:

- способу використання;

- технічної сфери застосування;
- території використання;
- терміну використання;
- використання документації;
- субліцензування;
- інших умов.

д) уточнено, що у випадку надання Ліцензіату Ліцензіаром виключної ліцензії – Ліцензіар має право використовувати ОІВ та розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності на ОІВ у сфері іншій, ніж сфера використання ОІВ, визначена для Ліцензіата цим Договором, у тому числі, що стосується:

проведення наукових (науково-технічних) робіт та
використання в цілях викладання;

без права розголошення інформації, що віднесена до інформації з обмеженим доступом.

є) уточнені положення щодо дотримання якості продукції, технічної допомоги, маркування та реклами, платежів та порядку розрахунків, захисту прав інтелектуальної власності; відповідальності сторін, дострокового розірвання договору; прикінцевих положень тощо.

1.2. Ліцензійний договір розроблено з врахуванням вимог статей 1107-1110 глави 75 “Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності” Цивільного кодексу України.

2. Особливості укладання ліцензійного договору

2.1. Рекомендації щодо основних етапів передачі технологій, підготовки договорів про трансфер технологій, у тому числі ліцензійних договорів, договорів про передання ноу-хау, технічного сприяння, інжинірингу, виконання проектів «під ключ», визначення ставок роялті при укладанні договорів з іноземними та національними партнерами наведені у виданні [Трансфер технологій та охорона інтелектуальної власності в наукових установах](#) / Ю.М. Капіца, К.С. Шахбазян, Д.С. Махновський, І.І. Хоменко / За ред. Ю.М. Капіці. К.: Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, 2015. 431 с.

2.2. Вид ліцензії

2.2.1. Для результатів розробок наукових установ у сфері обороноздатності і безпеки держави рекомендується надавати **невиключну ліцензію** з врахуванням необхідності задоволення можливих потреб державних замовників у застосуванні таких результатів та уникнення випадків, коли Ліцензіат не здійснив заходи, передбачені Планом виготовлення Продукції та використання об’єктів права інтелектуальної власності (далі – План), та наукова установа не може до моменту розірвання ліцензійного договору надати ліцензію на використання ОІВ іншій організації.

У випадку надання одиначної (виключної) ліцензії рекомендується її надання на термін до 2 років з можливістю подальшого продовження строку дії договору залежно від результатів виконання Ліцензіатом Плану та розірвання договору при невиконанні Плану Ліцензіатом.

Надання **одиначної (виключної) ліцензії** рекомендується здійснювати у випадках реальної можливості Ліцензіата в термін, визначений Планом, здійснити заходи з

виготовлення та реалізації Продукції та забезпечити перерахування Ліцензіару платежі у вигляді роялті, які в сумі за певний період будуть перевищувати витрати на проведення досліджень та розробок та створення ОІВ.

2.2.2. При укладанні ліцензійних договорів з іншими суб'єктами господарювання рекомендується надання ліцензій на термін до 3-5 років з можливістю подальшого продовження терміну дії договору за умови виконання Ліцензіатом Плану виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності.

При цьому особливу увагу слід приділити контролю за виконання Ліцензіатом Плану у випадку надання виключної та одиначної ліцензії з розірванням договору при невиконанні Ліцензіатом зазначеного Плану.

2.3. Об'єкти права інтелектуальної власності, на які надаються ліцензії

2.3.1. Об'єкти права інтелектуальної власності, зазначені у Ліцензійному договорі, можуть бути уточнені залежно від результатів досліджень та розробок та створених в рамках цих досліджень ОІВ.

2.4. План виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності

2.4.1. Визначення зобов'язань Ліцензіата з виконання Плану виготовлення Продукції та використання об'єктів права інтелектуальної власності є прийнятою практикою при укладанні ліцензійних договорів науковими установами та університетами в державах-членах ЄС, США, а також рекомендується Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (далі - ВОІВ).⁷²

При цьому до визначеної у Плані дати початку випуску продукції Ліцензіат виплачує Ліцензіару роялті у вигляді фіксованих (паушальних) платежів. Після дати випуску Продукції – виплачуються періодичні платежі залежно від обсягів випуску продукції.

Основна мета передбачення Плану у договорі - надати можливість Сторонам договору визначити конкретні заходи комерціалізації ОІВ та зобов'язання Ліцензіата з їх здійснення.

Договір у випадку невиконання Ліцензіатом Плану може бути Ліцензіаром розірваний.

Також, при недотриманні обсягів випуску продукції згідно з Планом Ліцензіат сплачує встановлені договором мінімальні роялті.

2.5. Платежі та порядок розрахунків

2.5.1. Договором відповідно до практики укладання ліцензійних договорів науковими установами та університетами в ЄС та США та рекомендацій ВОІВ передбачено виплата Ліцензіатом Ліцензіару:

- початкового платежу протягом певної кількості днів з дня підписання договору;
- платежу після передачі матеріалів (опис ноу-хау, документація тощо), перелік яких наведено у додатку до договору;
- проміжних платежів, що сплачуються у встановлені терміни, починаючи з кварталу наступного за кварталом, в якому мала місце передача Матеріалів, до запланованої дати випуску дослідної партії продукції;

⁷² WIPO. Model Agreements. Version July 25, 2018. URL: https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model_agreements.docx

- періодичних платежів, що сплачуються з моменту виготовлення дослідної партії продукції;

- мінімальних платежів, які сплачуються незалежно від виготовлення або реалізації продукції у випадку, коли Ліцензіатом не здійснено у передбачений термін виготовлення (продаж) продукції або дохід, отриманий від реалізації продукції менший ніж суми мінімальних платежів;

2.5.2. Якщо Ліцензіат бере на себе зобов'язання із здійснення заходів щодо виготовлення продукції та використання ОІВ проте на дату підписання Ліцензійного договору не має можливості деталізувати такі заходи у Плані, рекомендується:

- обмежитися у Плані найбільш істотними заходами з зазначенням дат їх здійснення;
- передбачити можливість уточнення Плану через певний період після укладання договору;
- надати Ліцензіату невиключну ліцензію на використання ОІВ;
- у випадку одиначної (виключної) ліцензії передбачити її надання на мінімальний термін (наприклад, до 2 років) із передбаченням розірвання договору при невиконанні Ліцензіатом Плану.

2.6. Технічна допомога

2.6.1. Рекомендації щодо особливості надання технічної допомоги в рамках ліцензійних договорів наведені у розділі 3.5 “Договори технічного сприяння” видання [Трансфер технологій та охорона інтелектуальної власності в наукових установах](#). К.: Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, 2015. 431 с.

2.6.2. Перелік послуг технічної допомоги з освоєння ОІВ, розробки, виробництва та реалізації продукції додається до договору та може бути уточнений Сторонами.

2.6.3. Визначення термінів надання послуг технічної допомоги та фінансування Ліцензіатом витрат з їх здійснення визначається додатковою угодою до Ліцензійного договору.

2.7. Захист інформації з обмеженим доступом від розголошення

2.7.1. У договорі зазначаються особливості захисту інформації з обмеженим доступом, що становить комерційну таємницю, службову інформацію, державну таємницю.

2.7.2. Забезпечення захисту від розголошення службової інформації та передача носіїв інформації, що містять службову інформацію, здійснюється Сторонами договору з дотриманням Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.10. 2016 № 736 (зі змінами) та науковими установами НАН України з дотриманням Інструкції про порядок обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, затверджену розпорядженням Президії НАН України від 12.01.2017 № 18.

2.7.3. Забезпечення захисту державної таємниці та передача носіїв інформації, що становить державну таємницю, здійснюється лише особам, що мають право провадити діяльність, пов'язану з державною таємницею, та у порядку, визначеному Законом України “Про державну таємницю”.

2.7.4. Забезпечення захисту комерційної таємниці здійснюється установами НАН України з врахуванням вимог розділу 9 “Захист комерційної таємниці, конфіденційної

інформації від розголошення “[Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України](#)”, затвердженого розпорядженням НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

2.7.5. У випадку укладання ліцензійного договору на використання ноу-хау, а також передання в рамках договору конфіденційної інформації іншої ніж службова інформація та державна таємниця, кожна із Сторін договору має здійснити заходи з запровадження у себе режиму захисту комерційної таємниці, а також, у випадку, якщо такий режим запроваджено, віднести інформацію, що складає ноу-хау, іншу конфіденційну інформацію до комерційної таємниці.

2.7.6. У випадку віднесення винаходів (корисних моделей) до секретних винаходів (секретних корисних моделей) укладання ліцензійного договору на використання таких винаходів (корисних моделей) здійснюється з врахуванням вимог законодавства України щодо захисту державної таємниці.

2.7.7. При розірванні договору або закінченні строку його дії Ліцензійним договором передбачено, що Ліцензіат повинен протягом встановленого терміну після дати розірвання або закінчення строку дії договору:

- повернути будь-які Матеріали, що передані йому Ліцензіаром, включаючи Матеріали, інформацію в яких віднесено до інформації з обмеженим доступом (комерційної таємниці, службової інформації, державної таємниці),
- знищити копії інформації з обмеженим доступом в електронному вигляді в інформаційно-комунікаційних системах Ліцензіата.

Підписаний Ліцензіатом акт про знищення зазначеної інформації передається Ліцензіару разом з вказаними Матеріалами.

2.8. Врегулювання використання об’єктів права інтелектуальної власності у договорі на виконання науково-технічних (експериментальних) розробок

2.8.1. У випадку зацікавленості Ліцензіата у виконанні Ліцензіаром науково-технічних (експериментальних) розробок (далі – Розробки), потрібних для виконання Ліцензійного договору Ліцензіар та Ліцензіат перед укладанням Ліцензійного договору можуть провести переговори щодо укладання між ними договору на виконання Розробок (далі – Договір).

2.8.2. При укладанні договору на виконання Розробок сторони беруть до уваги розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343 “Про врегулювання питань охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах наукових установ НАН України на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень з національними та іноземними організаціями та підприємствами”, Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затверджене розпорядження Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами) (далі – Положення), та рекомендації, затверджені розпорядженням Президії НАН України від 05.07.2023 №343, що містять примірні договори, застереження щодо виконання досліджень та розробок та охорони прав інтелектуальної власності під час виконання таких договорів,

2.8.3. Згідно з п. 4 Положення у договорі на виконання Розробок сторонами зазначається: Раніше створена інтелектуальна власність (ІВ), яка використовується при виконанні договору та результатів робіт за договором, а також Нова інтелектуальна власність, що створюється під час виконання договору, права на які належать Ліцензіару.

2.8.4. Права на використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ надаються Ліцензіаром Ліцензіату на ліцензійних засадах з врахуванням вимог зазначеного Положення.

2.8.5. Договором на виконання Розробок передбачаються фінансування Ліцензіатом витрат Ліцензіара на виконання Розробок. У випадку, якщо договором на виконання Розробок передбачено використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ виключно для виготовлення продукції, що виготовляється за Ліцензійним договором, рекомендується, що:

- на використання Раніше створеної ІВ Ліцензіату надається невиключна ліцензія;
- на використання Нової ІВ – ліцензія, вид якої передбачено у п. 2.1 Ліцензійного договору,
- у суми платежів, визначені п. 9.1.5 Ліцензійного договору, включаються періодичні платежі за використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ.

2.8.6. Якщо Сторонами на підставі переговорів визначено, що Ліцензіат може використовувати Раніше створену ІВ та Нову ІВ в інших цілях ніж випуск продукції, яка виготовляється за Ліцензійним договором, рекомендується передбачити у договорі на виконання Розробок, що за використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ Ліцензіат виплачує Ліцензіару періодичні платежі у розмірі не менше, ніж визначені п. 9.1.5 Ліцензійного договору та інші платежі, зазначені у п. 9.1 Ліцензійного договору, у розмірі, що визначається за домовленістю сторін.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 352

м. Київ

“ 13 ” 06 2024 р.

Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу

З метою реалізації Положення про журнал відкритого доступу Національної академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 20.03.2024 № 127, а також застосування у діяльності наукових періодичних видань НАН України та наукових установ НАН України ліцензій відкритого доступу:

1. Внести до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами, внесеними розпорядженнями НАН України від 30.10.2008 № 622; від 01.03.2013 № 142, від 15.06.2015 № 430, від 17.05.2016 № 293, від 30.01.2020 № 69, від 05.07.2023 № 343) зміни, що додаються.

2. Керівникам наукових установ НАН України, що є видавцями наукових періодичних видань, заснованих НАН України та/або науковими установами НАН України, взяти до уваги, що з авторами наукових публікацій необхідно укладати:

— ліцензійний договір на використання твору, примірня форма якого затверджена постановою Президії НАН України від 23.06.2021 № 227, якщо у періодичних наукових виданнях не застосовуються ліцензії відкритого доступу;

— електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору або ліцензійний договір на використання твору на умовах відкритого доступу, примірня форма яких наведена в додатках до цього розпорядження, якщо у періодичних наукових виданнях застосовують ліцензії відкритого доступу.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України і Науково-видавничу раду НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Зміни,

що вносяться до Положення про використання об'єктів
права інтелектуальної власності в НАН України

1. Пункт 1 доповнити такими визначеннями:

Вебресурс видання — ідентифікована у мережі Інтернет сукупність інтегрованих засобів технічного і програмно-апаратного характеру, а також інформації, призначеної для мережевого оприлюднення і закріплених за одним доменом; може містити інформацію в текстовій, графічній і мультимедійній формі та має унікальну електронну адресу.

Відкритий доступ — надання онлайн-доступу до наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних користувачам із можливістю їх використання згідно з умовами ліцензій відкритого доступу.

Договір приєднання — договір, умови якого встановлені однією зі сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору (ст. 634 ЦК України).

Дослідницькі дані — в цілях цього Положення — інформація на матеріальних носіях або в електронному вигляді (текстові записи, таблиці, графіки тощо), необхідна для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях.

Інформація з обмеженим доступом — конфіденційна інформація, таємна та службова інформація (ст. 21 Закону України «Про інформацію», ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації»), що включає державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау тощо.

Інтерактивне надання доступу — поширення твору, дослідницьких даних у мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах таким чином, щоб користувачі мали змогу отримати доступ до зазначених об'єктів з місця та у час, обрані ними індивідуально (з урахуванням ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та ст. 8 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право).

Ліцензія — в значенні цього Положення — односторонній правочин — дозвіл на використання певного об'єкта цивільних прав (інформація, твір тощо).

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності — вид правочину щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності — дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (зокрема, наукової публікації), що надається іншій особі (ліцензіату) в певній обмеженій сфері.

Публічна ліцензія на використання твору — ліцензія на використання твору, що надається суб'єктом авторського права на визначених ним умовах. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано (ст. 444 ЦК України, ст. 51 Закону України

«Про авторське право і суміжні права»). У цілях цього Положення така ліцензія може мати також назву Ліцензія відкритого доступу на використання твору.

Ліцензія відкритого доступу на використання дослідницьких даних — односторонній правочин — дозвіл на використання дослідницьких даних. Односторонній правочин може створювати обов'язки для особи, яка його вчинила, та для інших осіб у випадках, встановлених законом, або за домовленістю з цими особами (ст. 202 ЦК України).

Ліцензії Creative Commons — ліцензії відкритого доступу, розроблені міжнародною некомерційною організацією Creative Commons, що застосовуються у міжнародній практиці для надання доступу до наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних, метаданих.⁷³

Наукова публікація — в цілях цього Положення — твір (стаття, тези, доповіді, матеріали наукових заходів) наукового характеру, затверджений до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або закладу вищої освіти, що пройшов процедуру наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання, містить результати наукової, науково-технічної діяльності.

Похідний твір — результат творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні чи його творчий переклад на іншу мову (ст. 17 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Рукопис твору — в цілях цього Положення — рукопис наукового характеру у письмовій, електронній (цифровій) формі, який у вигляді наукової публікації передбачено подати для оприлюднення у науковому виданні, інформаційному ресурсі відкритого доступу, що не пройшов процедури наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання і не оприлюднений.

2. Пункт 6 доповнити підпунктом 6.5 такого змісту:

«6.5. Відкритий доступ до наукових публікацій та охорона прав інтелектуальної власності

6.5.1. Загальні положення

6.5.1.1. Особливості відкритого доступу до наукових публікацій та дослідницьких даних, метаданих в наукових установах НАН України, використання на умовах відкритого доступу об'єктів права інтелектуальної власності та інформації з обмеженим доступом, визначення видів ліцензій відкритого доступу, що застосовуються на умовах відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, метаданих, здійснюється відповідно до законодавства, Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 №350, (далі – Положення про ВН) та інших актів НАН України.

6.5.1.2. У додатках до цього Положення наведено:

— Примірня форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 1);

— Примірня форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 2);

— Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права (додаток 3);

⁷³ About CC Licenses. Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

— Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 4);

— Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5);

— Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 6).

6.5.1.3. Електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу укладається з урахуванням положень глави 75 ЦК України, ст. 205, 207, 634, 639, 641, 642 ЦК України, ст. 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та інших законодавчих актів.

6.5.2. Особливості застосування ліцензій відкритого доступу

6.5.2.1. Надання відкритого доступу до наукових публікацій здійснюється за ліцензіями Creative Commons (далі CC), вид і порядок використання яких визначено Положенням про ВН та цим Положенням.

6.5.2.2. Тексти ліцензій CC українською та англійською мовами розміщено на сайті Creative Commons: <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

6.5.2.3. Відповідно до ст.ст. 1107, 1108 ЦК України щодо ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності та ст. 444 ЦК України щодо публічної ліцензії на використання твору особа, яка використовує твір на основі ліцензії, зобов'язана дотримуватись визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

Згідно з наведеним вище положенням законодавства особи, які використовують наукові публікації (оприлюднені у періодичних наукових виданнях НАН України та установ НАН України), відносно яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (далі — користувачі), зобов'язані здійснювати використання зазначених об'єктів відповідно до вимог відповідних ліцензій Creative Commons.

6.5.2.4. У науковій публікації вказується вид ліцензії відкритого доступу відповідно до Правил щодо зазначення ліцензій CC та знака авторського права для наукових публікацій згідно з Додатком 3 до цього Положення.»

3. Пункт 6 доповнити підпунктом 6.6 такого змісту:

«6.6. Застосування знака авторського права

6.6.1. Відповідно до ст. 9 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі — Закон) для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей. Суб'єкт авторського права для повідомлення про свої майнові права може використовувати знак охорони авторського права, що складається з латинської літери "C", обведеної колом — ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав на твір, рік першого опублікування твору.

Знак авторського права не повідомляє про немайнові права автора твору. Відповідно до ст. 15 Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів, ст. 9 Закону за

відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої як автора зазначено у оригіналі або копії твору (презумпція авторства).

6.6.2. Застосування знака авторського права для службової наукової монографії

Згідно зі ст. 14 Закону, майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

У службовій науковій монографії після знака авторського права треба зазначити назву наукової установи НАН України — роботодавця. Якщо авторами наукової монографії є також особи, які працюють в інших організаціях та з якими установою НАН України не було укладено трудового договору, рекомендовано укласти з вказаними особами ліцензійний договір на використання твору у монографії, де також зазначати, що після знака авторського права у монографії вказується установа НАН України.

6.6.3. Застосування знаку авторського права для статей у наукових періодичних виданнях НАН України та установ НАН України

Авторами статей у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установ НАН України можуть бути особи, які працюють в різних організаціях, рукопис статті яких є службовим твором з належністю майнових прав на твір їх роботодавцю. Також статтю може бути створено за власною ініціативою автора з набуттям майнових прав інтелектуальної власності на статтю автором.

Відповідно до примірною ліцензійного договору на використання твору або примірною електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу, затвердженого Президією НАН України, автор надає дозвіл на виготовлення та опублікування примірника твору та зазначає, що ним не надано та не буде надано дозвіл на виготовлення та опублікування примірника Твору іншому видавцю; іншим особам не передані майнові права на Твір та не надано іншим особам ліцензії на використання Твору. Таким чином, автор надає установі НАН України — видавцю виключну ліцензію на виготовлення та опублікування твору.

Договорами визначено, які відомості треба вказати після знаку авторського права у опублікованій статті.

З урахуванням викладеного рекомендується в опублікованому творі після знаку авторського права зазначити установу НАН України як видавця твору.

6.6.4. Застосування знаку авторського права стосовно періодичного видання як складеного твору

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про авторське право і суміжні права», упоряднику енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів, інших періодичних видань як складених творів належать майнові права на використання таких видань у цілому. Упорядник має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення. Упорядник є автором складеного твору.

У випадку, коли упорядник працює за трудовим договором в установі НАН України і здійснення діяльності з упорядкування складених творів є його функціональним обов'язком, складений твір є службовим твором та згідно зі ст. 14 Закону майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі.

З урахуванням наведеного рекомендується у складеному творі після знаку авторського права зазначити назву наукової установи НАН України — роботодавця.

Додатки до розпорядження Президії НАН України від 13.06.2024 № 352, а саме:

— Примірня форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 1);

— Примірня форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 2);

— Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права (додаток 3);

— Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 4);

— Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5);

— Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 6)

наведено на сайті НАН України «Охорона прав інтелектуальної власності та трансфер технологій в наукових установах» на сторінці Нормативні акти НАН України https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=19 та у Збірнику нормативних актів з питань охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій. Частина 5. Відкрита наука та інтелектуальна власність. 2024, що розміщено на зазначеному сайті.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 609

м. Київ

“ 08 ” 11 2024 р.

Про внесення змін до деяких розпоряджень
Президії НАН України з питань реалізації заходів з
відкритого доступу до службових творів та
службових дослідницьких даних

Положенням про відкриту науку в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 13.06.2024 № 352 (далі – Положення про відкриту науку), передбачені заходи з відкритого доступу до службових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів (далі – твори) та службових дослідницьких даних, які створюються в наукових установах НАН України, що враховують зміни законодавства стосовно службових творів, запроваджені Законом України від 01.12.2022 № 2811-IX «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон), та законодавчі акти у сфері інформації.

Згідно зі ст.14 Закону майнові права на службовий твір переходять до роботодавця (установ НАН України) з моменту створення службового твору в повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеними між працівником (автором) і роботодавцем.

Відповідно до ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.429 Цивільного кодексу України майнові права на інформацію, що містить дослідницькі дані, й створена під час виконання установами НАН України науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які фінансуються НАН України за рахунок бюджетних коштів за державною тематикою, програмно-цільовою, конкурсною, відомчою, пошуковою тематикою, належать установам НАН України – виконавцям робіт.

Пунктами 3.3.1, 3.4, 4.2–4.4 Положення про відкриту науку встановлено, що установи НАН України в умовах трудового договору (контракту) або у додатковій угоді до трудового договору (контракту) визначають умови розподілу майнових прав на службовий твір та дослідницькі дані відповідно до Примірної додаткової угоди до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані, форма якої затверджується Президією НАН України.

З метою реалізації відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних й надання працівникам НАН України прав здійснювати їх опублікування (оприлюднення) на умовах відкритого доступу, відповідно до пунктів 3.3.1, 3.4, 4.2–4.4 Положення про відкриту науку:

1. Внести до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами, внесеними розпорядженнями Президії НАН України від 30.10.2008 № 622; 01.03.2013 № 142; 15.06.2015 № 430; 17.05.2016 № 293; 30.01.2020 № 69; 05.07.2023 № 343 та від 13.06.2024 № 352), зміни, доповнивши його, зокрема, додатками 9 «Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України» (далі – Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані) та 10 «Примірні

додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані» (далі – Примірний додаткова угода до трудового договору), що додаються.

2. Внести до Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350, зміни (додаються).

3. Керівникам наукових установ НАН України:

3.1. Забезпечити протягом трьох місяців з дати прийняття цього розпорядження укладення з науковими працівниками додаткових угод до трудових договорів (контрактів) щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані відповідно до Примірної додаткової угоди до трудового договору. (відділу кадрів)

3.2. Укладення трудових договорів (контрактів) під час прийняття на роботу нових наукових працівників здійснювати з урахуванням Умов розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані.

3.3. Додаткові угоди до трудових договорів з працівниками, посади яких не віднесені до наукових працівників, укладаються у разі, якщо передбачається опублікування підготовлених лише ними або у співавторстві службових творів та/або оприлюднення службових дослідницьких даних.

У випадку, якщо аспіранти або докторанти беруть участь у виконанні наукової тематики установи НАН України та ними в рамках виконання цієї тематики створюються твори та дослідницькі дані, умови використання аспірантами та докторантами майнових прав на такі об'єкти визначаються у договорах (додаткових угодах) про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії/доктора наук з урахуванням Умов розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані.

3.4. Взяти до відома, що укладення з працівниками трудових договорів (додаткових угод) з урахуванням Умов розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані надає їм стосовно службових наукових публікацій (статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів), препринтів та дослідницьких даних право:

- укладати ліцензійний договір на використання твору, примірний форма якого затверджена постановою Президії НАН України від 23.06.2021 № 227, якщо у періодичних наукових виданнях не застосовуються ліцензії відкритого доступу;

- укладати ліцензійний договір на використання твору на умовах відкритого доступу або електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору, примірний форма яких затверджена розпорядженням Президії НАН України від 13.06.2024 № 352;

- укладати інші ліцензійні договори щодо використання службових творів та дослідницьких даних, які необхідні для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях;

- здійснювати інтерактивне надання доступу до копії рукопису службової наукової публікації, яка передбачається для опублікування; до копії рукопису наукової публікації, прийнятої до друку; до копії службового препринту на вебсайті установи, де працює автор, власному сайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу.

3.5. Взяти до відома, що відповідно до пп.3, 6 Положення про відкриту науку:

- працівники установ НАН України, аспіранти, докторанти забезпечують нерозголошення інформації з обмеженим доступом у наукових публікаціях та у дослідницьких даних у разі їх оприлюднення; дотримання прав інтелектуальної власності третіх осіб;

- установи НАН України здійснюють заходи щодо нерозголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію;

– за наявності в установі НАН України порядку розгляду рукописів службових творів, службових дослідницьких даних, а також творів аспірантів, докторантів їх оприлюднення є можливим у разі отримання висновку комісії або дозволу уповноваженої особи про можливість оприлюднення.

4. Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, Відділу науково-правового забезпечення діяльності НАН України надавати установам НАН України консультації з питань укладення додаткових угод до трудового договору й застосування законодавства з охорони авторського права та прав на інформацію.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Махновський Дмитро 239 65 02

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Президії НАН України
від 08.11.2024 № 609

**Зміни, що вносяться до розпоряджень Президії НАН України
щодо реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів
та службових дослідницьких даних**

1. У Положенні про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами, внесеними розпорядженнями Президії НАН України від 30.10.2008 № 622; 01.03.2013 № 142; 15.06.2015 № 430; 17.05.2016 № 293; 30.01.2020 № 69; 05.07.2023 № 343 та від 13.06.2024 № 352):

1.1. Пункт 6.5.1.2 пункту 6.5 доповнити після останнього абзацу абзацами такого змісту:

«– Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9);

– Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (додаток 10)».

1.2. Пункт 6.5 доповнити підпунктом 6.5.1.4 такого змісту:

«6.5.1.4. З метою врегулювання відкритого доступу до службових наукових публікацій та дослідницьких даних відповідно до пп.3.3.1, 3.4, 4.2–4.4 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 13.06.2024 № 352, установи НАН України визначають в умовах трудового договору (контрактах) або у додатковій угоді до трудового договору (контракту) з працівниками з урахуванням додатку 9 до цього Положення:

– умови розподілу майнових прав на службовий твір відповідно до ст.ст.1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– умови розподілу майнових прав на дослідницькі дані відповідно до ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.ст.424, 429 Цивільного кодексу України.».

1.3. Доповнити додатками 9 «Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України» та 10 «Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані», що додаються.

2. У Положенні про відкриту науку в НАН України, затвердженому розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350:

2.1. Абзац другий підпункту 3.4 викласти у такій редакції:

«– мають право здійснювати інтерактивне надання доступу: до копії рукопису службової наукової публікації, яку передбачено подати для опублікування; до копії рукопису наукової публікації, прийнятої до друку; до копії рукопису службового препринту

на вебсайті установи, де працює автор, власному сайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу у порядку, визначеному цим Положенням.».

2.2. Пункт 5 доповнити підпунктом 5.9 такого змісту:

«5.9. Проекти регламентів складових інфраструктури відкритої науки НАН України та інші документи, які згідно з цим Положенням підлягають погодженню з Президією НАН України, розробляються установами НАН України – розпорядниками відповідних складових інфраструктури відкритої науки НАН України, розглядаються та схвалюються робочою групою НАН України з питань відкритої науки, погоджуються у встановленому порядку академіком-секретарем Відділення інформатики НАН України та затверджуються установою НАН України – розпорядником відповідного елемента інфраструктури відкритої науки НАН України.

Проекти інструкцій та інші документи, передбачені регламентами складових інфраструктури відкритої науки НАН України, розробляються установами НАН України – розпорядниками відповідних складових інфраструктури відкритої науки НАН України, розглядаються та схвалюються робочою групою НАН України з питань відкритої науки та затверджуються установою НАН України – розпорядником відповідного елемента інфраструктури відкритої науки НАН України.».

Додаток 9
до Положення про використання
об'єктів права інтелектуальної власності
в НАН України

**Умови розподілу майнових прав
на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються
в трудових договорах (контрактах), що укладаються
з працівниками установ НАН України**

В «Умовах розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України» (далі – Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані) терміни: «відкритий доступ», «службовий твір», «препринт», «дослідницькі дані», «службові дослідницькі дані», «інтерактивне надання доступу», «інформація з обмеженим доступом», «рукопис твору» подаються відповідно до визначень цих термінів у Положенні про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350, та до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

1. Майнові права на службові твори

1.1. Відповідно до ст.ст.1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон):

1.1.1. Під час створення рукописів наукових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів, що є службовими творами (далі – Твір), згідно зі ст.ст.14, 48 Закону:

– наукова установа (організація) НАН України – роботодавець (далі – Роботодавець) набуває на Твір майнові права, визначені частиною першою та другою ст.12 Закону, у повному обсязі;

– працівник набуває на Твір майнове право використання Твору способами, визначеними частиною першою ст.12 Закону, та інші майнові права на Твір з урахуванням особливостей розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, визначені цими Умовами.

1.1.2. Працівник:

(а) має, зокрема, право використання Твору способами:

– опублікування;

– оприлюднення;

– інтерактивного надання доступу:

до копії рукопису службової наукової публікації, яку передбачено подати для опублікування;

до копії рукопису наукової публікації, прийнятої до друку;

до копії рукопису службового препринту;

на вебсайті установи, де працює автор, власному сайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу;

(б) має право:

– на укладання з установою (організацією) – видавцем ліцензійного договору на використання Твору з метою опублікування;

– на укладання з установою, яка є розпорядником Архіву препринтів НАН України, іншими установами та організаціями, що є розпорядниками інформаційних

ресурсів відкритого доступу, ліцензійного договору на використання рукопису службового препринту з метою оприлюднення, інтерактивного надання доступу.

1.2. Працівник зобов'язується:

– не розголошувати у Творах інформацію з обмеженим доступом – конфіденційну інформацію, таємну та службову інформацію, зокрема державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау;

– надавати Твір на розгляд у встановленому Роботодавцем порядку та здійснювати подання Твору для опублікування (оприлюднення) за умови отримання висновку щодо можливості оприлюднення Твору у відкритому доступі, якщо Роботодавцем та/або актами НАН України встановлено порядок розгляду Творів перед їх оприлюдненням;

– застосовувати до Творів, що публікуються видавцями – установами НАН України або до яких здійснюється інтерактивне надання доступу в Архіві препринтів НАН України, види ліцензій відкритого доступу, передбачені актами НАН України. Стосовно інших видавців та установ і організацій, що є розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу, застосовувати ліцензії відкритого доступу відповідно до вимог зазначених організацій.

1.3. Авторська винагорода за створення і використання службових наукових статей, препринтів, тез виступів, а також за перехід прав на них включена до заробітної плати Працівника.

Якщо під час опублікування Творів у наукових журналах, що видаються в іноземних країнах, або іншого використання Творів договорами з видавцями, іншими організаціями передбачається виплата Працівнику винагороди за використання Творів, виплата винагороди здійснюється відповідно до встановлених такими договорами порядку та умов.

2. Майнові права на службові дослідницькі дані

2.1. Відповідно до ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.429 Цивільного кодексу України:

2.1.1. Під час створення дослідницьких даних у процесі виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів:

– роботодавець набуває на дослідницькі дані майнові права, визначені ст.424 Цивільного кодексу України;

– працівник набуває майнове право використання дослідницьких даних для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях Працівника, а також інші майнові права на дослідницькі дані, зазначені у цих Умовах розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані.

2.1.2. Працівник:

(а) має право використання дослідницьких даних способами, які включають:

– опублікування
– оприлюднення
– інтерактивне надання доступу
– інші способи використання для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях Працівника;

(б) має право:

- на укладення з установою НАН України, яка є розпорядником Репозитарію відкритих даних НАН України, договору на використання дослідницьких даних з метою надання до них відкритого доступу;

- на укладання з іншими установами – розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу договорів на використання дослідницьких даних з метою надання до них відкритого доступу.

2.2. Працівник зобов'язується:

- не розголошувати в дослідницьких даних у випадку їх оприлюднення інформацію з обмеженим доступом – конфіденційну інформацію, таємну та службову інформацію, зокрема державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау;

- отримувати дозвіл уповноваженої особи Роботодавця у випадку оприлюднення, опублікування, інтерактивного надання доступу та іншими способами повідомлення про дослідницькі дані третіх осіб;

- застосовувати у випадку оприлюднення дослідницьких даних у Репозитарії відкритого доступу НАН України ліцензію відкритого доступу, передбачену актами НАН України. Стосовно інших установ та організацій, що є розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу, застосовувати ліцензії відкритого доступу відповідно до вимог зазначених організацій.

Додаток 10
до Положення про використання
об'єктів права інтелектуальної власності
в НАН України

**Примірна додаткова угода⁷⁴
до трудового договору (контракту) з працівником установи
НАН України щодо майнових прав на службовий твір
та службові дослідницькі дані**

«___»_____ 202__ р.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові) (далі –
Працівник), з яким _____ (установа НАН України) укладено
трудоий договір (контракт) згідно _____ з наказом від «___» _____ 202__ №_____,
та _____ (установа НАН України) в особі директора
_____ (прізвище, ім'я, по батькові), що діє на підставі Статуту (далі –
Роботодавець) (далі – Сторони),

керуючись:

- статтями 1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.429 Цивільного кодексу України;
- Положенням про відкрити науку в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350;
- Положенням про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами), з метою забезпечення відкритого доступу до службових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів (далі – Твори) та дослідницьких даних й надання працівнику можливостей здійснення опублікування (оприлюднення) службових Творів та дослідницьких даних уклали цю додаткову угоду до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані про таке:

⁷⁴Під час прийняття працівника на роботу та укладання з ним письмового трудового договору (контракту) зміст п.1 Додаткової угоди до трудового договору викладається безпосередньо в тексті трудового договору (контракту).

Сторони визначають, що розподіл майнових прав на службові статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів, препринти та службові дослідницькі дані здійснюється згідно з Умовами розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9 до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами)).

Роботодавець

(назва установи)

(м.п.)

Працівник

ім'я, по батькові) (прізвище,

(підпис)

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 625

м. Київ

“ 14 ” 11 2024 р.

Про внесення змін до Положення
про використання об'єктів права
інтелектуальної власності в НАН України

З метою реалізації Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350, з питань щодо діяльності інфраструктури відкритої науки НАН України:

1. Внести до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами, внесеними розпорядженнями НАН України від 30.10.2008 № 622; від 01.03.2013 № 142, від 15.06.2015 № 430, від 17.05.2016 № 293, від 30.01.2020 № 69, від 05.07.2023 № 343, від 13.06.2024 № 352, від 10.07.2024 № 399), зміни, зокрема доповнивши його додатком 11 «Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу», що додається.

2. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України і Робочу групу з питань відкритої науки в НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Затверджено
розпорядженням Президії НАН України
від “14” 11 2024 № 625

Зміни,

що вносяться до Положення про використання об’єктів
права інтелектуальної власності в НАН України

1. Підпункт 6.5.1.2 пункту 6 доповнити новим абзацом такого змісту:

«— Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу (додаток 11).»

2. Доповнити Положення додатком 11 «Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу» такого змісту:

«Додаток 11
до Положення про використання
об’єктів права інтелектуальної власності
в НАН України

Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу

1. Загальні положення

1.1. Цей документ являє собою пропозицію (оферту) Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України (надалі — Ліцензіат), що діє на підставі Статуту та Положення про охорону прав інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами) (далі — Положення), автору препринту (Уповноваженому автору, якщо препринт створено співавторами) (далі — Ліцензіар) щодо укладення електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу (далі — Договір) в Архів препринтів НАН України (далі — Архів препринтів), розпорядником якого є Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України згідно з розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350.

Якщо препринт (далі – Твір) створено у співавторстві, цей договір укладається одним із співавторів (далі – Уповноваженим автором) від імені співавторів (далі – Співавтори) за їх письмовим дорученням, копія якого подається Ліцензіату разом із укладанням цього Договору.

Цей Договір укладається згідно зі статтями 48, 50, 51 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон) та ст.ст. 444, 1107 - 1110 Цивільного кодексу України і ліцензійним договором відповідно до частини другої ст. 50 Закону.

Відповідно до статей 634, 639, 641, 642 Цивільного кодексу України, якщо особою, якій адресовано пропозицію укласти договір, здійснено акцепт цієї оферти, договір вважається укладеним на умовах, визначених в оферті.

1.2. Сторони погоджуються, що цей Договір є договором приєднання в розумінні ст. 634 Цивільного кодексу України і укладається в електронній формі за допомогою

інформаційно-комунікаційних систем **шляхом приєднання Ліцензіара до всіх його умов в цілому.**

1.3. Сторони погоджуються, що:

— **цей Договір укладається:**

шляхом пропозиції (оферти) Ліцензіата його укласти , що розміщена на вебресурсі Архіву препринтів, з якою Ліцензіар ознайомлений під час реєстрації кабінету автора (авторського облікового запису) на вебресурсі Архіву препринтів,

та її прийняття (акцепту) Ліцензіаром;

— відповідь Ліцензіара щодо прийняття (акцепту) пропозиції укласти Договір надається шляхом:

реєстрації Ліцензіаром кабінету автора на вебресурсі Архіву препринтів з зазначенням відомостей, що ідентифікують Ліцензіара, та

проставлення позначки «Так» перед словами «Проставляючи позначку перед словом ”Так”, Ліцензіар приймає (акцептує) пропозицію (оферту) Ліцензіата щодо укладання Електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу в Архіві препринтів НАН України, розпорядником якого є Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України.».

2. Терміни

2.1. Визначення термінів “Відкритий доступ”, “Договір приєднання”, “Дослідницькі дані”, “Інформація з обмеженим доступом”, “Інтерактивне надання доступу”, “Ліцензія”, “Ліцензії Creative Commons”, “Препринт”, “Похідний твір” надано у Положенні про відкриту науку в НАН України, затвердженому розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350.

3. Предмет договору

3.1. Ліцензіар надає Ліцензіату дозвіл на оприлюднення примірника Твору в електронній (цифровій) формі в Архіві препринтів, розпорядником якого є Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, відповідно до правил оприлюднення Твору в Архіві препринтів НАН України, визначених Ліцензіатом.

Примірник Твору в електронному (цифровому) вигляді Ліцензіар надає Ліцензіату разом з укладанням цього Договору. Примірник Твору має бути підписаний цифровим підписом Ліцензіара.

Ліцензіар засвідчує, що ним не надано дозвіл на оприлюднення Твору та не передані майнові права на Твір іншій особі.

3.2. Ліцензіат здійснює оприлюднення Твору шляхом розміщення його примірника в електронній (цифровій) формі на вебресурсі Архіву препринтів та забезпечення інтерактивного надання доступу до Твору в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах.

3.3. Оприлюднення Твору, а також використання оприлюдненого примірника Твору Ліцензіаром та користувачами здійснюється на умовах ліцензії відкритого доступу Creative Commons (далі — Ліцензія CC), вид якої визначений Положенням про відкриту науку в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350, а саме CC BY-NC-ND 4.0:

ліцензія “Із Зазначенням Авторства — Некомерційна — Без Похідних 4.0 Міжнародна” (CC BY-NC-ND 4.0, Attribution — Non Commercial — No Derivatives 4.0 International) дозволяє відтворювати та розповсюджувати твір, його частини виключно з некомерційною метою із зобов’язанням зазначати автора твору та без права розповсюдження похідних творів.⁷⁵

3.4. Способи використання Твору визначаються Ліцензією CC, зазначеною у п. 3.3 цього Договору.

3.5. Територією використання Твору є територія всіх країн світу.

3.6. Термін надання Ліцензії CC є терміном чинності майнових прав інтелектуальної власності на Твір.

4. Застереження

4.1. Ліцензіар (Ліцензіар за дорученням Співавторів) заявляє, що:

а) Твір:

— є оригінальним;

— містить результати самостійно виконаного Ліцензіаром (Співавторами) наукового дослідження важливої проблеми, що включає вивчення наукової літератури, відбір та аналіз фактологічного матеріалу, узагальнення та систематизацію, у вигляді тексту, структура, мова і стиль якого відповідають нормам наукової публікації.

— висловлює особисті міркування Ліцензіара (Співавторів);

— прочитаний та схвалений Ліцензіаром (Співавторами). У випадку, якщо Твір створено Співавторами, лише особи, які своєю творчою діяльністю створили Твір, зазначені як Співавтори. Порядок зазначення Співавторів був ухвалений всіма Співавторами;

— не був раніше оприлюднений Ліцензіаром (Співавторами);

— не містить інформації з обмеженим доступом — конфіденційної, таємної та службової інформації, зокрема державної таємниці, комерційної таємниці, ноу-хау;

— не містить голослівних або незаконних тверджень;

б) під час створення Твору Ліцензіар (Співавтори) не порушив права інтелектуальної власності інших осіб. Якщо у Творі наведені твори (їхні уривки), створені іншими особами, Ліцензіар (Співавтори) здійснив використання таких творів із дотриманням законодавства і правил цитування;

в) якщо Твір є службовим твором, Ліцензіару (Співавторам) надано його (їх) роботодавцем (ями) право укласти ліцензійний договір на використання Твору з метою оприлюднення;

г) якщо роботодавцем Ліцензіара (Співавторів) встановлено порядок розгляду службових творів перед їх оприлюдненням, Ліцензіаром (Співавторами) погоджено у встановленому роботодавцем порядку можливість оприлюднення Твору;

д) конфлікт інтересів відсутній. Якщо конфлікт інтересів має місце, Ліцензіар зобов’язаний повідомити Ліцензіата про будь-який приватний інтерес Ліцензіара (Співавторів), який міг би вплинути на представлені результати або їх інтерпретацію.

5. Інші умови

⁷⁵ Текст ліцензії на сайті Creative Commons: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

5.1. Примірник Твору є невід’ємним додатком до цього Договору.

5.2. У випадку, якщо Твір передбачено оприлюднити разом із посиланням на дослідницькі дані, потрібні для підтвердження наведених у Творі результатів досліджень, Ліцензіар у тексті Твору зазначає гіперпосилання або цифровий ідентифікатор об’єкта (Digital Object Identifier, DOI) на такі дані в інформаційному ресурсі відкритого доступу.

5.3. У випадку посилань на оприлюднений Твір Ліцензіар надає гіперпосилання на електронний примірник оприлюдненого Твору, та/або зазначає його DOI, який надано Ліцензіатом для оприлюдненого Твору.

5.4. Цей Договір є безоплатним.

5.5. У примірнику оприлюдненого Твору у знаку авторського права для службових творів зазначається установа (організація) – роботодавець Ліцензіара (Співавторів), якщо інше не встановлено у договорі між роботодавцем та автором (Співавторами) Твору. Для Творів, створених поза виконання обов’язків за трудовим договором (контрактом), зазначається Ліцензіар (Співавтор), якщо майнові права на Твір не передані Ліцензіаром (Співавтором) іншій особі.

5.6. Ліцензіар і Ліцензіат визначають, що відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» використання у Творі творів (їхніх уривків) інших осіб є можливим у випадках:

— вільного використання творів з метою цитування та інших випадках, визначених статтями 22—28 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

— використання творів, до яких надано доступ за ліцензією відкритого доступу, відповідно до умов цієї ліцензії;

— отримання дозволу на використання творів на підставі ліцензійного договору, інших правочинів.

5.7. Якщо Ліцензіатом отримано заяву про припинення порушення авторського права у Творі, дії Ліцензіата визначаються відповідно до ст. 56 «Порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет» Закону України «Про авторське право і суміжні права».

5.8. Якщо Ліцензіатом отримано заяву щодо наведення у Творі інформації з обмеженим доступом, дії Ліцензіата визначаються чинним законодавством.

5.9. Сторони визначають, що у випадку створення Твору Співавторами Ліцензіар є єдиною контактною особою і несе відповідальність за взаємодію з іншими Співавторами щодо оприлюднення Твору.

6. Захист персональних даних

6.1. Порядок обробки та захисту отриманих у процесі укладання і виконання умов цього Договору персональних даних і заходи щодо забезпечення безпеки персональних даних визначено Регламентом Архіву препринтів НАН України, розміщеним для ознайомлення на веб-сайті Архіву препринтів.

6.2. Перелік персональних даних Ліцензіара, до яких надається відкритий доступ та які входять до метаданих, визначений Регламентом Архіву препринтів, надається Ліцензіаром під час реєстрації кабінету Ліцензіара на вебресурсі Архіву препринтів.

6.3. Ліцензіар засвідчує, що він у належній формі та в повному обсязі ознайомлений з умовами використання персональних даних, визначених Регламентом Архіву препринтів НАН України (про мету збору персональних даних, склад і зміст цих персональних даних,

осіб, яким можуть бути передані персональні дані тощо), а також ознайомлений із своїми правами, визначеними Законом України «Про захист персональних даних».

6.4. Ліцензіар, проставляючи відмітку «Так» щодо прийняття (акцепту) пропозиції укласти цей Договір під час реєстрації кабінету Уповноваженого автора на вебресурсі Архіву препринтів:

— засвідчує, що він ознайомлений з умовами використання персональних даних, визначених Регламентом Архіву препринтів;

— надає добровільну згоду на обробку своїх персональних даних у зв'язку з укладанням та виконанням цього Договору;

— надає дозвіл на поширення своїх персональних даних, визначених у Регламенті Архіву препринтів на умовах відкритого доступу.

7. Відповідальність сторін

7.1. Сторони зобов'язуються належним чином виконувати умови цього Договору.

7.2. Ліцензіар (Співавтори) несе відповідальність за порушення авторського права, прав на інформацію, розголошення інформації з обмеженим доступом.

8. Порядок вирішення суперечок

8.1. Всі суперечки, які можуть виникати між Сторонами, будуть розв'язуватися шляхом переговорів на основі чинного законодавства України та звичаїв ділового обігу.

8.2. За неможливості урегулювання спірних питань шляхом переговорів спори вирішуються у судовому порядку відповідно до чинного законодавства України.

9. Строк дії Договору та умови його припинення

9.1. Договір є чинним від дати його укладання та укладається на строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на Твір.

У випадку, якщо Договір укладено, проте на підставі, визначеній у Регламенті Архіву препринтів, Твір не було оприлюднено, договір вважається розірваним від дати направлення Ліцензіатом на адресу електронної пошти Ліцензіара повідомлення про неприйняття Твору до оприлюднення.

9.2. Дія цього Договору може бути достроково припинена:

9.2.1. За взаємною згодою Сторін;

9.2.2. За рішенням суду;

9.2.3. Ліцензіатом у разі порушення Ліцензіаром умов цього Договору;

9.2.4. З ініціативи однієї зі Сторін з обов'язковим попередженням іншої Сторони у письмовій формі не пізніше 15 (п'ятнадцяти) календарних днів до дати розірвання Договору;

9.2.5. З ініціативи Ліцензіара у випадку, якщо він не погоджується зі змінами умов Договору, що вносяться Ліцензіатом в порядку, **визначеному розділом 10 цього Договору**. Ліцензіар протягом 5 (п'яти) робочих днів від дня оприлюднення Ліцензіатом інформації про зміни умов Договору на вебресурсі Архіву препринтів має направити Ліцензіату повідомлення про припинення дії Договору. Дія Договору в такому випадку вважається припиненою від дня набрання чинності відповідних змін до Договору.

9.2.6. Ліцензіатом у разі неоприлюднення Твору з підстав, визначених у Регламенті Архіву препринтів.

10. Внесення змін до Договору

10.1. Ліцензіат має право в односторонньому порядку вносити зміни в цей Договір, зокрема шляхом викладення в новій редакції Договору, що набувають чинності від дня розміщення їх на вебресурсі Архіву препринтів.»

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

20.03.2024

м. Київ

№ 127

Про затвердження Положення про журнал
відкритого доступу Національної академії наук України

Відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО щодо відкритої науки і розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892-р «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки» та на виконання завдань, передбачених цим планом, Президія НАН України ухвалила постанову від 29.11.2023 № 400, якою затверджено Концепцію реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024–2030 роки та постанову від 02.11.2022 № 327 «Щодо участі НАН України в реалізації європейських принципів відкритої науки», а також розпорядження від 07.02.2023 № 67 і від 30.03.2023 № 170, спрямовані на підвищення якості видавничої підготовки і видимості наукових періодичних видань, забезпечення стабільного і безпечного відкритого доступу до них, а також правових підстав представлення наукових текстів у мережі Інтернет.

Для досягнення поставленої мети та впровадження у практику діяльності Академії та її установ дієвих механізмів відкритого доступу до наукових результатів і публікацій Науково-видавнича рада НАН України проаналізувала відповідність наукових журналів, до складу засновників яких входить НАН України як юридична особа, вимогам Директорії журналів відкритого доступу DOAJ. Виконаний у другій половині 2023 р. моніторинг показав, що майже 80% вебресурсів журналів НАН України потребують значного обсягу робіт з удосконалення інтерфейсу, структурування, доповнення, осучаснення та деталізації інформації. Також проаналізовано світовий досвід упровадження засад відкритої науки у практику діяльності наукових видань і видавництва, зокрема стосовно редакційної політики, охорони авторського права, ліцензій відкритого доступу, користувацьких ліцензій, захисту авторського права, дотримання принципів академічної доброчесності, способів ефективного представлення наукових видань у мережі Інтернет і розвитку відкритих вебресурсів.

З метою створення базових засад переходу наукових періодичних видань НАН України на відкриті видавничі системи в уніфікованому вигляді із забезпеченням можливості інтегрування цих видань з вітчизняними, європейськими і світовими агрегаторами (харвестерами) Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити Положення про журнал відкритого доступу Національної академії наук України (додається).
2. Рекомендувати головним редакторам періодичних видань НАН України оновити положення про власні видання з урахуванням вимог до редакційної політики згідно із зазначеним положенням.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-видавничу раду НАН України.
- 4.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

ПОЛОЖЕННЯ
про журнал відкритого доступу
Національної академії наук України

1. Загальні положення

1.1. Усі терміни і визначення цього Положення вжито відповідно до законів України «Про видавничу справу» і «Про медіа», нормативних актів НАН України.

1.2. Журнал відкритого доступу НАН України (далі – Журнал) – науковий журнал, засновником або одним зі співзасновників якого є Національна академія наук України, який виходить через певні, рівні проміжки часу, має заздалегідь визначену постійну щорічну кількість нумерованих випусків (не менше чотирьох), одну назву і змістову рубрикацію, вебресурс, а також дотримується принципів відкритої науки та відкритого доступу, визначених законодавчими актами та актами НАН України й забезпечує безстроковий і безкоштовний повнотекстовий доступ до усіх оприлюднених статей на вебресурсі у режимі реального часу.

Принципи відкритої науки та відкритого доступу у діяльності наукового журналу включають:

- надання онлайн доступу до статей відразу після їх опублікування (без періоду ембарго);
- застосування у роботі цифрових ідентифікаторів ISSN, DOI, ORCID;
- реалізацію двомовного (українською та англійською мовами) інтерфейсу вебресурсу наукового журналу та вебсторінок наукових статей;
- опублікування статей на умовах ліцензій відкритого доступу Creative Commons, порядок застосування яких визначається НАН України;
- забезпечення на онлайнівій сторінці статті можливості посилання на препринти і дослідницькі дані, необхідні для підтвердження висновків і результатів досліджень у наукових публікаціях;
- реалізацію під час публікації статей механізмів, спрямованих на захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та персональних даних;
- передання метаданих наукових статей Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського, іншим харвесторам та агрегаторам наукових журналів;
- реєстрацію наукового журналу у міжнародних базах, зокрема журналів відкритого доступу.

1.3. Журнал може бути дзеркальним виданням, тобто мати повністю відкриту для користувачів електронну версію друкованого журналу на власному вебресурсі з тією ж редакційною радою, цілями та сферою застосування, процесами та політикою рецензування, яке має таку саму назву, але інший ISSN, або самостійним електронним виданням.

1.4. У Журналі здійснюється опублікування статей на умовах ліцензій відкритого доступу Creative Commons, вид яких зазначається у статті відповідно до правил щодо використання ліцензій відкритого доступу, визначених НАН України.

Тексти статей мають бути доступні для відкритого доступу на власному вебресурсі без періоду ембарго та без вимоги реєстрації користувачів.

1.5. Журнал повинен відповідати таким вимогам:

- дотримання чинного законодавства, зокрема законів України від 02.10.1992 № 2657-XII «Про інформацію», 05.06.1997 № 318/97-ВР «Про видавничу справу», 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність», 25.04.2019 № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 01.12.2022 № 2811-IX «Про авторське право і суміжні права», від 13.12.2022 № 2849-IX «Про медіа», цього Положення, інших нормативних документів і розпорядчих документів НАН України, що стосуються видавничої справи;

- дотримання правил наукової етики відповідно до рекомендацій Комітету з етики наукових публікацій (Committee on Publication Ethics, COPE) та Етичного кодексу ученого України;

- наявність положення про Журнал, розробленого на основі цього Положення з урахуванням вимог Директорії журналів відкритого доступу (Directory of Open Access Journals, DOAJ) і наукометричних баз;

- наявність структурованого вебресурсу українською та англійською мовами (іншими мовами – за рішенням редакційної колегії), побудованого з використанням програмного забезпечення Open Journal Systems (OJS) з однаковою інформацією у всіх версіях;

- здійснення оформлення відповідно до державних галузевих стандартів, що стосуються видавничої справи;

- систематичне застосування у роботі цифрових ідентифікаторів (ISSN, DOI, ORCID тощо).

1.6. Робота Журналу здійснюється з дотриманням таких основних принципів:

- об'єктивності та неупередженості у відборі статей для оприлюднення;
- обов'язкового контролю якості рукописів статей шляхом перевірки на наявність плагіату та фахового рецензування;

- дотримання колегіальності в ухваленні рішень, оперативності у спілкуванні з рецензентами і авторами;

- охорони авторського права відповідно до договорів з авторами та ліцензій відкритого доступу.

1.7. Журнал може бути залученим до Програми підтримки журналів НАН України за умови входження його до Переліку наукових фахових видань України, брати участь у проведенні виставкових та популяризаційних заходів, входити до друкованих і електронних каталогів і довідників НАН України.

1.8. Діяльність Журналу у сфері реалізації відкритого доступу підлягає моніторингу, порядок якого встановлює Президія НАН України.

2. Порядок створення, реорганізації та припинення випуску Журналу

2.1. Рішення про створення, реорганізацію, припинення випуску Журналу за участю НАН України ухвалює Президія НАН України за поданням Науково-видавничої ради НАН України. Створення та реорганізація Журналу здійснюється шляхом укладання установчого договору між співзасновниками.

В установчому договорі зазначаються назва видання та інформація щодо розподілу обов'язків між співзасновниками Журналу відповідно до чинного законодавства.

3. Державна реєстрація

3.1. Державна реєстрація у сфері медіа здійснюється відповідно до Закону України «Про медіа».

3.2. Подання документів до державного органу реєстрації здійснює Науково-видавнича рада НАН України протягом місяця з дня ухвалення рішення Президії НАН України щодо створення Журналу.

4. Головний редактор Журналу

4.1. Головного редактора Журналу затверджує Президія НАН України за поданням Науково-видавничої ради НАН України з кандидатур, запропонованих співзасновниками.

4.2. Головний редактор Журналу:

4.2.1. Очолює редакційну колегію Журналу, організовує її роботу, зокрема призначає керівників рубрик, ухвалює остаточне рішення щодо виходу в світ кожного його номера (випуску), представляє видання у відносинах із засновником (співзасновниками), видавцем, авторами, державними органами, об'єднаннями громадян і окремими громадянами, а також у суді і третейському суді, несе відповідальність за виконання вимог до діяльності Журналу згідно з чинним законодавством України.

4.2.2. Керує діяльністю редакції та відповідає за своєчасну актуалізацію вебресурсу Журналу у мережі Інтернет: метадані статей – не менше, ніж двома мовами (українською, англійською), повні тексти статей – мовою, якою оприлюднено статтю.

4.2.3. Несе відповідальність за зміст Журналу, його науковий рівень, зокрема фахове рецензування отриманих матеріалів; відповідність визначеній тематиці; дотримання політики Журналу; виконання вимог нормативних документів НАН України.

4.2.4. Сприяє залученню до діяльності Журналу провідних вчених у визначеній галузі, підвищенню його наукового рівня, зокрема шляхом забезпечення фахового рецензування.

4.2.5. Вносить пропозиції щодо складу редакційної колегії Журналу, зокрема заступників головного редактора та відповідального секретаря на затвердження: для загальноакадемічних видань – Президії НАН України, для інших Журналів – відділення НАН України, до якого належить установа-співзасновник.

4.2.6. Вносить пропозиції щодо перекладу й перевидання Журналу іноземними мовами у друкованому або електронному вигляді, входження до наукометричних і реферативних баз даних.

5. Редакційна колегія Журналу

5.1. Редакційна колегія, очолювана головним редактором, здійснює загальне наукове керівництво Журналом та ухвалює остаточне рішення про прийняття до опублікування чи відхилення поданих матеріалів.

5.2. Редакційна колегія і головний редактор несуть відповідальність за належний науковий рівень Журналу, дотримання політики відкритого доступу та наповнення редакційного портфеля.

5.3. Склад редакційної колегії затверджує: для загальноакадемічних видань – Президія НАН України, для інших Журналів – відділення НАН України, до якого належить установа-співзасновник, за поданням головного редактора.

5.4. Заступник головного редактора заміщає головного редактора в період його тимчасової відсутності, вирішує інші питання за дорученням головного редактора.

6. Політика Журналу

6.1. Журнал має чітко визначені цілі, сферу діяльності, читацьку аудиторію й публікує оригінальні наукові статті, рецензії, повідомлення, листи, доповіді на конференціях тощо, які раніше не були опубліковані.

6.2. Журнал наявний у відкритому доступі і підтримує політику відкритого доступу відповідно до визначення DOAJ. Має власну URL-адресу й домашню сторінку постійного доступу:

6.2.1. Вебресурс Журналу зручний для навігації та має чітку структуру.

6.2.2. З домашньої сторінки Журналу має бути доступна інформація про:

- політику відкритого доступу, що розробляється на підставі законодавства України та актів НАН України;

- цілі, сферу застосування, історію Журналу;

- склад редакційної колегії з зазначенням афіліації та цифрових ідентифікаторів членів редакційної колегії;

- правила для авторів;

- процедури рецензування, розгляду скарг і апеляцій, відкликання матеріалів у разі будь-яких порушень;

- умови охорони авторського права, укладання договорів з авторами та застосування ліцензій відкритого доступу;

- вимоги щодо захисту від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності, захисту персональних даних;

- наявність чи відсутність оплати за послуги з опрацювання і наукового редагування статті (Article processing charges, APC), публікації статті, а також про осіб, на яких розповсюджується сплата коштів;

- контактну інформацію;

- архів Журналу.

6.2.3. Кожна стаття Журналу доступна як повнотекстова у форматі HTML або PDF на окремій сторінці з унікальною URL-адресою. Ця сторінка може містити посилання на пов'язані зі статтею матеріали (відкриті дані, препринти тощо).

6.2.4. Метадані усіх статей Журналу є вільно доступними і можуть бути вільно використані будь-яким користувачем на умовах ліцензії Creative Commons Universal (CC0 1.0) Public Domain Dedication.

6.3. Діяльність редакційної колегії Журналу регламентована чинним законодавством, зокрема щодо недопущення порушення авторських прав і плагіату:

6.3.1. Редакційна колегія залишає за собою право відмовити в публікації матеріалів, якщо виявлено, що вони не відповідають формальним вимогам Журналу і стандартам щодо змісту наукових публікацій.

6.4. Члени редакційної колегії:

- не можуть мати конфлікту інтересів щодо матеріалів, поданих до Журналу. У випадку наявності конфлікту інтересів ці члени редакційної колегії не можуть брати участі у виборі рецензентів і ухваленні рішень, пов'язаних із цим матеріалом;

- можуть не поділяти погляди, викладені авторами оприлюднених у Журналі матеріалів. За ідеї, викладені у них, юридичну і моральну відповідальність несуть автори;

- повинні оцінювати надані матеріали без будь-яких расових, гендерних, етнічних, сексуальних, релігійних або політичних упереджень;

- не мають права використовувати неопубліковані матеріали рукописів без письмової згоди авторів і для особистої вигоди, а також оприлюднювати на сторінках Журналу власні матеріали у обсязі понад 20 % від загального обсягу випуску.

6.5. Журнал неухильно дотримується обраної процедури рецензування (однобічне сліпе, подвійне сліпе чи відкрите). Ця процедура і обов'язки рецензентів чітко описані на відповідній сторінці вебресурсу Журналу.

6.6. Публікація рукописів статей здійснюється за договором з авторами статей, що може бути укладений у письмовому або електронному вигляді. Примірний ліцензійний договір на використання твору та примірний електронний ліцензійний договір приєднання на використання твору затверджується Президією НАН України:

6.6.1. У договорі з автором зазначається, що автори засвідчують, що:

- рукопис є їхньою оригінальною працею, не був опублікований раніше і не розглядається для публікації в іншому виданні;

- рукопис не містить голосливних або незаконних тверджень і не порушує права третіх осіб;

- лише дописувачі, які зробили значний внесок у рукопис, вказані як автори;

- конфлікт інтересів відсутній або повідомляють редакційній колегії про будь-який фінансовий чи інший приватний інтерес, який міг вплинути на представлені результати або їх інтерпретацію;

- у рукописі не розголошено інформацію з обмеженим доступом: конфіденційну інформацію, таємну та службову інформацію, зокрема державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау.

6.7. Усі матеріали, подані до Журналу, підлягають перевірці на плагіат і якість цитування:

6.7.1. У випадку встановлення факту плагіату та/або самоплагіату у поданому матеріалі редакційна колегія відхиляє його без права доопрацювання і повторного подання.

6.7.2. У разі встановлення факту плагіату та/або самоплагіату в опублікованій статті редакційна колегія ухвалює рішення про застосування процедури відкликання статті. Ця процедура детально описана в Положенні про Журнал та оприлюднена на відповідній сторінці вебресурсу Журналу.

6.7.3. За рішенням редакційної колегії до автора/авторів, у матеріалах яких встановлено наявність плагіату/самоплагіату або інші факти порушення академічної доброчесності, можуть бути застосовані інші санкції, наприклад заборона на оприлюднення будь-яких матеріалів у Журналі протягом певного періоду часу.

6.8. Журнал застосовує одну з фінансових моделей і повідомляє про обрану модель у інформації для авторів:

- подання, рецензування, редакційно-видавниче опрацювання й оприлюднення матеріалів є безкоштовним;

- під час подання рукопису автор має сплатити платіж у розмірі (вказати суму), який покриває частину витрат, пов'язаних із експертною оцінкою (APC);

- після прийняття рукопису та до публікації автори зобов'язані сплатити платіж за опрацювання статті у розмірі (вказати суму) для забезпечення негайного і необмеженого доступу до повної версії статті.

6.8.1. Оплата вказаних платежів не гарантує прийняття рукопису до публікації та не впливає на результат процедури рецензування.

6.8.2. Певні категорії авторів за рішенням редакційної колегії можуть частково або повністю бути звільнені від сплати платежу (аспіранти, автори з певних установ чи країн, члени деяких професійних асоціацій тощо).

6.9. Журнал підтримує політику самоархівування та дозволяє авторам самостійно депонувати препринт, авторський постпринт (схвалену до друку версію) і видавничу версію (остаточний PDF) своєї роботи в інституційному репозиторії, тематичному репозиторії та репозиторії загального призначення, персональній вебсторінці автора та/або вебресурсі установи, яка є місцем роботи авторів, до або під час процесу подання, у будь-який час

після прийняття рукопису і в будь-який час після опублікування із зазначенням повної бібліографічної інформації про оригінальну публікацію та з посиланням на неї.

7. Редакція Журналу

7.1. Редакція Журналу – структурний підрозділ наукової установи (співзасновника або видавця) Журналу, який займається науковою і науково-організаційною діяльністю, спрямованою на методичне та організаційне забезпечення і координацію діяльності установи у видавничій сфері:

7.1.1. Кількісний і професійний склад редакції, виходячи з обсягу, періодичності, тематичного спрямування Журналу, визначає установа (співзасновник або видавець), у складі якої працює редакція.

7.1.2. Матеріально-технічне забезпечення редакції Журналу та виконання редакційно-виробничих процесів, зокрема пов'язаних із представленням у мережі Інтернет, здійснює установа (співзасновник або видавець), у складі якої працює редакція.

7.2. Редакція Журналу здійснює прийом, реєстрацію і зберігання матеріалів, що надходять до Журналу і відповідають вимогам правил для авторів, установлених у виданні, здійснює їх підготовку до друку, контроль за проходженням на всіх етапах підготовки до випуску, за якістю виконання і дотриманням графіка виходу Журналу; подання необхідної інформації до наукометричних і реферативних баз даних і вітчизняних агрегаторів наукової інформації; забезпечення функціонування вебресурсу.

7.3. У своїй роботі редакція Журналу керується чинним законодавством, державними стандартами, нормативними документами НАН України, цим Положенням, положенням установи-співзасновника про Журнал, рішеннями головного редактора і редакційної колегії Журналу та іншими нормативними документами у галузі видавничої справи.

7.4. Працівники редакції Журналу призначаються на посади та звільняються з посад за наказом керівника установи-співзасновника або установи-видавця за поданням головного редактора Журналу.

8. Установа-співзасновник Журналу

8.1. Є зареєстрованим суб'єктом у сфері медіа, забезпечуючи редакційний контроль щодо створення або добору, організації та поширення масової інформації у формі Журналу.

8.2. Організовує проведення передплатної кампанії, роботу з реклами і розповсюдження Журналу.

8.3. В особі керівника установи, який діє на підставі установчого документа установи, або в особі головного редактора Журналу, який діє на підставі наказу (довіреності) керівника установи, укладає з авторами договори щодо опублікування прийнятих для друку рукописів статей (творів) (ліцензійні договори, договори приєднання).

8.4. Для фінансування підготовки, випуску і розповсюдження Журналу може залучати у встановленому законодавством порядку кошти фізичних та юридичних осіб, державних і зарубіжних організацій.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 343

м. Київ

“ 05 ” 07 2023 р.

Про врегулювання питань охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах наукових установ НАН України на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень з національними та іноземними організаціями та підприємствами

Концепцією розвитку Національної академії наук України на 2021–2025 роки визначено завдання щодо збільшення обсягів інноваційної діяльності шляхом розширення трансферу технологій, практики укладання установами ліцензійних договорів на використання наукової продукції та належного їх супроводу, посилення заходів щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Інтеграція України та Європейського Союзу у сфері наукової та інноваційної діяльності передбачає залучення України до Європейського дослідницького простору, а також поступове наближення України до політики та права ЄС у сфері науки і технологій, що визначено Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.

Європейський Союз та країни Європи приділяють суттєву увагу запровадженню сучасних стандартів врегулювання охорони та використання прав інтелектуальної власності у договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень та договорах на виконання наукових досліджень та розробок (далі – договори ДР) в документах Рамкових програм досліджень та інновацій Горизонт 2020 та Горизонт Європа, політичних документах, таких як Рекомендація Європейської комісії «Щодо управління правами інтелектуальної власності в діяльності з трансферу знань та Кодекс практики для університетів та інших державних науково-дослідних організацій» 2008 р., модельних договорах ДР, що розроблені в ФРН, Великій Британії, Данії, Австрії, Франції, Швеції, Ірландії тощо.

Основні принципи врегулювання прав інтелектуальної власності у договорах ДР при цьому включають:

- визначення у договорах прав на об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау (далі – ОІВ), що створені до укладання договору ДР та використовуються під час його виконання;

- передання замовнику (співвиконавцю) ДР результатів досліджень за договором, які становлять раніше створені ОІВ або є їх адаптацією для потреб замовника, лише на

ліцензійних оплатних засадах із збереженням прав інтелектуальної власності на такі ОІВ за науковою установою/університетом;

- набуття прав на нові ОІВ, які створюються під час проведення ДР, як правило, стороною, працівниками якої їх створено, та надання ліцензій на використання нових ОІВ або передання майнових прав на такі ОІВ замовнику (співвиконавцю) за умови виплати окремої винагороди. При цьому ліцензія надається лише в межах певних способів використання, визначеної галузі та певної території;

- врегулювання відносин між сторонами договору ДР, завдяки творчій праці яких нові ОІВ створено спільно;

- залишення за науковою установою/університетом прав на ОІВ, які створено під час виконання договору ДР, в цілях проведення подальших наукових досліджень та викладання у випадку, коли установою надана іншій стороні договору виключна ліцензія на використання ОІВ або передано майнові права на ОІВ.

Вказані принципи, крім забезпечення чіткості у визначенні сторони договору, якій належать майнові права на ОІВ та умов їх використання, надають змогу науковим установам та університетам в ЄС отримувати додатково до оплати виконання договору ДР – винагороду за використання ОІВ, створених раніше за укладання договору ДР, та під час його виконання.

При цьому відповідно до Рекомендації Європейської комісії 2008 р. в державах-членах ЄС розробляються модельні договори ДР, а також інструменти, що допомагають вибрати варіант договору в залежності від умов його укладання.

Положенням про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами), визначені питання охорони інтелектуальної власності при здійсненні договірної тематики за рахунок коштів підприємств (суб'єктів господарювання), а також використання раніше отриманих результатів. Вказані питання вимагають вдосконалення відповідно до практики ЄС.

Актуальним є вдосконалення з врахуванням практики ЄС укладання договорів ДР між науковими установами НАН України та національними організаціями та підприємствами, а також організаціями іноземних країн, зокрема країн Східної Азії. На цей час відповідні рекомендації підготовлені для співробітництва з організаціями КНР (лист Президії НАН України від 19.11.2018 № 58/1763-8). Проте актуальним є застосування аналогічних рекомендацій й відносно інших країн.

Законами України “Про авторське право і суміжні права” від 01.12.2022 № 2811-IX, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства” від 21.07.2020 № 816-IX уточнено положення законодавчих актів стосовно службових творів, винаходів (корисних моделей), правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, що потребує приведення актів НАН України у сфері інтелектуальної власності у відповідність до змін законодавства.

Центром досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України на підставі дослідження практики врегулювання охорони та використання ОІВ у договорах ДР, що укладаються науковими установами та закладами вищої освіти в ЄС, державах-членах ЄС, США, Великій Британії розроблено пакет рекомендацій, модельних договорів, а також варіанти застережень з врегулювання прав інтелектуальної власності для різних варіантів відносин наукових установ з українськими та іноземними замовниками (співвиконавцями) наукових досліджень.

Зважаючи на актуальність запровадження у договорах наукових установ на виконання досліджень та розробок і договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень сучасних принципів охорони та використання прав інтелектуальної власності, наближення практики укладання договорів ДР до практики ЄС, збільшення фінансових надходжень наукових установ за договорами ДР, а також беручи до уваги п. 9.4 постанови Президії НАН України від 17.05.2023 № 201 “Про організацію виконання постанови Загальних зборів НАН України від 27 квітня 2023 року”:

1. Внести зміни до Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України, примірного договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання, затверджених розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами) (додаються).

2. Керівникам наукових установ НАН України:

2.1. При укладанні договорів на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок і договорів про співробітництво з проведення наукових досліджень, договорів з організаціями-партнерами керуватися Рекомендаціями з охорони, розподілу та використання прав інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень, що укладаються науковими установами з національними та іноземними організаціями та підприємствами, розробленими Центром досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України (далі – Рекомендації) (додаються).

2.2. Довести Рекомендації до працівників установ, які організують та беруть участь у виконанні наукових досліджень за договорами з організаціями та підприємствами, а також до підрозділів установ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, юридичних служб установ.

3. Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України:

3.1. Організувати проведення тренінгових семінарів із застосування Рекомендацій для працівників наукових установ НАН України у III та IV кварталах 2023 року у будівлі Президії НАН України (м. Київ, вул. Володимирська 54, к. 124).

3.2. Надавати консультації науковим установам НАН України з питань використання Рекомендацій.

3.3. Узагальнити досвід використання Рекомендацій та до 15.01.2024 подати до Президії НАН України пропозиції щодо їх подальшого вдосконалення.

4. Управлінню справами НАН України сприяти забезпеченню онлайн-зв’язку при проведенні семінарів відповідно до п. 3.1 цього розпорядження.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Додатки до розпорядження Президії НАН України від 05.07.2023 № 343 наведено на сайті НАН України «Охорона прав інтелектуальної власності та трансфер технологій в наукових установах» на сторінці Нормативні акти НАН України https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=19 та у Збірнику нормативних актів з питань охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій. Частина 4. Врегулювання прав інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень. 2024, що розміщено на зазначеному сайті.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 69

м.Київ

30.02.2020 р.

Про виплату винагороди
авторам технологій та особам,
які здійснюють їх трансфер

У зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1030 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер»:

1. Внести зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності (далі – Положення), затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15, із змінами (додаються).

2. Затвердити примірні форми договорів з особами, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складові (додаток 2).

3. Керівникам наукових установ НАН України:

3.1. При виплаті винагороди працівникам – творцям об'єктів права інтелектуальної власності, у тому числі об'єктів права інтелектуальної власності, що є технологією та/або складовими технології:

- виплачувати працівникам винагороду при укладанні ліцензійного договору, інших договорів про трансфер технологій в сумі не менше 30 відсотків від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором;

- застосовувати форми виплати винагороди за створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, визначені пп. 7.1.1 Положення.

3.2. Взяти до уваги, що:

- постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1030 визначені мінімальні ставки виплати винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотки доходу, одержаного на підставі договору про трансфер технологій.

Вказані виплати можуть здійснюватися через преміювання зазначених осіб відповідно до пп. 7.1.6 Положення або за цивільно-правовими договорами з зазначеними особами.

4. Відповідно до п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 4.12.2019 № 1030, п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 300 та п.п. 2, 4 постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2013 № 351 з метою подання звітної інформації про напрями використання коштів, отриманих від трансферу технологій, та виплату винагороди авторам технологій встановити, що:

- наукові установи НАН України подають до Президії НАН України інформацію, визначену наказом Міністерства освіти і науки України від 13.03.2014 № 221 «Про затвердження форм надання та узагальнення відомостей про напрями використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, і виплату винагороди авторам таких технологій» разом з поданням річних звітів про фінансову діяльність установ;

- узагальнення звітної інформації та її подання до Міністерства освіти і науки України покласти на Сектор зведеного планування Науково-організаційного відділу НАН України.

5. Визнати таким, що втратив чинність п. 4 додатку до розпорядження Президії НАН України від 30.10.2008 № 622.

6. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г. Загородній

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л. Богданов

**Зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності
в НАН України.**

1. У пункті 1:

перший абзац викласти у такій редакції:

*«Об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ) – твори наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо), карти, плани, креслення, комп'ютерні програми, бази даних, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, наукові відкриття, **компонування напівпровідникових виробів**, раціоналізаторські пропозиції, сорти рослин, породи тварин, комерційні таємниці тощо (ст. 420 ЦК України, ст. 8 Закону України “Про авторське право і суміжні права”), **ноу-хау, що є результатом інтелектуальної, творчої діяльності.**»*

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

*«**Ноу-хау – технічна, організаційна або комерційна інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/або надання послуг; є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності (ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»)**»*

десятий абзац викласти у такій редакції:

*«**Раніше отримані результати:** об'єкти права інтелектуальної власності, **ноу-хау**, майнові права на які належать Установі, іншій особі, **які використовуються при виконанні договору НДДКР та було створені раніше укладання цього договору.**»*

одинадцятий абзац викласти у такій редакції:

*«**Патентно-ліцензійна робота – діяльність, спрямована на виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, **ноу-хау**, забезпечення їх правової охорони та їх використання, укладання договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Патентно-ліцензійна робота є невід'ємною частиною виконання науково-дослідних робіт.**»*

дванадцятий абзац викласти у такій редакції:

*«**Винахідницька робота – науково-дослідна діяльність зі створення пристроїв, речовин, штамів мікроорганізму, культур клітин рослини і тварини, процесів (технологій, способів) тощо, що відповідають умовам патентоспроможності, а також цілеспрямована діяльність, що здійснюється в установах щодо стимулювання створення та використання таких об'єктів з урахуванням останніх досягнень науки і техніки.**»*

2. У підпункті 3.3. перший абзац викласти у такій редакції:

*«3.3. Особливості передачі майнових прав на технологію та/або її складові, створені за рахунок бюджетних коштів, визначаються статтею 11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (далі – Закон). **Статтею 64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» зазначені положення поширено на всі об'єкти права інтелектуальної власності, створені за рахунок бюджетних коштів.**»*

Положення наведених далі підпунктів 3.3.1–3.3.5 відносяться до всіх об'єктів права інтелектуальної власності, створених за рахунок бюджетних коштів.

3.У підпункті 7.1.1:

перший абзац викласти у такій редакції:

«7.1.1. У випадку створення працівниками Установи – творцями ОІВ під час виконання наукової тематики, що фінансується НАН України, службових об'єктів права інтелектуальної власності, **у тому числі ОІВ, що є технологією та/або складовою технології** та їх наступному використанні Установою через випуск продукції, в якій використовується службовий ОІВ, надання відповідних послуг чи надання ліцензій, Установа виплачує творцям винагороду за використання службового ОІВ згідно із законами України, рішеннями Президії НАН України, колективними договорами та договором з Творцем ОІВ»;

четвертий абзац викласти у такій редакції:

«при укладанні ліцензійного договору, **інших договорів про трансфер технологій** в сумі не менше 30% **від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором.**»

4. Підпункт 7.1.6 викласти у такій редакції:

«7.1.6. У колективному договорі та Положенні про матеріальне стимулювання працівників Установи можуть визначатися умови преміювання (за рахунок надходжень від використання ОІВ, **у тому числі ОІВ, що є технологією та/або складовою технології**, інших надходжень) особам, які:

– сприяли створенню службового ОІВ; здійснювали роботи з доведення службового ОІВ до комерційного продукту; **здійснювали трансфер технологій та/або їх складових.** Вказані дії, зокрема, можуть включати проведення **патентних**, маркетингових, патентно-кон'юнктурних досліджень, досліджень на патенту чистоту; розробку конструкторсько-технологічної та іншої документації; виготовлення дослідних зразків або макетів; **підготовку пропозицій та матеріалів щодо комерціалізації результатів досліджень та розробок; участь у розробці, реалізації бізнес-планів, інвестиційних, впроваджувальних проектів з використання результатів досліджень та розробок; підготовку проектів ліцензійних та інших договорів про трансфер технологій, участь у переговорах з їх укладання, контролі за їх реалізацією; участь у виконанні ліцензійних та інших договорів про трансфер технологій тощо.**

У колективному договорі може визначатися розмір виплати винагороди працівникам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, з врахуванням положень п. 7.1¹ цього Положення.

5. Підпункт 7.1¹ викласти у такій редакції:

«7.1¹ Особливості виплати винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер

1.Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1030 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер»:

а) Підприємство, наукова установа, організація або заклад вищої освіти, яким автор (автори) технології та/або її складових передав майнові права на технологію та/або її складові, виплачують такому авторові (авторам) винагороду у розмірі (мінімальна ставка винагороди авторам технологій):

у разі укладення ліцензійного договору на використання технології, її складових – не менш як 20 відсотків паушальних та періодичних платежів (роялті), що отримані за договором;

у разі укладення договору про передачу виключних майнових прав інтелектуальної власності на технологію, її складові – не менш як 20 відсотків отриманого доходу;

у разі укладення договору про трансфер технології, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір), – не менш як 20 відсотків передбачених у договорі ліцензійних платежів за використання технології, її складових.

б) Підприємство, наукова установа, організація або заклад вищої освіти, яким автори технології та/або її складових передали майнові права на технологію та/або її складові, виплачують винагороду особам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотки доходу, одержаного на підставі договору про трансфер технологій (мінімальна ставка винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій).

Особами, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, є:

працівники підприємств, наукових установ, організацій або закладів вищої освіти, на яких покладено функції із здійснення трансферу технологій та/або їх складових;

суб'єкти господарювання, які уклали договір про інформаційно-консультаційне супроводження трансферу технологій та/або їх складових.

в) У разі коли технологія містить кілька складових, порядок розподілу винагороди визначається на підставі договору пропорційно до внеску кожного з авторів у створення окремих складових технології, а у разі його відсутності – на підставі колективного договору, що укладається в організаціях, які є розробниками технологій та/або їх складових, з урахуванням творчого вкладу авторів у їх створення. Якщо в колективному договорі відсутнє положення про розподіл винагороди між авторами складових технологій, отримана винагорода розподіляється між ними порівну.

2. При застосуванні наведених у пп. 1 підпункту 7.1¹ положень наукові установи НАН України:

– виплачують винагороду працівникам – авторам технологій та/або її складових в сумі не менше 30 відсотків від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором про трансфер технологій;

– виплачують працівникам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, у розмірі не менш як 2 відсотки від сум ліцензійних платежів, що отримані за договором про трансфер технологій.

Вказані виплати можуть здійснюватися через преміювання зазначених осіб відповідно до пп. 7.1.6 Положення або за цивільно-правовим договором з такими особами, форма якого затверджується Президією НАН України.

ДОГОВІР № ____
про виплату винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх
складових

м. _____ „__” _____ р.

_____ надалі Особа, та _____,
(назва наукової установи, організації)

в особі _____, який діє на підставі _____ надалі Установа, а разом
(посада, п.і.п.)

Сторони, **беручи до уваги,**

що Особа перебуває з Установою у трудових відносинах і з нею укладено трудовий договір (контракт), наказ № ____ від _____.

що технологія втілюється в окремому об'єкті права інтелектуальної власності (винахід, корисна модель, комп'ютерна програма, твори наукового, технічного характеру, зокрема, звіти про проведення досліджень та розробок, документація, креслення тощо), ноу-хау або складається із складових, що є об'єктами права інтелектуальної власності, ноу-хау,

уклали цей договір про таке:

1.Предмет договору

1.1. Цей договір визначає умови та порядок виплати винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових.

2.Умови та порядок виплати винагороди

2.1. Установа виплачує Особі винагороду у розмірі не менше 2 відсотків ліцензійних платежів, отриманих за ліцензійним договором або іншим договором про трансфер технологій.

2.2. Конкретні ставки винагороди встановлюються у колективному договорі, укладеному Установою та трудовим колективом, та/або цим Договором та Додатковими угодами до нього.

2.3. Особливості виплати винагороди із здійснення трансферу окремих технологій та/або їх складових визначаються Додатковими угодами до цього Договору.

2.4. Якщо трансфер технологій здійснювало декілька осіб, то сума винагороди, визначена п. 2.1 та Додатковими угодами до цього Договору, розподіляється між всіма особами відповідно до угоди між ними.

2.5. Установа зобов'язується сплачувати Особі винагороду протягом місяця після одержання ліцензійних платежів.

2.6. Особа має право знайомитись з розрахунком винагороди.

2.7. Сторони укладають зазначений Договір:

– якщо Установа виплачує винагороду не через преміювання Особи, а через укладання цивільно-правового договору;

– якщо Особа здійснює (вала) діяльність із трансферу технологій та/або її складових.

2.8. Сторони укладають Додаткові угоди до цього Договору, де визначається:

- конкретний розмір виплати винагороди;
- відносно яких технологій, їх складових має виплачуватися винагорода.

2.9. Особа може брати участь у здійсненні трансферу декількох технологій та/або їх складових, перелік яких зазначається у Додаткових угодах до цього Договору, та отримувати винагороду за використання декількох технологій, їх складових.

3.Відповідальність

3.1. Сторони несуть відповідальність за порушення умов цього Договору згідно з законодавством.

4. Інші умови договору

4.1. Додаткові угоди до цього Договору та цей Договір можуть бути розірвані Установою з попередженням Особи за 14 днів до дати розірвання у випадку припинення участі Особи у здійсненні трансферу технологій та/або її складових.

4.2. Інші умови _____

4.3. Спори, пов'язані з невиконанням сторонами зобов'язань, визначених цим договором, розглядаються у судовому порядку.

4.4. Зміни чи доповнення до цього договору оформлюються письмово та підписуються Сторонами.

4.5. Цей договір набирає чинності з дня його підписання Сторонами та закінчується після виплати належної винагороди Особі відповідно до Додаткових угод до цього Договору.

4.6. Цей договір складено у 2 екземплярах, один з яких знаходиться у Працівника, інший – у Установи.

5.Реквізити сторін

Установа	Особа
_____	_____
(назва установи, організації, підприємства)	(п.і.п.)
_____	_____
(юридична адреса)	(адреса)
_____	_____
(банківські реквізити)	(паспорт, серія, номер, дата видачі)
_____	_____
(підпис, М.П.)	(підпис)

Додаткова угода
№ _____ від “__” _____ 20__

до Договору про виплату винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових від “__” _____ 20__ № _____

_____, надалі Особа,
(п.і.п.)

та _____, в особі

(назва наукової установи, організації)

_____, який діє на підставі

(посада, п.і.п.)

надалі Установа, а разом Сторони, беручи до уваги, що:

Варіант 1:

– службовими обов’язками Особи є участь у здійсненні трансферу технології та/або їх складових;

– Особа бере участь у здійсненні трансферу таких технологій, їх складових:

_____ (назва технології та/або її складових),

_____ (назва, номер, дата укладання ліцензійного (их)

або іншого (их) договору (ів) про трансфер технологій та/або їх складових, яким передбачено виплата Установі ліцензійних платежів);

Варіант 2:

– Особа бере участь у здійсненні трансферу таких технологій, їх складових:

_____ (назва технології та/або її складових),

_____ (назва, номер, дата укладання ліцензійного (их)

або іншого (их) договору (ів) про трансфер технологій та/або їх складових, яким передбачено виплата Установі ліцензійних платежів);

домовились про таке:

1. Установа виплачує Особі винагороду у розмірі _____ відсотків ліцензійних платежів, отриманих за ліцензійним (и) договором (ами) або іншим (и) договором (ами) про трансфер технологій, зазначеним у цьому Договорі.

2. При участі у здійсненні трансферу технологій кількох осіб Сторони беруть до уваги, що розподіл винагороди визначається Угодою між вказаними особами від “__” _____ 20__ № _____.

Підписи Сторін

(підпис, М.П.) Установа

(підпис) Особа

Договір № ____
між особами, що здійснюють трансфер технологій та/або їх складові

м. _____

«__» _____ 20__

Ми, що нижче підписалися, громадяни України:

1. _____ (П.І.Б.)

2. _____ (П.І.Б.)

3. _____ (П.І.Б.)

іменовані далі „Сторони”

беручи до уваги, що:

– Сторони здійснюють трансфер технологій та/або їх складових, що стосується:

_____ (назва технології (й) та/або їх складових),

_____ (назва, номер, дата укладання ліцензійного (их)

або іншого (их) договору (ів) про трансфер технологій та/або їх складових, яким передбачено виплата Установі ліцензійних платежів);

– з кожною з Сторін _____ (назва Установи) укладені договори про виплату винагороди особі, яка здійснює трансфер технологій та/або їх складових

• від „__” _____ 20__ №__

• від „__” _____ 20__ №__

• від „__” _____ 20__ №__

уклали цей договір про таке:

1. Предмет договору

1.1. Ця Угода регулює розподіл винагороди між Сторонами, що беруть спільно участь у трансфері технологій та/або їх складових, визначених цим договором.

2. Порядок розподілу винагороди за використання ОІВ

2.1. З урахуванням внеску кожної з Сторін у трансфер технологій та/або їх складових Сторони домовляються про розподіл винагороди у такому виді:

№/№	П.І.П. Сторін	Внесок Сторони у діяльність із трансферу технологій та/або їх складових (%)	Частка винагороди, що виплачується Стороні (%)
-----	---------------	--	--

1.

2.

3.

Інші питання

3.1. Інші умови:

3.2. Даний Договір укладено у ____ примірниках, набуває чинності після підписання його Сторонами. Строк дії Договору закінчується після виплати належної винагороди Сторонам.

Реквізити, підписи Сторін

1. _____ (П.І.П.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий “__” _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

2. _____ (П.І.П.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий “ ____ ” _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

3. _____ (П.І.П.)

адреса: _____

паспорт: № _____, серія _____, виданий “ ____ ” _____ 19__ р.

(назва органу, що видав паспорт)

підпис _____

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 272

м.Київ

23.04.2019 р.

Про першу чергу впровадження в НАН України
Підсистеми ведення реєстру об'єктів прав
інтелектуальної власності Розподіленої
інформаційної технології підтримки науково-
організаційної діяльності НАН України

У 2018 році в Інституті кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України, Інституті фізики напівпровідників ім. В.Є.Лашкарьова НАН України та Інституті металофізики Г.В.Курдюмова НАН України була успішно проведена дослідна експлуатація Підсистеми ведення реєстру об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ПВ РОПІВ) Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної діяльності НАН України (РІТ НОД НАН України).

Під час дослідної експлуатації здійснено навчання співробітників зазначених установ НАН України з використання ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України, апробовано та доведено до повного функціонування автоматизоване робоче місце співробітника відділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності установи НАН України, а також проводилось первинне наповнення бази реєстру щодо основних показників установ НАН України з розробки, охорони та використання інтелектуальної власності за 2018 рік. Встановлено, що наявні технологічні та функціональні можливості ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України забезпечують інформатизацію головних ланок процесу формування та ведення реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, а її впровадження в установах та апараті Президії НАН України підвищить якість звітних матеріалів і дозволить більш ефективно здійснювати управління винахідницькою діяльністю наукових установ та Академії в цілому.

Підсистема дозволяє ведення в науковій установі НАН України: бази даних створених в установі винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, сортів рослин, баз даних, комп'ютерних програм та інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау; ведення в електронному вигляді нормативно визначеної документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності; супроводжувати процес створення об'єктів права інтелектуальної власності, подання заявок та отримання охоронних документів, діяльність з укладання договорів з винахідниками та авторами та договорів щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності, обліку нематеріальних активів.

З метою впровадження в НАН України ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України:

1.Затвердити Програму та умови першої черги впровадження ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України, що додаються.

2.Установам НАН України забезпечити:

- до 01.06.2019 цифровими обліковими записами у домені nas.gov.ua співробітників установи, що займаються питаннями інтелектуальної власності;
- починаючи з 2019 року введення повної інформації про об'єкти права інтелектуальної власності установи та її оперативне корегування;
- формування таблиць щорічного звіту про діяльність наукової установи

Національної академії наук України «VII-1. Результати винахідницької роботи, створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності», «VII-2. Договори на використання об'єктів права інтелектуальної власності», «VII-3. Заявки щодо видачі охоронних документів», «VII-4. Рішення щодо видачі охоронних документів», «VII-5. Дані щодо обліку нематеріальних активів», «VII-6. Дані щодо виплати винагороди винахідникам, авторам за використання об'єктів права інтелектуальної власності» виключно засобами РІТ НОД НАН України.

3.Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України починаючи з 2019 року забезпечити:

- формування зведених за відділенням та установами при Президії НАН України таблиць щорічних звітів про діяльність наукових установ Національної академії наук України «VII-1. Результати винахідницької роботи, створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності», «VII-2. Договори на використання об'єктів права інтелектуальної власності», «VII-3. Заявки щодо видачі охоронних документів», «VII-4. Рішення щодо видачі охоронних документів», «VII-5. Дані щодо обліку нематеріальних активів», «VII-6. Дані щодо виплати винагороди винахідникам, авторам за використання об'єктів права інтелектуальної власності» виключно засобами РІТ НОД НАН України;

- постійний контроль за наповненням та достовірністю інформації, яка вводиться установами НАН України в підсистеми РОПІВ РІТ НОД НАН України.

4.Визначити Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України відповідальним за методичне і консультативне забезпечення та впровадження в НАН України ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України.

5.Визначити Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України відповідальним за супроводження функціонування ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України.

6.Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

Беспалов 234 93 02

Програма та умови першої черги впровадження підсистеми ведення реєстру ОПВ РІТ НОД НАН України

1. Метою першої черги впровадження Підсистеми ведення реєстру об'єктів права інтелектуальної власності Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної діяльності НАН України (далі – ПВ РОПВ РІТ НОД НАН України) є забезпечення функціонування розподіленої інформаційної технології підтримки роботи працівників НАН України, які займаються питаннями інтелектуальної власності в установах та апараті Президії НАН України.

2. Об'єктами впровадження ПВ РОПВ РІТ НОД НАН України є:

- наукові установи НАН України;
- Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України.

3. Суб'єктами впровадження ПВ РІТ НОД НАН України є:

- учені секретарі установ НАН України та співробітники їх служб;
- працівники НАН України, які займаються питаннями інтелектуальної власності установ НАН України;
- працівники НАН України, які займаються питаннями інтелектуальної власності Національної академії наук України.

4. ПВ РОПВ РІТ НОД України призначена для:

- ведення фахівцями наукової установи НАН України бази даних створених в установі винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, сортів рослин, баз даних, комп'ютерних програм та інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау;
- використання у вигляді електронних журналів визначеної нормативно документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності;
- супроводження процесу створення об'єкту права інтелектуальної власності та подання про нього повідомлення; подання заявок на отримання охоронних документів; листування з патентними відомствами; отримання охоронних документів;
- підтримки діяльності з укладання договорів з винахідниками та авторами; договорів щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності, що укладаються з підприємствами та організаціями; обліку нематеріальних активів.

5. Документи, які забезпечуються інформаційною підтримкою першої черги впровадження ПВ РОПВ РІТ НОД НАН України, включають звітні документи:

- Таблиця VII-1. «Результати винахідницької роботи, створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності»;
- Таблиця VII-2. «Договори на використання об'єктів права інтелектуальної власності»;
- Таблиця VII-3. «Заявки щодо видачі охоронних документів»;
- Таблиця VII-4. «Рішення щодо видачі охоронних документів»;
- Таблиця VII-5. «Дані щодо обліку нематеріальних активів»;
- Таблиця VII-6. «Дані щодо виплати винагороди винахідникам, авторам за використання об'єктів права інтелектуальної власності»;

6. Основними завданнями впровадження ПВ РІТ НОД НАН України є:

- навчання зазначених суб'єктів навичкам роботи з ПВ РОПВ РІТ НОД НАН України;

- формування та ведення інформаційних ресурсів реєстру об'єктів права інтелектуальної власності установ НАН України засобами РІТ НОД НАН України;
- супроводження, методичне та консультаційне забезпечення ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України.

7. Етапи впровадження ПВ РІТ НОД НАН України:

- проведення семінарів з навчання співробітників установ НАН України навичкам роботи з підсистемою протягом 2019 р.;
- перша черга впровадження підсистеми в установах НАН України протягом 2019 р.;
- перша черга впровадження підсистеми у Центрі досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України протягом 2019 р.

Для роботи в ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України установа НАН України створює цифрові облікові записи в домені nas.gov.ua.

Призначення ролі користувача ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України виконує вчений секретар установи або співробітник його служби.

Доступ користувачів до ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України здійснюється за посиланням panu-patent.nas.gov.ua.

Інструкцію для роботи з ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України «Автоматизоване робоче місце співробітника підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності наукової установи НАН України. Технологічна інструкція» можна знайти за посиланням ritnod icybcluster.org.ua.

Для роботи в ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України необхідно забезпечити мінімальні технічні вимоги до:

- апаратного забезпечення користувача:
 - процесор класу Intel Core i3 1GHz або вище;
 - об'єм оперативної пам'яті не менше 2G;
 - мінімальна пропускну здатність каналу зв'язку 128 Kbit/s.
- операційної системи та програмного забезпечення користувача:
 - операційна система Windows 7 або вище;

браузер Google Chrome версії 7.0 або вище, чи Mozilla Firefox версії 6.0 або вище, чи Opera версії 5.0 або вище.

За додатковими консультаціями щодо роботи в ПВ РОПІВ РІТ НОД НАН України слід звертатися до служби супроводу підсистеми за тел. 239-67-59, Косско Тетяна Гаврилівна.

З приводу технічної підтримки щодо роботи в підсистемі РОПІВ РІТ НОД НАН України слід звертатися до служби супроводу РІТ НОД НАН України, тел. 526-74-59.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 23

м.Київ

13.01. 2017 р.

Про видання Каталогу перспективних для
впровадження науково-технічних розробок НАН України

На виконання постанов Президії НАН України від 07.07.2016 №145 «Про стан реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України та заходи з реалізації постанови Загальних зборів НАН України від 14.04.2016 №3», від 09.11.2016 №233 «Про реформування діяльності НАН України для ефективного наукового супроводження реалізації пріоритетів економічного розвитку держави» та з метою видання Каталогу перспективних для впровадження науково-технічних розробок НАН України паралельно українською та англійською мовами (далі – Каталог):

1. Науковим установам НАН України:

– до 31.01.2017 надати до Науково-організаційного відділу Президії НАН України (С.А.Беспалов, тел.: 234-93-02, e-mail: bespalov@nas.gov.ua) матеріали для Каталогу за структурою та вимогами, які наведені у додатках 1-5;

– здійснити заходи з забезпечення охорони прав інтелектуальної власності на розробки, що подаються до Каталогу, через:

- дотримання конфіденційності технічних рішень, що складають ноу-хау;
- подання заявок на отримання патентів України на винаходи та підтримання охоронних документів у чинності;
- укладання договорів з працівниками про службові об'єкти права інтелектуальної власності тощо.

2. Науково-організаційному відділу Президії НАН України разом з секціями НАН України організувати та забезпечити:

– визначення структури Каталогу за галузями застосування науково-технічних розробок;

– наукове редагування наданих установами НАН України матеріалів;

– надання до 28.02.2017 до Видавничого дому «Академперіодика» НАН України матеріалів для виготовлення Каталогу.

3. Зобов'язати Видавничий дім «Академперіодика» НАН України до 01.12.2017:

– видати Каталог у кількості 2500 примірників (у тому числі 2000 примірників українською мовою та 500 примірників англійською мовою);

– підготувати електронну версію Каталогу українською та англійською мовами для розміщення його на сайті НАН України.

4. Науково-організаційному відділу Президії НАН України та Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України передбачити у 2017 р. цільові кошти на випуск Каталогу.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент

Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

Беспалов 234 93 02

СТРУКТУРА

викладення матеріалів для видання Каталогу перспективних
для впровадження науково-технічних розробок НАН України

1. Назва розробки
2. Призначення / Areas of Application.
3. Технічні характеристики (Характеристики) / Technical Specification (Specification).
4. Переваги / Advantages.
(Навести переваги над іншими аналогами).
5. Рівень готовності розробки. Пропозиції для комерціалізації / Stage of Development.
Suggestion for Commercialization
(Вказати номер IRL відповідно до додатку 3 і номер TRL відповідно до додатку 3)
6. Надати стислу характеристику рівня готовності та пропозиції для комерціалізації.
Наприклад: IRL7, TRL8. На замовлення здійснюється виготовлення, постачання та гарантійне обслуговування приладу, а також навчання персоналу.).
7. Охорона інтелектуальної власності / IPR Protection
(Вказати номери IPR відповідно до додатку 5, враховуючи, що для розробки може бути застосовано один або декілька номерів IPR.
Наприклад: IPR1, IPR3.).
8. Контактна інформація / Contacts.
(Навести контактну інформацію особи, яка відповідає за комерціалізаційну діяльність в установі.
Прізвище, ім'я, по батькові; назва установи; номер телефону (ів) в форматі +38 0XX XXX XXXX; e-mail).

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

ВИМОГИ

до матеріалів для видання Каталогів перспективних для впровадження науково-технічних розробок НАН України

1. Матеріали необхідно подавати у паперовому та електронному варіантах українською та англійською мовами.
2. В електронному варіанті матеріали необхідно зібрати в папку, назва якої має відповідати назві розробки (український та англійський варіанти мають бути в окремих папках).
3. В папці повинні бути:
 - текстовий файл з основним текстом;
 - текстовий файл з підписами до ілюстрацій;
 - файли ілюстрацій (кожна ілюстрація в окремому файлі).
4. **Текст** набирається в редакторі Word for Windows, шрифт Times New Roman, розмір кегля 13. Міжрядковий інтервал 1,5; ширина усіх берегів – 1,5 см. Зберігати файл треба у версії Word 97-2003.
5. Текст не формувати, переноси не розставляти.
6. Загальний обсяг тексту у матеріалі (назва, рубрикація, підписи під ілюстраціями, загальний текст) не повинен перевищувати 1500 знаків з пробілами.
7. **Ілюстрації (не більше трьох)** в електронному вигляді повинні бути виконані високоякісно, збережені у форматах *.tif, *.eps, *.jpg. Рисунки потрібно виконувати у програмах Corel Draw 11/12/13, Adobe Illusrator 7,0/10 і представляти у векторній графіці у форматі *.eps. Можна подавати рисунки, зроблені у програмах Word або Excel. Растрові рисунки (фотографії або скановані рисунки) – у форматі *.tif або *.jpeg із роздільною здатністю не менше ніж 300 dpi (1 : 1, grayscale (для чорно-білих) або СМУК (для кольорових)).
8. Паперовий варіант повинен повністю відповідати наданому електронному варіанту.
9. До матеріалів додати інформацію про особу, яка буде контактувати з редакцією (прізвище, ім'я, по батькові; номер робочого та мобільного телефону; e-mail).

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ РОЗРОБКИ **ЗА КЛАСИФІКАТОРОМ IRL⁷⁶**

<u>IRL</u>	Рівень готовності розробки	Визначення та описання
IRL1	Винахідник або команда з мріїю	Найнижчий рівень готовності, коли намір переходить в ідею з використання космічних систем, або космічні технології перетворюються в комерційну ініціативу
IRL2	Виконання дослідження на папері	Як тільки основні ідеї будуть сформульовані, вони викладаються на папері для вивчення і аналізу комерційних перспектив
IRL3	Експериментальне підтвердження комерційних перспектив	Починається активне дослідження і розробка, включаючи теоретичні/ лабораторні дослідження для підтвердження проектних властивостей на ринку, рівня конкурентоспроможності і технологічних рішень
IRL4	Можливість для роботи спеціалізованої програми з командою розробників	Розробляються основні технології і бізнес-компонента і перевіряються на предмет їх сумісності. Готовий початковий бізнес- план
IRL5	Можливість проектної підтримки конструювання, розробки і проектування (нема продукту, нема прибутку)	Основні технології і бізнес-компонента об'єднуються з реальними схемами підтримки. Бізнес-план уже реалістичний, проте потребує підтвердження з урахуванням характеристик кінцевого продукту
IRL6	Можливість підтримки розробки і проектування з використанням ринкових механізмів (є продукт, нема прибутку)	Відбувається тестування прототипу системи у відповідному середовищі. Бізнес-команда усе ще не укомплектована і ідея не готова до комерціалізації. Готовий повноцінний бізнес-план, який включає в себе маркетингові, управлінські, технологічні і фінансові аспекти
IRL7	Можливість підтримки обмеженого виробництва; бізнес-команда повністю укомплектована (є продукт і обмежений прибуток)	Бізнес може бути запущений в обмеженому форматі. Команда повністю укомплектована
IRL8	Можливість переходу до повномасштабного виробництва і розповсюдження (є продукт і прибуток)	Підтверджено працездатність технології, а нове виробництво спроможне забезпечити розширення ринків
IRL9	Повністю вибудований бізнес з відповідною інфраструктурою і персоналом (зростаючий ринок)	У виробничому процесі використовуються пропозиції, що включають нові технології, а бізнес розширює ринки збуту

Головний учений секретар

Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

⁷⁶ Innovation Readiness Level

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ РОЗРОБКИ ЗА КЛАСИФІКАТОРОМ TRL⁷⁷

Стадія розробки	TRL	Трактування	Визначення та описання
Розробка	TRL1	Отримання базових принципів	Фундаментальні наукові дослідження трансформуються в потенційні нові базові принципи, котрі можуть бути використані в нових технологіях.
	TRL2	Формулювання технологічних рішень	Визначення потенційного застосування основних (технологічних) принципів, в тому числі технологічних рішень. Також досліджуються базові принципи виробництва і визначаються можливі ринки збуту. Невелика дослідницька група створена з метою оцінки технічної здійсненності проекту.
Підтвердження концепції	TRL3	Перша оцінка ефективності застосування ідеї і технології	Виходячи з попереднього вивчення питання, проводяться фактичні дослідження для оцінки технічної та ринкової доцільності концепції. Сюди входить активна науково-дослідницька діяльність на рівні лабораторій і перші переговори з потенційними клієнтами. Дослідницька група продовжує розширюватися і виконується попередня оцінка ринкової ефективності
	TRL4	Підтвердження працездатності готового прототипу в лабораторії	Об'єднання основних технологічних компонент для попередньої оцінки ефективності шляхом тестування в лабораторних умовах. Виконується активне дослідження можливостей виробництва з паралельним визначенням основних принципів виробництва. Перевірка провідних ринків для визначення попиту. Організація готова вступити на етап розширення, проводиться аналіз можливих послуг і повноцінний аналіз ринку.
Створення прототипу і підтвердження працездатності	TRL5	Перевірка прототипу в робочому середовищі користувача	Система проходить перевірку в робочому середовищі користувача з використанням більш широкої технологічної інфраструктури. Тестується і підтверджується фактичне використання. В лабораторних умовах виконуються підготовчі процедури і випробування для запуску виробництва, на основні ринки можуть виноситися пробні дослідні продукти. В рамках організації виконуються перші кроки для подальшого розповсюдження пілотної продукції і виходу на ринки збуту.

⁷⁷ Technology Readiness Level

Стадія розробки	TRL	Трактування	Визначення та описання
Пілотне виробництво і демонстрація	TRL6	Випуск дослідного зразка продукту, включаючи тестування в робочому середовищі користувача	На даному етапі продукт і технологія виробництва повністю готові для запуску на пілотній лінії або дослідному промисловому підприємстві (виробництво на низькому рівні). Проводиться оцінка і доопрацювання продукту і технології виробництва, в тому числі додаткова науково-дослідницька діяльність. Перевірка продукту і технології виробництва на провідних ринках з паралельною оперативною організацією виробництва (в тому числі маркетинг, логістика, виробництва тощо).
	TRL7	Демонстрація пілотного виробництва на низькому рівні	Повністю функціональне виробництво продукту на низькому рівні, фактичне виробництво комерційного продукту. Перевірка кінцевого продукту на провідних ринках і фактично завершена організаційна складова (повністю готові схеми просування на ринок, а також повністю організована решта виробничої діяльності). Продукт офіційно запущений на перші пробні ринки.
Перше представлення на ринку	TRL8	Виробництво повністю перевірено, затверджено і готове до запуску	На даному етапі повністю визначені схеми виробництва продукту і його остаточна версія, а також повністю запущені процедури організації виробництва і просування продукту. Повністю запущене виробництво або продукт на даному етапі представлений на більшості національних і загальних ринків.
Розширення ринків збуту	TRL9	Виробництво повністю запущене, а продукт конкурентний	Запущений повний цикл виробництва, продукт розповсюджується на нові ринки, незначні доопрацювання продукту створюють нові його версії. Технологія і загальний об'єм виробництва оптимізуються шляхом постійної реалізації інноваційних ідей щодо процесу. Продукція повністю підлаштована під основні ринки.

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

**ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ОХОРОНИ РЕЗУЛЬТАТІВ РОЗРОБКИ ПРАВОМ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**⁷⁸

<u>Коди IPR</u>	Рівень охорони
IPR1	Технічні рішення складають ноу-хау ⁷⁹
IPR2	Передбачається подання або подані заявки на отримання охоронних документів на об'єкти промислової власності в Україні
IPR3	Отримані та підтримуються у силі охоронні документи України на об'єкти промислової власності
IPR4	Подано міжнародну (і) заявку (и) на отримання патенту на винахід (за системою РСТ тощо); подано заявку (и) на отримання охоронного документу в іноземній (их) країні (ах) за національною процедурою
IPR5	Отримано та підтримується у силі патент (и) на винахід в іноземній (их) країні (ах)

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

⁷⁸ заходи щодо запровадження охорони прав інтелектуальної власності здійснюються науковими установами відповідно до законодавства України з врахуванням вимог п.п. 5, 8, 9 Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 №15 «Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності» (із змінами).

⁷⁹ ноу-хау – технічна, організаційна або комерційна інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/або надання послуг; є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності (ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»).

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 293

м.Київ

17.05. 2016 р.

Про участь наукових установ НАН України
у створенні господарських товариств
з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності

З метою забезпечення реалізації положень ст. 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та на виконання пункту 12.3 постанови Президії НАН України від 20.01.16 № 11 «Про фінансування НАН України у 2016 році»:

1. Затвердити Рекомендації щодо участі наукових установ НАН України у створенні господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності (додаються).

2. Внести зміни до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, примірних договорів про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання, затверджених розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами) (додаються).

3. Керівникам наукових установ НАН України:

3.1. При створенні господарських товариств керуватись положеннями Рекомендацій щодо участі наукових установ НАН України у створенні господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо створення господарських товариств, охорони інтелектуальної власності та оціночної діяльності.

3.2. Направляти повідомлення про створення господарського товариства до НАН України та Фонду державного майна України протягом семи календарних днів від дня державної реєстрації господарського товариства. Разом із повідомленням про створення господарського товариства надсилати до НАН України копії документів щодо створення господарського товариства, а саме: протоколу загальних зборів засновників, статуту, виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, висновку про вартість майнових прав інтелектуальної власності.

4. Ведення переліку господарських товариств, створених відповідно до ст. 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», покласти на Сектор забезпечення досліджень і спеціальних робіт Науково-організаційного відділу Президії НАН України.

5. Відділу науково-правового забезпечення діяльності НАН України надавати роз'яснення науковим установам з питань створення та діяльності господарських товариств.

6. Центру інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України надавати консультації науковим установам з питань внесення до статутного капіталу господарських товариств права використання об'єктів права інтелектуальної власності та оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності.

7. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на головного вченого секретаря Національної академії наук України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л. Богданов

Рекомендації

щодо участі наукових установ НАН України у створенні господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності

Рекомендації підготовлені відповідно до постанови Президії НАН України від 20.01.2016 № 11 «Про фінансування НАН України у 2016 році» з метою забезпечення дотримання науковими установами НАН України вимог статті 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо використання об'єктів права інтелектуальної власності.

1. Законодавство України щодо створення та діяльності господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (далі – Закон) передбачено право державних наукових установ бути засновниками та співзасновниками господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності (ст. 60 Закону).

Законом визначено: особливості внесення до статутного капіталу господарського товариства майнових прав інтелектуальної власності; вимоги до оцінки вартості майнових прав, повідомлення про створення господарського товариства, розпорядження корпоративними правами, здійснення прав учасника господарського товариства від імені державної наукової установи; особливості використання доходів, отриманих від діяльності товариства, ліквідації господарського товариства.

До основних нормативно-правових актів, які регулюють порядок створення та діяльність господарських товариств належать: Цивільний кодекс України (далі – ЦК України), Господарський кодекс України (далі – ГК України), Закон України «Про господарські товариства», Закон України «Про акціонерні товариства», Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Крім того, Прикінцевими та перехідними положеннями Закону внесено зміни до законодавчих актів України з метою приведення їх у відповідність до положень ст. 60 Закону. Так, внесено зміни до частини третьої ст. 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» стосовно обов'язкового проведення незалежної оцінки майнових прав інтелектуальної власності у випадку внесення їх державними науковими установами та державними університетами, академіями, інститутами до статутного капіталу господарських товариств. Також внесено зміни до абзацу першого ч. 2 ст. 3 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» щодо непоширення норм зазначеного закону на корпоративні права, що виникли внаслідок участі державних наукових установ та державних університетів, академій, інститутів у створенні господарських товариств шляхом внесення до статутного капіталу такого товариства майнових прав інтелектуальної власності, що належать цим установам та навчальним закладам.

2. Види господарських товариств, що можуть створюватися науковими установами.

До господарських товариств належать: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства.

Акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій, крім випадків, визначених законом.

Внесення майнових прав до статутного капіталу акціонерного товариства здійснюється шляхом оплати вартості акцій, що розміщуються під час заснування товариства.

Відповідно до ч. 4 ст. 60 Закону у разі ліквідації господарського товариства за рішенням засновників (акціонерів) або на підставі рішення суду, у тому числі про визнання господарського товариства банкрутом, майнові права інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за державною науковою установою або державним університетом, академією, інститутом, не включаються до складу ліквідаційної маси і повертаються державній науковій установі або вищому навчальному закладу, що вносив його до статутного капіталу господарського товариства.

Разом з тим Законом України «Про акціонерні товариства» не врегульовано порядок повернення засновнику акціонерного товариства майнових прав, які були внесені ним до статутного капіталу товариства, що ускладнює реалізацію положення ч. 4 ст. 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Товариством з обмеженою відповідальністю є господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів.

Товариством з додатковою відповідальністю є господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

Повним товариством є господарське товариство, всі учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Командитним товариством є господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке за законом може бути звернено стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладами (вкладники). Водночас, вкладники командитного товариства не несуть додаткову відповідальність, однак, позбавлені повноважень щодо управління справами такого товариства.

Таким чином, участь у товаристві з додатковою відповідальністю, повному та командитному товариствах (як учасника з повною відповідальністю) передбачає додаткову солідарну відповідальність засновників за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Оскільки наукові установи НАН України засновані на державній власності та фінансуються за рахунок державного бюджету, вони не можуть нести відповідальність належним їм майном за зобов'язаннями інших юридичних осіб, що унеможливорює участь наукових установ НАН України у товариствах з додатковою відповідальністю, повних та командитних товариствах (як учасника з повною відповідальністю).

Враховуючи вищевикладене та особливості правового режиму майна наукових установ НАН України, найбільш прийнятним видом господарського товариства, що може створюватися науковими установами НАН України шляхом внесення до статутного капіталу товариства майнових прав інтелектуальної власності, є товариство з обмеженою відповідальністю.

3. Основні етапи створення товариства з обмеженою відповідальністю з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Основні етапи створення товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності передбачають:

1) проведення засідання вченої ради наукової установи щодо створення ТОВ.

2) проведення у встановленому Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» порядку незалежної оцінки майнових прав на використання об'єктів права інтелектуальної власності, які передбачається внести до статутного капіталу товариства.

3) проведення загальних зборів засновників ТОВ, на якому приймається рішення щодо створення та місцезнаходження товариства, розміру та розподілу статутного капіталу, порядку його формування, затвердження статуту, обрання директора та уповноваженої особи на проведення державної реєстрації ТОВ.

Рішення загальних зборів засновників ТОВ оформлюється протоколом, який підписують засновники (їх представники).

4) проведення державної реєстрації товариства.

Державна реєстрація ТОВ проводиться державним реєстратором за місцезнаходженням товариства.

Взяття на облік товариства в органах державної статистики та державної фіскальної служби здійснюється на підставі відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про створення ТОВ і не потребує вчинення товариством будь-яких додаткових дій.

При проведенні державної реєстрації ТОВ може обрати спрощену систему оподаткування та/або зареєструватися платником податку на додану вартість, для чого державному реєстратору подається відповідна заява (п. 2 ч. 1 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»).

5) надсилання повідомлення про створення ТОВ до НАН України та Фонду державного майна України протягом семи календарних днів з дня державної реєстрації товариства (абз. 1 ч. 2 ст. 60 Закону).

6) внесення вкладів до статутного капіталу.

Засновники ТОВ повинні внести свої вклади до закінчення першого року з дня державної реєстрації товариства (ст. 52 Закону України «Про господарські товариства»).

4. Особливості формування статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю шляхом внесення майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Статутний капітал ТОВ формується з внесків засновників і поділяється на частки відповідного розміру. Розмір внеску є підставою для встановлення розміру дивідендів, що підлягають виплаті засновникам ТОВ.

Законодавчих вимог до мінімального розміру статутного капіталу ТОВ немає.

Частку засновника в статутному капіталі складає його внесок, оцінений у національній валюті.

Статтею 60 Закону визначено, що наукова установа бере участь у формуванні статутного капіталу господарського товариства виключно шляхом внесення до нього майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за науковою установою.

Згідно з частиною першою ст. 424 ЦК України до майнових прав інтелектуальної власності належать:

- право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;
- інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Таким чином, з урахуванням положень ст. 60 Закону та ст. 424 ЦК України, внеском наукової установи до статутного капіталу ТОВ може бути лише майнове право на використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Внесення науковою установою вкладу до статутного капіталу ТОВ здійснюється шляхом укладання з таким товариством договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності та підписання Акту приймання-передачі майнового права на використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Зазначений договір укладається у письмовій формі (ч. 2 ст. 1107 ЦК України), а його умови мають передбачати: внесення до статутного капіталу майнового права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, надання дозволу (ліцензії) ТОВ на його використання, вид ліцензії (ст. 1108 ЦК України), способи використання об'єкта права інтелектуальної власності, територія та строк, на які надається майнове право на використання об'єкта права інтелектуальної власності, розмір та строк виплати дивідендів.

Щодо виплати дивідендів слід зазначити, що їх виплата здійснюється з врахуванням частини першої Прикінцевих та перехідних положень Закону

5. Оцінка майнового права на використання об'єкту права інтелектуальної власності, що вноситься до статутного капіталу господарських товариств.

Визначення вартості майнового права (майнових прав) на використання об'єкту (об'єктів) права інтелектуальної власності, що вноситься до статутного капіталу господарського товариства, здійснюється на підставі його незалежної оцінки у відповідності до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (частина третя ст. 7).

Для підготовки звітів про оцінку наукові установи мають звертатись до оцінювачів, що мають досвід і практику оцінки майнових прав інтелектуальної власності та мають діючий сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, виданий Фондом державного майна України за напрямом проведення оцінки.

6. Правовідносини між науковою установою та господарським товариством.

Права та обов'язки учасника товариства передбачені, зокрема, ст.ст. 10, 11 Закону України «Про господарські товариства».

Наукова установа як учасник товариства має право:

- а) брати участь в управлінні справами товариства в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених цим Законом;

б) брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди);
в) вийти в установленому порядку з товариства;
г) одержувати інформацію про діяльність товариства. На вимогу учасника товариство зобов'язане надавати йому для ознайомлення річні баланси, звіти товариства про його діяльність, протоколи зборів.

Наукова установа як учасник товариства зобов'язана:

а) дотримуватися установчих документів товариства і виконувати рішення загальних зборів та інших органів управління товариства;

б) виконувати свої зобов'язання перед товариством, в тому числі і пов'язані з майновою участю;

в) не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність товариства;

Вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є загальні збори учасників. Вони складаються з учасників товариства або призначених ними представників.

Загальні збори учасників товариства мають право приймати рішення з усіх питань діяльності товариства, у тому числі і з тих, що передані загальними зборами до компетенції виконавчого органу (ч. 1 ст. 98 ЦК України).

Згідно з ч. 4 ст. 145 ЦК України до виключної компетенції загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю належить:

1) визначення основних напрямів діяльності товариства, затвердження його планів і звітів про їх виконання;

2) внесення змін до статуту товариства, зміна розміру його статутного капіталу;

3) створення та відкликання виконавчого органу товариства;

4) визначення форм контролю за діяльністю виконавчого органу, створення та визначення повноважень відповідних контрольних органів;

5) затвердження річних звітів та бухгалтерських балансів, розподіл прибутку та збитків товариства;

6) вирішення питання про придбання товариством частки учасника;

7) виключення учасника із товариства;

8) прийняття рішення про ліквідацію товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу.

Статутом товариства і законом до виключної компетенції загальних зборів може бути також віднесене вирішення інших питань.

Питання, віднесені до виключної компетенції загальних зборів учасників товариства, не можуть бути передані ними для вирішення виконавчому органу товариства.

Черговість та порядок скликання загальних зборів встановлюються статутом товариства і законом.

Рішення про заснування науковою установою НАН України господарського товариства приймає її вчена рада, а права учасника товариства здійснює керівник такої установи (ч. 2 ст. 60 Закону).

Представництво інтересів наукової установи НАН України на зборах засновників та загальних зборах учасників товариства з правом голосування здійснює керівник установи або інша особа, уповноважена керівником на підставі виданої довіреності.

При цьому керівник наукової установи НАН України визначає обсяг повноважень представника щодо прийняття ним рішення та встановлює завдання щодо голосування на зборах.

Такі застереження або завдання повинні бути відображені у довіреності та можуть встановлюватися на певний період або безстроково. Після закінчення загальних зборів представник повинен передати керівнику наукової установи НАН України копії протоколу загальних зборів та інших документів, які були прийняті на зборах. Керівник наукової установи НАН України має право у будь-який час відкликати чи замінити представника на зборах товариства. Надання довіреності на право участі та голосування на загальних зборах від імені наукової установи НАН України не виключає право участі на цих зборах керівника установи.

Повноваження керівника наукової установи НАН України на здійснення прав учасника господарського товариства від імені установи припиняються у разі:

- припинення трудового договору (контракту) із керівником установи;
- смерті керівника установи, оголошення його померлим, визнання його недієздатним або безвісно відсутнім, обмеження його цивільної дієздатності.

7. Особливості діяльності товариства з обмеженою відповідальністю, засновником (співзасновником) якого є наукова установа.

Товариство з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) набуває статусу юридичної особи з дня його державної реєстрації відповідно до вимог Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

У статуті ТОВ, засновником або співзасновником якого є наукова установа, в предметі і цілях його діяльності має бути відображено, що ТОВ здійснює діяльність, яка, у тому числі, передбачає використання об'єктів права інтелектуальної власності, право на використання яких є внеском до статутного капіталу науковою установою (частина перша статті 60 Закону).

Особливість діяльності ТОВ полягає в тому, що його учасники не відповідають за зобов'язаннями ТОВ і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю ТОВ, у межах вартості своїх вкладів (ч. 2 ст. 140 ЦК України), тобто засновники ТОВ не відповідають своїм особистим майном за борги ТОВ.

Фінансова діяльність ТОВ побудована на рішеннях, які є колективними і приймаються спільно учасниками товариства (уповноваженими особами) відповідно до часток (внесків) учасників у статутному капіталі на засадах голосування.

Частиною третьою статті 60 Закону встановлено, що доходи у вигляді частини прибутку від діяльності ТОВ (дивіденди), отримані науковою установою, є власними надходженнями наукової установи та використовуються на виконання своїх статутних завдань та виплату винагороди творцям об'єктів права інтелектуальної власності. Відповідно до частини першої Прикінцевих та перехідних положень Закону вказана норма набирає чинності з дня введення у дію змін до Бюджетного кодексу України.

При виході учасника з ТОВ йому виплачується вартість частини майна товариства, пропорційна його частці у статутному капіталі. Виплата провадиться після затвердження звіту за рік, в якому він вийшов з товариства, і в строк до 12 місяців з дня виходу. На вимогу учасника та за згодою товариства вклад може бути повернуто повністю або частково в натуральній формі (ст. 54 Закону України «Про господарські товариства»).

Якщо вклад до статутного капіталу ТОВ був здійснений шляхом передання права користування майном, відповідне майно повертається учасникові без виплати винагороди.

Крім того, учаснику, який вибув, виплачується належна йому частка прибутку, одержаного товариством в даному році до моменту його виходу.

Варто зауважити, що науковим установам забороняється здійснювати відчуження своїх часток у статутному капіталі господарських товариств, де вони є співзасновниками (частина друга ст. 60 Закону).

Ліквідація ТОВ здійснюється за рішенням засновників або на підставі рішення суду, у тому числі про визнання ТОВ банкрутом. Особливістю ліквідації ТОВ, засновником (співзасновником) якого є наукова установа, є те, що майнові права інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за науковою установою, не включаються до складу ліквідаційної маси і повертаються науковій установі, що вносила їх до статутного капіталу ТОВ (частина четверта ст. 60 Закону).

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 430

м.Київ

15.06.2015 р.

Щодо обліку нематеріальних активів

У зв'язку з набранням чинності з 01.01.2015 Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202:

1. Внести до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами затвердженими розпорядженнями Президії НАН України від 30.10.08 № 622, від 01.03.2013 № 142) зміни, що додаються.

2. Затвердити Рекомендації щодо бухгалтерського обліку нематеріальних активів, створених в результаті розробки (додаються).

3. Визнати таким, що втратив чинність, додаток 1 до розпорядження Президії НАН України від 30.11.2005 № 683 «Про проведення інвентаризації».

4. Керівникам наукових установ взяти до відома та керівництва в роботі вимоги Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України та Відділ бухгалтерського обліку та звітності НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Головний вчений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

Зміни

до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України

1. Розділ 11 викласти у такій редакції:

«11. Бухгалтерський облік нематеріальних активів»

11.1. Бухгалтерський облік нематеріальних активів у наукових установах, організаціях та підприємствах НАН України (далі – Установи) здійснюється у відповідності до: Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» (далі – Національне положення), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 (із змінами); Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів від 23.01.2015 № 11; Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (із змінами); наказу Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів», Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами).

11.2. Згідно зі ст. 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» обов'язковим є проведення оцінки майнових прав інтелектуальної власності при заснуванні підприємств (господарських товариств) на базі державного майна.

При одержанні дозволу Президії НАН України на передачу прав користування об'єктами права інтелектуальної власності як внесків при заснуванні та діяльності наукових парків та інших організацій до Президії НАН України надається звіт про оцінку відповідних майнових прав на об'єкт (об'єкти) інтелектуальної власності, складений суб'єктом оціночної діяльності.

Рекомендації

щодо бухгалтерського обліку нематеріальних активів, створених в результаті розробки

1. Бухгалтерський облік нематеріальних активів, створених в результаті розробки, у наукових установах, організаціях та на підприємствах НАН України (далі – Установи) здійснюється відповідно до чинного законодавства – нормативних актів, зазначених у п.п. 1.1. Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами).

2. Під час інвентаризації інвентаризаційною комісією складається інвентаризаційний опис (типова форма № НА-4), до якої заносяться об'єкти нематеріальних активів, ідентифіковані (виявлені) під час інвентаризації.

Виявлені за результатами інвентаризації об'єкти нематеріальних активів заносяться до звіряльної відомості як такі, що не відображені в бухгалтерському обліку. Одночасно комісією складається відповідний первинний документ на оприбуткування об'єкта нематеріальних активів.

3. Об'єкти нематеріальних активів, на які за результатами інвентаризації складені акти введення в господарський оборот та визначена їх вартість, зараховуються до складу нематеріальних активів.

Витрати на створення та поліпшення об'єктів нематеріальних активів, використання яких на дату балансу за призначенням не відбулося, відображаються у складі капітальних інвестицій в нематеріальні активи.

Введенням нематеріальних активів в господарський оборот є дії, визначені для винаходів та корисних моделей ст. 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», для промислових зразків – ст. 20 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», для об'єктів авторського права – ст. 15, 31-33 Закону України «Про авторське право і суміжні права», для торговельних марок – ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», для сортів рослин – ст. 39, 39-1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», що, зокрема, включає використання інтелектуальної власності за договорами про розпорядження майновими правами, укладеними з третіми особами, використання при випуску партій дослідної продукції та наданні послуг науковою установою, а також використання об'єктів нематеріальних активів при проведенні установою науково-дослідних робіт.

4. Первісна вартість об'єкта нематеріальних активів, створеного суб'єктом державного сектору, визначається відповідно до п. 9 частини II Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку у державному секторі 122 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 (далі – Національне положення), та складається з витрат, які прямо пов'язані з його створенням (витрати на оплату праці, матеріальні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням цього нематеріального активу) та підготовкою його до використання (оплата реєстрації права, амортизація патентів, ліцензій тощо) у визначений спосіб.

До критеріїв визнання нематеріального активу відноситься наявність інформації щодо достовірного визначення витрат, пов'язаних із створенням об'єкту нематеріального активу.

У зв'язку з зазначеним до витрат на створення нематеріального активу зазвичай відносять:

– для об’єктів права інтелектуальної власності, набуття прав на які засвідчується охоронним документом, – витрати на отримання охоронного документа та на підтримання його чинності;

– витрати на оплату праці фахівця (ів) підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (або фахівця-патентознавця, патентного повіреного, що залучається до виконання робіт), нарахування на заробітну працю такого фахівця, накладні витрати на його заробітну плату за кількість днів, що використовувались для підготовки заявки на отримання охоронного документа;

– оплата вартості послуг сторонніх організацій зі здійснення патентного пошуку (за наявності);

– інші витрати, відносно яких є достовірні дані та що відносяться до собівартості виробництва нематеріального активу.

5. Відповідно до п. 12 частини II Національного положення витрати на дослідження не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того періоду, в якому вони були здійснені.

6. При визначенні первісної вартості об’єкта нематеріальних активів в установах заповнюється Акт оцінки первісної вартості об’єкта нематеріальних активів, створеного в результаті розробки (форма акта додається).

7. Установи здійснюють первинний облік об’єктів права інтелектуальної власності з заповненням форм НА-1, НА-2, НА-3, НА-4, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732.

Додаток
до рекомендацій щодо бухгалтерського
обліку нематеріальних активів, створених
в результаті розробки, затверджених
розпорядженням Президії НАН України
від 15.06.2015 р. № 430

“Затверджую”
Голова інвентаризаційної комісії
“ _____ ” _____ 20 ____ р.

Акт оцінки первісної вартості об’єкта нематеріальних активів, створеного в результаті розробки

	Назва об’єкта права інтелектуальної власності	Найменування та номер документа, що підтверджує майнові права на об’єкт ⁸⁰	Дата виникнення права ⁸¹	Витрати на оплату праці	Нарахування на заробітну плату	Витрати на реєстрацію та підтримку охоронного документа	Накладні витрати	Інші витрати

Члени комісії (підписи):

⁸⁰ Для об’єктів промислової власності – номер та дата видачі охоронного документа, для об’єктів авторського права – дата укладання установою Додаткової угоди до Договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання, форма якого затверджено розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15.

⁸¹ Датою набуття науковою установою майнових прав на винахід, інший об’єкт промислової власності, набуття прав на який засвідчуються охоронним документом, є дата, наступна за датою державної реєстрації майнових прав (стаття 465 ЦК України). Для комп’ютерних програм, баз даних, комерційних таємниць, створених в установі, датою набуття майнових прав є дата укладання установою Додаткової угоди до Договору про службові об’єкти права інтелектуальної власності та виплати винагороди за їх використання, форма якої затверджена розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 61

м. Київ

09.02.2015

Про затвердження Методичних рекомендацій
щодо перевірки діяльності наукових установ
НАН України з охорони інтелектуальної
власності та трансферу технологій

На виконання статті 8 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо перевірки діяльності наукових установ НАН України з охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій (додаються).

2. Відділу внутрішнього аудиту НАН України та комісіям з перевірки діяльності наукових установ НАН України при здійсненні перевірок наукових установ НАН України дотримуватись вимог зазначених Методичних рекомендацій.

3. Керівникам наукових установ НАН України визначити:

- порядок збереження охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин та інші об'єкти права інтелектуальної власності та відповідальну особу за збереження цих документів.

- порядок збереження договорів про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та додатків до цих договорів, договорів між творцями об'єкту права інтелектуальної власності та відповідальну особу за збереження цих договорів.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

В.о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
член-кореспондент НАН України

В.Л.Богданов

**Методичні рекомендації
щодо перевірки діяльності наукових установ НАН України з охорони інтелектуальної
власності та трансферу технологій.**

1. Методичні рекомендації щодо перевірки діяльності наукових установ НАН України з охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій (далі – Методичні рекомендації) розроблені відповідно до пп. 10 - 15 частини другої статті 8 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» для застосування при проведенні перевірок діяльності наукових установ НАН України з питань трансферу технологій та охорони прав інтелектуальної власності Відділом внутрішнього аудиту НАН України та комісіями з перевірки діяльності наукових установ НАН України.

2. При проведенні перевірок діяльності наукових установ НАН України з питань трансферу технологій та охорони інтелектуальної власності здійснюється аналіз за такими напрямками:

2.1. Організація діяльності наукової установи щодо трансферу технологій, інноваційної діяльності та охорони інтелектуальної власності

2.1.1. Перевіряється наявність документів, що визначають завдання та повноваження структурного підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (згідно з розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 «Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності» зі змінами).

2.2. Діяльність наукової установи з передачі майнових прав на технології та їх складові

2.2.1. Перевіряється правильність ведення первинної облікової документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до наказу Держкомстату України від 10.08.2004 N 469 (форми N IB-1, N IB-2, N IB-3 тощо).

2.2.2. Здійснюється аналіз проведення науковою установою патентних досліджень за прикладними науковими роботами та фундаментальними науковими роботами, в яких присутня прикладна спрямованість, в межах державної, програмно-цільової, конкурсної тематики НАН України, відомчої та пошукової тематики відповідно до ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» та ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення», а також Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

Перевіряється наявність довідок про об'єкти права інтелектуальної власності, які створені під час виконання наукової роботи, та про проведені патентні дослідження (додаток 7 до Протоколу прийняття та оцінки наукової роботи Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 13.04.2011 № 111).

2.2.3. Перевіряється наявність договорів про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання з працівниками – творцями об'єктів права інтелектуальної власності та додатків до цих договорів, договорів між творцями об'єкту права інтелектуальної власності.

2.2.4. Перевіряється наявність наказів:

- щодо порядку зберігання охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин тощо та визначення особи, відповідальної за зберігання цих документів.

- щодо порядку зберігання договорів про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та додатків до цих договорів, договорів між творцями об'єкту права інтелектуальної власності та визначення особи, відповідальної за зберігання цих договорів.

2.3. Діяльність наукової установи з обліку технологій та/або їх складових у складі майна наукової установи, у тому числі нематеріальних активів, які є складовими технологій.

2.3.1. Аналізується співвідношення кількості об'єктів права інтелектуальної власності, на які наукова установа отримала охоронні документи, інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, права на які наукова установа набула на підставі договорів з працівниками, та кількості об'єктів права інтелектуальної власності, права на які відображені у бухгалтерському обліку.

2.3.2. Перевіряється наявність Інвентаризаційного опису нематеріальних активів відповідно до Додатку 3 до Інструкції з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ, затвердженої наказом Головного управління Державного казначейства України від 30.10.98 № 90 (із змінами); карток обліку нематеріальних активів; первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732 (форми НА-1, НА-2, НА-3 тощо).

2.4. Діяльність наукової установи з виплати винагороди авторам технологій, об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до укладеного з ними договору.

2.4.1. Перевіряється здійснення виплат винагороди авторам технологій, авторам, винахідникам інших об'єктів права інтелектуальної власності, особам, які здійснюють трансфер технологій, відповідно до укладених з ними договорів у випадку отримання науковою установою платежів від використання технологій, об'єктів права інтелектуальної власності (згідно з Положенням про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами)).

2.5. Показники діяльності наукової установи у сфері створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності

2.5.1. Аналізується співвідношення кількості отриманих протягом звітного періоду охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, інші об'єкти права інтелектуальної власності, набутих майнових прав на ноу-хау тощо до кількості завершених у цьому періоді досліджень і розробок.

2.5.2. Визначається:

- кількість охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, інші об'єкти права інтелектуальної власності, набутих майнових прав на ноу-хау тощо, що випадають на одного наукового та інженерно-технічного працівника,

- показники обґрунтованості заявок на патенти (співвідношення кількості отриманих патентів до кількості поданих заявок).

2.5.3. Визначається кількість винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, сортів рослин, комп'ютерних програм та баз даних та інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, які були створені установою протягом попередніх років:

- на які установою надано ліцензії іншим організаціям та підприємствам (укладено ліцензійні та інші договори про трансфер технологій) , чинні у рік, який передує року перевірки;

- що використовувалися установою при випуску та реалізації дослідних партій продукції у рік, який передує року перевірки;

- що використовувалися у власній діяльності установи при проведенні наукових досліджень у рік, який передує року перевірки;

- права на які надані (передані) підприємствам та організаціям – замовникам робіт на проведення НДДКР у рік, який передував року перевірки.

2.6. Подання звітності наукової установи про наукову, науково-технічну, інноваційну діяльність та у сфері трансферу технологій

2.6.1. Перевіряється своєчасність та повнота подання науковою установою відомостей про основні результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій відповідно до наказів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.01.2012 № 10, Міністерства освіти і науки України від 13.03.2014 № 221, розпоряджень Президії НАН України щодо подання річної звітності.

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 142

м.Київ

01.03. 2013 р.

Про внесення змін до розпоряджень
Президії НАН України від 16.01.08 № 15
та від 30.10.08 № 622

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій» від 02.10.12 № 5407-VI:

1. Внести до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України (розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15 та від 30.10.2008 № 622) зміни, що додаються⁸².

2. Керівникам наукових установ НАН України взяти до уваги та використання вимоги Закону щодо:

- набуття прав на технології, що створені за рахунок коштів державного бюджету;
- укладання договорів про трансфер технологій;
- реєстрації технологій, створених або придбаних підприємствами державної форми власності;
- погодження трансферу технологій в інші країни.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Ф.Мачулін

⁸² Текст змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України відображені у діючій редакції Положення (дивись Додаток 2 до розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15).

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 622

м.Київ

30.10.2008р.

Про внесення змін і доповнень
до Положення про використання об'єктів
права інтелектуальної власності в НАН України,
затвердженого розпорядженням Президії НАН України
від 16.01.08 № 15

На виконання статті 19 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 2008 р. № 520 „Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій і особам, які здійснюють їх трансфер”:

1. Внести зміни та доповнення до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (додаток)⁸³.

2. Керівникам наукових установ НАН України взяти до уваги, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 2008 р. № 520:

- в договорах на трансфер технологій, які укладаються між установами НАН України та підприємствами і організаціями, необхідно передбачати умови виплати винагороди авторам та установі НАН України, що має майнові права на технологію, у розмірі не меншому, ніж встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2008 р. № 520.

- Міністерствам та іншим органам виконавчої влади, Національній академії наук та галузевим академіям наук України, які беруть участь у закупівлі, трансфері та використанні технологій, доручено протягом 2008 – 2009 років провести моніторинг впливу виплати мінімальних ставок винагороди авторам технологій і особам, які здійснюють їх трансфер, на фінансовий стан підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління органів виконавчої влади та перебувають у віданні академій наук, та забезпечити подання МОН України до 1 лютого наступного року звіту про його результати для узагальнення та подання Кабінетові Міністрів України до 15 березня зазначеного періоду.

3. Науково-організаційному відділу Президії НАН України та керівникам наукових установ НАН України передбачити у звітах про діяльність установ у 2008 та 2009 рр. надання інформації щодо виплати винагороди авторам технологій і особам, які здійснюють їх трансфер.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Перший віце-президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.П.Шпак

Перший заступник головного
вченого секретаря НАН України

В.Л.Богданов

Капіца Ю.М. 239 67 64

⁸³ Текст змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України відображені у діючій редакції Положення (дивись Додаток 2 до розпорядження Президії НАН України від 16.01.08 № 15).

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА № 340

м. Київ

13.12.2017р.

Про Положення про порядок
Конкурсного відбору науково-
технічних проектів установ
НАН України

На виконання постанови Президії НАН України від 07.10.2015 № 236 «Про затвердження Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проекти НАН України» (зі змінами), враховуючи зміни до постанови Президії НАН України від 13.04.2011 № 111 «Про нову редакцію Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України», й з метою сприяння впровадженню результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, а також удосконалення процедури конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України (далі – Положення) (додається).

2. Постанову Президії НАН України від 30.12.2015 № 323 «Про Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України» визнати такою, що втратила чинність.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок конкурсного відбору
науково-технічних проектів установ НАН України

1. Це Положення визначає процедуру конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України, реалізація яких сприятиме впровадженню в економічну і соціальну сферу результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт установ НАН України, та регламентується Положенням про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проекти НАН України, затвердженим постановою Президії НАН України від 07.10.2015 № 236 (зі змінами) і Порядком формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженим постановою Президії НАН України від 13.04.2011 № 111 (зі змінами).

2. Основна мета конкурсу – підтримка значних перспективних проектів, що мають вагомий доробок у вирішенні актуальних фундаментальних проблем, орієнтовані на конкретний кінцевий результат та можуть бути впроваджені в суспільну практику з метою підвищення конкурентоспроможності галузей вітчизняної економіки, імпортозаміщення, налагодження та розвитку експортно-орієнтованого виробництва.

3. Конкурс проводиться серед проектів за такими тематичними напрямками:

- економічне та інституційне забезпечення науково-технологічного і інноваційного розвитку;
- машинобудування та приладобудування;
- інформаційні та комунікаційні технології;
- енергетика та енергоефективність;
- раціональне природокористування;
- нові хімічні речовини та матеріали;
- нові матеріали, методи їх з'єднання та обробки;
- новітні біотехнології для охорони здоров'я, фармакології та агропромислового комплексу.

4. Рішення про проведення конкурсу науково-технічних проектів (далі – проекти), умови проведення конкурсу та окремі тематичні напрями, за якими буде проводитись конкурс в поточному році, приймаються Президією НАН України. Рішення доводиться до установ НАН України в установленому порядку та розміщується на сайті НАН України.

5. Обов'язкові вимоги до проектів установ НАН України:

- схвалення проекту вченою радою відповідної установи НАН України;
- строк виконання проекту має становити не більше 1 року;
- наявність завершеної розробки, що може бути впроваджена в короткі строки, або розробки, що потребує незначного доопрацювання;
- партнерська участь у проекті з боку замовників або зацікавлених промислово-фінансових, виробничих та інших (у тому числі іноземних) структур у розмірах, що визначаються умовами конкурсу;
- науковий співробітник може виступати як керівник тільки одного проекту серед

поданих на конкурс.

6. До участі в конкурсному відборі не допускаються проекти, які:

- дублюють роботи з поточної бюджетної тематики, а також підтримані по інших конкурсах;
- містять недостовірну інформацію та не відповідають вимогам, визначеним п.5 та п.8 цього Положення;
- подані від установ, що перебувають у стані ліквідації або реорганізації, щодо яких порушена процедура банкрутства;
- подані від установ, що мають заборгованість перед бюджетом і державними цільовими фондами.

7. Приймання заявок здійснюється секціями НАН України. Для цього визначається координатор за секцією з працівників Науково-організаційного відділу Президії НАН України.

8. Формування запиту на фінансування проекту здійснюється заявником на сайті <http://tema-ndr.nas.gov.ua/> в системі Розподіленої інформаційної технології підтримки науково-організаційної діяльності НАН України (далі – РІТ НОД НАН України). Після цього заявник подає до відповідного координатора пакет документів у трьох примірниках (документи складаються українською мовою):

8.1. Запит на фінансування проекту, роздрукований з системи РІТ НОД НАН України.

8.2. Витяг з протоколу засідання вченої (науково-технічної) ради установи НАН України зі схваленням проекту та зазначенням назви теми попередніх досліджень установи, продовженням/завершенням яких є проект.

8.3. Попередній договір з організацією-партнером, оформлений згідно з додатком 1 до цього Положення або копію діючого контракту з партнером.

9. Координатори реєструють запити та визначають формальну відповідність поданих документів умовам конкурсу. Пакет документів (пп.8.1-8.3) зберігається у координатора до кінця поточного року.

10. Координатори направляють по одному примірнику запиту до відповідного відділення НАН України та незалежному експерту, визначеному секцією НАН України для проведення наукової експертизи.

11. Запити установ, підпорядкованих безпосередньо Президії НАН України, передаються на наукову експертизу двом незалежним експертам, визначеним відповідними секціями НАН України.

12. Відділення НАН України розглядають подані запити, заслуховують презентаційні доповіді наукових керівників робіт та проводять наукову експертизу запитів.

13. Наукова експертиза здійснюється згідно з критеріями, визначеними експертною анкетною з оцінювання запиту на виконання науково-технічного проекту згідно з додатком 2 до цього Положення. Дані про експертів, які проводять експертизу окремого запиту, інформація щодо проходження експертизи та її результати є конфіденційними.

14. За результатами розгляду відділення НАН України визначають рейтингову оцінку отриманих запитів на предмет їх відповідності меті та умовам конкурсу.

15. Строки проведення рейтингової оцінки та наукової експертизи визначаються умовами конкурсу. Заповнені експертні анкети та рейтингові оцінки відділень НАН України передаються на розгляд до відповідної секції НАН України. Експертні анкети та рейтингові оцінки відділень НАН України, експертні анкети незалежних експертів зберігаються у координатора до кінця поточного року.

16. Секції НАН України після отримання рейтингової оцінки відділень та експертних висновків проводять відбір проектів з урахуванням обсягів запланованого фінансування. Пріоритетними для фінансування вважатимуться роботи, які, окрім вітчизняних, мають підтримку зарубіжних партнерів, та роботи міждисциплінарного характеру.

За необхідності бюро секції НАН України може під час конкурсу направляти окремі запити на додаткову експертизу, заслуховувати презентаційні доповіді керівників робіт, вносити узгоджені з керівниками окремих робіт зміни щодо їх змісту, обсягів фінансування, а також об'єднання з іншими роботами тощо. Рішення оформлюється протоколом та подається на затвердження Президії НАН України.

17. Перелік відібраних за конкурсом проектів, сформований на основі їх рейтингових показників та виходячи із загального обсягу фінансування конкурсу, передбаченого в бюджеті НАН України на поточний рік, затверджується Президією НАН України та впродовж десяти днів розміщується на сайті НАН України. При цьому для кожного проекту зазначаються назва проекту, наукова установа, в якій планується виконання проекту, установи-співвиконавці проекту, а також (за необхідності) науковий керівник проекту.

18. Наукові керівники відібраних робіт у двотижневий строк після оприлюднення результатів конкурсного відбору:

18.1. Подають до Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України реєстр розподілу видатків у розрізі кодів економічної класифікації (КЕКВ).

18.2. Укладають договір на виконання науково-технічного проекту (далі – договір), оформлений згідно з додатком 4 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженим постановою Президії НАН України від 13.04.2011 № 111 (зі змінами), який з боку НАН України підписує віце-президент НАН України – голова відповідної секції НАН України за розподілом обов'язків. Договір на виконання науково-технічного проекту з НАН України подається у трьох примірниках та в електронному варіанті.

19. Наукові керівники відібраних робіт зобов'язані сформулювати в системі РІТ НОД НАН України реєстраційну картку НДР та ДКР (далі – РК) та зареєструвати проект відповідно до Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27.10.2008 № 977, з обов'язковим зазначенням виду робіт з кодом 48 (прикладні розробки). Після цього подати разом з договором у відсканованому та паперовому варіанті дві копії РК до відповідного координатора.

20. При наявності у відібраних за конкурсом проектах співвиконавців наукові керівники робіт зобов'язані разом з договором подати обґрунтування необхідності залучення сторонніх організацій як співвиконавців й обсягів необхідного для цього фінансування.

21. Візування документів, що подаються на підпис віце-президентам НАН України – головам відповідних секцій НАН України, проводиться у такому порядку:

- координатор конкурсу науково-технічних проектів наукових установ НАН України від відповідної секції НАН України;
- координатор конкурсу науково-технічних проектів наукових установ НАН України від Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України;
- учений секретар відповідної секції НАН України;
- начальник Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України.

22. Наукові керівники відібраних робіт після укладання договору з НАН України укладають договір з організацією-партнером, оформлений з урахуванням рекомендацій, викладених у додатку 3 до цього Положення, та перед підписанням договору між установою

НАН України та партнером погоджують його зміст у Центрі досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України (далі – Центр). Копія договору з партнером візується у Центрі та подається до відповідного координатора у місячний строк після укладання договору з НАН України або в разі проведення процедури закупівлі в 20-денний строк після укладання договору за результатами процедури закупівлі.

23. Суб'єктами права інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, сорти рослин, промислові зразки, комп'ютерні програми, наукові твори та інші об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ), що створюються під час виконання договору на проведення роботи за науково-технічним проектом, є установа – виконавець робіт, творці цих об'єктів та інші особи, яким майнові права на ОІВ належать на підставі закону чи договору. Майнові права на ОІВ, створені під час виконання роботи за науково-технічним проектом, набуваються установою на підставі законів України та договору з творцем (творцями) об'єктів інтелектуальної власності і використовуються нею відповідно до розпорядження Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

24. Витрати, пов'язані з отриманням охоронних документів або реєстрацією майнових прав на ОІВ, підтримкою їх дії, а також з проведенням патентних досліджень, здійснюються установою за рахунок коштів проекту або загального фонду бюджету установи чи інших надходжень.

25. При укладанні договору з організацією-партнером необхідно взяти до уваги, що надання установою права використання ОІВ, що належать установі та створені до виконання науково-технічного проекту, а також під час його виконання, здійснюється на підставі ліцензійних договорів, укладених відповідно до статей 1107–1114 Цивільного кодексу України, договорів на передачу ноу-хау. При цьому зазначені договори мають передбачати виплату установі роялті, що встановлюється за домовленістю сторін з урахуванням, що звичайна ставка роялті становить не менше 3–5 відсотків валового доходу від реалізації продукції за ліцензією або не менше 20 відсотків чистого прибутку, який отримується від реалізації продукції за ліцензією. При отриманні доходу від використання ОІВ установа зобов'язана виплачувати творцям ОІВ винагороду згідно з додатком 2 до розпорядження Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

26. За умови часткового фінансування науково-технічного проекту організацією-партнером залежно від обсягів фінансування та у випадку його спрямованості на проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, що виконуються організацією-партнером, або установою, або спільно, договором з організацією-партнером має бути визначено:

- сторона(и), що набуває(ють) права на ОІВ, які створюються в рамках вказаних робіт;
- сторона(и), що забезпечує(ють) охорону прав на ОІВ, підтримку у силі охоронних документів;
- сторона, що сплачує винагороду творцям ОІВ;
- умови сплати установі роялті організацією-партнером.

27. Наукові керівники відібраних робіт після укладання договору з організацією-партнером вносять дані в систему РІТ НОД НАН України: обсяг фінансування проекту (затверджену вартість), номер реєстраційної картки, номер та дату укладання договору з НАН України, дані про форму та умови партнерства.

При відсутності реєстрації або невідповідній реєстрації проекту, в разі ненадходження договору з НАН України чи копії договору з організацією-партнером відповідному координатору в установлені строки секція НАН України має право звернутися до Президії НАН України з пропозицією про припинення бюджетного фінансування відповідного проекту.

28.Фінансування проектів здійснюється НАН України в межах коштів, передбачених державним бюджетом на фінансування НАН України у відповідному році згідно з п.2.9 розділу 2 Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженому постановою Президії НАН України від 13.04.2011 № 111 (зі змінами).

29.Асигнування, що НАН України в установленому порядку виділяє виконавцю роботи за науково-технічним проектом, є цільовими і не можуть бути використані виконавцем з будь-якою іншою метою та на інші потреби, що не передбачені кошторисом роботи. Керівник установи, в якій проводиться робота, несе відповідальність за цільове використання зазначених коштів.

30.Матеріальні цінності, придбання яких передбачається кошторисом роботи за науково-технічним проектом, залишаються у користуванні установи-виконавця та беруться на баланс в установленому порядку, якщо інше не передбачено договором. Планування, облік і калькуляція собівартості роботи здійснюється відповідно до Типового положення з планування, обліку і калькуляції собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.1996 № 830 (зі змінами і доповненнями).

31.Наукові керівники робіт звітують про виконання проекту за половину календарного терміну виконання проекту, подаючи звіт у одному примірнику в письмовій та в електронній формі, оформлені згідно з додатком 4 до цього Положення, відповідному координатору.

32.По закінченню виконання проекту наукові керівники робіт подають до відповідної секції НАН України (документи складаються українською мовою):

32.1. Науковий звіт у одному примірнику та електронній формі, оформлений відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання».

32.2. Копію технічної документації на продукт(и), отриманий(і) в результаті виконання проекту.

32.3. Довідку про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання проекту, та проведені патентні дослідження (додаток 5 до цього Положення). Установа здійснює патентні дослідження відповідно до ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» та ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення».

32.4. Облікову картку НДР і ДКР (ОК) та інформаційну картку науково-технічної продукції (ІК НТП) у відсканованому та паперовому варіанті у двох примірниках. У разі створення під час виконання проекту технології вона має бути зареєстрована відповідно до чинного законодавства.

32.5. Акт здачі-приймання науково-технічного проекту у трьох примірниках та в електронній формі з доданими фінансовим звітом виконання проекту та розрахунками витрат за статтями, оформлений згідно з додатком 6 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженому постановою Президії НАН України від 13.04.2011 № 111 (зі змінами).

33.По закінченню виконання проекту наукові керівники робіт зобов'язані оприлюднити результати робіт:

33.1. На відповідному академічному веб-ресурсі, попередньо отримавши дозвіл на відкриту публікацію результатів.

33.2. У науково-практичному журналі «Наука та інновації».

34.По закінченню виконання проектів відділення НАН України у місячний строк

проводять експертну оцінку завершених проектів та подають висновок, оформлений згідно з додатком 6 до цього Положення, до відповідної секції НАН України.

35.Секції НАН України після отримання звітів щодо виконання проектів та експертних оцінок відділень НАН України розглядають на засіданнях бюро секцій результати виконання проектів та можливості подальшого їх використання, що оформлюється відповідним протоколом.

Попередній договір

(назва науково-технічного проекту)

м. _____

« ____ » _____ р.

_____ (найменування установи НАН України) в особі
_____, що діє на підставі Статуту, і
_____ (найменування організації-партнера) в особі
_____, що діє на підставі Статуту, надалі Сторони, уклали цей
попередній договір про таке:

1. Сторони визнають, що їх потенціал дозволяє здійснити виконання науково-технічного проекту _____ (назва проекту) (далі – Проект) в терміни, визначені умовами конкурсу науково-технічних проектів установ НАН України.

2. У випадку відбору Проекту за конкурсом Сторони передбачають здійснення таких дій:

2.1. Установа НАН України (вказуються дії, що здійснює установа НАН України для виконання Науково-технічного проекту. Зміст вказаних дій повинен бути узгодженим з п.14 та п.15 Запиту на виконання науково-технічного проекту):

2.1.1 _____

2.1.2 _____

2.1.3 і т.і. _____

2.2. Організація-партнер (вказується форма участі організації-партнера у виконанні Проекту, а також інші дії, що здійснює організація-партнер для виконання Проекту):

2.2.1 _____

2.2.2 _____

2.2.3 і т.і. _____

3. У випадку відбору Проекту за конкурсом Сторони зобов'язуються в місячний термін після затвердження Президією НАН України переліку відібраних проектів укласти договір з виконання Проекту та надати його до Президії НАН України.

4. Сторони погодились, що договір з виконання Проекту має відповідати вимогам пунктів 25 та 26 Положення про порядок конкурсного відбору науково-технічних проектів установ НАН України.

5. Сторони погодились, що договір з виконання Проекту, визначений п.3 цього попереднього договору, повинен містити, крім умов, визначених Сторонами, таке:

5.1. У випадку надання ліцензії установою НАН України:

5.1.1. Назву винаходу, корисної моделі, інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, на використання яких надається ліцензія (далі – ОІВ).

5.1.2. Вид ліцензії, що надається та визначається відповідно до ст.1108 Цивільного кодексу України.

5.1.3. Способи використання об'єкта(ів) права інтелектуальної власності, на які надається ліцензія.

5.1.4. Строк, на який надається ліцензія.

5.1.5. Територію, на яку надається ліцензія.

5.1.6. Розмір, порядок і строки виплати плати (роялті) за використання винаходу, корисної моделі, ноу-хау, на які надається ліцензія.

5.1.7. Обов'язок ліцензіата щодо освоєння у виробництві ОІВ.

5.1.8. Умови щодо можливості розірвання договору при незабезпеченні освоєння випуску продукції у визначені терміни.

5.1.9. Порядок обміну інформацією та забезпечення конфіденційності інформації.

5.1.10. Зобов'язання з виплати винагороди працівникам за рахунок роялті.

5.2. У випадку, якщо організація-партнер здійснює фінансування проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, договір з виконання Проекту повинен містити наступні умови, що визначають:

- сторону(ни), що набувають права на ОІВ, які створюються в рамках вказаних робіт;
- сторону(ни), що забезпечують охорону прав на ОІВ, підтримку чинності охоронних документів;
- сторону, що сплачує винагороду творцям ОІВ;
- умови сплати установі НАН України роялті організацією-партнером.

6. Проект договору з виконання Проекту доручається скласти установі НАН України, яка не пізніше «__» _____ р. надає його організації-партнеру⁸⁴.

7. Сторони беруть до уваги, що неподання у строк договору з виконання Проекту до Президії НАН України та недотримання вимог до договору, визначених пп.4, 6 цього попереднього договору може мати наслідком припинення фінансування Президією НАН України виконання науково-технічного проекту.

Установа НАН України
(адреса, банківські реквізити)

_____ підпис керівника
М.П.

Організація-партнер
(адреса, банківські реквізити)

_____ підпис керівника
М.П.

⁸⁴ Сторони визначають дату з урахуванням конкурсних термінів та строків подання договору до Президії НАН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

з питань охорони інтелектуальної власності у договорах між установою НАН України та організацією-партнером при виконанні науково-технічних проектів установ НАН України

1. Загальні положення

1.1. Установа укладає договір з Організацією-партнером із урахуванням вимог, що визначені пунктами 25 та 26 Положення про порядок конкурсного відбору, а також положень п. 5 Попереднього договору.

1.2. При підготовці договору з організацією-партнером Сторони мають взяти до відома, що вказаний договір повинен містити крім умов, визначених Сторонами, умови щодо надання ліцензій та/або проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, визначені п.п.5.1, 5.2 Попереднього договору.

2. Договори з виконання науково-технічного проекту

2.1. Для виконання науково-технічного проекту Установа може укладати наступні договори з Організацією-партнером:

а) ліцензійний договір, якщо Організація-партнер здійснює впровадження завершеної розробки Установи або розробки, що потребує для впровадження незначного доопрацювання;

б) договір на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Такий договір укладається у випадку коли Організація-партнер при виконанні науково-технічного проекту здійснює фінансування НДДКР, що виконуються Установою;

в) інший вид договору, з обов'язковим дотриманням Сторонами вимог, що визначені пунктами 25 та 26 Положення про порядок конкурсного відбору.

Вказані договори мають містити календарний план з визначенням видів робіт, що здійснюються Сторонами, строків їх виконання та результатів, що передбачається отримати.

3. Ліцензійний договір

3.1. Ліцензійний договір передбачає надання ліцензії на право використання винаходів, корисних моделей, комп'ютерних програм, інших об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, вид якої визначається згідно ст. 1108 ЦК України. Вимоги щодо укладання ліцензійного договору визначаються статтями 1109-1110 ЦК України.

При укладанні договору може використовуватися примірня форма ліцензійного договору, наведена у додатку до розпорядження Президії НАН України від 09.02.2017 № 119 з надання дозволу на використання винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ноу-хау, а також змісту заявок на отримання патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки (додається).

4. Договір на проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт

4.1. Договори на проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт між Установою та Організацією-партнером укладаються у відповідності до глави 62 Цивільного кодексу України з урахуванням наступного.

4.2. Перед укладанням договору Установа має визначити об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ), ноу-хау, майнові права на які належать Установі, та які були створені раніше та мають використовуватися при виконанні договору (Раніше отримані ОІВ).

Перелік вказаних об'єктів має бути зазначено у додатку до договору.

4.3. Використання раніше отриманих ОІВ Замовником є можливим лише на умовах надання Установою ліцензії на їх використання, що укладається відповідно до вимог статей 1108-1110 Цивільного кодексу України.

Ліцензія на використання вказаних ОІВ надається за ліцензійним договором, що є додатком до договору на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Або умови надання ліцензій складають окремий розділ у договорах на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт: «Ліцензія на раніше створені об'єкти права інтелектуальної власності та ноу-хау».

Зазначені умови відповідно до вимог ст. 1109 ЦК України включають: зазначення виду ліцензії (виключна, невиключна, одинична), сферу використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права тощо), розмір, порядок і строки виплати плати за використання ОІВ, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити в договір⁸⁵.

4.4. При укладанні договорів слід взяти до уваги вимоги ст.896 ЦК України щодо прав сторін на результати робіт за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт щодо:

— використання Замовником переданих йому результатів робіт у межах і на умовах, встановлених договором;

— прав Виконавця використовувати одержаний ним результат робіт також для себе, якщо інше не встановлено договором тощо.

5. Особливості укладання договорів між Установою і Організацією-партнером щодо використання об'єктів авторського права

5.1. При впровадженні Організацією-партнером об'єкту авторського права, майнові права інтелектуальної власності на який належать Установі, Організація-партнер та Установа укладають ліцензійний договір на надання дозволу на використання вказаного об'єкту авторського права (комп'ютерна програма, база даних).

При укладанні ліцензійного договору враховуються вимоги статей 1107-1114 Цивільного кодексу України та пунктів 2, 3, 8 статті 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

5.2. При укладанні Організацією-партнером договору на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з Установою щодо розробки комп'ютерної програми, бази даних – укладання такого договору здійснюється з врахуванням пункту 4 цих Рекомендацій.

Консультації з укладання договору з організацією-партнером можуть бути отримані в Центрі досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, тел. (044) 239-65-02, вул. Володимирська, 54, к. 422.

⁸⁵ Пункт 6.1. Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України затверджене розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами);

Примірна форма ліцензійного договору⁸⁶

(примірний договір визнано таким, що втратив чинність згідно розпорядження НАН України 'Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування примірного ліцензійного договору (на використання об'єктів права інтелектуальної власності з національними організаціями та підприємствами) від 10.07.2024 № 399, яким затверджено нову форму примірного ліцензійного договору)

Цей договір укладено між: _____ (найменування наукової установи) в особі _____, далі – Ліцензіар, що діє на підставі Статуту, з одного боку, і _____ (найменування підприємства) в особі _____, далі – Ліцензіат, що діє на підставі Статуту, з іншого боку (разом Сторони).

Беручи до уваги, що:

Варіант 1. Для об'єктів промислової власності

Ліцензіар є власником патенту(ів) України на винахід (корисну модель, промисловий зразок) _____ (вказується номер та назва патенту), ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням винаходу (корисної моделі, промислового зразку).

Перелік винаходів (корисних моделей, промислових зразків), на використання яких надається ліцензія, та копії охоронних документів на зазначені об'єкти інтелектуальної власності наведено у додатку 1.

Варіант 2. Для ноу-хау, що становить зміст заявки на отримання охоронних документів на винахід, корисну модель, промисловий зразок

Ліцензіаром подано заявку на отримання охоронного документу на винахід (корисну модель, промисловий зразок) _____ (вказується номер заявки, дата подачі заявки, назва заявки). Зміст заявки становить ноу-хау, на які Ліцензіар має виключні права⁸⁷.

Ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням ноу-хау.

Документація, що містить перелік заявок на отримання охоронних документів, зміст яких становить ноу-хау, на використання яких надається ліцензія, та опис ноу-хау наведено у додатку 2.

Варіант 3. Для ноу-хау

Ліцензіар має виключні майнові права на ноу-хау _____ (вказується назва ноу-хау).

Ліцензіаром не подано заявок на отримання охоронних документів на винаходи (корисні моделі, промислові зразки) на технічні рішення, що складають ноу-хау.

Ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням ноу-хау.

⁸⁶ Примірна форма ліцензійного договору розроблена для винаходів, корисних моделей, промислових зразків; заявок на отримання патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки; ноу-хау. При складанні ліцензійного договору слід використовувати лише ті положення Договору, що стосуються ОІВ, ноу-хау, стосовно яких Сторонами укладається ліцензійний договір.

⁸⁷ Вказане ноу-хау є чинним до дати публікації відомостей про заявку.

Документація, що містить перелік ноу-хау, на використання яких надається ліцензія, та опис ноу-хау наведено у додатку³.

1. Визначення термінів

1.1. Терміни:

«винахід», «корисна модель» визначаються відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

«промисловий зразок» визначається відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»;

«ноу-хау» визначається відповідно до ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»;

«об'єкти права інтелектуальної власності» (ОІВ) – об'єкти права інтелектуальної власності, на використання яких Ліцензіаром надається ліцензія за цим договором;

«продукція за ліцензією» (продукція, що вироблятиметься на основі ліцензії)—
_____ (наводиться назва продукції).

«спеціальне обладнання» — (і) обладнання, (іі) дослідні зразки необхідні для освоєння виробництва продукції за ліцензією, що належать Ліцензіару та надаються у використання Ліцензіату на умовах цього Договору.

Перелік спеціального обладнання наведено у додатку 4.

«спеціальні матеріали» — матеріали, вузли, деталі, що необхідні для виготовлення продукції за ліцензією, які поставляються Ліцензіаром Ліцензіату на умовах цього Договору.

«документація» — (і) документація, назва якої наведена у Преамбулі цього Договору, (іі) інша документація, необхідна для випуску продукції за ліцензією, перелік якої наведено у додатку 5.

«конфіденційна інформація» — зміст документації, що передається за цим договором, за винятком охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності, а також інша інформація, що стосується виробництва Продукції за ліцензією, яка передається іншій Стороні Договору з відміткою «Конфіденційно».

«конфіденційність» — дотримання заходів із запобігання розголошення конфіденційної інформації, що передається за цим Договором.

«звітний період» — період діяльності Ліцензіата, за який надається інформація про виконання цього договору, що становить: (варіанти: кожен квартал, кожен місяць, або календарний рік з 1 січня по 31 грудня).

«сфера використання» _____ (вказати назву ОІВ, ноу-хау) — конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права.

«територія» — територія України.

«ціна продажу» — ціна продажу одиниці продукції за ліцензією, на базі якої встановлюється розмір роялті.

2. Предмет Договору

Варіант 1. Об'єкти права інтелектуальної власності та ноу-хау

2.1. Ліцензіар надає Ліцензіату на строк дії цього договору та за винагороду, яка виплачується Ліцензіатом,

(виключну/одиничну/невиключну)

ліцензію на використання _____ (вказується назва винаходу, корисної моделі, промислового зразку, ноу-хау).

2.2. За цим договором Ліцензіату з врахуванням вимог статті 1108 Цивільного кодексу України надається право:

Варіанти підпункту 2.2:

при невиключній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим договором сфери використання та передавати його іншим особам.

У разі надання іншій особі невиключної ліцензії на використання прав, що є об'єктом цього договору, Ліцензіар зобов'язаний повідомити про це Ліцензіата.

при одиничній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не має права видачі ліцензій іншим особам на використання ОІВ, ноу-хау у сфері використання, визначеної цим Договором; має право сам використовувати ОІВ, ноу-хау у зазначеній сфері використання, а також за її межами.

при виключній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим договором сфері використання.

Ліцензіар не надає згоду Ліцензіату на надання субліцензій на ОІВ, ноу-хау, що визначені у п.2.1. цього ліцензійного договору третім особам.

2.3. Способи використання

Способи використання _____ (ОІВ, ноу-хау), на які надано ліцензію, становлять (вказуються конкретні способи використання ОІВ, ноу-хау, зокрема):

— для випуску, продажу, пропонування для продажу, зберігання Ліцензіатом Продукції за ліцензією.

2.4. Територія ліцензії

Надані відповідно до пункту 2.2 цього Договору права поширюються на територію України.

2.5. Строк надання ліцензії

Права, надані відповідно до пунктів 2.1—2.4, надаються на строк _____ років, починаючи з дня підписання цього Договору Сторонами⁸⁸.

Зазначений строк може бути продовжений Сторонами у порядку, визначеному у ст. _____ цього Договору.

Варіант 2. Заявки на отримання охоронних документів, зміст яких становить ноу-хау

2.1. Ліцензіар надає Ліцензіату на строк дії цього Договору та за винагороду, яка виплачується Ліцензіатом, _____
(виключну/одиничну/невиключну)

⁸⁸ Строк надання ліцензії не може бути більшим ніж термін дії охоронного документу. Строк надання прав для ноу-хау рекомендується встановлювати на строк не більший терміну дії охоронних документів на ОІВ.

ліцензію на використання ноу-хау _____ (вказується назва ноу-хау).

2.2. За цим договором Ліцензіату з врахуванням вимог статті 1108 Цивільного кодексу України надається право:

Варіанти підпункту 2.2:

при невиключній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим договором сфери використання та передавати його іншим особам.

У разі надання іншій особі невиключної ліцензії на використання прав, що є об'єктом цього договору, Ліцензіар зобов'язаний повідомити про це Ліцензіата.

при одиничній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не має права видачі ліцензій іншим особам на використання ОІВ, ноу-хау у сфері використання, визначеної цим Договором; Ліцензіар має право сам використовувати ОІВ, ноу-хау у зазначеній сфері використання, а також за її межами.

при виключній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією.

При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим договором сфері використання.

Ліцензіар не надає згоду Ліцензіату на надання субліцензій третім особам на ОІВ, ноу-хау, що визначені у п.2.1 цього ліцензійного договору.

2.3. Способи використання

Способи використання ноу-хау, на які надано ліцензію (вказуються конкретні способи використання ноу-хау):

— для випуску, продажу, пропонування для продажу, зберігання Ліцензіатом Продукції за ліцензією.

2.4. Територія ліцензії

Права, надані відповідно до пункту 2.2 цього Договору поширюються на територію України.

2.5. Строк надання ліцензії

Права, надані відповідно до пунктів 2.1–2.4, надаються на строк _____ років, починаючи з дня підписання цього Договору Сторонами.

Зазначений строк може бути продовжений Сторонами у порядку, визначеному у п. 13 цього Договору.

2.6. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього договору йому нічого не відомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням ліцензій відповідно до цього Договору.

2.7⁸⁹. При отриманні Ліцензіаром охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, зміст заявок на які становить ноу-хау, зазначене у п. 2.1, Ліцензіар надає Ліцензіату ліцензію на умовах, визначених у пунктах 2.1–2.4 цього договору.

3. Документація

3.1. Ліцензіар передає Ліцензіату Документацію для виробництва продукції за ліцензією, що міститься у додатках 1–3 до цього Договору.

Документація передається Ліцензіаром уповноваженому представникові Ліцензіата у строк _____ (адреса місця передачі) з дня підписання цього Договору.

3.2. При передачі Документації складається акт приймання-передачі з підписами уповноважених представників обох сторін.

Датою передачі Документації є дата, вказана у акті приймання - передачі.

3.3. Якщо Ліцензіат при передачі чи протягом 3 (трьох) місяців після отримання ним Документації встановить неповноту чи неправильність отриманої від Ліцензіара документації, то Ліцензіар зобов'язаний протягом трьох тижнів після надходження письмової рекламації передати документацію, якої не вистачає, або виправити часткові недоліки та передати відкориговану документацію Ліцензіату.

У цьому разі датою передачі документації вважатиметься дата передачі документації, якої не вистачало, що засвідчується актом приймання - передачі.

3.3. Ліцензіат зобов'язаний здійснювати заходи з нерозголошення конфіденційної інформації відповідно до розділу 8 цього ліцензійного договору.

4. Удосконалення та поліпшення

4.1. Протягом строку дії цього договору Сторони зобов'язуються негайно інформувати одна одну про всі проведені ними удосконалення, що стосуються ОІВ, ноу-хау, на які надано ліцензії.

4.2. Сторони зобов'язуються в першу чергу пропонувати одна одній всі вищевказані удосконалення. Умови передачі цих удосконалень узгоджуватимуться Сторонами додатково.

4.3. У разі відмови будь-якої із Сторін чи неотримання відповіді на пропозицію, що стосується використання удосконалень протягом _____, Сторони мають право пропонувати удосконалення чи поліпшення третім особам.

5. Технічна допомога в освоєнні продукції за ліцензією

5.1. Ліцензіар надає Ліцензіату технічну допомогу в освоєнні виробництва продукції за ліцензією.

5.1.1. На прохання Ліцензіата Ліцензіар відряджає на підприємство Ліцензіата необхідну кількість спеціалістів.

Ліцензіат повідомляє Ліцензіара про своє прохання за ____ днів до дати передбачуваного виїзду спеціалістів.

5.1.2. На прохання Ліцензіата Ліцензіар може надавати у користування на певний термін Спеціальне обладнання на час освоєння виробництва продукції за ліцензією.

Умови та терміни надання спеціального обладнання Сторони узгоджують у Додатковій угоді до цього ліцензійного договору.

5.2. Для здійснення випуску продукції Ліцензіар може поставляти Ліцензіату спеціальні матеріали. Умови поставки спеціальних матеріалів Сторони узгоджують окремим договором.

⁸⁹ Цей пункт застосовується у випадку, коли предметом ліцензійного договору є заявки на отримання охоронних документів, зміст яких становить ноу-хау

5.3. Фінансування витрат на відрядження працівників Ліцензіара здійснюється Ліцензіатом, що визначається додатковою угодою до цього ліцензійного договору.

6. Платежі та порядок розрахунків

6.1. За надання прав використання ОІВ, ноу-хау, передбачених цим договором, Ліцензіат виплачує Ліцензіару платежі (роялті) відповідно до таких варіантів:

Варіант 1

6.1.1. Платіж у розмірі _____ (цифрами та прописом) грн. виплачується протягом _____ днів з дня підписання цього договору _____.

Наступні платежі у розмірі _____ % доходу від продажу Продукції за ліцензією, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік);

або

Наступні платежі виплачуються Ліцензіару у розмірі _____ (цифрами та прописом) грн. за одиницю (штуку, кілограм і т.п.) Продукції за ліцензією⁹⁰, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік).

Варіант 2

6.1.1. Платіж у розмірі _____ (цифрами та прописом) грн., з яких:

– сума у розмірі _____ (цифрами та прописом) грн. виплачується протягом _____ днів від дати набрання цим договором сили;

– сума в розмірі _____ (цифрами та прописом) грн. виплачується протягом _____ днів після передання Документації, зазначеної у п. 3 цього Договору.

Наступні платежі у розмірі _____ % від ціни продажі Продукції за ліцензією, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік), або фіксовані наступні платежі у розмірі _____ гривень за _____ (квартал, місяць, календарний рік).

6.1.2. У випадку не виготовлення та не реалізації Продукції за ліцензією Ліцензіатом виплачуються Ліцензіару мінімальні платежі в розмірі _____ (цифрами та прописом) грн. за Звітний період (квартал, місяць, календарний рік).

6.2. Платежі (роялті) перераховуються Ліцензіатом Ліцензіару протягом 10 днів, що настають за Звітним періодом.

6.3. При отримання роялті Ліцензіар виплачує винагороду працівникам Ліцензіара – творцям об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, визначених у пунктах 1.1. та 2.1. цього Договору, відповідно до договорів, що укладаються між Ліцензіаром та ними.⁹¹

6.4. Після припинення строку дії цього Договору його положення застосовуються доти, доки не будуть остаточно врегульовані платежі, зобов'язання за якими виникли у період його дії.

7. Інформація та звітність

7.1. Ліцензіат зобов'язується вести спеціальні записи, в яких він буде заносити такі дані щодо Звітного періоду:

⁹⁰ З урахуванням особливостей виробництва Продукції за ліцензією Сторони можуть домовитися про періодичні платежі у вигляді роялті без першого разового платежу.

⁹¹ Примірний договір про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та додаткової угоди, затверджена розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 №15 (із змінами).

- кількість одиниць Продукції за ліцензією, що виготовлено Ліцензіатом;
- кількість одиниць Продукції за ліцензією, реалізованих Ліцензіатом;
- ціна реалізації одиниці Продукції за ліцензією, проданої у звітний період;
- сума коштів, отриманих від реалізації Продукції за ліцензією у звітний період;
- інші дані, що мають значення для розрахунку роялті.

7.2. Ліцензіар має право здійснювати перевірку даних, вказаних у п. 7.1, бухгалтерської та іншої документації Ліцензіата, що стосується виготовлення та продажу Продукції за ліцензією через представника, уповноваженого Ліцензіаром.

Витрати на таку перевірку буде нести Ліцензіар.

Ліцензіат зобов'язується забезпечити можливість такої перевірки.

7.3. Ліцензіат протягом 10 днів, наступних за Звітним періодом, надсилає Ліцензіару дані, зазначені у п. 7.1. цього Договору.

8. Забезпечення конфіденційності

8.1. Сторони беруть на себе зобов'язання із збереження конфіденційної інформації, що передається за цим Договором, у стані конфіденційності.

Сторони вживатимуть усіх необхідних заходів для того, щоб попередити повне чи часткове розголошення вказаної інформації.

При передачі Ліцензіаром інформації, яку віднесено до конфіденційної, на носії інформації має бути зроблена відмітка «Конфіденційно».

8.2. Ліцензіат зобов'язується, що з конфіденційною інформацією будуть ознайомлені тільки ті працівники підприємства Ліцензіата, які безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції за ліцензією.

Ліцензіат зобов'язується передбачити зобов'язання вказаних працівників з нерозголошення конфіденційної інформації,

8.3. У разі розголошення Ліцензіатом конфіденційної інформації Ліцензіат відшкодує Ліцензіару завдані ним у зв'язку з цим збитки. Таку саму відповідальність несе Ліцензіар.

8.4. Зобов'язання із збереження конфіденційності зберігають свою силу і після закінчення строку дії цього договору чи його дострокового розірвання.

8.5. При розірванні Договору Ліцензіат має передати Ліцензіару носії інформації, що містять конфіденційну інформацію, протягом 20 календарних днів з дня розірвання Договору, що оформлюється актом приймання-передачі.

9. Захист прав, що передаються

9.1. Якщо після укладення цього ліцензійного договору будь-які інші особи подадуть заявки на отримання патентів або їм будуть видані патенти на території України, що можуть позбавити Ліцензіара або Ліцензіата права повністю або частково використовувати об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау, на які надано ліцензії за цим Договором, Сторони негайно після того, як їм стане про це відомо, будуть здійснювати спільні дії щодо захисту прав ОІВ і, у разі необхідності, з оспорування чинності заявок чи патентів інших осіб.

9.2. У разі, якщо до Ліцензіата будуть пред'явлені претензії чи позов з приводу порушення ним прав інших осіб у зв'язку з використанням ліцензії за цим Договором, Ліцензіат повідомляє про це Ліцензіара. Ліцензіат та Ліцензіар зобов'язуються спільно врегулювати такі претензії.

10. Відповідальність сторін

10.1. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього договору йому нічого не відомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням цієї ліцензії.

10.2. Ліцензіар заявляє, що Документація, що передається Ліцензіату, є комплектною та містить необхідні відомості для використання ОІВ та ноу-хау.

10.3. Ліцензіат зобов'язується виготовляти продукцію у відповідності з отриманою Документацією та інструкціями Ліцензіара.

10.4. Сторона, що не виконала вищевказаних умов, зобов'язана відшкодувати іншій Стороні понесені нею у зв'язку з цим невиконанням збитки.

10.5. За порушення строків передачі Документації, визначених у розділі 3 цього ліцензійного договору, Ліцензіар виплачує Ліцензіарові штраф у розмірі ____ грн.

10.6. При порушенні Ліцензіатом строків надання даних щодо виробництва та реалізації Продукції за ліцензією відповідно до п. 7.3 цього Договору Ліцензіат сплачує ліцензіару штраф у сумі ____ грн.

10.7. Ліцензіат несе відповідальність за порушення строку сплати платежів (роялті), передбаченого цим договором, у вигляді сплати Ліцензіару за кожний день такого прострочення пені в розмірі подвійної облікової ставки НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня, від простроченої суми.

10.8. Розмір відшкодування збитків та штрафів, про які одна Сторона може заявити через різні порушення умов цього договору, не може перевищувати отриманих (належних для отримання) чи виплачених (які потрібно виплатити) за розділом 6 цього ліцензійного договору сум, якщо Сторони не домовилися про інше.

10.9. У разі невиконання Ліцензіатом зобов'язань за п.6.1.1. — 6.1.2. протягом трьох місяців Ліцензіар має право достроково розірвати даний Договір.

11. Реклама

11.1. Ліцензіат зобов'язується вказувати у відповідних рекламних матеріалах, а також на продукції за ліцензією та спеціальній продукції, що випускається на його підприємстві, що ця продукція виробляється за ліцензією Ліцензіара.

11.2. Питання про використання Ліцензіатом торговельної марки Ліцензіара Сторони врегульовують окремою угодою.

12. Вирішення суперечок

12.1. У разі виникнення спорів між Ліцензіаром та Ліцензіатом щодо застосування і тлумачення норм цього договору Сторони вживатимуть всіх заходів до вирішення їх шляхом переговорів між собою.

12.2. У разі неможливості вирішення таких спорів шляхом переговорів вони будуть вирішуватися у судовому порядку.

13. Строки дії договору

13.1. Цей договір укладено на ____ років⁹², Договір набуває сили з дати його підписання.

13.2. Цей договір за взаємною згодою Сторін може бути продовжено на умовах, спільно узгоджених між Сторонами.

13.3. Кожна зі Сторін має право достроково розірвати цей договір шляхом письмового повідомлення, якщо інша Сторона не виконає будь-яку умову з розділів 3–8 цього Договору.

⁹² Строк дії ліцензійного договору для винаходів, корисних моделей, промислових зразків не повинен перевищувати строку чинності виключних майнових прав на визначений у договорі ОІВ.

13.4. Якщо цей договір буде достроково розірвано через невиконання Ліцензіатом своїх зобов'язань, то він позбавляється права виробляти, використовувати і продавати продукцію за ліцензією, так само як використовувати ОІВ, ноу-хау, на які за цим договором надано ліцензію, і зобов'язаний повернути Ліцензіарові всю Документацію протягом 20 календарних днів з дня розірвання договору.

14. Форс-мажор

14.1. Сторони не несуть відповідальності за будь-які затримки у виконанні або невиконання своїх зобов'язань, встановлених цим Договором, якщо такі затримка або невиконання сталося внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажору).

14.2. Обставинами непереборної сили (форс-мажором) відповідно до цього Договору вважаються повені, епідемії, епізоотії, землетруси й інші природні і штучні (техногенні) катастрофи і стихійні лиха, повстання, ембарго, війни або військові дії будь-якого виду, окупація, мобілізація, порушення громадського порядку, страйки, дії антидемпінгових обмежень або будь-які інші обставини, що перебувають поза контролем і волею Сторін, що відбулися після дати підписання цього Договору та не дають одній зі Сторін можливість належним чином виконувати свої зобов'язання за цим Договором.

14.3. Сторона, що опинилася під впливом обставин непереборної сили (форс-мажору), зобов'язана негайно (наскільки це дозволяють обставини, але не пізніше п'яти календарних днів із моменту їх виникнення) повідомити іншу Сторону про виникнення, характер і можливу тривалість обставин непереборної сили (форс-мажору). Невиконання Стороною вимог цього пункту 14.3 позбавляє її права посилаючись на зазначені обставини непереборної сили (форс-мажору) як на причину невиконання нею зобов'язань за цим Договором.

14.4. Якщо будь-яка з обставин форс-мажору безпосередньо вплинула на здатність будь-якої зі Сторін своєчасно виконати свої зобов'язання за цим Договором, то строк виконання відстрочується на час, протягом якого діють такі обставини форс-мажору. Якщо обставини форс-мажору триватимуть більше сорока п'яти календарних днів, виконання незавершених договірних зобов'язань виноситься на обговорення Сторін.

14.5. Сторони не будуть нести відповідальність за будь-яку шкоду, збитки, претензії або інші витрати, які можуть виникнути в результаті обставин форс-мажору та їх наслідків.

14.6. Наявність обставин непереборної сили і їхній характер повинні бути підтверджені шляхом надання відповідною Стороною письмової довідки, виданої Торгово-промисловою палатою країни, де такі обставини виникли, або іншою компетентною організацією.

15. Інші умови

15.1. Права та обов'язки кожної зі Сторін за цим договором не можуть передаватися іншій фізичній чи юридичній особі без письмового на те дозволу іншої Сторони, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

15.2. Усі зміни та доповнення до цього Договору мають бути здійснені у письмовій формі і підписані уповноваженими на те особами, а також схвалені компетентними органами, якщо таке схвалення необхідне.

15.3. Згадані у цьому договорі додатки № _____ на _____ аркушах є його невід'ємною частиною.

15.6. Цей договір укладений у м. _____ "_____" _____ р. у двох примірниках, по одному для кожній із сторін.

16. Адреси, банківські реквізити и підписи сторін
Ліцензіар **Ліцензіат**

Додатки до договору:

Додаток 1. Перелік винаходів (корисних моделей, промислових зразків), на використання яких надається ліцензія, та копії охоронних документів на зазначені об'єкти права інтелектуальної власності.

Додаток 2. Документація, що містить перелік заявок на отримання охоронних документів, та зміст заявок.

Додаток 3. Документація, що містить перелік ноу-хау, на використання яких надається ліцензія, та опис ноу-хау.

Додаток 4. Перелік спеціального обладнання.

Додаток 5. Календарний план

Додаток 6. Інша документація, необхідна для випуску продукції за ліцензією.

Д О В І Д К А
про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання
науково-технічного проекту, та проведені патентні дослідження

« _____ »
(номер, назва, строки виконання)

1. Створені об'єкти права інтелектуальної власності (ОІВ) - винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин, інтегральні мікросхеми, комп'ютерні програми, бази даних тощо.

Назва ОІВ	Дата створення (для об'єктів авторського права) та номер, дата подачі заявки (для об'єктів промислової власності)	Країна, де була подана первинна заявка, інші країни патентування	Номер, дата публікації отриманого охоронного документа ⁹³	Творці ОІВ	Назва, номер, дата, з ким укладено ліцензійний договір на використання ОІВ, договір на передачу ноу-хау або інші договори про передачу технологій з ліцензійною частиною ⁹⁴ , або вказівка на використання ОІВ у власній діяльності
1	2	3	4	5	6

2. Дані про проведені патентні дослідження (згідно з ДСТУ 3575-97).

Завдання на проведення патентних досліджень №____, дата _____

Регламент проведення патентних досліджень №____, дата _____

Звіт про патентні дослідження №____, дата _____

⁹³ Заповнюється, якщо під час виконання проекту опубліковані дані щодо охоронного документу.

⁹⁴ Заповнюється, якщо під час виконання проекту укладено відповідний договір.

Предмет пошуку (ОГД, його складові частини)	Держава пошуку	Класифікаційні індекси	Інформаційна база, використана під час пошуку	Бібліографічні дані першого та останнього за хронологією джерела інформації	
				Патентна інформація	Інша науково-технічна інформація
1	2	3	4	5	6

3.Висновки про виконання патентних досліджень

Керівник наукової установи

Керівник патентного підрозділу

Положення
про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проекти НАН України

(додаток до постанови Президії НАН України від 07.10.2015 № 236)

4. Виконання цільових програм та цільових проектів, контроль і звітність

.....

4.8. Суб'єктами права інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, сорти рослин, промислові зразки, комп'ютерні програми, наукові твори та інші об'єкти права інтелектуальної власності (далі – ОІВ), що створюються під час виконання договору на проведення роботи за цільовою програмою або цільовим проектом, є установа – виконавець робіт (далі – установа), творці цих об'єктів та інші особи, яким майнові права на ОІВ належать на підставі закону чи договору.

Майнові права на ОІВ, створені під час виконання роботи за цільовою програмою та цільовим проектом, набуваються установою на підставі законів України та договору з творцем (творцями) об'єктів інтелектуальної власності і використовуються нею відповідно до розпорядження Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

Витрати, пов'язані з отриманням охоронних документів або реєстрацією майнових прав на ОІВ, підтримкою їх дії, а також з проведенням патентних досліджень, здійснюються установою за рахунок загального фонду бюджету установи та інших надходжень.

ПОСТАНОВА № 221

23.06.2021

м. Київ

Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2020 році

.....

4. Створити Комісію з охорони прав інтелектуальної власності при Президії НАН України та затвердити її склад (додається).

Визначити, що до функцій Комісії входить:

- здійснення аналізу діяльності зі створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України;
- надання Президії НАН України пропозицій з прийняття актів НАН України стосовно питань інтелектуальної власності;
- розгляд результатів конкурсу НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів права інтелектуальної власності та за звання «Кращий винахідник НАН України».

5. Визнати таким, що втратив чинність, додаток 3 до постанови Президії НАН України від 22.11.2000 № 319 «Комісія з підбиття підсумків конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України».

.....

9. Науково-організаційному відділу Президії НАН України передбачити зміни до розподілу обов'язків між членами Президії НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 23.10.2020 № 172, з урахуванням п.4 цієї постанови.

.....

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г.Загородній

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Президії НАН України
від 23.06.2021 № 221

КОМІСІЯ
з охорони прав інтелектуальної власності
при Президії НАН України

В.Л.Богданов	віцепрезидент НАН України, академік НАН України – голова комісії
Ю.М.Капіца	директор Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, доктор юридичних наук – заступник голови комісії
Члени комісії:	
В.В.Вакуленко	завідувач відділу маркетингу Інституту фізіології рослин і генетики НАН України
І.В.Гаскевич	в.о.завідувача сектору трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України, старший науковий співробітник, кандидат фізико-математичних наук
О.В.Жук	завідувач відділу винахідницької та патентно- ліцензійної роботи Інституту кібернетики ім.В.Г.Глушкова НАН України
Р.В.Іванова	завідувач групи патентно-ліцензійної та винахідницької роботи відділу науково- організаційної роботи та інформаційно-аналітичного забезпечення Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України
Ю.П.Кияк	науковий співробітник науково-організаційного відділу Інституту фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова НАН України
Т.Г.Косско	головний інженер з патентної та ліцензійної роботи відділу інтелектуальної власності та трансферу технологій Інституту проблем матеріалознавства ім.М.І.Францевича НАН України
М.І.Лисенко	завідувач сектору

Інституту технічної теплофізики НАН України

Г.Г.Луговська

керівник сектору патентно-ліцензійних досліджень
Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України,
старший науковий співробітник, кандидат
біологічних наук

Т.В.Михайлова

в.о.завідувача відділу з питань інтелектуальної
власності, інноваційної та інформаційної діяльності
та трансферу технологій Фізико-хімічного інституту
ім.О.В.Богацького НАН України, старший науковий
співробітник, кандидат хімічних наук

М.Р.Музика

старший науковий співробітник Інституту проблем
міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України,
кандидат технічних наук

В.О.Поляковський

старший науковий співробітник
Відділення геодинаміки вибуху
Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України,
кандидат технічних наук

В.В.Супруненко

керівник групи патентно-ліцензійної та
винахідницької роботи Інституту надтвердих
матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України

І.І.Хоменко

науковий співробітник патентно-ліцензійного
відділу Інституту молекулярної біології і генетики
НАН України

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА № 188

м. Київ

30.06.06

Про підсумки конкурсу установ НАН України
за досягнення кращих показників у винахідницькій
роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів
інтелектуальної власності та за звання
"Винахідник року Національної академії наук
України" в 2005 році

4. Керівникам установ НАН України забезпечити:

- контроль за завершенням у 2006 р. постановки на бухгалтерський облік об'єктів права Інтелектуальної власності, виявлених під час проведення інвентаризації, відповідно до розпорядження Президії НАН України від 30.11.05 № 683, а також за обліком нових об'єктів права інтелектуальної власності протягом відповідного звітного періоду;

- проведення патентних досліджень відповідно до постанови Президії НАН України від 22.11.00 № 319 та державних стандартів ДСТУ 3575-97 та 3574-97. Взяти до уваги, що при прийнятті та оцінці відділеннями НАН України та вченими радами академічних установ науково-дослідних робіт враховуються дані щодо здійснених патентних досліджень та створених об'єктів права інтелектуальної власності (постанова Президії НАН України від 28.01.05 №24).

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Перший віце-президент –
головний учений секретар
Національної академії наук
України
академік НАН України

А.П.Шпак

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА № 124

м.Київ

08.06.2005

Про підсумки конкурсу установ
НАН України за досягнення кращих
показників у винахідницькій
роботі, створенні, охороні та
використанні об'єктів інтелектуальної
власності та за звання "Винахідник року
Національної академії наук України" в 2004 році

4. При підготовці проектів рішень Президії НАН України щодо оплати праці працівників бюджетних установ та організацій НАН України порушити питання перед Міністерством праці України та Міністерством фінансів України про встановлення посадових окладів завідувачів підрозділів патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи наукових установ НАН України на рівні посадових окладів завідувачів науково-дослідних відділів.

6. Керівникам наукових установ НАН України взяти до уваги:

- вимоги щодо проведення патентних досліджень (постанова Президії НАН України від 22.11.00 №319 та ДСТУ);

- необхідність надання інформації про об'єкти права інтелектуальної власності, створенні під час виконання наукових досліджень, та проведені патентні дослідження при прийманні та оцінці науково-дослідної роботи відповідно до Постанови Президії НАН України від 28.01.05 №24 „Про затвердження Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України”.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Перший віце-президент –
головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

А.П.Шпак

Президія Національної академії наук України

Президія Центрального комітету профспілки працівників НАН України Рада Товариства винахідників і раціоналізаторів України

ПОСТАНОВА № 319⁹⁵

м.Київ

22.11.2000 р.

Про проведення в Національній академії наук України конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні і використанні об'єктів Інтелектуальної власності в установах НАН України та за звання "Винахідник року Національної академії наук України".

Президія НАН України, Президія Центрального комітету профспілки працівників НАН України, Рада Товариства винахідників і раціоналізаторів України відзначають, що проведення в 1991-1992 роках в НАН України конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій, раціоналізаторській та патентно-ліцензійній роботі сприяло використанню творчих результатів науковців Академії наук в промисловості та сільському господарстві України, було важливим засобом визнання кращих винахідників НАН України.

З метою подальшого створення, охорони та використання об'єктів інтелектуальної власності в установах, на підприємствах та в організаціях Національної академії наук України та у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 01. 06.2000 № 1771-ІІ Президія НАН України, Президія Центрального комітету профспілки працівників НАН України та Рада Товариства винахідників і раціоналізаторів України постановляють:

1. Затвердити нові умови проведення конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій діяльності, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності в установах НАН України та за звання "Винахідник року НАН України" (додатки 1,2)
2. Встановити, що за підсумками конкурсу визначаються установи, що посіли I, II і III місця по НАН України в цілому та призові місця у відділеннях НАН України.
3. Для розгляду матеріалів конкурсу, підведення підсумків і підготовки пропозицій на розгляд Президії Національної академії наук України затвердити склад комісії, що додається (додаток 3).
4. Встановити, що підведення підсумків конкурсу проводиться щорічно в березні.
5. Для преміювання переможців конкурсу, а саме: установ НАН України, які посіли призові місця по відділеннях НАН України, і кращих винахідників НАН України, щорічно виділяти 10 тис. грн., в т.ч. 1 тис. грн. для заохочення кращих винахідників. Витрати на преміювання проводити за рахунок державного бюджету Національної академії наук України.
6. Премії, отримані за підсумками конкурсу, спільним рішенням адміністрації та профспілкового комітету установи направляти на преміювання кращих винахідників (не менш 70 відсотків від суми премії) та працівників служб патентної та ліцензійної роботи і

⁹⁵ зі змінами відповідно до постанови Президії НАН України № 163 від 25.06.02 «Про внесення змін до постанови Президії НАН України від 22.11.00 № 319».

осіб, які активно сприяли розвитку технічної творчості працівників установи (не більш 30 відсотків від суми премії).

7. Встановити, що матеріали на конкурс подаються в одному примірнику за підписами керівника установи і голови профкому разом з річним звітом до Президії НАН України (згідно з додатками 1 і 2).

8. Керівникам установ, організацій та підприємств НАН України:

8.1. Взяти до уваги вимоги Державних стандартів України 3574-97 "Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення" і 3575-97 "Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення". Порядок проведення патентних досліджень в установах НАН України додається (додаток 4).

8.2. При затвердженні положень про патентно-ліцензійний підрозділ (підрозділ охорони інтелектуальної власності) установи керуватися Типовим положенням про підрозділ патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи установи, організації та підприємства Академії наук УРСР (затверджене постановами Президії АН Української РСР від 12.02.86 №65 та від 22.07.86 № 314), яким передбачено:

- віднесення патентно-ліцензійних підрозділів до числа основних науково-дослідних підрозділів установ, організацій та підприємств;

- входження керівника патентно-ліцензійного підрозділу до вченої (науково-технічної) ради.

- організація та проведення за участю патентно-ліцензійного підрозділу патентних досліджень із закінчених тем установи та пошуку на патентну чистоту при експорті наукоємної продукції.

9. Постанови Президії НАН України від 05.06.91 № 159/3/П-1 та від 29.09.93 № 267 вважати такими, що втратили чинність

10. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Б. Є. Патон
Президент НАН України
академік НАН України

А. А. Бендаловський
Голова Президії ради Товариства
винахідників і раціоналізаторів України

А. І. Широков
Голова ЦК профспілки
працівників НАН України

А. П. Шпак
Перший віце-президент-
головний вчений секретар НАН України
академік НАН України

УМОВИ

проведення конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності установами НАН України

1. В конкурсі беруть участь науково-дослідні установи разом з підпорядкованими їм науковими організаціями, підрозділами та організаціями дослідно-виробничої бази (науково-інженерний центр, конструкторське бюро, дослідне виробництво тощо), далі - установи. Дані за результатами конкурсу подаються в цілому по установі та підпорядкованих їй організаціях.

2. Переможцями конкурсу визнаються колективи установ НАН України, які при виконанні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, а також впровадженні їх результатів досягли найкращих результатів у винахідницькій діяльності, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності.

З метою оцінки рівня та ефективності винахідницької діяльності, роботи зі створення, охорони та використання об'єктів інтелектуальної власності встановлюються такі показники та бали для кожного показника в залежності від його важливості і значення:

1.1. Подано заявок на винаходи, корисні моделі, промислові зразки до (за 1 заявку):

- Державного департаменту Інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України (далі - Держдепартамент) - 100 балів; патентну* відомств країн СНД -150 балів; патентних відомств інших іноземних країн - 200 балів.

2.2. Одержано позитивних рішень про видачу патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки (за 1 рішення) з Держдепартаменту:

- патент на винахід на 6 років, патент на корисну модель - 50 балів;
- патент на винахід на 20 років - 250 балів;
- патент на промисловий зразок - 75 балів;
- патентні відомства країн СНД - 250 балів;
- патентні відомства інших іноземних країн - 400 балів.

2.3. Укладено договорів на передачу технологій (за 1 договір):

Договір на продаж ліцензії виключного права на використання винаходів, промислових зразків, договори на передачу прав на винаходи, промислові зразки:

- в Україні - 600 балів;
- в країнах СНД - 900 балів;
- в інших країнах - 1200 балів.

Договір на продаж ліцензії не виключного права на використання винаходів, промислових зразків:

- в Україні - 600 балів;
- в країнах СНД - 900 балів;
- в інших країнах - 1200 балів.

Договір на передачу ноу-хау:

- в Україні - 400 балів;
- в країнах СНД - 600 балів;
- в інших країнах - 800 балів.

Авторські договори (ліцензії) на використання комп'ютерних програм, баз даних, науково-технічної документації та інших об'єктів авторського права:

- в Україні - 400 балів;
- в країнах СНД - 600 балів;
- в інших країнах - 800 балів;

Ліцензійні договори на використання товарних знаків:

- в Україні - 500 балів;
- в країнах СНД - 700 балів;
- в інших країнах - 900 балів.

2.4. Використано підприємствами або організаціями, яким надано (передано) установою право користування: при проведенні науково-дослідних робіт установою:

- винаходів – 50 балів;
- корисних моделей - 25 балів;
- промислових зразків - 25 балів.

Використано установою при випуску та реалізації на внутрішньому і зовнішньому ринках зразків і малих серій приладів, устаткування, матеріалів та іншої наукоємної продукції:

- винаходів – 25 балів;
- корисних моделей - 15 балів;
- промислових зразків - 15 балів.⁹⁶

2.5. Складено звітів про патентні дослідження (за 1 звіт) - 100 балів;

2.6. Одержано свідоцтв на знак для товарів і послуг (за одне свідоцтво)

- в Україні - 50 балів;
- в країнах СНД- 150 балів;
- в інших країнах - 300 балів.

2.7. Кількість авторів, які подали заявки на винаходи і промислові зразки (один автор) - 10 балів.

2.8. Кількість чинних патентів, свідоцтв на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин – 10 балів⁹⁷.

3. Установи - переможці конкурсу визначаються у своїх відділеннях та в цілому по НАН України по найбільшій сумі балів на одного наукового та інженерно-технічного працівника установи.

4. Встановлюються додаткові премії установами НАН України, які посіли:

- I місце - 100 грн.;
- II місце - 70грн.;
- III місце - 50 грн.

5. Встановити таку кількість призових місць і суми премій по відділеннях:

⁹⁶ Пункт 2.4 наведено зі змінами згідно постанови Президії НАН України від 13.05.2015 № 132.

⁹⁷ Пункт 2.8 наведено зі змінами згідно постанови Президії НАН України від 13.05.2015 № 132.

Пункт 2.9 вилучено згідно постанови Президії НАН України від 13.05.2015 № 132.

- Відділення математики - 2 призові місця і 300 грн.;
- Відділення інформатики - 2 призові місця і 700 грн.;
- Відділення механіки - 2 призові місця і 550 грн.;
- Відділення фізики і астрономії-4 призові місця і 1880 грн.;
- Відділення наук про Землю - 3 призові місця і 700 грн.;
- Відділення фізико-математичних проблем матеріалознавства - 3 призові місця і 1500 грн.;
- Відділення фізико-технічних проблем енергетики - 3 призові місця і 700 грн.;
- Відділення молекулярної біології, біохімії, експериментальної і клінічної фізіології - 3 призові місця і 750 грн.;
- Відділення загальної біології - 3 призові місця і 650 грн.

6. Розмір премії установам, що посіли призові місця, встановлюється в залежності від суми балів, набраних установою по всіх показниках, передбачених умовами конкурсу, але не нижче ніж 200 грн.

Установи, що посіли призові місця за результатами конкурсу, нагороджуються грошовими преміями, що направляються на преміювання:

- кращих винахідників установи, авторів комп'ютерних програм тощо, які брали безпосередню участь в розробці об'єктів інтелектуальної власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків, об'єктів авторського права) і комерційної реалізації цих об'єктів;

- працівників служб патентної та ліцензійної роботи, а також осіб, які сприяли розвитку технічної творчості і реалізації її результатів.

Розподіл грошових премій здійснюється спільним рішенням керівника установи і профспілкового комітету.

7. Комісія з підведення підсумків конкурсу може запросити підтвердження показників відповідними документами.

А.П.Шпак
Перший віце-президент-
головний вчений секретар
НАН України
академік НАН України

П.І. Романюк
Заступник голови ЦК
профспілки працівників
НАН України д.ф.-м.н.

А.А. Бендаловський
Голова Президії ради
Товариства винахідників і
раціоналізаторів України

Додаток 2

ПОЛОЖЕННЯ

про звання "Винахідник року Національної академії наук України"

Звання "Винахідник року Національної академії наук України" встановлюється для заохочення найбільш активних винахідників Національної академії наук України.

Звання "Винахідник року Національної академії наук України" присвоюється щорічно десяти найбільш активним винахідникам за творчу працю зі створення винаходів та інших об'єктів інтелектуальної власності, їх впровадження і особам, що мають заслуги у справі розвитку винахідництва і впровадження винаходів та інших об'єктів інтелектуальної власності.

Звання присвоюється постановою Президії Національної академії наук України.

Для присвоєння звання "Винахідник року Національної академії наук України" до Президії НАН України подаються такі матеріали:

клопотання за підписом керівника установи та голови профспілки;

перелік об'єктів інтелектуальної власності, створених особою, що представляється до звання, в якому необхідно вказати номери охоронних документів, одержаних на об'єкти інтелектуальної власності, рік і місце реалізації, відомості про наслідки реалізації.

3. Звання "Винахідник року Національної академії наук України" присвоюється науковим та інженерно-технічним працівникам за найбільшу кількість створених і впроваджених об'єктів інтелектуальної власності, а також з урахуванням попередньої творчої діяльності.

4. Працівники, яким присвоєно звання "Винахідник року Національної академії наук України", мають переважне право бути рекомендованими для присвоєння почесного звання "Заслужений винахідник України".

Особам, яким присвоєно звання "Винахідник року Національної академії наук України", видається посвідчення і грошова премія.

А.П.Шпак
Перший віце-президент-
головний вчений секретар
НАН України
академік НАН України

П.І. Романюк
Заступник голови ЦК
профспілки працівників
НАН України д.ф.-м.н.

А.А. Бендаловський
Голова Президії ради
Товариства винахідників і
раціоналізаторів України

Додаток 3.

Порядок проведення патентних досліджень в установах НАН України

З 1 січня 1998 року в Україні стали до ладу ДСТУ 3575-97 "Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення" і ДСТУ 3574-97 "Патентний формуляр. Основні положення Порядок складання та оформлення".

Вимоги цих стандартів є обов'язковими для суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного бюджету.

Патентні дослідження та документи, які складаються на їх основі (звіт і патентний формуляр) є складовою частиною науково-дослідної і дослідно-конструкторської документації на різних етапах проведення цих робіт.

Метою патентних досліджень є визначення патентної ситуації щодо об'єктів господарської діяльності, а саме: продукту (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура рослин і тварин), способу, позначення товарів і послуг.

Патентні дослідження виконуються на всіх етапах життєвого циклу об'єкту господарської діяльності. Виходячи з вимог ДСТУ, патентні дослідження проводяться для НДР і ДКР, що передбачають створення об'єктів господарської діяльності, включаючи роботи, що виконуються за рахунок бюджетних коштів та коштів підприємств. Патентні та інформаційні дослідження можуть проводитись також при виконанні фундаментальних досліджень, якщо вони створюють результат прикладного характеру.

Мета складання та оформлення патентного формуляра - засвідчення стану об'єкта господарської діяльності, виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності і правової охорони об'єкту господарської діяльності для використання його шляхом продажу, видачі ліцензій, показу на виставках та ярмарках.

Стандарт ДСТУ 3575-97 дає перелік робіт, при проведенні яких необхідно здійснення патентних досліджень, та документів, які приймаються до розгляду і затвердження тільки за наявності звіту про патентні дослідження.

З метою підвищення рівня виконуваних НДР і ДКР, створення конкурентоздатних і охороноздатних розробок в установах і організаціях НАН України установам та організаціям НАН України:

1.3 01.01.2001 приймати і затверджувати документацію щодо НДР і ДКР, які фінансуються з держбюджету, за наявності звіту про патентні дослідження.

2. Проводити патентні дослідження на стадії включення розробок в план НДР і ДКР з метою уникнення дублювання тематики.

3. Проводити патентні дослідження з метою перевірки на патентну чистоту закінчених НДР і ДКР і включати патентний формуляр до складу технічної документації.

Витрати на проведення робіт з патентних досліджень передбачати в складі витрат на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт.

4. Патентні дослідження і складання звітів і патентних формулярів здійснюють підрозділи-виконавці НДР і ДКР за методичною допомогою працівників патентно-ліцензійних підрозділів.

5. Відділенням НАН України приймати документи із закінчених НДР і ДКР за наявності звіту про патентні дослідження.

А.П.Шпак
Перший віце-президент-
головний вчений секретар
НАН України
академік НАН України

П.І. Романюк
Заступник голови ЦК
профспілки працівників
НАН України д.ф.-м.н.

А.А. Бендаловський
Голова Президії ради
Товариства винахідників і
раціоналізаторів України

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

Е-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/1763-8 від 19.11.2018 р.

**Директорам
наукових установ НАН України**

Направляємо для користування Рекомендації щодо створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР, підготовлені відповідно до розпорядження Президії НАН України № 339 від 15.06.2018.

Просимо довести ці Рекомендації до працівників, які займаються науково-технічним співробітництвом з установами КНР.

Повідомляємо, що 11 грудня 2018 у к. 124 будинку Президії НАН України (вул. Володимирська 54) з 10-00 по 11-30 відбудеться семінар «Питання комерціалізації результатів досліджень та охорони прав інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР». Семінар призначено для фахівців наукових установ НАН України, що організують співробітництво з установами КНР. Початок реєстрації: 9-30.

Заявки на участь у семінар просимо направити до 5.12.2018 за адресою ciptt@rias.gov.ua з зазначенням п.і.п., посади, контактного телефону, e-mail учасника. Довідки за тел. 239-67 - 64, 239-65-02.

Додаток: зазначене за текстом на 34 арк.

Віце-президент НАН України
академік НАН України.

А.Г. Загородній

Вик. Махновський Д.С.
(044)239-65-02

Рекомендації

щодо створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при співробітництві наукових установ НАН України та КНР

1. Рекомендації розроблено на виконання розпорядження Президії НАН України № 339 від 15.06.2018 «Щодо вдосконалення наукового та науково-технічного співробітництва з установами КНР».

2. Рекомендації стосуються врегулювання питань створення, охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності при:

а) утворенні спільних центрів, лабораторій, інших спільних організацій та підрозділів (далі – спільні організації) між науковими установами НАН України (далі – установи НАН України) та установами, організаціями та підприємствами КНР (далі – Установи КНР) (далі – Сторони);

б) проведенні спільних науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт (далі – НДДКР) між Установами НАН України та Установами КНР;

в) виконанні робіт установами НАН України на замовлення спільної організації або за замовленнями організацій КНР;

г) здійсненні трансферу технологій;

д) переданні конфіденційної інформації;

е) роботі спеціалістів (вчених, дослідників) (далі – спеціаліст) Установ НАН України, в Установах КНР, та спеціалістів Установ КНР, що працюють в установах НАН України.

3. При здійсненні видів співробітництва, зазначених у п. 2, укладаються такі види договорів (контрактів):

а) договори про створення спільних організацій (підрозділів);

б) договори на виконання *спільних* науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт;

в) договори на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт Установами НАН України *за замовленням* Установ КНР;

г) договори про трансфер технологій, у тому числі ліцензійні договори;

4. Основним документом, що визначає мету та організацію проведення НДДКР та трансферу технологій в рамках спільного співробітництва Установ НАН України та Установ КНР, є науково-технічний проект.

Установи НАН України та Установи КНР визначають перелік науково-технічних проектів, що передбачається реалізовувати в рамках діяльності спільних організацій або за договорами на виконання НДДКР, договорами про трансфер технологій.

Неодмінною складовою частиною науково-технічного проекту є План використання результатів дослідження.

Структура науково-технічного проекту та Плану використання результатів дослідження та порядок його реалізації наведено у пп. 9, 10 Додатку 1 до цих Рекомендацій.

Науково-технічний проект є додатком до договору на виконання НДДКР або договору про трансфер технологій.

5. *Рекомендується* включати до договорів, що укладаються між Установами НАН України та Установами КНР, а також в якості додатка – до договорів про утворення спільних

організацій Установ НАН України та Установ КНР *положення, наведені у Додатку 1 до цих Рекомендацій.*

6. При підготовці договорів про трансфер технологій Установи НАН України мають керуватися вимогами законодавства України з укладання вказаних договорів. Рекомендації з застосування положень нової редакції Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій” направлені науковим установам листом Президії НАН України від 17.11.2014 № 58/2079-8 (Додаток 2).

Договори на виконання НДДКР укладаються у відповідності до глави 62 Цивільного кодексу України та з врахуванням цих Рекомендацій.

Примірна форма ліцензійного договору щодо надання ліцензій на використання об’єктів права інтелектуальної власності; ноу-хау, що рекомендується для використання при укладанні договорів між Установами НАН України та Установами КНР, додається (Додаток 3).

1.7. У випадку утворення установами НАН України та КНР спільних організацій (підрозділів) рекомендується у договорі про їх утворення:

а) визначати умови, встановлені ст. 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

б) передбачати у договорах про утворення спільних організацій додаток «Охорона та використання об’єктів права інтелектуальної власності», що є невід’ємною частиною договору, та містить положення щодо:

- охорони та використання об’єктів права інтелектуальної власності, що отримуються в результаті виконання науково-технічних проектів та інших форм співробітництва за цим Договором, а також відомостей, що становлять конфіденційну інформацію;

- використання раніше створених об’єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау та відомостей, що віднесено до конфіденційної інформації;

- прав на використання результатів, створених запрошеними вченими (дослідниками/спеціалістами), або за їх участі

Примірна форма положень такого Додатку наведена у Додатку 1 до цих Рекомендацій.

8. При здійсненні співробітництва з Установами КНР рекомендується брати до уваги досвід проведення НДДКР з такими організаціями установами іноземних країн, зокрема, США та ЄС.

Досвід роботи спільних наукових центрів КНР та інших країн, зокрема U.S. – China Clean Energy Research Center (CERC), свідчить про практику затвердження в рамках угод про створення спільних організацій окремого додатка до угод щодо охорони інтелектуальної власності.

Доцільним є використання досвіду з затвердження Планів з управління технологіями (Technology Management Plan), що затверджується для кожного спільного проекту, та в якому конкретизуються принципи комерціалізації та охорони прав інтелектуальної власності, викладені в угоді про співробітництво.

Міжнародними організаціями, національними відомствами провідних країн розроблені керівництва щодо трансферу технологій та охорони інтелектуальної власності при співробітництві з китайськими організаціями, що доцільно взяти до уваги при здійсненні співробітництва.

Перелік джерел щодо рекомендацій та керівництв, розроблених установами вказаних країн, додається (Додаток 4).

Положення,

щодо охорони та використання об'єктів права інтелектуальної власності для застосування у договорах про проведення НДДКР та трансферу технологій та договорах про утворення спільних організацій, що укладаються між науковими установами НАН України та установами, організаціями та підприємствами КНР

1. Загальні положення

1.1. Терміни у цих Рекомендаціях наводяться у такому значенні:

1.1.1. *Інтелектуальна власність* має значення, наведене у статті 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, підписаної в Стокгольмі 14 липня 1967 року, а також включає права на корисні моделі, комп'ютерні програми, бази даних.

1.1.2. *Установи НАН України*: наукові установи НАН України.

1.1.3. *Установи КНР*: установи, організації та підприємства КНР.

1.1.4. *Сторони*: Установи НАН України та Установи КНР.

1.1.5. *Договори, що укладаються між Сторонами*: договори, що укладаються між Сторонами в рамках науково-технічного співробітництва.

(а) договори про створення спільних організацій;

(б) договори про проведення спільних науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт;

(в) договори про проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт Установами НАН України за замовленням Установ КНР;

(г) договори про трансфер технологій, у тому числі ліцензійних договорів;

(д) договори, що укладаються з спеціалістами Установ НАН України Установами КНР та навпаки.

(є) інші види договорів.

1.1.6. *Договори про трансфер технологій*: договори щодо надання ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності; ноу-хау; договори технічного сприяння; договори інжинірингу; договори про виконання проектів «під ключ» та інші договори, де одна із сторін надає ліцензію або передає виключні майнові права інтелектуальної власності;

1.1.7. *Ноу-хау*: технічна, організаційна або комерційна інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій;

1.1.8. *НДДКР*: науково-дослідні, дослідно-конструкторські та технологічні роботи.

1.1.9. *Раніше створені результати досліджень*: об'єкти права інтелектуальної власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, креслення, документація тощо), ноу-хау, конфіденційна інформація, створені в Установах НАН України, а також в Установах КНР раніше укладання договорів, визначених у п. 1.1.5 цього Додатку.

1.1.10. *Нові результати досліджень*: об'єкти права інтелектуальної власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, креслення, документація тощо), ноу-хау, інформація, створені під час виконанні договорів, зазначених у п. 1.1.5 Додатку.

1.1.11. *План з комерціалізації результатів досліджень*: план використання підприємствами, установами та організаціями результатів досліджень, отриманих за науково-технічним проектом та іншими формами співробітництва в рамках цього Договору.

1.1.12. *Запрошений спеціаліст (вчений, дослідник)* – працівник з Установи НАН України чи установи КНР, який виконує наукові дослідження або здійснює діяльність з трансферу технологій в установі іншої сторони.

1.1.13. *Роялті*: платежі за використання об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, інших визначених договором об'єктів.

1.2. Сторони здійснюють свою діяльність з врахуванням вимог законодавства України та КНР щодо:

- укладання договорів НДДКР про трансфер технологій та інших договорів;
- погодження або отримання дозволу при передачі прав на технології, інші об'єкти юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам-іноземцям чи особам без громадянства.

1.3. Положення Додатку 1 розповсюджуються:

- на угоди, визначені у п. 1.1.5 цього Додатку;
- на угоди, що укладаються між спільною організацією та Установами НАН України, а також на угоди, що укладаються з Установами НАН України іншими Установами КНР за фінансової або організаційної підтримки спільної організації.

2. Договори на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт

2.1. При укладанні договорів на виконання НДДКР Установами НАН України за замовленням Установ КНР та договорів щодо спільного виконання робіт за науково-технічним проектом Сторони у договорах мають узгоджуватися наступні питання:

- визначення *Раніше створених результати досліджень*, що використовуються при проведенні НДДКР, та умови їх використання, доступу до таких результатів сторін договору та інших сторін;
- визначення *Нових результатів досліджень*, що створюються під час виконання робіт та розподілу майнових прав на такі результати;
- визначення суб'єктів, що отримують охоронні документи на об'єкти права інтелектуальної власності;
- виплата винагороди творцям об'єктів права інтелектуальної власності, визначення сторони, що виплачує винагороду, порядок виплати винагороди;
- інші положення, визначені пунктами 2.2, 6.1 (г) цих Рекомендацій.

Вказані положення конкретизуються при підготовці Планів використання результатів досліджень для конкретних науково-технічних проектів (див. розд. 9).

2.2. У випадку, якщо договори на виконання НДДКР стосуються пристосування або адаптації існуючої технології, пристрою, речовини, ноу-хау, інших об'єктів, що створені установами НАН України, для особливостей застосування Установами КНР – права на *нові результати досліджень* належать:

(1) Сторонам договору спільно або (2) китайській стороні за умови укладання між китайською стороною та Установами НАН України ліцензійного договору на використання *Раніше створених результатів досліджень*, що мають використовуватися при застосуванні *Нових результатів досліджень* зі сплатою установам НАН України роялті.

У цьому випадку договори на виконання НДДКР додатково до положень, визначених п. 2.1., мають містити наступні данні, конкретизовані для науково-технічних проектів:

– перелік підприємств, установ, організацій, груп підприємств, де передбачається використання результатів досліджень;

– данні щодо строку початку використання результатів досліджень підприємствами, установами та організаціями;

– організаційні кроки щодо здійснення використання результатів досліджень.

2.3. У випадку, якщо договори передбачають спільне виконання робіт за науково-технічним проектом, що виконується за участю фахівців установ НАН України та Установ КНР, та *не* передбачають пристосування або адаптацію існуючої технологій, пристрою, речовини, ноу-хау, інших об'єктів, що створені в Установах НАН України, – Сторони договорів керуються положеннями п. 2.1. цих Рекомендацій.

3. Використання раніше створених результатів досліджень

3.1. Права на *Раніше створені результати досліджень* належать виключно сторонам, що їх отримали.

3.2. При здійсненні договорів, визначених у п. 1.1.5 цього Додатку, невід'ємною частиною договорів є додаток з переліком *Раніше створених результатів досліджень*, що використовуються при здійсненні співробітництва.

3.3. Передання *Раніше створених результатів досліджень* з метою використання для здійснення договорів, визначених у п. 1.1.5 цього Додатку, здійснюється на наступних умовах:

а) інформація, віднесена до конфіденційної, передається іншій стороні лише на підставі Угоди про нерозголошення конфіденційної інформації;

б) інформація, що становить ноу-хау, передається іншій стороні на підставі ліцензійного договору, де, зокрема, визначаються умови збереження такої інформації у конфіденційності;

в) права на використання об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау передаються на ліцензійних засадах;

г) вимоги щодо охорони конфіденційності інформації, зазначеної у п.п. 3.3 (а), (б), визначаються відповідно до п. 9 цього Додатку.

При цьому вказана інформація має бути повідомлена лише фахівцям сторін, що безпосередньо здійснюють виконання НДДКР.

Забороняється передання вказаної інформації третій стороні без згоди сторони, що надала таку інформацію.

в) договори НДДКР та договори з фахівцями мають передбачати положення, що у випадках, визначених у п. 2.2 (а), (б) цього Додатку, використання *Раніше створених результатів досліджень*, що мають використовуватися при створенні *Нових результатів досліджень*, здійснюється на підставі ліцензійного договору з виплатою Установам НАН України роялті.

4. Договори про трансфер технологій та інших об'єктів

4.1. Сторони беруть до уваги, що в Україні вимоги щодо істотних та обов'язкових умов договорів про трансфер технологій, обмежень та порядку укладання договорів визначаються Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та іншими нормативно-правовими актами.

4.2. При наданні ліцензій на використання об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, складових технологій, пристроїв, речовин та інших об'єктів, створених в установах однієї сторони, на території іншої сторони або в третіх країнах, у договорах, зокрема, визначається:

об'єкти, права на які передаються;
вид ліцензії,
вимоги щодо конфіденційності;
умови та порядок повідомлення про вдосконалення
надання послуг з проведення консультацій та навчання;
розмір, порядок та умови виплати роялті (паушальних та періодичних платежів) за
використання переданих технологій, пристроїв, матеріалів та інших об'єктів;
відповідальність сторін за порушення умов договору;
порядок вирішення спірних питань.

4.3. Розмір роялті встановлюється, виходячи з міжнародної практики визначення роялті у ліцензійних договорах, та з врахуванням особливостей використання технологій та інших об'єктів.

Якщо законодавством Сторін встановлено мінімальні ставки роялті, вказане має враховуватися у договорах.

5. Наукові публікації

5.1. Без порушення умов конфіденційності, зазначених у п. 9 цього Додатку, публікація результатів досліджень здійснюється установами Сторін у такому порядку:

– у випадку публікації результатів спільних досліджень сторона, що передбачає її здійснити, повідомляє іншу сторону заздалегідь та погоджує публікацію з іншою стороною;

5.2. Усі наукові публікації повинні містити імена авторів твору, за винятком, коли автор відкрито відмовляється бути названим.

6. Отримання охоронних документів на об'єкти промислової власності. Розпорядження спільними результатами досліджень.

6.1. У випадку, якщо майнові права на *Нові результати досліджень* належать Установам НАН України та Установам КНР спільно:

а) при створенні винаходів та інших об'єктів промислової власності (далі – винахід) заявка для отримання охоронного документу подається спільно та охоронний документ отримується спільно Установами НАН України та Установами КНР. При цьому витрати на патентування та підтримку в силі несе в КНР – Установа КНР, витрати на патентування та підтримку у силі в Україні – несе Установа НАН, якщо інше не визначено договором.

Звичайно сторони договору отримують патент на винахід в КНР та Україні, якщо інше не визначено договором.

Питання патентування винаходу в країнах, інших, ніж Україна та КНР, вирішуються сторонами за домовленістю.

б) Перед поданням заявки на винахід, сторони мають укласти Угоду про використання винаходу, де, зокрема, визначають:

- порядок патентування;
- порядок прийняття рішень щодо надання ліцензій, передання прав на патент;
- порядок отримання та перерахування роялті, інших платежів за використання винаходу та передання прав на патент;
- у випадку створення стартапів щодо використання винаходу – порядок прийняття рішень щодо його створення;
- порядок та розміри виплати винагороди винахідникам.

в) У Плані використання результатів досліджень, визначеному п.10 цих Рекомендацій, сторони визначають:

- підприємства та організації, де передбачається здійснювати використання винаходу;
- умови сплати підприємствами, установами та організаціями роялті за використання винаходу;

- план організаційних дій сторони (сторін) щодо укладання з підприємствами, установами та організаціями ліцензійних та інших договорів та/або створення стартапів;

- інші питання, визначені п. 10 цих Рекомендацій.

г) Порядок використання ноу-хау, конфіденційної інформації, що становлять *Нові результати досліджень* та належать установам НАН України та КНР спільно, визначається відповідно до п. 2.1. цього Додатку. При цьому у договорі НДДКР визначається

- порядок прийняття рішень щодо надання ліцензій, передачі майнових прав на ноу-хау;

- порядок отримання та перерахування роялті, інших платежів за використання ноу-хау та передачу майнових прав на ноу-хау;

- у випадку створення стартапів щодо використання ноу-хау – порядок прийняття рішень щодо його створення;

- порядок та розміри виплати винагороди авторам ноу-хау.

д) Винагорода винахіднику виплачується у порядку, визначеному договором, за застосування наступних варіантів:

(1) винагорода винахіднику сплачується безпосередньо Установою КНР спеціалісту Установи НАН України, яким заявка на винахід підготовлена під час роботи в установі КНР;

(2) винагорода винахіднику сплачується Установою НАН України як частка роялті, інших платежів, що отримується Установою НАН України від Установи КНР.

Такі ж самі принципи застосовуються до режиму роботи в Установах НАН України запрошених фахівців з Китаю.

6.2. У випадку, якщо права на *Нові результати досліджень* належать установі КНР та винахідниками є спеціалісти Установ НАН України або винахід створено винахідниками Установ НАН України та КНР спільно:

а) Установа КНР здійснює заходи з подання заявки на винахід та інші об'єкти промислової власності.

б) Спеціаліст Установи НАН України повідомляє Установу НАН України про створення винаходу та Установа НАН України передає право на подання заявки на винахід та право на отримання патенту китайській стороні.

в) Винагорода винахіднику виплачується у порядку, визначеному договором, за застосування варіантів, визначених у п. 6.1 (д) цього Додатку.

У випадку, якщо винагорода спеціалістам НАН України – винахідникам сплачується китайською стороною, – вона має сплачуватися у розмірах та порядку не гірше, ніж сплачується винахідникам в КНР. Якщо інше не визначено договором між Установою НАН України та Установою КНР – винахіднику (спеціалісту НАН України) має сплачуватися китайською стороною не менше 15% від отриманих роялті та інших платежів за використання винаходу.

У випадку, якщо винагорода спеціалістам НАН України – винахідникам сплачується Установою НАН України за рахунок роялті та інших платежів, що отримуються від китайської сторони, розмір винагороди визначається договором між винахідником та Установою НАН України та нормативними актами НАН України.

7. Права на використання результатів досліджень, створених запрошеними спеціалістами, або за їх участі

7.1. Робота *Запрошених спеціалістів* Установ НАН України в Установах КНР та працівників Установ КНР в Установах НАН України здійснюється на умовах, визначених цими Рекомендаціями, договорами з проведення НДДКР та договорами про передачу технологій, що укладаються між Установами НАН України та Установами КНР.

7.2. Спеціалісти Установ НАН України, що працюють за запрошенням китайської сторони в Установах КНР, здійснюють це на підставі Технічного завдання, що затверджується Установою НАН України, де вони працюють, де визначається перелік та обсяг робіт.

7.3. Якщо для роботи запрошеного спеціаліста потрібна певна документація, вона має бути зазначена в договорі НДДКР чи договорі про передачу технологій, укладеному між Установою НАН України та Установою КНР, та передаватись у випадку ноу-хау – лише як конфіденційна інформація.

7.4. Створення результатів НДДКР, що становлять ноу-хау.

При створенні працівником Установ НАН України під час роботи в Установах КНР результатів робіт, що мають прикладний характер та потенційно можуть бути комерціалізовані, – документація з вказаними результатами повинна мати гриф «Конфіденційна інформація» та охоронятись від розголошення.

7.5. Сторони беруть до уваги, що:

– спеціалісти з Установ НАН України, які працюють в якості запрошених спеціалістів в Установі КНР, зобов'язані дотримуватися вимог конфіденційності та зберігати комерційну таємницю, права на яку належать Установі НАН України.

Такі ж самі принципи застосовуються до режиму роботи в установах НАН України запрошених фахівців з Китаю.

7.6. Спеціаліст з Установи НАН України, який працює в якості запрошеного спеціаліста в Установі КНР, має прийняти до уваги, що він зобов'язаний дотримуватися вимог конфіденційності та зберігати комерційну таємницю, права на яку належать Установі НАН України. У рамках інформаційного обміну з третіми особами спеціалісти зобов'язані виявляти належну увагу для дотримання положень про охорону конфіденційності. Перелік відомостей, які є комерційною таємницею та конфіденційною інформацією, Установою НАН України доводиться письмово до спеціаліста під його підпис⁹⁸.

8. Охорона та передача конфіденційної інформації

8.1. Умови передачі Конфіденційної інформації в договорах НДДКР, договорах про трансфер технологій, інших договорах мають враховувати наступне:

а) Інформація, що віднесена до конфіденційної однією з Сторін, у тому числі інформація, що становить ноу-хау, передається іншій стороні з відміткою «Конфіденційно».

б) Сторона, яка отримала Конфіденційну інформацію, а також особи, яким установами іншої сторони надано доступ до Конфіденційної інформації, не мають права використовувати Конфіденційну інформацію способами та в обсягах, інших ніж це зазначено у договорі НДДКР та інших договорах, які укладаються сторонами. У тому числі забороняється використання Конфіденційної інформації, що надана однією з сторін, іншою стороною з метою комерційного використання *власними силами*, а також її передання *третім сторонам*.

Конфіденційна інформація не може бути оприлюднена іншою стороною.

⁹⁸ При використанні положень п.п. 2-10 цих Рекомендацій як частини договору або додатку до договору між Установами НАН України та Установами КНР - пункт 7.6 у проекті Договору не наводиться.

На технічні рішення, що містяться у Конфіденційній інформації, не можуть бути подані заявки на отримання охоронних документів на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти промислової власності.

в) Сторона, яка отримала Конфіденційну інформацію, а також особи, що допущені стороною до Конфіденційної інформації, несуть відповідальність у випадку розголошення Конфіденційної інформації. Вказана установа має укласти з особами, що допущені нею до Конфіденційної інформації, договір про нерозголошення конфіденційності та повідомити іншу сторону про список осіб, які допущені до використання Конфіденційної інформації.

г) Використання Конфіденційної інформації, у тому числі ноу-хау, стосовно *Раніше створених результатів досліджень*, підприємствами, організаціями та установами з метою комерціалізації є можливим лише на підставі ліцензійних угод.

До конфіденційної інформації щодо *Раніше створених результатів досліджень*, що надається в межах виконання НДДКР, мають бути допущені лише фахівці сторін, що безпосередньо здійснюють виконання цієї НДДКР або безпосередньо беруть участь у комерціалізації результатів досліджень.

д) Забороняється передання Конфіденційної інформації третій стороні без згоди сторони, що надала таку інформацію.

е) Положення щодо охорони конфіденційної інформації може становити окремий розділ договору НДДКР, договору про трансфер технологій, інших контрактів, або може бути укладено окремий договір про охорону та передачу конфіденційної інформації.

є) Строк, на який Конфіденційна інформація надається іншій стороні, як правило, дорівнює строку виконання договору, якщо інше не визначено зазначеним договором.

Після закінчення строку договору або строку використання Конфіденційної інформації, визначеному договором, право використання Конфіденційної інформації установою іншої сторони припиняється.

Обов'язки іншої сторони щодо збереження інформації у конфіденційності; відповідальність за розголошення Конфіденційної інформації; заборона щодо її використання третіми особами зберігаються також і після закінчення строку договору або строку використання Конфіденційної інформації, визначеного договором.

Договором між Сторонами може бути передбачено порядок повернення матеріалів, що містять Конфіденційну інформацію.

9. Науково-технічний проект

9.1. Науково-технічний проект є основним документом, що розробляється та реалізується в рамках співробітництва Установ НАН України та Установ КНР.

Установи НАН України та Установи КНР визначають перелік науково-технічних проектів, що передбачається реалізовувати в рамках діяльності спільних організацій або за договорами про проведення НДДКР, договорами про трансфер технологій.

9.2. Науково-технічний проект включає розділи:

а) Мета робіт (A Description of the Research Objective);

б) Науково-технічний доробок, стан вирішення питання (Background);

в) Основні завдання робіт (Task Statements);

г) Виконавці робіт (відповідальні виконавці, виконавці, партнери та інші учасники) та їх завдання та обов'язки (Roles and Responsibilities of Leads, Performers, Partners and Other Participants);

д) Устаткування, ресурси, засоби, матеріали, необхідні для виконання проекту (Equipment, Resources, Sites, Facilities, Materials to be Supplied);

є) Календарний план робіт із зазначенням проміжних та кінцевих результатів проекту (чи етапу прийняття рішень) (Work Schedule, with Interim Milestones (or Decision Points) and Deliverables);

ж) Вартість проекту, порядок фінансування, розрахунок витрат (Budget, Funding, Estimated Costs);

з) Вимоги до Звіту про виконання робіт (проміжні та кінцевий звіт). Перелік документації, інших результатів робіт, що надаються по завершенню роботи (Reporting Requirements (Interim Reports, Final), List of documents, Other results of works provided upon completion of work).

і) План використання результатів досліджень (Technical Management Plan).

9.3. Реалізація науково-технічного проекту здійснюється через укладання:

– договору на виконання спільних науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт;

– договору на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських, технологічних робіт Установами НАН України за замовленням Установ КНР;

– договору про трансфер технологій, у тому числі ліцензійного договору.

Науково-технічний проект є додатком до вказаних договорів.

10. План використання результатів досліджень

10.1. Плани використання результатів досліджень (далі – ПВР) є невід’ємними частинами науково - технічних проектів.

10.2. За три місяці до закінчення виконання науково-технічного проекту – ПВР має бути уточнений та затверджений Сторонами договору в уточненому вигляді.

10.3. ПВР має містити наступну інформацію:

а) перелік очікуваних (отриманих) *Нових результатів досліджень* та Сторони, яким вони належать;

б) перелік *Раніше створених результатів досліджень*, що використовуються при використанні *Нових результатів досліджень*, та Сторони, яким вони належать;

в) перелік документації, що передбачається розробити (є в наявності), та інформація щодо її конфіденційності;

г) заявки на винаходи, що передбачається подати (подані заявки на винаходи), отримані охоронні документи;

д) перелік підприємств, установ, організацій, груп підприємств, де передбачається використання результатів досліджень;

є) данні щодо строку початку використання результатів досліджень підприємствами, установами та організаціями;

ж) організаційні кроки щодо здійснення використання результатів досліджень;

з) наукові публікації, що передбачається підготувати.

10.4. Сторони інформують одна одну про результати виконання ПВР, що має здійснювати не рідше одного разу у 3 місяці.

Зазначене інформування включає, зокрема:

– надання інформації про укладені ліцензійні та інші угоди щодо використання результатів досліджень підприємствами, установами та організаціями;

– надання інформації про отримані суми роялті, інші платежі за використання результатів досліджень та частки роялті, перераховані Сторонам договору.

10.5. Порядок повідомлення Сторін про результати виконання ПВР наводяться у договорі між Установами НАН України та Установами КНР щодо виконання НДДКР або у договорі про трансфер технологій.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.
E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43
Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/2079-8 від 17.11.2014 р.

**Директорам
наукових установ НАН України⁹⁹**

Направляємо Вам для користування Рекомендації з застосування положень нової редакції Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій” від 02.10.2012, що стосуються договорів про трансфер технологій, які підготовлені Центром інтелектуальної власності і передачі технологій НАН України.

Просимо довести ці рекомендації до фахівців, що займаються питаннями укладання договорів.

Додаток: зазначене за текстом на 10 арк.

Віце-президент НАН України
академік НАН України

А.Г. Загородній

Вик. Д.С. Махновський
тел. 239-67-64

⁹⁹ Зазначені Рекомендації наведені у цьому збірнику у розділі Листи: Лист Президії НАН України від 17.11.2014 р. № 58/2079-8 щодо Рекомендацій з застосування положень нової редакції Закону України «Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій» від 02.10.2012, що стосуються договорів про трансфер технологій.

Примірна форма ліцензійного договору^{100 101}

Цей договір укладено між: _____ (найменування наукової установи) в особі _____, далі – Ліцензіар, що діє на підставі Статуту, з одного боку, і _____ (найменування підприємства) в особі _____, далі – Ліцензіат, що діє на підставі Статуту, з іншого боку (разом Сторони).

Беручи до уваги, що:

Варіант 1. Для об'єктів промислової власності

Ліцензіар є власником патенту(ів) України на винахід (корисну модель, промисловий зразок) _____ (вказується номер та назва патенту), ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням винаходу (корисної моделі, промислового зразку).

Перелік винаходів (корисних моделей, промислових зразків), на використання яких надається ліцензія, та копії охоронних документів на зазначені об'єкти інтелектуальної власності наведено у додатку 1.

Варіант 2. Для ноу-хау, що становить зміст заявки на отримання охоронних документів на винахід, корисну модель, промисловий зразок

Ліцензіаром подано заявку на отримання охоронного документу на винахід (корисну модель, промисловий зразок) _____ (вказується номер заявки, дата подачі заявки, назва заявки). Зміст заявки становить ноу-хау, на які Ліцензіар має виключні права¹⁰².

Ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням ноу-хау.

Перелік заявок на отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, зміст яких становить ноу-хау; документація щодо змісту заявок, на використання яких надається ліцензія, наведено у додатку 2.

Варіант 3. Для ноу-хау

Ліцензіар має виключні майнові права на ноу-хау _____ (вказується назва ноу-хау).

Ліцензіаром не подано заявок на отримання охоронних документів на винаходи (корисні моделі, промислові зразки) на технічні рішення, що складають ноу-хау.

¹⁰⁰ Примірна форма ліцензійного договору розроблена для винаходів, корисних моделей, промислових зразків; заявок на отримання патентів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки; ноу-хау. При складанні ліцензійного договору слід використовувати лише ті положення Договору, що стосуються ОІВ, ноу-хау, стосовно яких Сторонами укладається ліцензійний договір.

¹⁰¹ Наведено Примірну форму ліцензійного договору, затвердженого постановою Президії НАН України від 13.12.2017 № 340, з уточненням ст. 8 «Забезпечення конфіденційності» та доповненням ст. 12 «Вирішення суперечок та тлумачення договору» та ст. 13 «Арбітражне застереження».

¹⁰² Вказане ноу-хау є чинним до дати публікації відомостей про заявку.

Ліцензіат бажає придбати на умовах цього договору ліцензію з метою виробництва, використання та продажу _____ продукції (вказується назва продукції), що створюється з застосуванням ноу-хау.

Перелік ноу-хау, документація щодо опису ноу-хау, на використання яких надається ліцензія, наведено у додатку 3.

1. Визначення термінів

1.1. Терміни:

«винахід», «корисна модель» визначаються відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

«промисловий зразок» визначається відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»;

«ноу-хау» визначається відповідно до ст. 1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»;

«об'єкти права інтелектуальної власності» (ОІВ) — об'єкти права інтелектуальної власності, на використання яких Ліцензіаром надається ліцензія за цим договором;

«продукція за ліцензією» (продукція, що вироблятиметься на основі ліцензії)—
_____ (наводиться назва продукції).

«спеціальне обладнання» — (і) обладнання, (іі) дослідні зразки, необхідні для освоєння виробництва продукції за ліцензією, що належать Ліцензіару та надаються у використання Ліцензіату на умовах цього Договору.

Перелік спеціального обладнання наведено у додатку 4.

«спеціальні матеріали» — матеріали, вузли, деталі, що необхідні для виготовлення продукції за ліцензією, які поставляються Ліцензіаром Ліцензіату на умовах цього Договору.

«документація» — (і) документація, назва якої наведена у Преамбулі цього Договору, (іі) інша документація, необхідна для випуску продукції за ліцензією, перелік якої наведено у додатку 5.

«конфіденційна інформація» — зміст документації, що передається за цим договором, за винятком охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності, а також інша інформація, що стосується виробництва Продукції за ліцензією, яка передається іншій Стороні Договору з відміткою «Конфіденційно».

«конфіденційність» — дотримання заходів із запобігання розголошення конфіденційної інформації, що передається за цим Договором.

«звітний період» — період діяльності Ліцензіата, за який надається інформація про виконання цього договору, що становить: (варіанти: кожен квартал, кожен місяць, або календарний рік з 1 січня по 31 грудня).

«сфера використання» _____ (вказати назву ОІВ, ноу-хау) — конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права.

«територія» — територія України.

«ціна продажу» — ціна продажу одиниці продукції за ліцензією, на базі якої встановлюється розмір роялті.

2. Предмет Договору

Варіант 1. Об'єкти права інтелектуальної власності та ноу-хау

2.1. Ліцензіар надає Ліцензіату на строк дії цього договору та за винагороду, яка виплачується Ліцензіатом,

(виключну/одиничну/невиключну)

ліцензію на використання _____ (вказується назва винаходу, корисної моделі, промислового зразку, ноу-хау).

2.2. За цим договором Ліцензіату з врахуванням вимог статті 1108 Цивільного кодексу України надається право:

Варіанти підпункту 2.2:

при невиключній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим договором сфери використання, та передавати його іншим особам.

У разі надання іншій особі невиключної ліцензії на використання прав, що є об'єктом цього договору, Ліцензіар зобов'язаний повідомити про це Ліцензіата.

при одиничній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не має права видачі ліцензій іншим особам на використання ОІВ, ноу-хау у сфері використання, визначеної цим Договором; має право сам використовувати ОІВ, ноу-хау у зазначеній сфері використання, а також за її межами.

при виключній ліцензії:

— на використання _____ (ОІВ, ноу-хау) для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим договором сфері використання.

Ліцензіат не має право на надання субліцензій на ОІВ, ноу-хау, що визначені у п.2.1. цього ліцензійного договору третім особам.

2.3. Технічна сфера використання. Способи використання

2.3.1. Ліцензія надається на наступні технічні сфери використання: _____.

2.3.2. Способи використання _____ (ОІВ, ноу-хау), на які надано ліцензію, становлять (вказуються конкретні способи використання ОІВ, ноу-хау, зокрема):

— для випуску, продажу, пропонування для продажу, зберігання Ліцензіатом Продукції за ліцензією.

2.4. Територія ліцензії

Надані відповідно до пункту 2.2 цього Договору права поширюються на територію України¹⁰³.

2.5. Строк надання ліцензії

Права, надані відповідно до пунктів 2.1—2.4, надаються на строк _____ років, починаючи з дня підписання цього Договору Сторонами¹⁰⁴.

Зазначений строк може бути продовжений Сторонами у порядку, визначеному у ст. _____ цього Договору.

¹⁰³ Зазначена територія України для охоронних документів, що видані в Україні. У випадку охоронних документів, виданих в інших країнах, вказується територія інших країни.

¹⁰⁴ Строк надання ліцензії не може бути більшим, ніж термін дії охоронного документу. Строк надання прав для ноу-хау рекомендується встановлювати на строк до 10 років та не більше терміну дії охоронних документів на ОІВ.

Варіант 2. Заявки на отримання охоронних документів, зміст яких становить ноу-хау

2.1. Ліцензіар надає Ліцензіату на строк дії цього Договору та за винагороду, яка виплачується Ліцензіатом, _____
(виключну/одиничну/невиключну)

ліцензію на використання ноу-хау _____ (вказується назва ноу-хау), що становить зміст заявки на отримання охоронного документу на винахід (корисну модель, промисловий зразок) (вказується дата та номер заявки).

2.2. За цим договором Ліцензіату з врахуванням вимог статті 1108 Цивільного кодексу України надається право:

Варіанти підпункту 2.2:

при невиключній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим договором сфери використання, та передавати його іншим особам.

У разі надання іншій особі невиключної ліцензії на використання прав, що є об'єктом цього договору, Ліцензіар зобов'язаний повідомити про це Ліцензіата.

при одиничній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією. При цьому Ліцензіар не має права видачі ліцензій іншим особам на використання ОІВ, ноу-хау у сфері використання, визначеної цим Договором; Ліцензіар має право сам використовувати ОІВ, ноу-хау у зазначеній сфері використання, а також за її межами.

при виключній ліцензії:

— на використання ноу-хау для виробництва, продажу продукції за ліцензією.

При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим договором сфері використання.

Ліцензіат не має право на надання субліцензій третім особам на ОІВ, ноу-хау, що визначені у п.2.1 цього ліцензійного договору.

2.3. Технічна сфера використання. Способи використання

2.3.1. Ліцензія надається на наступні технічні сфери використання: _____.

2.3.2. Способи використання ноу-хау, на яку надано ліцензію, становлять (вказуються конкретні способи використання ОІВ, ноу-хау, зокрема):

— для випуску, продажу, пропонування для продажу, зберігання Ліцензіатом Продукції за ліцензією.

2.4. Територія ліцензії

Права, надані відповідно до пункту 2.2 цього Договору поширюються на територію України¹⁰⁵.

2.5. Строк надання ліцензії

Права, надані відповідно до пунктів 2.1–2.4, надаються на строк _____ років, починаючи з дня підписання цього Договору Сторонами.

¹⁰⁵ Зазначена територія України для охоронних документів, що передбачається отримати в Україні. У випадку охоронних документів, які передбачається отримати в інших країнах, вказується територія інших країн.

Зазначений строк може бути продовжений Сторонами у порядку, визначеному у п. 13 цього Договору.

2.6. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього договору йому нічого не відомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням ліцензій відповідно до цього Договору.

2.7. При отриманні Ліцензіаром охоронного документу на винахід (корисну модель, промисловий зразок), зміст заявки на який становить ноу-хау, зазначене у п. 2.1, Ліцензіар надає Ліцензіату ліцензію на використання винаходу (корисної моделі, промислового зразку) на умовах, визначених у пунктах 2.1–2.5 цього договору.

З дня видачі ліцензії, вказаної у п. 2.7, термін дії ліцензії на використання ноу-хау, зазначеної у п. 2.1, припиняється.

3. Документація

3.1. Ліцензіар передає Ліцензіату Документацію для виробництва продукції за ліцензією, що міститься у додатках 1–3 до цього Договору.

Документація передається Ліцензіаром уповноваженому представникові Ліцензіата у строк _____ (адреса місця передачі) з дня підписання цього Договору.

3.2. При передачі Документації складається акт приймання-передачі з підписами уповноважених представників обох сторін.

Датою передачі Документації є дата, вказана у акті приймання - передачі.

3.3. Якщо Ліцензіат при передачі чи протягом 3 (трьох) місяців після отримання ним Документації встановить неповноту чи неправильність отриманої від Ліцензіара документації, то Ліцензіар зобов'язаний протягом трьох тижнів після надходження письмової рекламації передати документацію, якої не вистачає, або виправити часткові недоліки та передати відкориговану документацію Ліцензіату.

У цьому разі датою передачі документації вважатиметься дата передачі документації, якої не вистачало, що засвідчується актом приймання - передачі.

3.3. Ліцензіат зобов'язаний здійснювати заходи з нерозголошення конфіденційної інформації відповідно до розділу 8 цього ліцензійного договору.

4. Якість продукції за ліцензією

4.1. Ліцензіат повинен виготовляти Продукцію за ліцензією відповідно до якісних характеристик, викладених у Додатку 4. Продаж продукції, що не відповідає цим якісним характеристикам, заборонено.

4.2. Ліцензіар має право перевіряти за місцем виробництва якість Продукції за ліцензією, яку виготовляє Ліцензіат, та може, у відповідних випадках, в письмовому повідомленні встановлювати часові рамки для забезпечення Ліцензіатом якості продукції, що відповідає характеристикам, викладеним у Додатку 4.

Якщо Ліцензіат в окреслені в повідомленні строки не забезпечує належної якості продукції, Ліцензіар має право припинити дію даного Договору.

5. Удосконалення та поліпшення

5.1. Протягом строку дії цього договору Сторони зобов'язуються негайно інформувати одна одну про всі проведені ними удосконалення, що стосуються ОІВ, ноу-хау, на які надано ліцензії.

5.2. Сторони зобов'язуються в першу чергу пропонувати одна одній всі вищевказані удосконалення. Умови передачі цих удосконалень узгоджуватимуться Сторонами додатково.

5.3. У разі відмови будь-якої із Сторін чи неотримання відповіді на пропозицію, що стосується використання удосконалень протягом _____, Сторони мають право пропонувати удосконалення чи поліпшення третім особам.

6. Технічна допомога в освоєнні продукції за ліцензією

6.1. Ліцензіар надає Ліцензіату технічну допомогу в освоєнні виробництва продукції за ліцензією.

6.1.1. На прохання Ліцензіата Ліцензіар відряджає на підприємство Ліцензіата необхідну кількість спеціалістів.

Ліцензіат повідомляє Ліцензіара про своє прохання за _____ днів до дати передбачуваного виїзду спеціалістів.

6.1.2. На прохання Ліцензіата Ліцензіар може надавати у користування на певний термін Спеціальне обладнання на час освоєння виробництва продукції за ліцензією.

Умови та терміни надання спеціального обладнання Сторони узгоджують у Додатковій угоді до цього ліцензійного договору.

6.2. Для здійснення випуску продукції Ліцензіар може поставляти Ліцензіату спеціальні матеріали. Умови поставки спеціальних матеріалів Сторони узгоджують окремим договором.

6.3. Фінансування витрат на відрядження працівників Ліцензіара здійснюється Ліцензіатом, що визначається додатковою угодою до цього ліцензійного договору.

7. Платежі та порядок розрахунків

7.1. За надання прав використання ОІВ, ноу-хау, передбачених цим договором, Ліцензіат виплачує Ліцензіару платежі (роялті) відповідно до таких варіантів:

Варіант 1

7.1.1. Платіж у розмірі _____ (цифрами та прописом) дол. виплачується протягом _____ днів з дня підписання цього договору _____.

Наступні платежі у розмірі _____ % доходу від *продажу* Продукції за ліцензією, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік);

або

Наступні платежі у розмірі _____ % *ціни виготовлення*¹⁰⁶ Продукції за ліцензією, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік);

або

Наступні платежі виплачуються Ліцензіару у розмірі _____ (цифрами та прописом) дол. за одиницю (штуку, кілограм і т.п.) Продукції за ліцензією¹⁰⁷, виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік).

Варіант 2

7.1.1. Платіж у розмірі _____ (цифрами та прописом) дол., з яких:
– сума у розмірі _____ (цифрами та прописом) дол. виплачується протягом _____ днів від дати набрання цим договором сили;

¹⁰⁶ Для випадку, коли Продукція за ліцензією не продається, а використовується для власного використання Ліцензіатом або надається у лізинг, або передається безоплатно.

¹⁰⁷ З урахуванням особливостей виробництва Продукції за ліцензією, Сторони можуть домовитися про періодичні платежі у вигляді роялті без першого разового платежу.

– сума в розмірі _____ (цифрами та прописом) дол. виплачується протягом _____ днів після передання Документації, зазначеної у п. 3 цього Договору.

Наступні платежі у розмірі _____ % від ціни продажів Продукції за ліцензією (або ціни виготовлення¹⁰⁸), виготовленою та реалізованою Ліцензіатом за Звітний період _____ (квартал, місяць, календарний рік), або фіксовані наступні платежі у розмірі _____ гривень за _____ (квартал, місяць, календарний рік).

7.1.2. Мінімальні платежі

Незалежно від продажу або виробництва, фактично здійснюваних Ліцензіатом, роялті, що виплачуються Ліцензіару, не повинні бути меншими, ніж:

за перший рік від моменту підписання даного Договору _____,

за другий рік _____,

за третій і кожен наступний рік дії даного Договору _____.

Якщо дію даного Договору припинено протягом такого року, мінімальні роялті повинні зменшитися відповідно.

Мінімальні роялті, визначені у цьому пункті для певного року, виплачуються Ліцензіару рівними частками після закінчення звітного періоду (квартал, місяць, календарний рік).

7.2. Платежі (роялті) перераховуються Ліцензіатом Ліцензіару протягом 10 днів, що настають за Звітним періодом.

7.3. Валюта платежів

Виплати Ліцензіатом Ліцензіару повинні здійснюватися у доларах США,

з метою визначення вартості реалізації Продукції за ліцензією в цілях визначення платежів за п. 6 та звітних даних згідно п. 7 цього Договору – суми за реалізацію Продукції за ліцензією за звітний період (квартал, місяць, рік) мають перераховуватися у долари США за курсом, що встановлено Народним банком Китаю на останній банківський день звітного періоду.

7.4. При отримання роялті Ліцензіар виплачує винагороду працівникам Ліцензіара – творцям об'єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау, визначених у пунктах 1.1. та 2.1. цього Договору, відповідно до договорів, що укладаються між Ліцензіаром та ними.¹⁰⁹

7.5. Після припинення строку дії цього Договору, його положення застосовуються доти, доки не будуть остаточно врегульовані платежі, зобов'язання за якими виникли у період його дії.

8. Інформація та звітність

8.1. Ліцензіат зобов'язується вести спеціальні записи, в яких він буде заносити такі дані щодо Звітного періоду:

- кількість одиниць Продукції за ліцензією, що виготовлено Ліцензіатом;
- кількість одиниць Продукції за ліцензією, реалізованих Ліцензіатом;
- ціна реалізації одиниці Продукції за ліцензією, проданої у звітний період;
- сума коштів, отриманих від реалізації Продукції за ліцензією у звітний період;
- інші дані, що мають значення для розрахунку роялті.

¹⁰⁸ Дивись попередній коментар.

¹⁰⁹ Примірня форма договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання та додаткової угоди, затверджена розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 №15 (із змінами).

8.2. Ліцензіар має право здійснювати перевірку даних, вказаних у п. 7.1, бухгалтерської та іншої документації Ліцензіата, що стосується виготовлення та продажу Продукції за ліцензією через представника, уповноваженого Ліцензіаром.

Витрати на таку перевірку буде нести Ліцензіар.

Ліцензіат зобов'язується забезпечити можливість такої перевірки.

8.3. Ліцензіат протягом 10 днів, наступних за Звітним періодом, надсилає Ліцензіару дані, зазначені у п. 7.1. цього Договору.

9. Забезпечення конфіденційності

9.1. Сторони беруть на себе зобов'язання із збереження Конфіденційної інформації, що передається за цим Договором, у конфіденційності, та гарантують її невикористання способами та в обсягах інших, ніж визначено цим Договором. У тому числі забороняється використання Конфіденційної інформації, що надана однією з сторін, іншою стороною з метою комерційного використання *власними силами*, а також її передання *третім сторонам*.

Сторони вживатимуть усіх необхідних заходів для того, щоб попередити повне чи часткове розголошення вказаної інформації.

При передачі Ліцензіаром інформації, яку віднесено до конфіденційної, на носії інформації має бути зроблена відмітка «Конфіденційно».

9.2. Ліцензіат зобов'язується, що з Конфіденційною інформацією будуть ознайомлені тільки ті працівники підприємства Ліцензіата, які безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції за ліцензією.

Ліцензіат зобов'язується передбачити зобов'язання вказаних осіб з нерозголошення Конфіденційної інформації та укласти з ними договір про нерозголошення та невикористання конфіденційної інформації, а також надати Ліцензіару список працівників, які допущені до Конфіденційної інформації.

Ліцензіат зобов'язується, що на технічні рішення, які містяться у Конфіденційній інформації, не можуть бути подані заявки на отримання охоронних документів на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти промислової власності.

Ліцензіат зобов'язується не передавати Конфіденційну інформацію третій стороні без письмової згоди Ліцензіара.

9.3. У разі:

- розголошення Ліцензіатом конфіденційної інформації та/або
- використання Ліцензіатом Конфіденційної інформації способами та в обсягах інших, ніж визначено цим Договором,

Ліцензіат відшкодує Ліцензіару завдані ним у зв'язку з цим збитки. Таку саму відповідальність несе Ліцензіар.

9.4. Зобов'язання Ліцензіата із збереження конфіденційності Конфіденційної інформації та її невикористання зберігають свою силу і після закінчення строку дії цього Договору чи у випадку його дострокового розірвання.

9.5. При закінченні Договору або його розірванні Ліцензіат має передати Ліцензіару носії інформації, що містять конфіденційну інформацію, протягом 20 календарних днів з дня розірвання Договору, що оформлюється актом приймання-передачі.

10. Захист прав, що передаються

10.1. Якщо після укладення цього ліцензійного договору будь-які інші особи подадуть заявки на отримання патентів або їм будуть видані патенти на території України, що можуть позбавити Ліцензіара або Ліцензіата права повністю або частково використовувати

об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау, на які надано ліцензії за цим Договором, Сторони негайно після того, як їм стане про це відомо, будуть здійснювати спільні дії щодо захисту прав ОІВ і, у разі необхідності, з оспорування чинності заявок чи патентів інших осіб.

10.2. У разі, якщо до Ліцензіата будуть пред'явлені претензії чи позов з приводу порушення ним прав інших осіб у зв'язку з використанням ліцензії за цим Договором, Ліцензіат повідомляє про це Ліцензіара. Ліцензіат та Ліцензіар зобов'язуються спільно врегулювати такі претензії.

11. Відповідальність сторін

11.1. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього договору йому нічого не відомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням цієї ліцензії.

11.2. Ліцензіар заявляє, що Документація, що передається Ліцензіату, є комплектною та містить необхідні відомості для використання ОІВ та ноу-хау.

11.3. Ліцензіат зобов'язується виготовляти продукцію у відповідності з отриманою Документацією та інструкціями Ліцензіара.

11.4. Сторона, що не виконала вищевказаних умов, зобов'язана відшкодувати іншій Стороні понесені нею у зв'язку з цим невиконанням збитки.

11.5. За порушення строків передачі Документації, визначених у розділі 3 цього ліцензійного договору, Ліцензіар виплачує Ліцензіарові штраф у розмірі ____ грн.

11.6. При порушенні Ліцензіатом строків надання даних щодо виробництва та реалізації Продукції за ліцензією відповідно до п. 7.3 цього Договору, Ліцензіат сплачує ліцензіару штраф у сумі ____ грн.

11.7. Ліцензіат несе відповідальність за порушення строку сплати платежів (роялті), передбаченого цим договором, у вигляді сплати Ліцензіару за кожний день такого прострочення пені в розмірі 0,3 відсотка від суми неоплачених Ліцензіаром роялті.

11.8. Розмір відшкодування збитків та штрафів, про які одна Сторона може заявити через різні порушення умов цього договору, не може перевищувати отриманих (належних для отримання) чи виплачених (які потрібно виплатити) за розділом 7 цього ліцензійного договору сум, якщо Сторони не домовилися про інше.

11.9. У разі невиконання Ліцензіатом зобов'язань, визначених у п. 7.1, 7.2 протягом трьох місяців; у випадку невиконання п. 7.3 цього Договору Ліцензіар має право достроково розірвати даний Договір.

12. Реклама

12.1. Ліцензіат зобов'язується вказувати у відповідних рекламних матеріалах, а також на продукції за ліцензією та спеціальній продукції, що випускається на його підприємстві, що ця продукція виробляється за ліцензією Ліцензіара.

12.2. Питання про використання Ліцензіатом торговельної марки Ліцензіара Сторони врегульовують окремою угодою.

13. Вирішення суперечок та тлумачення договору

13.1. У разі виникнення спорів між Ліцензіаром та Ліцензіатом щодо застосування і тлумачення норм цього договору Сторони вживатимуть всіх заходів до вирішення їх шляхом переговорів між собою.

13.2. Сторони погоджуються сумлінно проводити консультації та переговори з метою спробувати вирішити будь-який спір, розбіжність або претензію, що виникають внаслідок або стосовно цього Договору. Жодна сторона не повинна вдаватися до формальної

процедури вирішення спорів, якщо тільки і доки керівники кожної сторони не спробували провести особисту зустріч для досягнення їхнього мирного вирішення.

13.3. Якщо така зустріч не мала місце впродовж _____ днів після отримання однією стороною письмового прохання про проведення переговорів від іншої сторони, будь-яка сторона має право передати спір до арбітражу.

Варіант 1

13.2. Цей договір повинен регулюватися та тлумачитися, а всі спори, що виникають внаслідок цього Договору або у зв'язку з ним (або внаслідок його предмета чи у зв'язку з ним), повинні вирішуватися у відповідності до законодавства України.

Варіант 2¹¹⁰

13.2. Цей договір повинен регулюватися та тлумачитися, а всі спори, що виникають внаслідок цього Договору або у зв'язку з ним (або внаслідок його предмета чи у зв'язку з ним), повинні вирішуватися у відповідності до законодавства _____ (назва країни) за виключенням наступних питань, що мають вирішуватися за законодавством України:

(і) подання заявки та видача охоронного документу в Україні на будь-який об'єкт права інтелектуальної власності;

(ii) спори стосовно використання на території України будь-якого права інтелектуальної власності, що можуть виникнути між Сторонами договору.

14. Арбітражне застереження

14.1. Будь-які спори, розбіжності, суперечності або претензії, що виникають внаслідок або стосовно цього договору і не були вирішені шляхом переговорів, включаючи без обмежень будь-які питання, що стосуються його існування, укладення, дійсності, придатності до виконання у примусовому порядку або припинення (надалі – «Спір»), повинні бути вирішені на підставі остаточного та обов'язкового до виконання арбітражного рішення у відповідності до діючого арбітражного регламенту Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгівельній палаті України (або інший міжнародний комерційний арбітраж). .

Місцем проведення арбітражного засідання є Україна (або інша країна), м. Київ (інше місто у випадку іншого міжнародного комерційного арбітражу). Арбітражний процес повинен проводитися українською мовою (або іншою мовою) та трьома арбітрами. Два арбітри, які призначаються сторонами, повинні мати знання й досвід у галузях, пов'язаних з предметом цього Договору.

Арбітражне рішення може бути виконано будь-яким судом, що має для цього відповідну юрисдикцію.

15. Строки дії договору

15.1. Цей договір укладено на _____ років¹¹¹, Договір набуває сили з дати його підписання.

15.2. Цей договір за взаємною згодою Сторін може бути продовжено на умовах, спільно узгоджених між Сторонами.

15.3. Кожна зі Сторін має право достроково розірвати цей договір шляхом письмового повідомлення, якщо інша Сторона не виконає будь-яку умову з розділів 3–8 цього Договору.

15.4. Якщо цей договір буде достроково розірвано через невиконання Ліцензіатом своїх зобов'язань, то він позбавляється права виробляти, використовувати і продавати продукцію

¹¹⁰ У випадку застосування права іншої країни

¹¹¹ Строк дії ліцензійного договору для винаходів, корисних моделей, промислових зразків не повинен перевищувати строку чинності виключних майнових прав на визначений у договорі ОІВ.

за ліцензією, так само як використовувати ОІВ, ноу-хау, на які за цим договором надано ліцензію, і зобов'язаний повернути Ліцензіарові всю Документацію протягом 20 календарних днів з дня розірвання договору.

16. Форс-мажор

16.1. Сторони не несуть відповідальності за будь-які затримки у виконанні або невиконання своїх зобов'язань, встановлених цим Договором, якщо такі затримка або невиконання сталося внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажору).

16.2. Обставинами непереборної сили (форс-мажором) відповідно до цього Договору вважаються повені, епідемії, епізоотії, землетруси й інші природні і штучні (техногенні) катастрофи і стихійні лиха, повстання, ембарго, війни або військові дії будь-якого виду, окупація, мобілізація, порушення громадського порядку, страйки, дії антидемпінгових обмежень або будь-які інші обставини, що перебувають поза контролем і волею Сторін, що відбулися після дати підписання цього Договору та не дають одній зі Сторін можливість належним чином виконувати свої зобов'язання за цим Договором.

16.3. Сторона, що опинилася під впливом обставин непереборної сили (форс-мажору), зобов'язана негайно (наскільки це дозволяють обставини, але не пізніше п'яти календарних днів із моменту їх виникнення) повідомити іншу Сторону про виникнення, характер і можливу тривалість обставин непереборної сили (форс-мажору). Невиконання Стороною вимог цього пункту 16.3 позбавляє її права посилається на зазначені обставини непереборної сили (форс-мажору) як на причину невиконання нею зобов'язань за цим Договором.

16.4. Якщо будь-яка з обставин форс-мажору безпосередньо вплинула на здатність будь-якої зі Сторін своєчасно виконати свої зобов'язання за цим Договором, то строк виконання відстрочується на час, протягом якого діють такі обставини форс-мажору. Якщо обставини форс-мажору триватимуть більше сорока п'яти календарних днів, виконання незавершених договірних зобов'язань виноситься на обговорення Сторін.

16.5. Сторони не будуть нести відповідальність за будь-яку шкоду, збитки, претензії або інші витрати, які можуть виникнути в результаті обставин форс-мажору та їх наслідків.

16.6. Наявність обставин непереборної сили і їхній характер повинні бути підтверджені шляхом надання відповідною Стороною письмової довідки, виданої Торгово-промисловою палатою країни, де такі обставини виникли, або іншою компетентною організацією.

17. Інші умови

17.1. Права та обов'язки кожної зі Сторін за цим договором не можуть передаватися іншій фізичній чи юридичній особі без письмового на те дозволу іншої Сторони, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

17.2. Усі зміни та доповнення до цього Договору мають бути здійснені у письмовій формі і підписані уповноваженими на те особами, а також схвалені компетентними органами, якщо таке схвалення необхідне.

17.3. Згадані у цьому договорі додатки № _____ на _____ аркушах є його невід'ємною частиною.

17.4. Цей договір укладений у м. _____ "____" _____ р. у двох примірниках, по одному для кожній із сторін.

18. Адреси, банківські реквізити и підписи сторін

Ліцензіар

Ліцензіат

Додатки до договору:

Додаток 1. Перелік винаходів (корисних моделей, промислових зразків), на використання яких надається ліцензія, копії охоронних документів на зазначені об'єкти інтелектуальної власності.

Додаток 2. Перелік заявок на отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності; документація щодо змісту заявок, на використання яких надається ліцензія.

Додаток 3. Перелік ноу-хау, документація щодо опису ноу-хау, на використання яких надається ліцензія.

Додаток 4. Вимоги щодо якісних показників продукції за ліцензією

Додаток 5. Перелік спеціального обладнання.

Додаток 6. Календарний план

Додаток 7. Інша документація, необхідна для випуску продукції за ліцензією.

Інформаційні

ресурси щодо проведення НДДКР, комерціалізації результатів досліджень та охорони
інтелектуальної власності між організаціями КНР, США, ЄС

1. U.S.–China Clean Energy Research Center (CERC)

CERC PROTOCOL AND ANNEX TECHNOLOGY MANAGEMENT PLANS

Researchers' Guide to IP and Technology Transfer

<http://www.us-china-cerc.org/pdfs/CERC-IP-Guide-English.pdf>

2. Delegation of the European Union to China

IPR in China: Guidance for Researchers

https://eeas.europa.eu/delegations/fiji/15411/ipr-china-guidance-researchers_nl

3. EU Project “China IPR SME Helpdesk”

Guide to Using Contracts to Protect Your Intellectual Property Rights in China

http://www.china-iprhelpdesk.eu/sites/all/docs/publications/EN_Guide_to_using_Contracts_to_Protect_Your_IPR_in_China_April-2012.pdf

4. EU Project “China IPR SME Helpdesk”

Handbook. November 2013 “How to establish a Europe-China Joint Research Structure?”

http://www.china-iprhelpdesk.eu/sites/all/docs/publications/Handbook_How_to_Establish_an_EU_China_Joint_Research_Structure.pdf

5. China-EU Center for Information & Communication Technologies

Joint laboratories in China. 2013. 54 p.

Definition, Legal Status, Funding etc. List of Established Joint Labs in China

http://www.dragon-star.eu/wp-content/uploads/2014/08/Joint_Labs_in_China.pdf

6. Government of the Great Britain. Intellectual Property Office.

6.1. Guidance **UK-China collaborative research IP toolkit**

This toolkit helps UK and Chinese universities and industry manage Intellectual Property (IP) in UK-China collaborative research projects.

<https://www.gov.uk/government/publications/uk-china-collaborative-research-ip-toolkit>

6.2. Guidance **Factsheet on Intellectual Property best practice in UK-China technology transfer**

<https://www.gov.uk/government/publications/factsheet-on-intellectual-property-best-practice-in-uk-china-technology-transfer>

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА № 339

м. Київ

19.12.2018 р.

Про затвердження Порядку формування
тематики та контролю за виконанням
наукових досліджень в Національній
академії наук України

З метою удосконалення роботи з планування наукових досліджень, контролю за їх виконанням, приймання та оцінювання завершених робіт, а також враховуючи зміни, що відбулися останнім часом в законодавчій та нормативній базі з цих питань, Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України (далі – Порядок) (додається).

2. Визнати такими, що втратили чинність постанови Президії НАН України від 28.01.2005 № 24 та від 13.04.2011 № 111.

3. Встановити, що внесення необхідних змін у додатки 1–7 Порядку (Перелік чинних нормативних актів, форми: тематичного плану, робочого плану, договору, запиту, акта здачі-приймання наукової роботи, протоколу приймання) може здійснюватися окремими розпорядженнями Президії НАН України.

4. Науково-організаційному відділу Президії НАН України у тижневий строк забезпечити розміщення Порядку на веб-сайті НАН України.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Л.Богданов

Порядок формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України

.....

6. Оцінка отриманих результатів та приймання завершених наукових робіт

6.1. Попередня оцінка отриманих результатів та приймання завершеної наукової роботи здійснюються вченою (науково-технічною) радою установи в межах планових строків виконання роботи і незалежно від того, отримані позитивні чи негативні результати досліджень (для регіональних наукових центрів це здійснюється радою регіонального наукового центру). Керівник роботи подає вченій (науково-технічній) раді установи заключний звіт про виконання наукової роботи (завдання, заходу, проекту), оформлений відповідно до ДСТУ [16]. Залежно від змісту наукових досліджень і отриманих результатів до заключного звіту додаються такі матеріали:

- рецензії експертів, що характеризують результати наукових досліджень;
- затверджені звіти про виконання етапів роботи, якщо їх подання передбачалося технічним завданням або договором;
- для фундаментальних досліджень, що передбачають отримання, в тому числі, прикладних наукових чи науково-технічних результатів, з урахуванням даних про винаходи та інші об'єкти права інтелектуальної власності та при проведенні прикладних досліджень – звіт про патентні дослідження, підготовлений відповідно до Порядку проведення патентних досліджень в установах НАН України [17] та ДСТУ [18, 19];
- перелік об'єктів права інтелектуальної власності, створених при виконанні наукової роботи, з пропозиціями щодо їх використання;
- протоколи випробувань експериментального зразка (макету, моделі) нової техніки, технологічного процесу та відповідну конструкторську, конструкторсько-технологічну документацію;
- визначення (для прикладних науково-технічних розробок) економічної ефективності витрат, яке проводиться відповідно до Методики визначення економічної ефективності витрат на наукові дослідження і розробки та їх впровадження у виробництво [20];
- проект технічного завдання на створення нової продукції (виробу, матеріалу), технологічного процесу, якщо отримані результати наукових досліджень дають підстави для проведення відповідних дослідно-конструкторських, дослідно-технологічних робіт;
- інші необхідні матеріали відповідно до технічного завдання на проведення наукової роботи, вимог замовника, вченої (науковотехнічної) ради установи. Вчена (науково-технічна) рада установи заслуховує звіт керівника наукової роботи, розглядає заключний звіт та інші надані документи, дає оцінку результатів виконання наукових досліджень, їх відповідності технічному завданню та (або) договору і приймає рішення про виконання чи невиконання наукової роботи. При цьому оцінка результатів наукової роботи здійснюється на основі таких вимог:
- для фундаментальних досліджень – отримання принципово нових результатів, які мають важливе значення для подальшого розвитку окремих галузей науки та наукових напрямів і (або) дають вагомі підстави для проведення актуальних прикладних досліджень і розробок;

– для прикладних досліджень і розробок – отримання результатів, спрямованих на наукове і науково-технічне забезпечення вирішення завдань, що впливають з потреб практики, розроблення і створення нової техніки і технології, винаходів, корисних моделей, комп'ютерних програм та інших об'єктів права інтелектуальної власності, методик та нормативної документації. При цьому враховуються також патентоспроможність і конкурентоспроможність 17 розроблених технічних рішень, економічна ефективність науковотехнічних розробок. Рішення вченої (науково-технічної) ради установи про виконання наукової роботи є підставою для затвердження директором (керівником) установи заключного звіту.

.....

ДОГОВІР №
на виконання наукової (науково-технічної) роботи (завдання, заходу, проекту)

” _____ ”

назва роботи

м. Київ

“ ____ ” _____ 20__ р.

Національна академія наук України в особі _____

посада, ПІБ

_____, який діє на підставі _____,
рішення Президії НАН України, яким уповноважується укласти договір

(далі – **НАН України**) і _____
повне найменування установи

в особі _____, який діє на підставі

посада, ПІБ

Статуту установи та Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, (далі – **Установа-виконавець**) уклали договір про наступне.

1. Предмет договору

1.1. НАН України доручає, а Установа-виконавець бере на себе виконання у 20__ році наукової роботи (завдання, заходу, проекту):

“ _____ ”

назва роботи

Етап

(номер

етапу)

“ _____ ”

назва етапу

відповідно до (далі наводиться одна з наступних підстав):

державної цільової програми “ _____ ”,

назва програми

затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від _____, № _____,
Завдання програми “ _____ ”

назва завдання включно з номером

Захід

програми

“ _____ ”

назва заходу

державного замовлення на науково-технічні розробки, рішення Президента України,

Верховної

Ради

України,

Кабінету

Міністрів

України

назва рішення, дата та номер

цільової програми наукових досліджень НАН України, результатів загальноакадемічного конкурсу наукових, науково-технічних проектів

“ _____ ”,

та постанови (розпорядження) *назва програми* Президії НАН України „

дата та номер рішення, яким доведено або затверджено завдання (проект)

1.2. Наукові, технічні, економічні та інші вимоги до роботи (завдання, заходу, проекту), що є предметом договору, визначаються Технічним завданням, яке становить невід'ємну частину цього договору (Додаток А).

1.3. Термін здачі короткого (анотованого) звіту за договором - _____ 20__ року.

2. Вартість робіт та порядок розрахунків

2.1. Для виконання роботи відповідно до

рішення Президії НАН України

та цим договором НАН України надає асигнування Установі-виконавцю у 20__ році

сума в гривнях прописом

відповідно до планової калькуляції кошторисної вартості наукової роботи (Додаток Б) та Протоколу узгодження вартості наукової роботи (Додаток Г).

2.2. Надані асигнування на виконання наукової роботи з державного бюджету є цільовими асигнуваннями і не можуть бути використані Установою-виконавцем з будь-якою іншою метою.

2.3. Асигнування Установі-виконавцю надаються НАН України як головним розпорядником бюджетних коштів розподілом відкритих асигнувань згідно з помісячним планом асигнувань Установи-виконавця в межах фактичних відкритих асигнувань.

2.4. Джерело фінансування – загальний фонд Державного бюджету України, код програмної класифікації видатків _____ (фундаментальні чи прикладні дослідження)

3. Порядок здачі та приймання робіт

3.1. До _____ 20__ року Установа-виконавець подає НАН України акт здачі-приймання наукової роботи з додатками до нього:

- звіту про виконання (___етапу) наукової роботи, оформленого відповідно ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» зі списком публікацій за результатами виконання роботи у звітному році;

- кошторису витрат із розрахунками за статтями;

- перелік статей накладних витрат;

- перелік додаткової науково-технічної документації (за необхідності).

4. Охорона прав інтелектуальної власності

4.1. Установа-виконавець набуває майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, технології (далі – ОІВ), що створюються під час виконання цієї наукової роботи, відповідно до чинного законодавства, договору з творцем ОІВ та Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (із змінами) (далі – Положення).

4.2. При наданні ліцензій на використання ОІВ, випуску продукції з використанням ОІВ Установа-виконавець зобов'язана виплачувати творцям винагороду за використання ОІВ згідно з законодавством України, Положенням, колективним договором та договором з

творцем ОІВ у розмірі не менше тридцяти відсотків доходу, одержаного від використання ОІВ, та в строк до одного місяця з дня одержання зазначеного доходу.

4.3. Витрати, пов'язані з отриманням охоронних документів, які засвідчують майнові права на ОІВ, а також з підтримкою їх у силі, проведенням патентних досліджень, здійснюються Установою-виконавцем за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України та інших надходжень.

4.4. Надання права використання ОІВ, що створюються під час виконання цієї наукової роботи, третім особам здійснюється Установою-виконавцем винятково на підставі ліцензійного договору відповідно до вимог ст.ст. 1108-1110 Цивільного кодексу України та Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій».

5. Відповідальність сторін

5.1. Установа-виконавець несе відповідальність за дотримання вимог чинного законодавства щодо складання планової калькуляції кошторисної вартості робіт та розрахунків витрат за статтями, цільового використання бюджетних коштів і здійснення фактичних витрат за статтями кошторису, а також за достовірність інформації у звітних документах, передбачених договором, та своєчасне і якісне виконання робіт.

5.2. НАН України і Установа-виконавець частково або повністю звільняються від виконання своїх обов'язків за умов виникнення форс-мажорних обставин, передбачити які неможливо на час підписання договору, а саме: військові дії, стихійні лиха, громадські заворушення, рішення органів державної влади про секвестрування державного бюджету та внесення інших змін до нього, які унеможливають подальше виконання договору та про які сторони договору повідомляють одне одного протягом 15 діб.

5.3. НАН України має право перевіряти фактичні затрати, а також використання наданих коштів за первинними документами бухгалтерського обліку Установи-виконавця та здійснювати поточний контроль відповідно до п. 5.3 Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України.

5.4. За умов невідповідності виконаних робіт технічному завданню їх доопрацювання на вимогу НАН України здійснюється за власні кошти Установи-виконавця.

5.5. НАН України не відповідає перед Установою-виконавцем за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань у разі затримки фінансування з Державного бюджету України.

5.6. Все обладнання та матеріали, придбані для виконання цього договору, залишаються у власності Установи-виконавця.

5.7. Установа-виконавець не має права самостійно здійснювати перерозподіл коштів між статтями витрат та змінювати технічне завдання. Такі зміни до цього договору можуть бути внесені за взаємною згодою сторін, що оформлюються додатковою угодою до цього договору. Установа-виконавець у разі зміни вартості товарів, послуг та інших витрат може самостійно частково здійснювати перерозподіл коштів у межах найменування витрат за однією статтею, що плануються за договором, про що обов'язково зазначає з обґрунтуванням у звітних документах, передбачених договором.

6. Інші питання. Термін дії договору та юридичні адреси сторін

6.1. Реєстрація і облік наукової роботи здійснюється відповідно до пп.5.1, 5.2 Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України.

6.2. Зміни до цього договору можуть бути внесені за взаємною згодою сторін, що оформлюються додатковою угодою до цього договору.

6.3. Цей Договір складений у ____ примірниках, кожний з яких має однакову юридичну силу.

6.4. Договір набирає чинності з моменту його укладання і діє до «__»____20__ р.

6.5.Юридичні адреси і банківські реквізити:

НАН України: 01601, м. Київ-30, вул. Володимирська, 54, Національна академія наук України, тел/факс _____, телефон _____.

Установа-виконавець: _____

повна назва установи, поштовий індекс, адреса, № телефаксу і телефону, e- mail.

реєстраційні рахунки в органах ДКСУ

(для довідки): _____

ПІБ, телефон, e-mail

7. Додатки, що є невід'ємною частиною договору:

Додаток А – Технічне завдання;

Додаток Б – Планова калькуляція кошторисної вартості наукової роботи з розрахунками витрат за статтями;

Додаток В – Перелік статей накладних витрат;

Додаток Г – Протокол узгодження вартості наукової роботи .

УСТАНОВА-ВИКОНАВЕЦЬ

Керівник установи

(розшифрувати)

підпис М.П.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ**

Уповноважена особа НАН України

(розшифрувати)

підпис М.П.

Довідка
про об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання
наукової роботи та проведені патентні дослідження

“ _____ ”

(номер, назва, строки виконання)

1. Створені об'єкти права інтелектуальної власності (ОІВ) - винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, сорти рослин, інтегральні мікросхеми, комп'ютерні програми, бази даних та інші об'єкти авторського права тощо.

Назва ОІВ	Дата створення (для об'єктів авторського права) та номер, дата подачі заявки (для об'єктів промислової власності)	Країна, де була подана первинна заявка, інші країни патентування	Номер, дата публікації отриманого охоронного документа ¹¹²	Творці ОІВ	Назва, номер, дата, з ким укладено ліцензійний договір на використання ОІВ або інші договори про передачу технологій з ліцензійною частиною ¹¹³
1	2	3	4	5	6

2. Дані про проведені патентні дослідження (згідно з ДСТУ 3575-97)¹¹⁴

Завдання на проведення патентних досліджень № __, дата ____

Регламент проведення патентних досліджень № __, дата ____

Звіт про патентні дослідження № __, дата ____

Предмет пошуку (ОГД, його складові частини)	Держава пошуку	Класифікаційні індекси	Інформаційна база, використана під час пошуку	Бібліографічні дані першого та останнього за хронологією джерела інформації	
				Патентна інформація	Інша науково-технічна інформація
1	2	3	4	5	6

3. Висновки про виконання патентних досліджень

Керівник наукової установи

¹¹² Заповнюється, якщо під час виконання наукової роботи опубліковані дані щодо охоронного документа.

¹¹³ Заповнюється, якщо під час виконання наукової роботи укладено відповідний договір.

¹¹⁴ Заповнюється при проведенні фундаментальних досліджень, що передбачають отримання прикладного наукового чи науково-технічного результату, фундаментальних досліджень, що здійснюються з урахуванням даних про винаходи та інші ОІВ, та при проведенні прикладних досліджень.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/1246-8 від 12.09.2023 р.

**Директорам
наукових установ
НАН України**

Повідомляємо, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2023 № 859 «Про внесення змін до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», зменшені ставки зборів для неприбуткових установ та організацій стосовно винаходів – на 40 відсотків та корисних моделей – на 25 відсотків.

При визначенні ставок зборів для винаходів були враховані пропозиції НАН України щодо зміни ставок зборів пропорційно збільшенню фінансування наукових та науково-технічних робіт за рахунок коштів загального фонду державного бюджету з 2007 р. по 2023 р.

Зазначена постанова набирає чинності через 30 днів з дня її офіційного опублікування 16.09.2023 р. Додається порівняльна таблиця сплати зборів.

Додаток: на 1 арк.

Віцепрезидент НАН України

академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

Виконавець:
Хоменко І.І. 239-65-02

**Порівняльна таблиця сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав
на винаходи і корисні моделі¹¹⁵**

Вид збору	За постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 496 Розмір збору, гривень				За постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2023 р. № 859 Розмір збору, гривень			
	Підприємства, організації		Неприбуткові установи		Підприємства, організації		Неприбуткові установи	
	Вин.	КМ	Вин.	КМ	Вин.	КМ	Вин.	КМ
За подання заявки	1600	2400	320	960	1600	2400	192	720
За проведення кваліфікаційної експертизи	6000		1200		6000		720	
За публікацію про видачу патенту	400	600	80	240	400	600	48	180
Всього	8000	3000	1600	1200	8000	3000	960	900
Річний збір за підтримання чинності патенту за 1-6 роки	5600	8400	1120	3360	5300 ¹¹⁶	8400	636	2520
В цілому:	13600	11400	2720	4560	13300	11400	1596	3420

¹¹⁵ Наведені збори за окремі дії, пов'язані з охороною прав на винаходи і корисні моделі. Повний список зборів – дивись Порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1716 (із змінами).

¹¹⁶ Змінами до постанови зменшено суму за перший та другий рік.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/836-8 від 28.04.2016 р.

Керівникам наукових установ та організацій НАН України

На запити установ НАН України щодо бухгалтерського обліку звітів про проведення науково-дослідних робіт та промислових зразків, створених у процесі виконання НДР, повідомляємо таке.

Бухгалтерський облік зазначених об'єктів здійснюється відповідно до:

- Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» (далі – Національне положення), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202 (із змінами);
- Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів від 23.01.2015 № 11;
- Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (із змінами);
- Наказу Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів»;
- Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами);
- Розпорядження Президії НАН України від 15.06.2015 № 430 «Щодо обліку нематеріальних активів».

Визначення вартості промислових зразків, створених у процесі виконання НДР, здійснюється з урахуванням пп. 2 - 7 «Рекомендацій щодо бухгалтерського обліку нематеріальних активів, створених в результаті розробки», затверджених розпорядженням Президії НАН України від 15.06.2015 № 430.

Щодо бухгалтерського обліку звітів НДР, повідомляємо, що відповідно до п. 12 частини II Національного положення витрати на дослідження не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того періоду, в якому вони були здійснені.

Також, у зв'язку з втратою чинності 20 червня 2007 р. Закону України «Про власність» результати науково-дослідних робіт в цілому не визнаються об'єктом права інтелектуальної власності. Відповідно до статті 419 Цивільного кодексу України об'єктами права

інтелектуальної власності визнаються окремі результати проведення НДР, зокрема, винаходи, корисні моделі, комп'ютерні програми, бази даних тощо.

Таким чином, чинне законодавство України не передбачає віднесення вартості здійснених науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на звіт про виконання вказаних робіт з обліком звіту як нематеріального активу.

Відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11, звіти про виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт обліковуються як об'єкти інших необоротних матеріальних активів, первісна вартість яких є собівартістю у разі самостійного виготовлення (створення) з урахуванням усіх понесених на його виготовлення витрат. Витрати на створення мають здійснюватися за відповідним кодом економічної класифікації видатків бюджету капітальних видатків.

Зазначимо, що постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.92 № 162 «Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» запроваджено спеціальний порядок реєстрації звітів про виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Віце-президент НАН України,
академік НАН України

А.Г. Загородній

Виконавці:

Пилипенко В.І. 239-64-48

Хоменко І.І. 239-65-02

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/2079-8 від 17.11.2014 р.

**Директорам
наукових установ НАН України**

Направляємо Вам для користування Рекомендації з застосування положень нової редакції Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій” від 02.10.2012, що стосуються договорів про трансфер технологій, які підготовлені Центром інтелектуальної власності і передачі технологій НАН України.

Просимо довести ці рекомендації до фахівців, що займаються питаннями укладання договорів.

Додаток: зазначене за текстом на 10 арк.

Віце-президент НАН України
академік НАН України

А.Г. Загородній

Вик. Д.С. Махновський
239-67-64

Рекомендації

з застосування положень нової редакції Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій” від 02.10.12, що стосуються договорів про трансфер технологій

1. Вступ

1.1 У наукових установах НАН України найбільш поширеним є укладання таких договорів з комерціалізації результатів досліджень:

- **про передачу науково-технічної продукції.** Якщо при цьому надається дозвіл на використання винаходу, іншого об’єкту права інтелектуальної власності (ОІВ) або ноу-хау до договору додаються додатки - ліцензійний договір про надання дозволу на використання винаходу, іншого об’єкту права інтелектуальної власності, договір про надання права використання ноу-хау тощо;

- **ліцензійні**, за якими надається дозвіл на використання винаходу, іншого ОІВ, ноу-хау відповідно до положень статей 1107 – 1111 Цивільного кодексу України;

- **змішані договори**, що передбачають обмін науковими або науково-технічними результатами, поставку обладнання та налагодження виробництва, кооперацію у виготовленні наукоємної продукції тощо.

1.2. У міжнародній практиці поширено укладання договорів про передачу (трансфер) технологій.

Зазначені договори включають:

- передачу, продаж або надання за ліцензією всіх форм промислової власності, за виключенням товарних знаків, знаків обслуговування і комерційних найменувань, у тих випадках, коли вони не є частиною угод про трансфер технологій;

- надання ноу-хау і технічного досвіду у вигляді техніко-економічних обґрунтувань, планів, діаграм, моделей, інструкцій, посібників, формул, базових чи докладних інженерних креслень, специфікацій і навчального обладнання, послуг, які стосуються технічних консультантів і керівних кадрів, підготовки кадрів;

- передачу технологічних знань, необхідних для монтажу, експлуатації і функціонування підприємства та обладнання, а також виконання проектів „під ключ”;

- надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання машин, обладнання, проміжних товарів і/або сировинних матеріалів, придбаних шляхом закупівель, оренди або яким-небудь іншим шляхом;

- передачу технічного змісту угод про промислове і технічне співробітництво.

При цьому під технологією розуміють “систематизовані знання для випуску відповідної продукції, для застосування відповідного процесу або надання відповідних послуг”¹¹⁷.

1.3. В Україні укладання договорів про трансфер технологій регламентується Законом України „Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” від 14 вересня 2006 № 143 -V (надалі Закон), Цивільним кодексом України, іншими нормативно-правовими актами.

¹¹⁷ United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) (1985). “Draft International Code of Conduct on the Transfer of Technology, as at the close of the sixth session of Conference on 5 June 1985” (Geneva: United Nations), United Nations. Document, No.TD/CODE TOT/47, 20 June.

Закон у редакції від 14 вересня 2006 р. містив перелік договорів, за яким може здійснюватись трансфер технологій.

Законом України від 2 жовтня 2012 року № 5407-VI «Про внесення змін до Закону України „Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”» було затверджено нову редакцію Закону, в якому вимоги щодо укладання договорів про трансфер технологій було змінено.

Так Закон зазначає, що під час передачі (трансферу) технологій укладаються договори, визначені Цивільним кодексом України, щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності з урахуванням вимог статті 19 цього Закону (ст. 20 Закону).

Новим є визначення Законом 7 істотних умов договорів про трансфер технологій та 10 умов, включення яких до договорів про трансфер технологій є обов’язковим.

2. Визначення

2.1. За Законом *трансфер технологій* - це передача технології, що оформляється шляхом укладання між фізичними та/або юридичними особами двостороннього або багатостороннього договору, яким встановлюються, змінюються або припиняються майнові права і обов’язки щодо технології та/або її складових (ст. 1 Закону).

Відповідно до визначення сторонами договору про трансфер технологій можуть виступати фізична (фізичні) та юридична (юридичні) особи.

Технологія за Законом – результат науково-технічної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг (ст. 1 Закону).

2.2. Розрізняють „Складову технології” та „Об’єкт технології”

Об’єкт технології визначається як наукові та науково-прикладні результати, об’єкти права інтелектуальної власності (зокрема, винаходи, корисні моделі, твори наукового, технічного характеру, комп’ютерні програми, комерційні таємниці), ноу-хау, в яких відображено перелік, строки, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг (ст. 1 Закону).

Складовою технології є частина технології, де відображено окремі елементи технології у вигляді наукових та науково-прикладних результатів, об’єктів права інтелектуальної власності, ноу-хау (ст. 1 Закону).

Так, наприклад, певну технологію зварювання може бути втілено в одному певному об’єкті технології, а саме:

- у винаході (об’єктом технології є винахід);
- у ноу-хау (об’єктом технології є ноу-хау),
- або у творі науково-технічного характеру (об’єктом технології є твір, виражений у документації, кресленні; науково-технічній документації).

Тобто технологія повністю втілена в одному визначеному об’єкті.

З іншого боку, певна технологія розпізнавання образів може являти собою декілька винаходів чи корисних моделей, ноу-хау, науково-технічну документацію. Тобто технологія розкомплектовується на певні складові, кожна з яких містить окремі елементи технології.

Таким чином, при підготовці договорів про трансфер технологій в предметі договору має бути чітко визначено, в якому об’єкті втілено технологію або на які складові технологія розподіляється.

2.3. Закон визначає *ноу-хау*, як технічну, організаційну або комерційну інформацію, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка:

- не є загально відомою чи легко доступною на день укладення договору про трансфер технологій;
- є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/або надання послуг;
- є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності (ст. 1 Закону)¹¹⁸.

3. Договори про трансфер технологій

3.1. За Законом *договір про трансфер технологій* – це договір, укладений у письмовій формі між особами, яким належать та/або яким повністю чи частково передаються майнові права на технологію або її складові (ст. 1 Закону). Під час проведення переговорів до укладання договору про трансфер технологій сторонам бажано укласти протокол про наміри та угоду про нерозголошення конфіденційної інформації, в якій фіксуються наміри сторін та умови передачі і збереження інформації.

3.2. Разом з договором про трансфер технологій відповідно до статті 20 Закону можуть укладатися договори про:

- гарантії осіб, які передають технології та їх складові, стосовно можливості досягнення економічних показників і виробництва продукції із застосуванням цих технологій та складових;
- гарантії осіб, які передають технології та їх складові, стосовно конфіденційності та нерозголошення інформації третім особам;
- проведення комплексу інженерних, екологічних або інших робіт, необхідних для застосування технологій та їх складових;
- обслуговування обладнання.

3.3. Відповідно до ст. 20 Закону укладання договору про трансфер технологій означає укладання одного з визначених главою 75 Цивільного кодексу України договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (перелік договорів наведено у ст.1107 ЦК України), а саме:

- ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- ліцензійний договір тощо.

3.4. При цьому у випадку укладання ліцензійного договору обов'язковим є врахування істотних умов щодо ліцензійного договору, визначених ст. 1109 ЦК України. Істотні умови включають:

- вид ліцензії;
- сферу використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта);
- територію;
- строк, на який надаються права;
- розмір, порядок і строки виплати плати за використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити у договір.

¹¹⁸ Закони України містять також інші визначення «ноу-хау» (ст. 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність», підпункт 14.1.225 Податкового кодексу України), проте для договорів про передачу технологій має застосовуватися визначення ноу-хау, закріплене Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», який є спеціальним законом для відносин у сфері трансферу технологій.

3.5. Також Закон (ст. 20) вимагає, що **додатково** до умов, визначених для договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (дивись п. 3.4), **договір про трансфер технологій має враховувати істотні та обов'язкові умови**, визначені статтею 19 Закону.

3.6. Зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства (частина 1 ст. 628 ЦК України). Договір є укладеним, якщо Сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди (частина перша ст. 628 ЦК України).

Закон визначає **наступні умови**, що мають бути включені до договорів про трансфер технологій (істотні та обов'язкові умови договору відповідно до ст.19 Закону)

Таблиця 1.

Істотні умови договору про трансфер технологій, визначені ст. 19 Закону	
1.	перелік складових технологій, що передаються (з визначенням їх функціональних властивостей та гарантованих показників);
2.	ціна технологій чи розмір плати за їх використання;
3.	строки, місце та спосіб передачі технологій та/або їх складових;
4.	умови передачі технічних знань, необхідних для монтажу, експлуатації та забезпечення функціонування обладнання, придбання чи оренди, монтажу і використання машин, обладнання, комплектувальних частин та матеріалів;
5.	розмір, порядок та умови виплати винагороди за використання технологій, а також вид виплат (разові платежі - паушальні, періодичні відрахування - роялті або інші види виплат);
6.	відповідальність сторін за порушення умов договору;
7.	порядок вирішення спірних питань стосовно виконання умов договору.
Обов'язкові умови договору про трансфер технологій, визначені ст. 19 Закону	
8.	ліцензії та її умови на використання технологій та їх складових;
9.	територіальних обмежень (заборона використовувати передані за договором технологію, її складові на території, не передбаченій у договорі);
10.	обмежень галузі застосування технологій та їх складових;
11.	порядку надання субліцензій на складові технології третім особам (у разі потреби включення третіх осіб у технологічний процес виробництва продукції), крім випадків передачі прав на використання знаків для товарів і послуг, комерційних (фірмових) найменувань, з визначенням обмежень права на використання технологій та її складових, включаючи обмеження кола осіб, яким дозволено використовувати складові технологій і мати доступ до інформації про них;
12.	передачі прав на ноу-хау, техніко-економічні обґрунтування, плани, інструкції, специфікації, креслення та інші інформаційні матеріали про технології та їх складові, необхідні для ефективного їх використання, включаючи обмеження, пов'язані з умовами збереження конфіденційності інформації про технології та їх складові під час їх використання;
13.	проведення робіт з удосконалення технологій та їх складових і порядок надання сторонами інформації про ці вдосконалення;
14.	надання консультацій та послуг з проектування, асистування та навчання кадрів, які забезпечують реалізацію технологій, і управлінського персоналу особи, якій передаються права на технологію та її складові;
15.	страхування технологій та їх складових;

16.	порядку компенсації витрат, пов'язаних з трансфером технологій, включаючи пристосування технологій та їх складових до умов підприємства, наукової установи, організації та вищого навчального закладу, де вони будуть використовуватися, навчання персоналу;
17.	обмежень, що стосуються діяльності сторін у разі закінчення строку дії договору, його розірвання або виникнення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили).

3.8. При укладанні договору про трансфер технологій можуть виникнути складнощі, пов'язані з тим, що Закон визначає 17 умов, які обов'язково необхідно включити до договору, однак сторони можуть укласти договір, який не може включати в себе всі зазначені умови.

В такій ситуації **рекомендуємо** при підготовці угоди узгоджувати і детально прописувати у договорі ті з 17 умов, визначених ст. 19 Закону, які впливають з суті та предмету зобов'язання. Інші умови, визначені ст. 19 Закону, декларуються сторонами у договорі:

Наприклад, сторони укладають договір, предметом якого є проведення наукових досліджень та надання права користування (ліцензії) на винахід, в якому втілено технологію. У цьому випадку сторони детально прописують в договорі умови, визначені ЦК України, Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», іншими нормативними актами, які впливають з предмету договору.

Якщо ж сторони, наприклад, не передбачають страхування технологій та їх складових (п. 15 Таблиці 1), у договорі це відображається наступним чином: „Сторони не передбачають страхування отриманих результатів. У разі необхідності питання страхування отриманих результатів Сторонами буде узгоджено окремою угодою”.

3.9. До договорів про трансфер технологій може бути віднесено ліцензійний договір про надання дозволу на використання винаходу, іншого об'єкту права інтелектуальної власності, якщо вказані об'єкти становлять технологію у значенні Закону, проте відповідний винахід, інший об'єкт права інтелектуальної власності не визначений у договорі як об'єкт чи складова технології.

4. Обмеження щодо укладання договорів про трансфер технологій

Законодавство України містить норми, спрямовані на захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції (глава 3 Господарського кодексу України, Закон України „Про захист економічної конкуренції”), проте вони носять загальний характер.

Статтею 21 Закону визначено, що **“не допускається укладення договорів про трансфер технологій”**, які передбачають наступні умови:

- здійснення виплат, що значно перевищують ціну технології та її складових;
- встановлення зобов'язань щодо придбання в особи, яка передає технологію та/або її складові, сировини, напівфабрикатів, обладнання та його комплектуючих, що не застосовуються під час виробництва відповідної продукції;
- встановлення зобов'язань щодо переважного продажу продукції, виготовленої із застосуванням технології, покупцям, визначеним особою, яка передає цю технологію, та використання визначеного нею персоналу;
- право особи, яка передає технологію, визначати ціну продажу або реекспорту продукції, виготовленої із застосуванням цієї технології;
- встановлення необґрунтованих обмежень обсягу виробництва продукції;
- встановлення обмежень, які суперечать законодавству, стосовно використання майнових прав на технології та їх складові;
- заборону використання аналогічних або більш досконалих технологій та їх складових;

- заборону або обмеження експорту продукції, виготовленої із застосуванням технології;

- встановлення зобов'язань щодо використання запатентованого об'єкта права інтелектуальної власності, який не використовується у процесі застосування технологій.”

Вказані положення були включені до Закону з метою наближення до вимог проекту Кодексу ООН та Регламенту Європейського Союзу № 772/2004.

Тобто **включення до договору положень**, зазначених у ст. 21 Закону *веде* відповідно до статей 215, 217 ЦК України *до недійсності* правочину або його окремої частини.

5. Укладання договорів про трансфер технологій змішаного типу

В реальній практиці відсутнє укладання «чистих» договорів про трансфер технологій, змістом яких є, наприклад, тільки надання дозволу на використання винаходу чи іншого об'єкта права інтелектуальної власності.

Звичайним є укладання договорів, які передбачають крім надання права користування об'єктом (об'єктами) права інтелектуальної власності, що є об'єктом або складовими технології, поставку обладнання, навчання, умови щодо технічно-промислової кооперації, надання послуг інжинірингу тощо.

Такі договори за Цивільним кодексом України визначаються як змішані.

Згідно з ст. 628 ЦК України сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір). До відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору.

У випадку укладання змішаних договорів для розділів договорів, що присвячені поставці обладнання, комплектуючих, технічно-промисловій кооперації, інжинірингу, надання в оренду обладнання тощо застосовуються положення ЦК України та Господарського кодексу України стосовно укладання вказаних видів договорів.

Таким чином рекомендується у випадку укладання договорів змішаного типу взяти до уваги наведені нижче вимоги щодо укладання вказаних договорів.

Таблиця 2.

Види договорів, які можуть застосовуватись як елементи змішаного договору про трансфер технологій.	Норми ЦК та ГК України, якими регулюються відповідні договірні зобов'язання
про поставку промислової технології	Ст. 712 ЦК України. До договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає з характеру відносин сторін.
технічно-промислової кооперації, спільної діяльності	Статті 1130, 1131 ЦК України Частина 4 ст. 176 ГК України
інжинірингу - про виконання робіт і надання послуг, у тому числі: складання технічного завдання, проведення до проектних робіт, зокрема техніко-економічних обстежень та інженерно-розвідувальних (пошукових) робіт, пов'язаних з	Параграф 4 гл. 61 ЦК України

будівництвом виробничих, складських та інших приміщень, що використовуються у технологічному процесі виробництва продукції, проведення наукових досліджень,	Гл. 62 ЦК України Ст. 331 ГК України
розроблення проектних пропозицій, технічної і конструкторської документації стосовно технологій та їх складових, надання консультацій і здійснення авторського нагляду під час монтажу складових технологій та пусконаладжувальних робіт, надання консультацій економічного, фінансового чи іншого характеру, пов'язаних із застосуванням технологій та із зазначеними роботами і послугами	Параграф 4 гл. 61 ЦК України Статті 901- 907 гл. 63 ЦК України
про створення підприємницького товариства	Глави 7, 8 ЦК України
про надання в оренду або лізинг складових технологій, обладнання	Статті 806 – 809 ЦК України Ст. 292 ГК України Закон України „Про фінансовий лізинг”
комерційної концесії (франчайзингу)	Статті 1115 – 1129 ЦК України Глава 36 ГК України

6. Особливості укладання зовнішньоекономічних договорів про передачу технологій

У випадку укладання зовнішньоекономічних договорів про передачу технологій слід враховувати, що умови такого договору мають відповідати вимогам Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201.

Укладання зовнішньоекономічних договорів про трансфер технологій здійснюється згідно національного законодавства країн – сторін договору з врахуванням вимог міжнародних договорів, які стосуються трансферу технологій, учасниками яких є сторони договору.

У випадку підготовки зовнішньоекономічних договорів про трансфер технологій додатково доцільно також брати до уваги керівництва та рекомендації з укладання таких договорів, підготовлені установами ООН¹¹⁹, іншими міжнародними організаціями¹²⁰, положення проекту Міжнародного кодексу поведінки у галузі передачі технологій, що

¹¹⁹ Зокрема, Guide for drawing up international contracts on consulting engineering, including some related aspects of technical assistance// ECE/TRADE/145 83.II.E.83 - 1983.

UNCITRAL Legal Guide on Drawing Up International Contracts for the Construction of Industrial Works, 1987.

¹²⁰ Turnkey Contract - Conditions of Contract for EPC/Turnkey Projects, First Edition, prepared by International Federation of Consulting Engineers; FIDIC:1999 – 100 p.

містить рекомендації з проведення переговорів, укладання договорів, перелік положень, що є неприпустимими та які не мають включатись до договорів¹²¹.

При укладанні договорів беруть до уваги спеціальне законодавство щодо таких договорів, прийнято у деяких країнах, а також у Європейському Союзі. Укладання договорів про трансфер технологій в ЄС, США, Японії в основному регламентується законодавством про антимонопольну діяльність. В ЄС, зокрема, вимоги щодо укладання договорів про трансфер технологій визначаються Регламентом Комісії (ЄС)¹²² № 316/2014 від 21.03.14 р. про застосування статті 81(3) договору про заснування Європейського співтовариства до категорій договорів про передачу технологій.

7. Реєстрація технологій

Відповідно до статей 7 та 16 Закону підприємства державної форми власності, що створюють або закуповують технології або їх складові, реєструють їх з метою визначення можливості їх використання в Україні. Порядок реєстрації визначено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації технологій та їх складових, що створені чи придбані за бюджетні кошти або створені чи придбані підприємствами державної форми власності» від 03.07.13 № 472. Реєстрація здійснюється уповноваженим органом з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій.

8. Реєстрація договорів про передання виключених майнових прав інтелектуальної власності

Відповідно до частини 2 ст. 1114 ЦК України факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до цього Кодексу або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та договори, визначені статтями 1109, 1112 та 1113 цього Кодексу, не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Їх державна реєстрація здійснюється на вимогу ліцензіара або ліцензіата у порядку, встановленому законом.

Таким чином, якщо трансфер технологій передбачає укладання договору про передання виключних майнових прав на винахід, корисну модель договір про передачу прав реєструється відповідно до Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. N 521.

9. Передача прав на технологію юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам - іноземцям або особам без громадянства

Якщо суб'єктами трансферу передбачається передача технологій, створених або придбаних за бюджетні кошти, **юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам - іноземцям або особам без громадянства**, відповідно до ст. 15. Закону уповноважений орган з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій після отримання висновку державної експертизи приймає рішення щодо погодження трансферу технології, її складових та вносить дані про технологію та її складові до Державного реєстру переданих технологій.

¹²¹ Проект кодексу - дивись у виданні: Капица Ю. М. Экспорт-импорт технологий: правовое регулирование / НАН Украины, Центр интеллектуальной собственности и передачи технологий. — К., 2000. — 106 с.

¹²² Commission regulation (EU) No 316/2014 of 21 March 2014 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to categories of technology transfer agreements// Official Journal of the European Union L 93, 28.3.2014. — P. 17 – 23.

Погодження трансферу технологій, реєстрація технологій, їх складових та здійснення державної експертизи не повинні перевищувати тридцяти днів з дня отримання матеріалів для проведення експертизи.

Положення статті 15 Закону не поширюються на експорт технологій та/або їх складових, що регламентуються Законом України "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання".

Висновки

Закон України „Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” визначає, що трансфер технологій відбувається за договорами, до укладання яких встановлено певні вимоги.

Закон не передбачає застосування примірного чи типового договору про трансфер технологій. Мається на увазі, що трансфер технологій здійснюється за допомогою різних договорів, предметом яких є трансфер технологій.

Законом визначені істотні та обов’язкові умови договорів про трансфер технологій, які обов’язково слід включати у відповідні договори. Крім того, вказані договори мають відповідати нормам цивільного та господарського законодавства, що поширюються на відповідні види договорів.

Законом визначені обмеження щодо укладання договорів про трансфер технологій та визначено відповідний перелік обмежень. Включення до договору умов, визначених ст.21, Закону, веде до недійсності правочину або його частини.

Таким чином, при підготовці договорів, предметом якого є передача майнових прав на технологію або її складові, рекомендується:

1. Визначити вид договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, за яким будуть передаватися майнові права на технологію.

2. Передбачити істотні умови договору про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за ЦК України.

3. Передбачити істотні та обов’язкові умови, що визначені для договорів про передачу технологій Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій».

4. Проаналізувати проект договору щодо відсутності умов, включення яких при укладанні договору про трансфер технологій не допускається, відповідно до ст. 21 Закону.

5. У випадку укладання змішаних договорів про трансфер технологій – передбачити у такому договорі істотні умови інших договорів, які включено у змішаний договір, відповідно до вимог ЦК України та ГК України.

6. У випадку укладання зовнішньоекономічних договорів про трансфер технологій врахувати вимоги Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/1186-8 від 23.06.2014 р.

**Керівникам
наукових установ НАН України**

Щодо нематеріальних активів

Пунктом 5 постанови Президії НАН України від 21.05.2014 № 119 визначено перелік наукових установ НАН України, що мають до 15 липня 2014 р. здійснити заходи з бухгалтерського обліку майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, не відображені у бухгалтерській звітності за станом на 31 грудня 2013 р., та подати інформацію щодо результатів зазначеного обліку до Президії НАН України.

У зв'язку із запитами наукових установ щодо бухгалтерського обліку нематеріальних активів повідомляємо таке.

1. Установи НАН України здійснюють облік нематеріальних активів (винаходів, корисних моделей, знаків для товарів та послуг й інших нематеріальних активів) відповідно до Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611; Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків та інших статей балансу, затвердженої наказом Головного управління Держказначейства України від 30.10.1998 № 90 (зі змінами); наказу Мінфіну України від 22 листопада 2004 року № 732 „Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів”; наказу Державного комітету статистики України від 10.08.2004 № 469; розпорядження Президії НАН України від 30.11.2005 № 683 «Про проведення інвентаризації»; Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 30.10.2008 № 622 (із змінами), інших нормативно-правових актів.

2. При інвентаризації нематеріальних активів в бюджетних установах комісією з інвентаризації до інвентаризаційного опису вписуються їх первісна вартість, сума зносу та інші дані згідно із додатком 3 Інструкції Держказначейства України від 30.10.1998 № 90. Первісна вартість нематеріальних активів визначається відповідно до п. 4.2 Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ.

Первісною вартістю об'єкта нематеріальних активів у разі самостійного виготовлення (створення) є його собівартість.

При визначенні первісної вартості в установах заповнюється Акт оцінки нематеріальних активів, створених у результаті розробки, форма якого наведена у розпорядженні Президії НАН України від 30.11.2005 № 683.

При визначенні первісної вартості слід взяти до уваги Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202 (набирає

чинності з 01.01.2015) відносно врахування у бухгалтерському обліку нематеріальних активів, вартість яких може бути достовірно визначена.

З урахуванням практики обліку нематеріальних активів установами витратами на виготовлення (створення) нематеріального активу можуть бути:

2.1. Витрати на отримання охоронного документу на об'єкт права інтелектуальної власності та на підтримання його чинності.

2.2. Витрати на оплату праці фахівця (ів) підрозділу з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності (або фахівця-патентознавця, патентного повіреного, що залучається до виконання робіт), нарахування на заробітну працю такого фахівця, накладні витрати на його заробітну плату за кількість днів, що використовувались для підготовки заявки на отримання охоронного документа.

2.3. Оплата вартості послуг сторонніх організацій із здійснення патентного пошуку (за наявності).

2.4. Інші витрати, відносно яких є достовірні данні та що відносяться до собівартості виробництва нематеріального активу.

Відповідно до п. 4.6. Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ витрати на дослідження не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, у якому вони були здійснені.

3. При бухгалтерському обліку програмного забезпечення установи керуються пп. 4.4., 4.5 Положення з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ від 26.06.2013.

4. При проведенні інвентаризації установи складають Інвентаризаційний опис нематеріальних активів (додаток 3 до Інструкції Держказначейства від 30.10.1998).

Установи здійснюють первинний облік об'єктів права інтелектуальної власності із заповненням форм НА-1, НА-2, НА-3, затверджених наказом Мінфіну України від 22 листопада 2004 року № 732.

В.о. головного вченого секретаря
НАН України
член-кореспондент НАН України

В.Л. Богданов

Виконавці:
Хоменко І.І. т. 239-65-02
Косско Т.Г. т. 239-67-59

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/949-8 від 12.05.2008 р.

**Директорам
наукових установ НАН України**

На додаток до листа Національної академії наук України від 22.04.08 № 58/841-8 стосовно підвищення ставок зборів за охорону прав на винаходи та інші об'єкти інтелектуальної власності та забезпечення патентної охорони результатів науково-дослідних робіт повідомляємо, що постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. № 1148 **пільги із сплати зборів у розмірі 10% від запроваджених ставок зборів встановлено для неприбуткових організацій.**

Якщо наукова установа НАН України не зареєстрована у встановленому порядку як неприбуткова організація, з моменту вступу до Світової організації торгівлі сплата зборів передбачається у повному обсязі (загальне збільшення – до 35 разів).

У зв'язку з зазначеним просимо:

- до 16 травня 2008 р. надати до Президії НАН України інформацію щодо реєстрації наукових установ як неприбуткових, а також копії рішення податкового органу про внесення установи до Реєстру неприбуткових організацій (установ) та свідоцтва про включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави;

- у випадку, якщо наукова установа НАН України не зареєстрована як неприбуткова організація, здійснити відповідні заходи щодо її реєстрації відповідно до пунктів 2.1-2.2 Положення про реєстр неприбуткових організацій і установ, затвердженого наказом ДПА України від 11.07.97 № 232;

- здійснювати контроль за своєчасним продовженням дії свідоцтв Міністерства освіти і науки України про включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, що дає право на включення до Реєстру неприбуткових організацій;

- взяти до відома, що послуги, які зазначаються у статутах установ, мають враховувати положення Переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними науковими установами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.07.2003 № 1180.

Перший віце-президент -
головний учений секретар
НАН України
академік НАН України

А.П. Шпак

Махновський Д.С. 239-65-02

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/841-8 від 22.04.2008 р.

Керівникам наукових установ та організацій НАН України

У зв'язку зі вступом України до СОТ у травні 2008 р. очікується набрання чинності постанов Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» від 19 вересня 2007 р. № 1148 та «Про доповнення Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин, та зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р. № 1154» від 9 квітня 2008 р. № 331.

Зазначеними постановами Кабінету Міністрів України передбачається збільшення зборів стосовно хорони винаходів до 35 разів та сортів рослин – до 136 разів.

Внаслідок звернень Національної академії наук України, інших установ та організацій до Кабінету Міністрів України, РНБО України було вирішено питання щодо введення для наукових установ з моменту вступу до СОТ пільгових ставок зборів у розмірі 10% від встановлених ставок за охорону прав на винаходи та корисні моделі та у розмірі 5-10% - за охорону прав на сорти рослин. Разом з тим загальна сума зборів за новими ставками має підвищитися для бюджетних установ: за охорону прав на винаходи - в 1,8 - 3,5 рази й щодо сортів рослин - в 1,4 - 6,5 рази.

При цьому слід врахувати, що збільшення витрат фінансування наукових робіт за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету з 2004 р. (строк затвердження діючих ставок зборів за охорону прав на винаходи) до 2007 р. становило 2,23 рази та відповідне збільшення фінансування наукових робіт з 2002 р. (строк затвердження ставок зборів за охорону прав на сорти рослин) до 2007 р. - 5.1 рази.

Враховуючи зазначене вище, просимо:

- передбачити у кошторисах наукових установ витрати на сплату зборів за новими ставками зі збереженням підтримки діючих охоронних документів та забезпеченням патентної охорони нових технічних рішень, що створюються в установах;

- у термін до набрання чинності зазначених постанов Кабінету Міністрів України терміново вирішити питання про сплату зборів за охорону прав на винаходи, сорти рослин та інші об'єкти інтелектуальної власності за діючими ставками відповідно до законодавства.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є. Патон

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54. Для телеграм: Київ, Наука.

E-mail: prez@nas.gov.ua. Факс: (044) 234-32-43

Телефон: канцелярія 234-51-67, 239-65-94; для довідок 239-66-66, 239-64-44

№ 58/512-8 від 06.03.2008 р.

**Керівникам
наукових установ НАН України**

На запити наукових установ НАН України щодо бухгалтерського обліку витрат на виконання науково-дослідних робіт, примірників звітів та дисертацій повідомляємо таке.

Згідно зі статтею 56 Бюджетного кодексу України наукові установи – розпорядники бюджетних коштів ведуть бухгалтерський облік відповідно до правил, встановлених Державним казначейством України.

Інвентаризація та облік об'єктів права інтелектуальної власності здійснюються в наукових установах та організаціях НАН України за:

- Інструкцією з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ (наказ Держказначейства України від 17.07.00 № 64 в редакції, затвердженої наказом Держказначейства України від 21.02.05 № 300/10580);

- Інструкцією з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків та інших статей балансу (наказ Головного управління Державного казначейства України від 30.10.98 № 90 зі змінами та доповненнями, внесеними наказом Держказначейства України від 05.10.05 № 184);

- наказом Міністерства фінансів України від 22 листопада 2004 року № 732 „Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів”;

- розпорядженням Президії НАН України від 30.11.05 р. № 683 «Про проведення інвентаризації».

При проведенні інвентаризації звертаємо увагу на таке.

1. Згідно п. 4.9 Інструкції з обліку необоротних активів бюджетних установ (далі – Інструкція № 64) витрати на дослідження не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

У зв'язку з втратою чинності 20 червня 2007 р. Закону України «Про власність» результати науково-дослідних робіт не визнаються об'єктами права інтелектуальної власності. Таким чином, чинне законодавство України не передбачає можливості провадити віднесення вартості здійснених науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на звіт щодо виконання вказаних робіт з обліком звіту як нематеріального активу.

Звіти про виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт обліковуються як інші необоротні матеріальні активи відповідно до п. 3 Інструкції № 64.

Зазначимо, що постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.92 N 162 «Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій»

запроваджено спеціальний порядок реєстрації звітів про виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

В той же час, якщо під час виконання науково-дослідних робіт створюються винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та інші об'єкти промислової власності, а також сорти рослин, набуття прав на які засвідчується патентом (свідоцтвом), їх облік провадиться відповідно до пп. 4.4 – 4.9 Інструкції № 64 та розпорядження Президії НАН України від 30.11.05 № 683.

2. Щодо обліку об'єктів авторського права Інструкцією № 64 визначено порядок обліку лише придбаних об'єктів авторського права та не врегульовано питання обліку об'єктів авторського права, що створюються у порядку виконання службового завдання.

Придбані книги, а також книги, видані за кошти наукової установи, посібники та інші видання, що входять до фонду бібліотек, обліковуються не як об'єкти авторського права, а за груповим обліком та номінальними цінами, включаючи вартість початкових палітурних робіт (пп. 1.21, 3 Інструкції № 64).

3. Стосовно обліку докторських та кандидатських дисертацій повідомляємо, що відповідно до п.11 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007р. № 423, один примірник дисертації та два примірники автореферату не пізніше ніж за місяць до захисту передаються у бібліотеку того вищого навчального закладу або наукової установи, де спеціалізованою вченою радою прийнято дисертацію до захисту (п. 23 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника).

Примірник дисертації та два примірники автореферату обліковуються як інші необоротні матеріальні активи у порядку, визначеному п. 3 Інструкції № 64.

4. При інвентаризації та обліку комп'ютерних програм слід керуватися Рекомендаціями щодо єдиних підходів до придбання та відображення в бухгалтерському обліку бюджетних установ програмного забезпечення (додаток до листа Державного казначейства України від 17.09.07 № 3.4-04/2055-10882).

Перший віце-президент-
головний учений секретар
НАН України
академік НАН України

А.П. Шпак

Виконавець:
Н.П. Зелінська 239-64-76
Д.С.Махновський 239-65-02